

Wersja scalona, uwzględniająca zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 22 lutego 2005 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia SPO RZL* (Dz. U. Nr 40, poz. 382),, rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 30 stycznia 2006 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia SPO RZL*(Dz. U. Nr29, poz. 206), rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 kwietnia 2006 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia SPO RZL* (Dz. U. Nr 71, poz. 491) oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 marca 2007 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia SPO RZL* (Dz. U. Nr 54 poz. 360).

UZUPEŁNIENIE SEKTOROWEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH 2004-2006

SPIS TREŚCI

Rozdział I. Wstęp	11
Rozdział II. Cel Uzupełnienia Programu i strategia jego osiągnięcia	13
Rozdział III. Ogólny opis oceny <i>ex ante</i> Działań Programu	18
Rozdział IV. Opis Działań w podziale na obszary wsparcia	20
4.1 Aktywna polityka rynku pracy	20
4.1.1 Analiza aktywnych form wspierania rozwoju zasobów ludzkich	20
4.1.2 Wyniki konsultacji społecznych.....	20
4.1.3 Działanie 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy.....	20
4.1.4 Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży	33
4.1.5 Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	42
4.2 Przeciwdziałanie zjawiska wykluczenia społecznego	50
4.2.1 Analiza zjawiska wykluczenia społecznego.....	50
4.2.2 Wyniki konsultacji społecznych.....	51
4.2.3 Działanie 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	52
4.2.4 Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka	63
4.3 Wyrównywanie szans kobiet na rynku pracy	74
4.3.1 Analiza sytuacji kobiet na rynku pracy	74
4.3.2 Wyniki konsultacji społecznych.....	74
4.3.3 Działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.....	76
4.4 Kształcenie ustawiczne	87
4.4.1 Analiza systemu edukacji, w tym kształcenia ustawicznego	87
4.4.2 Wyniki konsultacji społecznych.....	87
4.4.3 Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie	89
4.4.4 Działanie 2.2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy	97
4.5 Adaptacyjność i rozwój przedsiębiorczości.....	106
4.5.1 Analiza sytuacji przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem sektora MSP.....	106
4.5.2 Wyniki konsultacji społecznych.....	106
4.5.3 Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki.....	107
Rozdział V. Priorytet 3 - Pomoc techniczna.....	122
5.1 Identyfikacja potrzeb pomocy technicznej	122
5.2 Wsparcie zarządzania SPO RZL.....	122
5.3 Informacja i promocja działań SPO RZL	131
5.4 Zakup sprzętu komputerowego.....	141
Rozdział VI. Opis podsumowujący sposób wdrażania działań	199
6.1 Zadania Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) i Instytucji Pośredniczących w zakresie zarządzania finansowego.....	143
6.2 Podstawy zatwierdzania projektów do realizacji	144
6.2.1 Zasady wyboru projektów.....	144
6.2.2 Wnioskowanie o środki z EFS	144
6.3 Podpisywanie umów o dofinansowanie projektu.....	144
6.4 Monitorowanie i ocena projektów przyjętych do realizacji.....	145
Rozdział VII. Plan finansowy	148
7.1 Tabele finansowe	148
7.2 Kontrola finansowa.....	154
7.2.1 Ogólny system płatności	154
7.2.2 Podstawowe zasady finansowania projektów	155
7.2.3. Audyt i kontrola projektów przyjętych do realizacji.....	156
Rozdział VIII. Opis rozwiązań dotyczących zapewnienia współfinansowania.....	162
Rozdział IX. Strategia promocji i działań informacyjnych SPO RZL.....	163
9.1 Cele.....	163
9.2 Grupy docelowe.....	163
9.3 Instrumenty działań informacyjnych i promocyjnych	165
9.4 Podział zadań informacyjnych i promocyjnych pomiędzy poszczególne instytucje i organizacje zaangażowane we wdrażanie SPO RZL i promocję EFS	165
9.5 Wstępny harmonogram działań promocyjnych i informacyjnych:	167
9.6 Budżet działań promocyjnych	167
9.7 Metody ewaluacji i sprawozdawczości podejmowanych działań.....	167
Rozdział X. Sposób wymiany danych i informacji	168
Załączniki.....	167

Słownik terminologiczny dla Uzupelnienia Programu Rozwoju Zasobów Ludzkich

Termin	Skrót	Objaśnienie
Absolwent	-	Za absolwenta uznaje się osobę bezrobotną w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły.
Audyt	-	Ogół działań, poprzez które uzyskuje się niezależną ocenę funkcjonowania instytucji, legalności, gospodarności, celowości, rzetelności; audyt jest zazwyczaj wykonywany przez odrębną komórkę, podporządkowaną bezpośrednio kierownikowi instytucji (wewnętrzny) lub przez firmę zewnętrzną (zewnętrzny).
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	-	Podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206), zwanej dalej „ustawą o NPR”. Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) pełni rolę Beneficjenta Końcowego zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1260 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającym ogólne przepisy dotyczące funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 161, z 26.06.1999), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1260/1999/WE”
Bezrobotny	-	Za bezrobotną uznaje się osobę, która do dnia 31 maja 2004 r. spełniała kryteria określone w art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późn. zm. ¹⁾), a także osobę, która od 1 czerwca 2004 r. spełnia kryteria określone w art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001).
Bezrobotny długotrwale	-	Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
Cele polityki strukturalnej Unii Europejskiej	-	Cele służące osiągnięciu spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”. W latach 2000-2006 są to: Cel 1 – promowanie rozwoju i strukturalnego dostosowania regionów, w których wielkość PKB na osobę nie przekracza 75% średniej wartości w UE, Cel 2 – gospodarcza i społeczna restrukturyzacja obszarów, w których występują problemy strukturalne, Cel 3 – wspieranie modernizacji rynku pracy poprzez rozwój polityki i systemów kształcenia, szkolenia i zatrudnienia. Polska w całości będzie objęta Celem 1.
Certyfikacja wydatków	-	Czynność dokonywana w ramach systemu kontroli finansowej przez Instytucję Płatniczą w stosunku do operacji finansowych poczynionych przez Instytucję Zarządzającą i instytucje pośredniczące. Ma na celu potwierdzenie, czy poniesione wydatki były ograniczone w okresie dopuszczalności kosztów, realizowane były zgodnie z obowiązującymi procedurami i czy dotyczyły uzgodnionych Działania.
Dokumenty programowe (operacyjne)	-	Dokumenty w postaci programów lub planów rozwoju, opracowywane dla potrzeb wydatkowania środków wstępnie przyznanych (alokowanych) danemu obszarowi lub sektorowi przez Komisję Europejską w ramach funduszy strukturalnych. Określają między innymi cele i główne kierunki wydatkowania środków na podstawie analizy aktualnej sytuacji i trendów rozwojowych danego obszaru lub sektora, kryteria i sposoby realizacji konkretnych projektów, osoby i instytucje odpowiedzialne za wykonanie określonych zadań oraz szacowaną wielkość i rozbić środków z uwzględnieniem współfinansowania ze wszystkich osiągalnych źródeł budżetowych. Do dokumentów takich zaliczamy sektorowe programy operacyjne oraz Narodowy Plan Rozwoju.
Działanie	-	Grupa projektów realizujących ten sam cel. Działanie stanowi etap pośredni między priorytetem a projektem.
EQUAL	-	Jedna z czterech Inicjatyw Wspólnotowych, w ramach której wsparcie kierowane jest dla projektów mających na celu współpracę transnarodową służącą promowaniu nowych sposobów zwalczania wszelkich form dyskryminacji i nierówności na rynku pracy, dotyczących zarówno osoby bezrobotne, jak i zatrudnione. Inicjatywa ta finansowana jest z Europejskiego Funduszu Społecznego.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 122, poz. 1143, Nr 128, poz. 1176, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1608, Nr 203, poz. 1966, Nr 210, poz. 2036 i 2037, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 69, poz. 624 i Nr 96, poz. 959.

<p>Europejska Strategia Zatrudnienia</p>	<p>zwana dalej „ESZ”</p>	<p>Znowelizowana <i>Strategia pełnego zatrudnienia i lepszych miejsc pracy dla wszystkich</i> wyznacza trzy główne cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pełne zatrudnienie, - poprawa jakości i produktywności pracy, - wzmocnienie spójności społecznej i integracji. <p>Jednocześnie celem lepszej realizacji <i>Strategii</i> Rada UE przyjęła 10 <i>Wytycznych</i> polityki zatrudnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) aktywne i prewencyjne działania na rzecz bezrobotnych i biernych zawodowo; 2) tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość; 3) promocja adaptacyjności i mobilności na rynku pracy; 4) promocja rozwoju kapitału ludzkiego i kształcenia ustawicznego; 5) wzrost podaży pracy i promowanie aktywnego starzenia się; 6) polityka równości szans dla kobiet i mężczyzn; 7) wspieranie integracji i zwalczanie dyskryminacji osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy; 8) rozwijanie finansowych zachęt do podejmowania zatrudnienia; 9) ograniczenie szarej strefy zatrudnienia; 10) zmniejszanie regionalnych różnic w zatrudnieniu.
<p>Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej - Sekcja Orientacji</p>	<p>zwany dalej „EFOiGR”</p>	<p>Fundusz strukturalny zajmujący się transformacją struktury rolnictwa oraz rozwojem obszarów wiejskich. Fundusz realizuje między innymi następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnia i reorganizuje strukturę rolnictwa i leśnictwa, - zapewnienia konwersję kierunków produkcji rolnej i promowanie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, - pomaga w osiągnięciu akceptowanego społecznie poziomu życia rolników, w tym bezpośrednio wsparcie finansowe, - wpływa na zmianę świadomości społeczności żyjących na obszarach wiejskich w celu ochrony środowiska naturalnego, zachowania walorów krajobrazu.
<p>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</p>	<p>zwany dalej „EFRR”</p>	<p>Fundusz strukturalny, którego zadaniem jest zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionów należących do UE. EFRR współfinansuje realizację Celów 1 i 2 Polityki Strukturalnej UE. W szczególności fundusz ten wspiera inwestycje produkcyjne, rozwój infrastruktury, lokalne inicjatywy rozwojowe oraz małe i średnie przedsiębiorstwa.</p>
<p>Europejski Fundusz Społeczny</p>	<p>zwany dalej „EFS”</p>	<p>Fundusz strukturalny, który współfinansuje realizację Celu 3 na całym obszarze UE, wspiera również Cele 1 i 2. Ze środków funduszu finansowane są głównie działania poprawiające jakość zasobów ludzkich oraz instytucji rynku pracy. Zadania Funduszu realizowane są w ramach pięciu obszarów wsparcia.</p>
<p>Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa</p>	<p>zwany dalej „FIWR”</p>	<p>Fundusz strukturalny wspierający sektor rybołówstwa, zajmuje się promowaniem zmian strukturalnych w tym obszarze gospodarki. Środki w ramach tego funduszu przeznaczone są na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odnowę floty oraz modernizację jednostek połowowych, dostosowywanie połowów do zmniejszających się zasobów, - wspólne przedsiębiorstwa, - połowy przybrzeżne na małą skalę, - działania wspierające zmiany społeczno-ekonomiczne, - ochronę zasobów rybnych na wodach przybrzeżnych, - kultury wodne, - wyposażenie portów rybackich, - przetwórstwo i marketing produktów rybołówstwa i kultur wodnych, - znajdowanie i promowanie nowych rynków zbytu, - operacje podejmowane przez przedstawicieli branży, - czasowe zawieszenie działalności i rekompensaty finansowe, - działania innowacyjne i pomoc techniczną.
<p>Fundusze strukturalne</p>	<p>-</p>	<p>Środki finansowe UE umożliwiające pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury). Na fundusze strukturalne składają się: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) (Sekcja Orientacji) oraz Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa (FIWR).</p>

Główny Urząd Statystyczny	zwany dalej „GUS”	Urząd działający na mocy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm. ²⁾)
Inicjatywa lokalna	-	Inicjatywy lokalne są jednym z instrumentów polityki regionalnej UE. Zgodnie z zasadą subsydiarności ich celem jest pobudzenie społeczności lokalnych i zwiększenie zaangażowania władz lokalnych w rozwój społeczno-gospodarczy regionu. Jednym z rodzajów lokalnych inicjatyw są lokalne pakty na rzecz zatrudnienia, w ramach których podejmowane są działania na rzecz lokalnego rynku pracy.
Inicjatywy Wspólnotowe	-	Programy finansowane z funduszy strukturalnych, mające na celu rozwiązanie problemów występujących na terenie całej UE. Liczba i charakter Inicjatyw Wspólnotowych ulega zmianom w zależności od zidentyfikowanych problemów mających wpływ na funkcjonowanie Unii Europejskiej. W latach 2000-2006 są to: EQUAL, INTERREG, LEADER+, URBAN. W Polsce w tym okresie programowania wdrażane będą tylko Inicjatywy EQUAL i INTERREG.
Institucja Płatnicza	-	Minister, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy o NPR.
Institucja Pośrednicząca	-	Institucja, o której mowa w art. 2 pkt 3 ustawy o NPR.
Institucja Zarządzająca	-	Właściwy minister lub inny organ administracyjny, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o NPR.
Institucje rynku pracy	-	Institucje, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
Jednolity Dokument Programowy	-	Dokument przyjęty przez Komisję Europejską, zawierający te same informacje, która zawarte są w Podstawach Wsparcia Wspólnoty (PWW) i programie operacyjnym.
Jednostki naukowe	-	Jednostki naukowe to jednostki, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 238, poz. 2390, z późn. zm.)
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	zwana dalej „KPRM”	Urząd działający na podstawie ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199, z późn. zm.)
Kategoria interwencji	-	Dziedzina interwencji funduszy strukturalnych pomocna przy identyfikacji, badaniu i monitorowaniu działań. Kategorie interwencji są wykorzystywane do wykonywania rocznych sprawozdań dotyczących funduszy strukturalnych oraz identyfikacji rozwoju poszczególnych polityk. Do głównych obszarów interwencji zaliczono: rolnictwo, leśnictwo, promowanie dostosowania i rozwoju obszarów rolniczych, rybołówstwo, pomoc dla dużych przedsiębiorstw, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw, turystykę, badania, rozwój technologiczny i działania innowacyjne, zasoby ludzkie, infrastrukturę transportową, infrastrukturę telekomunikacyjną i społeczeństwo informacyjne, infrastrukturę energetyczną, infrastrukturę środowiskową, planowanie przestrzenne i odnowę, pomoc techniczną i działania innowacyjne.
Komisja Oceny Projektów	-	Podmiot powoływany przez Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą). Ocena Komisji stanowi podstawę do ułożenia listy rankingowej projektów i rekomendacji projektów kierującemu Beneficjentem Końcowym (instytucją wdrażającą).
Komitet Monitorujący	-	Podmiot, o którym mowa w art. 42 ustawy o NPR.
Komitet Sterujący	-	Podmiot, który został powołany przed dniem 6 września 2006 r., dla odpowiedniego Priorytetu lub grupy działań SPO RZL, w drodze zarządzenia, przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1260, z późn. zm.) i który funkcjonuje do czasu uchylenia wyżej wymienionego zarządzenia, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o zmianie ustawy o Narodowym Planie Rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 149, poz. 1074).
Koniec okresu dopuszczalności	-	Data zakończenia projektu odnosząca się do płatności dokonywanych przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) przedłużona, na wniosek kraju członkowskiego, o dwa lata.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 769, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, z 1998 r. Nr 99, poz. 632, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 oraz z 2003 r. Nr 217, poz. 2125.

Kontrola finansowa	-	Mechanizmy i środki zapewniające prawidłowe funkcjonowanie procesu gromadzenia i dysponowania funduszami Wspólnoty. Kontrola finansowa obejmuje kontrolę zarządzania oraz audyt.
Kontrola na miejscu	-	Kontrola operacji finansowanych przez fundusze oraz systemów zarządzania i kontroli, prowadzona w miejscu realizacji projektu. Inicjatywa kontroli pochodzi od Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) lub Instytucji Zarządzającej lub Instytucji Pośredniczącej.
Kontrola pogłębiona	-	Kontrola dokonywana na reprezentatywnej próbie zatwierdzonych do realizacji projektów o wartości co najmniej 5% kwalifikujących się wydatków.
Korekta finansowa	-	Korekta finansowa jest przeprowadzana po wykryciu indywidualnych bądź systemowych nieprawidłowości i polega na anulowaniu całości lub części wkładu Wspólnoty, który może być ponownie wykorzystany, po konsultacjach z Komisją, w ramach innego projektu.
Kwalifikowalność wydatków	-	Spełnienie przez wydatki poniesione w ramach działań lub operacji określonych warunków, do których należą: (1) zgodność z wymogami Funduszu, z którego miałyby pochodzić pomoc; (2) spójność planowanych działań lub operacji z zatwierdzonym programem operacyjnym.
Kwantyfikacja	-	Przedstawianie efektów realizacji programów finansowanych z funduszy strukturalnych na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania.
Lider	-	Ostateczny Odbiorca (beneficjent), który zgłasza wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w imieniu wszystkich partnerów i odpowiada przed Beneficjentem Końcowym (instytucją wdrażającą) za jego realizację.
Ministerstwo Edukacji Narodowej	zwane dalej „MEN”	Urząd obsługujący ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.
Ministerstwo Finansów	zwany dalej „MF”	Urząd działający na podstawie art. 33 ust.1 i 1a ustawy o Radzie Ministrów.
Ministerstwo Gospodarki	zwany dalej „MG”	Urząd obsługujący ministra właściwego do spraw gospodarki.
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	zwane dalej „MPiPS”	Urząd obsługujący ministra właściwego do spraw pracy i zabezpieczenia społecznego.
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	zwany dalej „MRR”	Urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.
Monitorowanie	-	Proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania projektów, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami realizacji.
Monitorowanie finansowe	-	Monitorowanie zarządzania środkami z funduszy strukturalnych przyznanymi na realizację programów i projektów; jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania.
Monitorowanie rzeczowe	-	Monitorowanie postępu realizacji programów i projektów poprzez system wskaźników określonych w dokumentach programowych.
Narodowa Strategia Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich na lata 2000-2006	-	Strategia przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 4 stycznia 2000 r. Strategia ta stanowi rozwinięcie istniejących już dokumentów rządowych zakładających konieczność rozwoju gospodarczo-społecznego Polski w najbliższych latach. Jej opisem kierunków działań, jakie należy podjąć, aby sprostać wyzwaniom rynku pracy. Idee zawarte w Strategii są zgodne z aktualnymi rezolucjami, zaleceniami i wytycznymi OECD i UE w dziedzinie polityki zatrudnienia.
Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006	zwany dalej „NPR”	Dokument, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o NPR, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z 22 czerwca 2004 r. w sprawie przyjęcia Narodowego Planu Rozwoju 2004 – 2006 (Dz.U. Nr 149, poz. 1567)
Nieprawidłowości	-	Wszelkie rozbieżności w stosunku do uzgodnionego przez Instytucję Zarządzającą oraz Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą) sposobu wydatkowania środków w ramach programu lub projektów.
Ocena (programu)	-	Oszacowanie oddziaływania pomocy strukturalnej Wspólnoty Europejskiej przydzielonej w ramach programu w odniesieniu do celów oraz analiza jej wpływu na specyficzne problemy strukturalne.
Ocena bieżąca	-	Ocena dokonywana w trakcie trwania projektu. Ocena obejmuje rozpatrywanie wyników i rezultatów programu, stopień realizacji celu, analizę wdrożenia systemu dystrybucji programu, weryfikację przydatności systemu monitoringu oraz wskaźniki rezultatu.

Ocena w połowie okresu programowania	-	Ocena prowadzona w połowie okresu programowania, której celem jest zbadanie, w świetle oceny <i>ex-ante</i> , wstępnych wyników pomocy, ich stosowności oraz stopnia osiągnięcia celów. Powinna ona również ocenić wykorzystanie środków finansowych oraz proces monitorowania i wdrażania.
Ocena ex-post	-	Ocena dokonywana po zakończeniu realizowanego programu, której głównym celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy. Głównym celem oceny końcowej jest przede wszystkim dostarczenie informacji na temat długotrwałych efektów, powstałych w wyniku wdrażania danego programu, wraz ze sformułowaniem wniosków dotyczących kierunku polityki strukturalnej.
Ocena ex-ante	-	Ocena przeprowadzana przed rozpoczęciem realizacji programu. Jej podstawowym zadaniem jest zweryfikowanie długoterminowych efektów wsparcia, zawartych w przygotowanych dokumentach programowych. Zasadniczym celem oceny <i>ex-ante</i> jest podniesienie jakości dokumentów programowych poprzez udział w procesie programowania podmiotu niezależnego od instytucji programującej. Ocena wstępna ma zapewnić, iż środki przeznaczane na realizację polityki zmniejszania różnic w poziomie rozwoju pomiędzy poszczególnymi regionami UE zostaną wykorzystane w sposób gwarantujący osiągnięcie najlepszych efektów.
Ochotnicze Hufce Pracy	zwane dalej „OHP”	Jednostka, o której mowa w art. 6 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
Oddziaływanie	-	Konsekwencje dla ostatecznych beneficjentów po zakończeniu ich udziału w projekcie lub po ukończeniu danej inwestycji, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów, którzy skorzystali lub stracili w wyniku realizacji projektu.
Okres programowania	-	Okres obowiązywania dokumentów programowych, stanowiących podstawę ubiegania się o pomoc ze strony Komisji Europejskiej. Obecny okres programowania to lata 2000-2006. Dla Polski okres programowania obejmuje lata 2004-2006.
Ostateczny beneficjent	-	Przez ostatecznego beneficjenta rozumie się osobę, instytucję lub środowisko (grupę społeczną) bezpośrednio korzystającą z wdrażanej pomocy. Ostatecznym beneficjentem są grupy docelowe w rozumieniu rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 (Dz.U. Nr 166, poz. 1743), zwanego dalej „SPO RZL”.
Ostateczny Odbiorca (beneficjent)	-	Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy o NPR, pełni rolę ostatecznego odbiorcy (projektodawcy) w rozumieniu rozporządzenia Komisji nr 438 z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 063, z 03.03.2001), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 438/2001/WE”
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	zwany dalej „PFRON”	Fundusz, działający na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz.776, z późn. zm. ³).
Partner	-	Instytucja wymieniona we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, uczestnicząca w jego realizacji, wnosząca do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne bądź finansowe, realizująca projekt wspólnie z liderem i innymi partnerami na warunkach określonych w umowie z liderem. Udział partnera w projekcie musi być adekwatny do merytorycznej wartości projektu.
Partnerstwo	-	Włączenie w proces podejmowania decyzji i ich realizację odpowiednich szczebli władz wspólnotowych i krajowych, jak również instytucji i środowisk regionalnych oraz lokalnych najlepiej znających potrzeby i możliwości swego regionu. Jest to jedna z zasad wdrażania funduszy strukturalnych.
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	zwana dalej „PARP”	Agencja utworzona na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz.U. Nr 109, poz. 1158, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 66, poz. 596 i Nr 216, poz. 1824 oraz z 2004 r. Nr 145, poz.1537).

³ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019, Nr 162, poz. 1118 i poz. 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101, Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 100, poz. 1080, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444, Nr 154, poz. 1792 i 1800, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, Nr 200, poz. 1679 i 1683, Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 90, poz. 844, Nr 223, poz. 2217, Nr 228, poz. 2262, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001.

Phare – Program Spójności Gospodarczej i Społecznej	zwany dalej „Phare SSG”	Program rozwoju regionalnego finansowany przez UE, będący jedną z części Phare, który ma na celu zmniejszanie opóźnień i zróżnicowań pomiędzy regionami poprzez promowanie aktywności sektora produkcyjnego, rozwój zasobów ludzkich oraz infrastruktury.
Płatność	-	Określona wielkość środków w ramach pomocy finansowej, wypłacana przez Komisję Europejską Instytucji Płatniczej na podstawie wniosku o płatność.
Płatność okresowa	-	Płatność dokonywana w trakcie realizacji programu lub projektu, stanowiąca określoną część środków w ramach pomocy finansowej. Płatność ta jest dokonywana przez Komisję Europejską w celu zwrotu kosztów faktycznie poniesionych i poświadczonych przez Instytucję Płatniczą.
Płatność salda końcowego	-	Płatność dokonywana po zakończeniu programu lub projektu, stanowiąca ostatnią część środków w ramach pomocy finansowej i umożliwiającą uregulowanie zobowiązań finansowych ze strony Komisji Europejskiej.
Płatność zaliczkowa	-	Płatność dokonywana przez Komisję Europejską na rzecz Instytucji Płatniczej po podjęciu zobowiązania finansowego na pokrycie wydatków związanych z pomocą. Płatność ta powinna wynosić 16% wartości środków w ramach pomocy.
Podstawy Wsparcia Wspólnoty	zwane dalej „PWW”	Dokument przyjęty przez Komisję Europejską w uzgodnieniu z danym państwem członkowskim, po dokonaniu oceny Narodowego Planu Rozwoju. Zawiera strategię i priorytety działań finansowanych z funduszy strukturalnych UE i państwa członkowskiego, ich cele szczegółowe, wielkość przyznanego wkładu funduszy i innych środków finansowych. Dokument ten winien być podzielony na priorytety i wdrażany za pomocą jednego lub kilku programów operacyjnych.
Podsystem monitorowania EFS	zwany dalej „PEFS”	Stanowi uzupełnienie SIMIK, którego podstawowym celem jest spełnienie wszelkich wymogów Komisji Europejskiej w zakresie monitorowania, ze względu na specyfikę EFS, nie uwzględnionych w SIMIK.
Pomoc strukturalna	-	Forma współfinansowania projektów ze środków funduszy strukturalnych.
Poświadczenie zamknięcia (zakończenia) pomocy	-	Dokument sporządzany przez niezależną jednostkę w ramach Instytucji Płatniczej zawierający podsumowanie wniosków pokontrolnych z poprzednich lat, jak również ocenę rzetelności wniosku o końcową płatność oraz legalności i prawidłowości transakcji dokonanych w okresie objętym pomocą. W Polsce jednostką tą jest Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków UE w MF.
Priorytet	-	Jeden z priorytetów strategii, przyjętych w PWW lub w pomocy; priorytetowi jest podporządkowany wkład finansowy z funduszy, innych instrumentów finansowych oraz odpowiednich środków finansowych państwa członkowskiego, jak również zestaw sprecyzowanych celów.
Program pomocy w przebudowie gospodarczej państw Europy Środkowej i Wschodniej	zwany dalej „PHARE”	Początkowo program PHARE wspierał przemiany gospodarcze i społeczne w Polsce i na Węgrzech. Szczególny nacisk kładziono na rozwój sektora prywatnego. W miarę upływu lat PHARE rozrastał się, zwiększając obszar swojego działania zarówno kompetencyjnie jak i terytorialnie. Obecnie z pomocy tego funduszu korzysta 10 państw nowoprzyjętych do UE (Polska, Węgry, Republika Czeska, Słowacja, Litwa, Łotwa, Estonia, Rumunia, Bułgaria, Słowenia) oraz trzy państwa nie kandydujące (Albania, Macedonia, Bośnia i Hercegowina).
Program	-	Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL).
Programowanie	-	Proces organizowania, podejmowania decyzji i finansowania, prowadzony w kilku etapach w celu wdrażania, na bazie wieloletniej współpracy, wspólnych działań Wspólnoty i państw członkowskich dla osiągnięcia określonych celów znajdujący wyraz w przygotowaniu dokumentów programowych.
Projekt	-	Najmniejsza dająca się wydzielić jednostka stanowiąca przedmiot pomocy.
Publiczne służby zatrudnienia	-	Organy i urzędy, o których mowa w art. 6 ust 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
Ramy Odniesienia Polityki Zatrudnienia	-	Dokument wyznaczający kontekst dla pomocy dotyczącej zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, określający związek z priorytetami wyznaczonymi przez Wspólną Ocenę Założeń Polityki Zatrudnienia (JAP) oraz przez inne strategiczne dokumenty z obszaru polityki społecznej i rynku pracy. Dokument ten wykazuje spójność działań, które będą podejmowane w sektorze rozwoju zasobów ludzkich z polityką Rządu, Europejską Strategią Zatrudnienia oraz Rozporządzeniem dotyczącym EFS.
Refundacja wydatków	-	Zrekompensowanie przez Komisję Europejską wydatków realizowanych w ramach pomocy – po ich poświadczeniu przez Instytucję Płatniczą.

		Refundacja wydatków dokonywana jest w postaci płatności okresowych.
Regionalny program operacyjny	-	Dokument, o którym mowa w art. 2 pkt 12 ustawy o NPR.
Regionalne instytucje finansujące	Zwane dalej „RIF”	Regionalne instytucje finansujące w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.
Rezultaty	-	Bezpośrednie i natychmiastowe efekty zrealizowanego programu lub projektu. Rezultaty dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia programu lub projektu u ostatecznych beneficjentów pomocy, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.
Rozporządzenie nr 1784 z dnia 12.07.1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego	zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1784/1999/W E”	Rozporządzenie nr 1784 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 1999 r. precyzuje zadania EFS, zgodnie z którymi jego działania winny być zorientowane na zapobieganie i przeciwdziałanie bezrobociu oraz na rozwijanie potencjału kadrowego i integrację społeczną rynku pracy (Dz.Urz. WE L 213, z 13.08.1999).
Rozporządzenie nr 1159 z 30 maja 2000 r. w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i reklamowych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych	zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1159/1999/W E”	Rozporządzenie nr 1159 Komisji (WE) z dnia 30 maja 2000 r. zawiera ogólne zasady i zakres informacji i promocji dotyczącej pomocy z funduszy strukturalnych (Dz.Urz. WE L 130, z 31.05.2000).
Rozwój zrównoważony	-	Rozwój społeczno-ekonomiczny, zachowujący cechy trwałości w długim okresie oraz nie działający destrukcyjnie na środowisko, w którym zachodzi.
Schemat	-	Grupa projektów w ramach Działania, które łączy wspólny sposób wdrażania.
Sektorowy program operacyjny	-	Dokument, o którym mowa w art. 2 pkt 13 ustawy o NPR.
System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności	zwany dalej „SIMIK”	Narzędzie informatyczne umożliwiające zarządzanie, monitorowanie, kontrolę i ocenę programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych.
Sprawozdanie końcowe	-	Sprawozdanie, o którym mowa w art. 46 ust.1 pkt 3 ustawy o NPR.
Sprawozdanie okresowe	-	Sprawozdanie, o którym mowa w art. 46 ust.1 pkt 1 ustawy o NPR.
Sprawozdanie roczne	-	Sprawozdanie, o którym mowa w art. 46 ust.1 pkt 2 ustawy o NPR.
Sprawozdawczość	-	Sprawozdawanie przez Instytucję Zarządzającą z postępu wdrażania programu lub projektów współfinansowanych z funduszy pomocowych.
Skuteczność	-	Skuteczność realizacji celów przez program; ocenia się ją porównując to, co zostało zrobione, z tym co było pierwotnie zaplanowane.
Urząd Służby Cywilnej	zwany dalej „USC”	Urząd działający na podstawie ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 438, z późn. zm.) do dnia 27 października 2006 r., zlikwidowany na mocy ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218).
Uzupełnienie Programu dla Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006	zwanego dalej „Uzupełnienie Programu”	Dokument, o którym mowa w art. 11 ustawy o NPR.
Wdrażanie	-	Urzeczywistnienie projektu programu operacyjnego. Etap wdrażania następuje po etapie programowania.
Weryfikacja	-	Działanie podejmowane przez każdy kraj członkowski UE w stosunku do Komisji Europejskiej, mające na celu sprawdzenie skuteczności ustanowionych rozwiązań w zakresie zarządzania i kontroli w sposób gwarantujący prawidłowe wykorzystanie funduszy Wspólnoty.
Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu	-	Dokument, o którym mowa w art. 28 ustawy o NPR.
Wniosek o płatność	-	Dokument przedkładany przez zobowiązaną do tego instytucję celem rozliczenia

		otrzymanych środków lub refundacji poniesionych wydatków.
Wskaźniki	-	Miara: celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (np.: ekonomicznych, społecznych, dotyczących ochrony środowiska).
Wskaźniki bazowe	-	Wskaźniki opisujące sytuację społeczno-gospodarczą na obszarze realizacji projektu, mierzone przed rozpoczęciem oraz w trakcie jego wdrażania, w celu oszacowania zachodzących zmian, nie wynikających jednakże z realizacji inwestycji.
Wskaźniki oddziaływania	-	Wskaźniki odnoszące się do konsekwencji danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla ostatecznych beneficjentów. Oddziaływanie szczegółowe to te efekty, które pojawią się po pewnym czasie, niemniej jednak są bezpośrednio powiązane z podjętym działaniem. Oddziaływanie globalne obejmuje efekty długookresowe dotyczące szerszej populacji.
Wskaźniki podstawowe	-	Zestaw wskaźników bazujących na standardach unijnych, zalecanych do stosowania ostatecznym odbiorcom środków uruchamianych w ramach funduszy strukturalnych.
Wskaźniki produktu	-	Wskaźniki odnoszące się do działalności. Liczone są w jednostkach materialnych lub monetarnych (np. długość zbudowanej drogi, ilość firm, które uzyskały pomoc).
Wskaźniki rezultatu	-	Wskaźniki odpowiadające bezpośrednim natychmiastowym efektom wynikającym z programu. Dostarczają one informacji o zmianach dotyczących ostatecznych beneficjentów. Takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba skutecznie przeszkolonych, liczba wypadków drogowych,) lub finansowych (zwiększenie się środków finansowych sektora prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu).
Wspólna Ocena Założeń Polskiej Polityki Zatrudnienia	-	Dokument przygotowany przez Rząd RP i Komisję Europejską, którego celem jest zbadanie stopnia zaawansowania Polski w przystosowaniu polityki rynku do realizacji Europejskiej Strategii. <i>Ocena</i> koncentruje się na podstawowych wyzwaniach w dziedzinie zatrudnienia. Polegają one na uznaniu, iż rynek pracy powinien odzwierciedlać potrzeby dynamicznej gospodarki rynkowej, stanowiącej część Jednolitego Rynku, w szczególności potrzebę posiadania mobilnych, łatwo przystosowujących się i wykwalifikowanych pracowników. Dodatkowo konieczne jest kreowanie polityki i posiadanie odpowiednich instytucji, wspierających rozwój elastycznego rynku pracy. Do priorytetów <i>Oceny</i> należą: <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie systemu kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, - restrukturyzacja rynku pracy, - aktywna polityka rynku pracy i jej wdrożenie, - przygotowanie do wdrażania EFS.
Wspólnota Europejska	zwana dalej „WE”	Ustanowiona Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską (Dz.Urz. WE C 325, z 24.12.2002).
Współfinansowanie ze źródeł krajowych	-	Wkład publicznych środków krajowych do programów lub projektów realizowanych przy udziale środków pomocowych.
Wydatki kwalifikowalne	-	Wydatki, których poniesienie jest merytorycznie uzasadnione i które spełniają kryteria zasadności wyznaczone przez Instytucję Zarządzającą.
Zamówienia publiczne	-	Zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 207 i Nr 145, poz. 1537).
Zasady wyboru projektów	-	Określony zestaw wymogów formalnych i merytorycznych, zawartych w Uzupelnieniu Programu, które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie ze środków pomocowych. W przypadku funduszy strukturalnych zasady wyboru projektów formułowane są przez Instytucję Zarządzającą, a następnie aprobowane przez Komitet Monitorujący.
Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	zwany dalej „ZPORR”	Program przyjęty rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (Dz.U. Nr 166, poz. 1745).

Rozdział I. Wstęp

Uzupełnienie Programu pokazuje, w jaki sposób Instytucja Zarządzająca SPO RZL zapewni efektywne wykorzystanie środków EFS dla wsparcia zatrudnienia oraz rozwoju zasobów ludzkich w Polsce w latach 2004 - 2006.

Uzupełnienie Programu uwzględnia założenia określone w następujących dokumentach:

Ramy Odniesienia Polityki Zatrudnienia, które zawierają opis wszystkich działań nakierowanych na wsparcie oraz rozwój zasobów ludzkich w Polsce zarówno z EFS, EFRR, EFOiGR – Sekcja Orientacji oraz FIWR,
NPR na lata 2004 - 2006, który opisuje sposób wykorzystania środków pochodzących z funduszy strukturalnych, Priorytety i Działania finansowane z EFS. NPR stanowi podstawę podpisania PWW pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Komisją Europejską, w których szczegółowo określone zostały wielkość i kierunki wydatkowania środków z funduszy strukturalnych, w tym z EFS, który wspiera działania nakierowane na rozwój zasobów ludzkich w latach 2004 – 2006,
SPO RZL na lata 2004-2006, który określa cele, Priorytety oraz Działania, jakie przyjęte zostały do wsparcia z EFS w obszarze zasobów ludzkich. SPO RZL zawiera szczegółową analizę rynku pracy w Polsce oraz opisy i uzasadnienie wybranych do wsparcia Priorytetów oraz Działań. Opisuje on również ogólny system wdrażania oraz finansowania SPO RZL.

Uzupełnienie Programu opisuje obszary wsparcia, a w ich ramach Działania, które mogą być wspierane z EFS.

W opisie poszczególnych Działań posłużono się następującym wzorem:

nazwa Działania,
cel Działania,
uzasadnienie wyboru Działania,
wyniki oceny *ex ante*,
plan finansowy Działania,
zasięg geograficzny Działania,
zbiorcza informacja na temat Działania,
opis Działania w oparciu o określone schematy: system wdrażania, zasady wyboru projektów,
komplementarność Działania z Działaniami innych programów operacyjnych,
wskaźniki monitorowania,
budżet Działania,
wydatki kwalifikowalne.

Załączniki do Uzupełnienia Programu zawierają:

kategorie interwencji UE,
listę Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających),
listę zasad wyboru projektów,
zasady kwalifikowania wydatków i przykłady wydatków niekwalifikowalnych,
wskaźniki monitorowania Priorytetów i Działań,
zgodność działań pomocowych SPO RZL z zasadami pomocy publicznej,
przebieg dokumentów dotyczących realizacji projektów,
lista użytecznych adresów internetowych.

Przygotowanie Uzupełnienia Programu

Prace nad Uzupełnieniem Programu koordynował Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MGiP. Uzupełnienie Programu zostało przygotowane we współpracy z:

Biurem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w MPS,
Biurem Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn w KPRM,
Biurem Wrażania EFS w MEN,
Departamentem Analiz i Prognoz Ekonomicznych w MGiP,
Departamentem Pomocy Społecznej w MPS,
Departamentem Rynku Pracy w MGiP,
Departamentem Strategii Edukacyjnej i Funduszy Strukturalnych w MEN,
Departamentem Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MGiP,
PFRON,
PARP,
USC,
wojewódzkimi urzędami pracy.

Określenie Działań w ramach obszarów wsparcia

Zgodnie z art. 2.1 Rozporządzenia nr 1784/1999/WE wyróżnia się następujące obszary, zwane dalej „obszarami wsparcia”, które mogą wspierać oraz uzupełniać działania nakierowane na rozwój zasobów ludzkich i rynku pracy:

1. Aktywna polityka rynku pracy.
2. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.
3. Kształcenie ustawiczne.
4. Adaptacyjność i rozwój przedsiębiorczości.
5. Wyrównywanie szans kobiet na rynku pracy.

Tabela 1 przedstawia Działania opisane w SPO RZL, realizowane w ramach poszczególnych obszarów wsparcia.

Lp.	Obszar wsparcia	Nazwa Działania
1	Aktywna polityka rynku pracy	1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy 1.2 Perspektywy dla młodzieży 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia
2	Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego	1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka
3	Kształcenie ustawiczne	2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie 2.2 Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych
4	Adaptacyjność i rozwój przedsiębiorczości	2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki
5	Wyrównywanie szans kobiet na rynku pracy	1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet

Każde z wymienionych Działań podlega monitorowaniu przy użyciu wskaźników opisanych w Uzupełnieniu Programu. Wskaźniki monitorowania Działań mają charakter komplementarny w stosunku do wskaźników monitorowania Priorytetów określonych w SPO RZL.

Rozdział II. Cel Uzupełnienia Programu i strategia jego osiągnięcia

Uzupełnienie Programu jest dokumentem wdrażającym strategię i Priorytety programu operacyjnego.

Podstawowym celem Uzupełnienia Programu jest uszczegółowienie systemu realizacji SPO RZL, zwłaszcza pod kątem określenia typów projektów, które wspierane będą z EFS w ramach poszczególnych Działań, co umożliwi Instytucji Zarządzającej prawidłowe zarządzanie, monitorowanie i ocenę realizacji Programu, Priorytetów oraz poszczególnych Działań.

Uzupełnienie Programu stanowi jednocześnie informację o sposobie realizacji celów zawartych w SPO RZL przesyłaną do Komisji Europejskiej.

Dla zapewnienia właściwej realizacji przyjętych Działań oraz Priorytetów określono w Uzupełnieniu Programu wskaźniki monitorowania poszczególnych Działań.

Przyjęte wskaźniki będą służyły do oceny postępów realizacji SPO RZL przez Komitet Monitorujący SPO RZL oraz Komisję Europejską.

Dokument ten określa potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów), a więc podmioty uprawnione do zgłaszania projektów, które mogą być wspierane z EFS. Ponadto określa ogólne zasady wyboru projektów, a także podstawy zatwierdzania projektów do realizacji.

Wdrażanie w latach 2004 – 2006 Działań określonych w SPO RZL i uszczegółowionych w Uzupełnieniu Programu nakierowane jest na osiągnięcie celu strategicznego NPR, którym jest **rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z UE na poziomie regionalnym i krajowym.**

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji rynku pracy wynika, iż istnieje ogromna potrzeba zwiększenia działań realizowanych w ramach aktywnej polityki rynku pracy. W wyniku realizacji SPO RZL wsparcie otrzymują głównie osoby bezrobotne, w tym osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, co obejmuje osoby z szeroko rozumianych grup ryzyka.

W ramach SPO RZL przewiduje się finansowanie projektów wspierania struktur i systemów. Dotyczyć to będzie rozwijania i doskonalenia systemu szkoleń, edukacji i zdobywania kwalifikacji zawodowych, z uwzględnieniem szkoleń dla nauczycieli, trenerów i pracowników. Ponadto wspierana może być modernizacja i poprawa skuteczności instytucji rynku pracy, tworzenie więzi między światem pracy a nauki oraz rozwój mechanizmów przewidywania zmian w sferze zatrudnienia i zapotrzebowania na kwalifikacje zawodowe.

SPO RZL wspiera również działania towarzyszące, w ramach których finansowane będą usługi dodatkowe dla ostatecznych beneficjentów, takie jak zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od uczestników projektu.

W ramach SPO RZL przewiduje się finansowanie projektów podnoszących świadomość społeczną oraz projektów z zakresu informacji i promocji. Priorytety oraz Działania przyjęte w SPO RZL wpisują się w strategiczny cel NPR i przedstawiają się następująco:

Priorytet 1: Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej

Celem tego Priorytetu jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnej obsługi klientów służb zatrudnienia, pomocy społecznej i innych instytucji działających na rzecz rynku pracy, podejmowanie działań na rzecz ogółu poszukujących pracy i bezrobotnych oraz osób z grup szczególnego ryzyka, jak również podejmowanie działań na rzecz równości szans. Realizacja Priorytetu ma przyczynić się między innymi do rozszerzenia zakresu stosowania aktywnych metod przeciwdziałania bezrobociu. Pomoc skierowana jest zarówno do osób bezrobotnych, jak i do osób dopiero wchodzących na rynek pracy. Efektem wzmocnienia instytucji wdrażających aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu będzie ich modernizacja, stworzenie nowych mechanizmów i warunków umożliwiających stosowanie nowych metod i technik pracy oraz dodatkowe umiejętności ich pracowników. Oczekiwany efektem realizacji Priorytetu jest zwiększenie mobilności zawodowej osób, a tym samym zwiększenie liczby osób podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe i uzyskujących zatrudnienie. Realizacja Priorytetu ma przyczynić się do zmiany postaw zarówno pracodawców, jak i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych, a w konsekwencji do poprawy ich szans na rynku pracy. Głównym celem integracji i reintegracji zawodowej kobiet jest wyrównywanie szans kobiet w dostępie do rynku pracy i zatrudnienia.

Na realizację Priorytetu 1 przewidziane jest 927 991 965 euro, z czego wsparcie ze środków EFS wyniesie 695 969 850 euro, natomiast dofinansowanie z publicznych środków krajowych 232 022 115 euro. Wkład środków prywatnych określono na 10 601 922 euro.

W ramach tego Priorytetu realizowane są następujące Działania:

- 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy
- 1.2 Perspektywy dla młodzieży
- 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia
- 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych
- 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka
- 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.

Priorytet 2: Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy

Celem tego Priorytetu jest dostosowanie systemu edukacji i szkoleń do wymagań społeczeństwa opartego na wiedzy i poprawy jakości zatrudnienia poprzez wzrost inwestycji w rozwój zasobów ludzkich, a w szczególności zwiększenie nakładów na wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Realizacja tego Priorytetu ma się przyczynić między innymi do podniesienia poziomu wykształcenia społeczeństwa, zindywidualizowania ścieżek edukacyjnych w celu wyrównywania poziomu wykształcenia i doświadczenia zawodowego uczestników, z uwzględnieniem wprowadzenia kształcenia na odległość i kształcenia modułowego oraz zwiększenie liczby osób dorosłych podnoszących swoje kwalifikacje. Celem Priorytetu jest również promocja edukacji w zakresie przedsiębiorczości, samozatrudnienia i wykorzystania nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Te działania mają się przyczynić do poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw, upowszechnienia nowych form organizacji pracy, kultury bezpieczeństwa pracy oraz wzmocnienia współpracy między sektorem naukowo-badawczym a przedsiębiorstwami. Dodatkowo realizacja Priorytetu przyczyni się do wzmocnienia zdolności administracyjnych urzędów administracji rządowej.

Na realizację Priorytetu 2 przewidziano 988 566 943 euro, z czego wsparcie ze środków EFS wynosi 741 400 000 euro, natomiast dofinansowanie z publicznych środków krajowych 247 166 943 euro. Wkład środków prywatnych określono na 7 800 997 euro.

W ramach tego Priorytetu realizowane są następujące Działania:

- 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie
- 2.2 Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy
- 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki
- 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych.

Priorytet 3: Pomoc techniczna

Celem Priorytetu jest zapewnienie prawidłowego i efektywnego zarządzania i wdrażania SPO RZL oraz skutecznej jego promocji. Pomoc techniczna obejmuje doradztwo i szkolenia dla pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie SPO RZL, zatrudnianie dodatkowego personelu oraz zakup sprzętu niezbędnego do sprawnego zarządzania i wdrażania SPO RZL.

Na realizację Priorytetu 3 przeznaczono 43 552 021 euro, z czego wsparcie ze środków EFS wynosi 32 663 366 euro, natomiast współfinansowanie krajowe 10 888 655 euro.

W ramach Priorytetu realizowane są następujące Działania:

- 3.1 Wsparcie zarządzania SPO RZL
- 3.2 Informacja i promocja Działań SPO RZL
- 3.3 Zakup sprzętu komputerowego.

Podsumowanie

Priorytety SPO RZL odzwierciedlają założenia polityki społecznej i edukacyjnej Rządu oraz polityki UE. Będą one realizowane w ramach przyjętej w NPR osi rozwoju „Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia”, opartej na przedstawionych poniżej celach:

1. Poprawa zdolności do uzyskania i utrzymania zatrudnienia poprzez rozwój jakości zasobów ludzkich

Cel ten osiągnąć ma być poprzez Działania, mające poprawić zdolności do bycia zatrudnionym przez osoby poszukujące pracy. Działania w tym zakresie koncentrują się w szczególności na polepszeniu dostępności i jakości usług oferowanych przez instytucje rynku pracy, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i dostosowywaniu ich do potrzeb rynku pracy, planowaniu rozwoju indywidualnego, zawodowego i społecznego oraz nabycia przez osoby umiejętności właściwego zachowywania się na rynku pracy. Poprawa jakości zasobów ludzkich, która wpływa na wzrost zdolności do zatrudnienia dotyczy w równym stopniu osób młodych, dopiero wchodzących na rynek pracy, jak i osób dorosłych, które powinny aktualizować posiadane przez siebie kwalifikacje zawodowe. Obie te grupy wymagają stosowania odrębnych, często zindywidualizowanych metod oddziaływania, stąd konieczność odrębnego określenia działań/projektów, które wpłyną będą na podwyższanie zdolności do zatrudnienia tych grup społecznych.

W ramach Priorytetu 1 SPO RZL *Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej* wspierane mogą być Działania, a w ich ramach projekty, zakładające w szczególności podwyższanie jakości miejsc pracy, gwarantujące trwałość rozwoju oraz Działania skierowane do osób bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych), osób dopiero wchodzących na rynek pracy, osób niepełnosprawnych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz kobiet. Założono, iż Działania te realizowane będą z udziałem oraz przy wsparciu zarówno publicznych, jak i niepublicznych instytucji wdrażających aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Także Priorytet 2 SPO RZL *Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy* i określone w jego ramach Działania koncentrować się będą na poprawie zdolności do zatrudnienia, w szczególności poprzez wspieranie projektów nakierowanych na dostosowywanie kwalifikacji zasobów ludzkich do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępu do edukacji oraz rozwój nowoczesnych form organizacji pracy.

2. Rozwój przedsiębiorczości

Osiągnięcie tego celu szczegółowego NPR w ramach SPO RZL nastąpi poprzez wspieranie mechanizmów sprzyjających podejmowaniu działalności gospodarczej oraz tworzeniu miejsc pracy. Projekty, które w tym zakresie otrzymywać będą wsparcie z EFS, będą skoncentrowane przede wszystkim na dostarczaniu pomocy finansowej przy rozpoczynaniu działalności gospodarczej.

3. Poprawa zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników do warunków zmieniającego się rynku pracy

Poprawa zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników jest warunkiem koniecznym wzrostu konkurencyjności gospodarki. W ramach Priorytetu 2 SPO RZL *Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy* zakłada się wspieranie projektów, mających na celu zwiększanie konkurencyjności przedsiębiorstw, przede wszystkim poprzez szkolenia kadr oraz promocję współpracy między światem nauki i edukacji a gospodarką.

4. Wzmocnienie polityki równości szans na rynku pracy

W ramach SPO RZL osiągnięcie tego celu następować będzie poprzez Działania nakierowane na grupy osób, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Są to w szczególności:

- osoby niepełnosprawne,
- kobiety,
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej oraz młodzieży trudnej w wieku 15-24 lat.

Realizacja tego celu szczegółowego NPR odbywać się będzie poprzez wspieranie projektów przewidzianych do realizacji w ramach Priorytetu 1 SPO RZL *Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej*. Przedsięwzięcia te koncentrować się będą na zwiększaniu możliwości zmiany sytuacji osobistej, społecznej i zawodowej. Również w ramach Priorytetu 2 SPO RZL *Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy* zakłada się wdrażanie projektów, których celem będzie wyrównywanie szans edukacyjnych różnych grup społecznych.

Działania realizowane w ramach SPO RZL są komplementarne do Działań podejmowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Przedsięwzięcia edukacyjne realizowane w ramach Działania 2.1 ZPORR *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie* oraz Działania 2.2 ZPORR *Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne* skierowane będą bezpośrednio do osób, podczas gdy odpowiednie Działania SPO RZL przewidują wsparcie dla systemu i struktur. Działania 2.3 *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa* i 2.4 *Reorientacja zawodowa osób dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi* ZPORR koncentrują się na aktywnych formach walki z bezrobociem i obejmują pomocą osoby zagrożone bezrobociem na obszarach wiejskich i restrukturyzowanych. Komplementarne Działania w SPO RZL (Działania 1.2 i 1.3) obejmują wsparciem osoby bezrobotne na terenie całego kraju. Działanie 2.5 ZPORR *Promocja przedsiębiorczości*, skierowane na stworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju przedsiębiorczości i powstawanie nowych firm, stanowi uzupełnienie działań realizowanych na szczeblu krajowym, szczególnie w ramach Działania 2.3 *Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki* SPO RZL w zależności od potrzeb rozwojowych regionów.

Działania realizowane w ramach ZPORR i SPO RZL są wobec siebie komplementarne. Tworzą spójny pakiet umożliwiający Beneficjentom Końcowym (instytucjom wdrażającym) kompleksowe wspieranie osób i dopasowanie wdrażanych projektów do specyfiki i potrzeb regionalnych i lokalnych.

Kwestie horyzontalne

Rozwój lokalny

Realizacja działań opisanych w niniejszym Uzupełnieniu Programu powinna prowadzić do osiągnięcia spójności społecznej w Polsce. Projekty wdrażane w ramach poszczególnych Działań SPO RZL mają przyczynić się do poprawy jakości życia, środowiska lokalnego, wzmocnienia więzi wewnętrznej wspólnot lokalnych oraz wymiany usług lokalnych. W tym kontekście szczególnie istotne będą projekty w zakresie rozwoju przedsiębiorstw, gospodarki społecznej, przedsięwzięć opartych na partnerstwie, inicjatyw, których celem będzie rozwój zasobów ludzkich na poziomie lokalnym. Charakter Programu umożliwi realizację projektów zarówno na poziomie centralnym, regionalnym, jak i lokalnym. Projekty wdrażane w ramach opisanych w SPO RZL Działań służyć będą wspieraniu inicjatyw lokalnych skierowanych na wypracowywanie skutecznego systemu pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Włączenie przedstawicieli lokalnych samorządów, organizacji pozarządowych oraz wszystkich zainteresowanych grup w działania na rzecz aktywnej polityki rynku pracy, integracji zawodowej i społecznej oraz rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy również stanowi ważny argument w realizacji założeń SPO RZL. Wśród działań, w ramach których szczególne znaczenie będą miały projekty o zasięgu regionalnym i lokalnym, należy wymienić Działania: 1.2 *Perspektywy dla młodzieży*, 1.3 *Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia*, 1.4 *Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych*, 1.5 *Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka*, 1.6 *Integracja i reintegracja zawodowa kobiet*, 2.1 *Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie*, 2.3 *Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki*.

Równość szans

Priorytet ten stanowi istotny element wszystkich działań oraz realizowanych w ich ramach projektów. Równość szans znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w działaniach skierowanych do osób, które z różnych przyczyn są szczególnie narażone na nierówne traktowanie na rynku pracy. Dotyczy to zwłaszcza kobiet, osób niepełnosprawnych oraz osób zagrożonych marginalizacją społeczną. Na wykluczenie społeczne narażone są osoby ubogie, długotrwale bezrobotne, dotknięte chorobą alkoholową, osoby zwalniane z zakładów karnych, uchodźcy, dzieci oraz młodzież, szczególnie ta opuszczająca ośrodki opiekuńczo-wychowawcze lub mająca kłopoty z nauką. Wyrównywanie szans uczniów zamieszkujących tereny wiejskie i zaniedbane jest ważnym elementem działania dotyczącego zwiększenia dostępu do edukacji oraz promocji kształcenia przez całe życie.

Zapewnienie tym grupom równego dostępu do życia zawodowego i społecznego wymaga dodatkowego wsparcia i podjęcia na ich rzecz odpowiednich działań. Dlatego w ramach SPO RZL znajdują się następujące Działania: 1.4 *Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych*, 1.5 *Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka*, 1.6 *Integracja i reintegracja zawodowa kobiet* oraz 2.1 *Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie*. Uwzględniają one specyficzne cechy tych grup, takie jak niski poziom wykształcenia wśród niepełnosprawnych, brak zaufania we własne siły wśród osób zagrożonych marginalizacją oraz stereotypowe postrzeganie ról i pozycji, zajmowanych przez kobiety w życiu zawodowym i społecznym. Udzielone wsparcie będzie miało na celu zapewnienie równego dostępu do rynku pracy, podwyższanie kwalifikacji oraz zwiększanie możliwości podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej i zapewnienie wsparcia psychologicznego. Równolegle prowadzone będą akcje informacyjne, zmierzające do wywarcia zmian w świadomości społecznej.

Polityka równości szans realizowana będzie w szczególności poprzez Działanie 1.6 dotyczące reintegracji zawodowej kobiet. W jego ramach obok akcji o charakterze bezpośrednim, wdrażane będą projekty promujące nowatorskie podejście instytucjonalne oraz programy ukierunkowane na wspieranie oraz integrowanie kobiet na rynku pracy. Zasada równych szans kobiet i mężczyzn zachowana będzie również przy realizacji wszystkich pozostałych działań w ramach SPO RZL. Wdrażanie tej horyzontalnej kwestii monitorowane będzie na poziomie projektów skierowanych do osób, Działań oraz Priorytetów przez wskaźniki, odpowiednio zdefiniowane w SPO RZL oraz w Uzupełnieniu Programu. Komitet Monitorujący będzie sprawował kontrolę nad prawidłową realizacją Programu oraz przestrzeganiem zasad równości szans. Równy udział kobiet i mężczyzn w składzie Komitetu Monitorującego będzie obrazował priorytetowe znaczenie zasady równości szans, zgodnie z polityką UE w tej dziedzinie.

Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Sprostanie wymogom konkurencji globalnej wymaga podjęcia działań nakierowanych na rozwój społeczeństwa informacyjnego. Podwyższanie poziomu technologicznego jest ciągłym procesem, który wymaga doskonalenia umiejętności korzystania z nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych, aktualizowania wiedzy o nowoczesnych formach zarządzania i organizacji pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także podwyższania poziomu edukacji społeczeństwa. Podejmowane w związku z koniecznością sprostania tym wymaganiom działania podnosić będą potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw, a tym samym będą sprzyjały wzrostowi zatrudnienia. W tym kontekście szczególną rolę w rozwijaniu społeczeństwa informacyjnego odgrywać będą Działania w ramach Priorytetu 2 *Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy*. Projekty zakładane do realizacji w ramach Działania 2.2 *Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy* obejmują szkolenia z zakresu technik informacyjno-komunikacyjnych, zwanych dalej „ICT”, dla nauczycieli, a także zakup sprzętu komputerowego i niezbędnego oprogramowania dla publicznych oraz publicznie dotowanych szkół i instytucji oświatowych.

W ramach Działania 2.1 *Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie* przewiduje się opracowanie oraz upowszechnianie programów i pakietów edukacyjnych, umożliwiających wykorzystanie komputera i Internetu do kształcenia na odległość. Szczególnie istotne dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego są także działania podejmowane w ramach rozwijania kadr nowoczesnej gospodarki (Działanie 2.3), a zwłaszcza projekty badawcze w zakresie powiązań między światem nauki a przedsiębiorstw, oraz nowych form zatrudnienia, organizacji i bezpieczeństwa pracy. Przewidziane do realizacji projekty obejmują także szkolenia i pomoc doradczą dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie zastosowania technologii informatycznych.

Wysiłki na rzecz rozwijania społeczeństwa informacyjnego nie ograniczają się do Działań w ramach Priorytetu 2. Pomimo, że Działania Priorytetu 1 koncentrują się na aktywnej polityce rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej, wykorzystanie technik społeczeństwa informacyjnego powinno stanowić ważny element realizowanych projektów. Istotne znaczenie przy wyborze projektów będzie miało zastosowanie nowoczesnych technik komunikacyjno-informacyjnych. W Działaniach w ramach Priorytetu 1 szczególnie mocno akcentowana jest potrzeba rozwoju i doskonalenia umiejętności w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii oraz potrzeba rozwoju i pogłębiania wiedzy oraz umiejętności zawodowych.

Zrównoważony rozwój

Strategia zrównoważonego rozwoju odgrywa bardzo istotną rolę w polityce UE. Efektem tego priorytetowego podejścia są długookresowe cele wskazane w *Europejskiej Strategii Zrównoważonego Rozwoju*. Rząd RP odniósł się do tego zagadnienia w dokumencie *Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju*, w którym uwzględniono zasady wypracowane przez UE. Szczególnie ważny dla zrównoważonego rozwoju jest postęp technologiczny i pojawianie się nowych rozwiązań produkcyjnych promujących zarządzanie gospodarką zgodnie z potrzebami środowiska naturalnego i pracy.

Projekty realizowane w ramach Działań określonych w SPO RZL wpływać będą na ochronę i wzbogacanie środowiska oraz kapitału gospodarczego i społecznego poprzez promowanie nowych technologii oraz nowoczesnych i bezpiecznych rozwiązań produkcyjnych. Każdy projekt, który wdrażany będzie przy wsparciu EFS, a w szczególności projekty realizowane w ramach Priorytetu 2 *Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy*, będzie uwzględniał konieczność zapewnienia zrównoważonego rozwoju na każdym etapie wdrażania oraz po jego zakończeniu.

Rozdział III. Ogólny opis oceny *ex ante* Działań Programu

Dokument pomyślany jest w metodologii prac nad sektorowymi programami operacyjnymi, jako zbiór opisów i swoistych procedur pozwalających na operacyjne przygotowanie realizacji programu i efektywne wykorzystanie środków z EFS.

Dokument nawiązuje do ostatecznej wersji SPO RZL, po negocjacjach z Komisją Europejską, ze wszystkimi zmianami wprowadzonymi do opisu działań i ich uzasadnień. Istotą dokumentu jest umiejętne połączenie działań merytorycznych scharakteryzowanych w SPO RZL ze sposobem ich wdrażania, opartym z jednej strony o procedury i zwyczaje unijne, z drugiej zaś o rzetelną analizę instytucjonalnych możliwości strony polskiej: odpowiednich resortów i partnerów w realizacji zadań. Ponieważ jest to pierwsze w tak dużej skali zadanie – ważne jest bardzo precyzyjne przygotowanie, rozpisanie postępowania na szereg zrozumiałych procedur i ich sekwencji, ale też i właściwa skala promocji i informacji oraz dobry monitoring pozwalający na korekty. Z tego punktu widzenia dokument wypełnia te oczekiwania, jest bardzo rzetelnie opracowany.

Należy podkreślić bardzo przejrzystą strukturę opisu konkretnych działań ze wszystkich trzech priorytetów SPO RZL. W sposób przejrzysty opisane są sekwencje wymaganych postępowań w celu realizacji projektów. Wydaje się też sensowne mocne zaakcentowanie informacji i promocji, co zaowocowało realokacją środków i podwyższeniem wartości kwot przeznaczonych na te cele. Za mało podkreślana jest ta funkcja informacji, która służyć ma rozprzestrzenianiu się dobrych przykładów i upowszechnieniu nowych rozwiązań w działaniach na rynku pracy, a będzie miało to olbrzymie znaczenie przy przygotowywaniu następnego okresu programowania. Wówczas możliwe byłoby odwoływanie się do dorobku merytorycznego z obecnego okresu.

W dokumencie wymienia się kilka rodzajów adresatów, zaś dobór grup wskazuje na: szeroki dostęp do środków EFS, różnorodność środowisk, osób i instytucji, co gwarantować ma powodzenie przedsięwzięć i wysoką efektywność realizacji Programu. Ostateczni beneficjenci działań, jak i potencjalni Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci), czy wykonawcy – odpowiadają wnioskowi i sugestiom zawartym najpierw w diagnozie w SPO RZL, a następnie w uzasadnieniach i opisie Działań. Widać też koncepcję w takiej właśnie strukturze adresatów – odpowiedzialność instytucji centralnych – po to, by poprzez przejrzystość centralnego zarządzania i rolę np.: wojewódzkich urzędów pracy – mieć możliwość pilnowania realizacji, czyli dbania o wysoką efektywność i sensowne wykorzystanie środków z EFS.

Dokument jest przygotowany bardzo rzetelnie i przejrzysto zarówno od strony merytorycznej, jak i technicznej. Czytelnik tego dokumentu może objąć analizą i spojrzeniem całość procesów związanych z wdrażaniem SPO RZL.

Kilka spraw wymaga jednak specjalnego podkreślenia:

- wskaźniki monitorowania w odniesieniu do wszystkich działań określone są bardzo ostrożnie, właściwie na takim poziomie, na jakim mogłyby bezpiecznie być zaprezentowane w SPO RZL, a nie w dokumencie Uzupełnienie Programu. Niekiedy brakuje wskaźników monitorowania w istotnych obszarach, niekiedy brakuje też wskazania produktów, które w wyniku realizacji działania będą stanowić dorobek do dalszego wykorzystywania. Ocena poziomu wskaźników zawarta w tabelach dokumentu nie bierze pod uwagę otoczenia realizowanych działań (np. wzrostu gospodarczego), co powinno poprawiać wskaźniki;
- w większości przypadków proponowany układ instytucjonalny: Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) i odbiorców a niekiedy i wykonawców (np. powiatowe urzędy pracy), jest bardzo przejrzysty i gwarantuje rzetelność realizacji. W niektórych jednak działaniach edukacyjnych (2.1 oraz 2.2) nie jest to takie oczywiste;
- przejrzysty jest podział na tryby wyłaniania projektów z oczywistą akceptacją dla porozumień przy realizacji projektów w układzie wojewódzki – powiatowy urząd pracy. Jest to dobra metoda wykorzystania środków Funduszu Pracy jako wkładu własnego;
- należy w miarę szybko przedstawić opinii publicznej i potencjalnym zainteresowanym Ramowe Plany Działań wraz z harmonogramami konkursów. Wówczas łatwiej będzie uniknąć chaosu w ogłaszaniu konkursów i zapewnić spójność w realizacji działań;
- warto zadbać też, by wiele z osiągnięć wynikających z realizacji projektów stało się punktami odniesienia w sferze polityki rynku pracy, co wymaga odpowiedniej pracy w zakresie informacji, dokumentacji i promocji;
- prowadzone w trakcie realizacji projektów oceny i wnioski warto dobrze wykorzystać do prac związanych z programowaniem następnego okresu;
- konstrukcja schematów postępowania, jak i cały model realizacyjny uzyskuje centralizację decyzji i zarządzania. Na przyszłość należy rozważyć większą decentralizację modelu działania;
- długoterminowe rezultaty będą widoczne w obszarach: programów ukierunkowanych na długotrwałe bezrobotnych, budowy instytucji rynku pracy i nowych instrumentów polityki rynku pracy (na skalę niespotykaną dotychczas), przygotowania niepełnosprawnych do wejścia na otwarty rynek pracy, uruchomienia aktywności kobiet i zmian w traktowaniu płci na rynku pracy, projektów zaadresowanych do osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim

wykluczeniem (wszystkie te programy są nowatorskie i do tej pory w większości przypadków na ich realizację nie było środków w budżecie Funduszu Pracy), poprawy jakości ofert edukacyjnych i budowania podstaw dla edukacji dorosłych (tu ważne będzie zadanie dotyczące systemu akredytacji instytucji szkoleniowych pozaszkolnych – choć powinno to być realizowane razem z MGiP i służbami zatrudnienia), programów dla młodzieży (choć tu będzie to jako uzupełnienie budżetu krajowego) w edukacji, jak i w wyposażaniu różnych instytucji (ryнку pracy i edukacyjnych) w sprzęt komputerowy;

- na przyszłość warto zastanowić się nad tym, jak dzięki środkom z EFS poszerzać możliwości działań w aktywnej polityce rynku pracy, a nie traktować ich jako koniecznego sposobu uzupełniania deficytu nakładów własnych na aktywną politykę rynku pracy.

Dokument spełnia wszystkie wymogi dobrego, praktycznego wprowadzenia w realizację projektów scharakteryzowanych w SPO RZL.

Rozdział IV. Opis Działań w podziale na obszary wsparcia

4.1 Aktywna polityka rynku pracy

4.1.1 Analiza aktywnych form wspierania rozwoju zasobów ludzkich

Polski rynek pracy nie jest w chwili obecnej w pełni ukształtowany od strony instytucjonalnej. Nie sprzyja to procesom restrukturyzacji gospodarki i utrudnia procesy dostosowawcze polskiej gospodarki do wymogów UE. W przyszłości różnice między polskim rynkiem pracy a rynkami krajów UE będą się stopniowo zmniejszać. Jest to z jednej strony wymogiem członkostwa Polski w UE, a z drugiej – potrzebą dochodzenia do rozwiązań zwiększających konkurencyjność polskiej gospodarki.

Aktywne formy wspierania rozwoju zasobów ludzkich, jakie będą stosowane w ramach programów, mają na celu przygotowanie bezrobotnych do podjęcia pracy w przyszłości i pełnią rolę „mostu” prowadzącego do przyszłego zatrudnienia. Mogą one również przez subsydiowane zatrudnienie „przesunąć” bezrobotnych do działalności społecznie użytecznej i w ten sposób wpływać na redukcję bezrobocia. Ten mechanizm, oprócz aspektu ilościowego, ma także kontekst jakościowy, który sprowadza się do wspomagającej roli aktywnej polityki rynku pracy w procesie tworzenia nowych miejsc pracy.

Należy zauważyć, że o ile średni udział wydatków w PKB na aktywne programy w krajach UE jest stabilny, to w Polsce wydatki te znacząco się obniżyły. Wydatki z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wynosiły w latach 2000-2002 odpowiednio (w układzie kasowym): w 2000 r. – 767,8 mln zł; w 2001 r. – 604,4 mln zł; w 2002 r. – 539,4 mln zł.

Dotychczas w Polsce ponad połowa wydatków na aktywne programy zatrudnieniowe skoncentrowana była na popytową stronę rynku pracy. Zatrudnienie subwencjonowane charakteryzuje się wysokimi kosztami i niską efektywnością. Ponadto oferowanie pracodawcom korzystnych subwencji zmniejsza ich aktywność w tworzeniu nowych, konkurencyjnych miejsc pracy. Aby dostosować się do standardów krajów UE należy zwiększyć udział wydatków na podaźowo zorientowane instrumenty do poziomu 60-70% ogółu wydatków na aktywne programy zatrudnieniowe. Instrumenty te powinny być adresowane w szczególności do grup wymagających dodatkowego wsparcia na rynku pracy, tj. osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach, młodzieży, kobiet oraz osób niepełnosprawnych. Argumentem na rzecz reorientacji polityki rynku pracy na stronę podaźową są potwierdzone informacje, że pomimo dużego bezrobocia, pracodawcy dysponują wolnymi miejscami pracy przy jednoczesnym braku właściwie przygotowanych kandydatów.

Biorąc pod uwagę między innymi fakt, że na aktywne programy na jednego bezrobotnego w Polsce w 2000 roku wydawano 5,1% średniego wynagrodzenia, podczas gdy w krajach UE 25,5% koniecznym staje się wzrost wydatków na aktywne programy zatrudnieniowe.

4.1.2 Wyniki konsultacji społecznych

W trakcie konsultacji nie zgłoszono uwag dotyczących potrzeby zmiany określonych w projekcie dokumentu (SPO RZL) Priorytetów, celów i Działań.

W wyniku konsultacji społecznych ustalono, że szczególnie istotnymi zagadnieniami są:

- wyposażenie instytucji rynku pracy w nowoczesne instrumentarium oddziaływania na postawy i aktywność zawodową klientów urzędów pracy,
- szkolenia zawodowe osób dorosłych – klientów urzędów pracy, wkomponowane w spójny system kształcenia ustawicznego,
- oddziaływanie na różne instytucje edukacyjne w skali kraju w celu wyrównania poziomu kształcenia,
- aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji w zakresie dostępu do rynku pracy,
- prognozowanie popytu na pracę według kwalifikacji.

4.1.3 Działanie 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy

Cel Działania 1.1

Celem podejmowanego Działania jest lepsze dostosowanie oferty usługowej instytucji rynku pracy (w tym organizacji pozarządowych) do rosnących potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Uzasadnienie wyboru Działania 1.1

Dostosowanie sposobu funkcjonowania instytucji rynku pracy do zmieniających się warunków i oczekiwań społecznych wyrażać się musi we wzbogaceniu instrumentarium tych działań, które zapewniają większe szanse powrotu bezrobotnych na rynek pracy dzięki ich społecznej i zawodowej aktywizacji. Nowa ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia

i instytucjach rynku pracy, która jest jednym z instrumentów realizacyjnych powyższego zadania wyraźnie określa definicje publicznych służb zatrudnienia, jako systemu powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy powoływanych przez władze samorządowe odpowiedniego szczebla i funkcjonujących w ramach samorządów, oraz struktur ministra właściwego do spraw pracy. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz.U. Nr 14, poz. 118) wprowadziło ściślejszy związek pomiędzy powiatowymi i wojewódzkimi urzędami pracy między innymi w zakresie programów przeciwdziałania bezrobociu, a w myśl wyżej wymienionej ustawy rozszerzenie instrumentarium oferowanych usług urzędów pracy oraz ustawowe włączenie w ich realizację także innych instytucji rynku pracy (OHP, agencji zatrudnienia, instytucji szkoleniowych, instytucji dialogu społecznego oraz instytucji partnerstwa lokalnego) pozwoli po okresie przygotowań merytorycznych i metodycznych (także w ramach Działania 1.1) na efektywniejsze oddziaływanie na pojawiające się problemy rynku pracy. Dotychczasowe wysiłki w tym zakresie nie były skuteczne między innymi z powodu niedoinwestowania urzędów pracy i innych instytucji działających na obszarze zatrudnienia. Pojawia się konieczność modernizacji istniejącej oferty programowej, kreowania nowych rozwiązań organizacyjnych i programowych, rozszerzenia zakresu stosowania aktywnych metod przeciwdziałania bezrobociu, także poprzez włączanie różnorodnych partnerów w realizację działań na rzecz klientów rynku pracy.

Konieczna modernizacja funkcjonowania służb zatrudnienia dotyczy wielu aspektów – kadrowych, organizacyjnych, programowych, informacyjnych, technicznych. W grę wchodzić zatem musi zarówno podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników urzędów pracy, po to, by mogli lepiej i skuteczniej pełnić swoją rolę, jak też wyposażanie ich w nowoczesne narzędzia pracy, które zapewnią większą skuteczność podejmowanych działań wobec klientów z korzyścią dla rynku pracy.

Odpowiednie przygotowanie kadry urzędów pracy, ich rzetelna i ugruntowana wiedza oraz praktyczne umiejętności nabierają szczególnego znaczenia w kontekście nowych zadań wobec klientów. Działania podejmowane przez pracowników służb zatrudnienia powodują, że kadra ta powinna doskonalić swe kwalifikacje z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, by móc skutecznie wspomagać klientów.

W ramach działania 1.1. zakładane jest stworzenie rozwiązań systemowych w zakresie szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia oraz przygotowanie projektów szkoleń dla pracowników publicznych służb zatrudnienia na poziomie województwa i powiatu. Zakłada się, że rozwiązania w tym zakresie uwzględniać będą analizy stanowisk publicznych służb zatrudnienia oraz rzeczywiste potrzeby szkoleniowe kadry publicznych służb zatrudnienia.

Oczekiwanym efektem podjętych działań będzie powstanie kompleksowej koncepcji szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia, przygotowanie projektów rozwoju zawodowego dla głównych stanowisk w publicznych służbach zatrudnienia oraz opracowanie i wdrożenie modelowych szkoleń. Szkolenia te dostępne będą dla pracowników publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy, początkowo w formie tradycyjnej, zaś docelowo z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych i edukacji na odległość (e-learningu). Działania takie zapewnią nie tylko związek oferowanych szkoleń z zadaniami pracowników i jednolitość szkoleń, ale także powszechny dostęp pracowników urzędów pracy do nowych możliwości podnoszenia kwalifikacji.

Oczekiwana poprawa efektywności pracy urzędów pracy wymaga także innowacji o charakterze organizacyjnym. Bez wątpienia istnieje potrzeba wprowadzenia standardów usług urzędów pracy – mechanizmu zapewniającego większą jakość działania i większe zadowolenie klienta między innymi poprzez jednoznaczne wskazanie niezbędnych wymagań i warunków związanych z oferowanymi usługami. Standardy realizacji usług rynku pracy rozumiane są jako wzorzec, model usługi - odpowiadający ustalonym cechom jakości i ukierunkowany na zaspokojenie stwierdzonych lub przewidywanych potrzeb klientów.

Dotyczy to zarówno struktury organizacyjnej (odpowiedzialności), procedur (sposobów postępowania, metod i technik), realizowanych procesów (działań umożliwiających zrealizowanie usługi), jak i zasobów (ludzkich, sprzętowych, finansowych, lokalowych). Zastosowanie standardów powinno przyczynić się do zwiększenia skuteczności działań urzędów pracy, zadowolenia klientów z otrzymywanych usług oraz racjonalnego wykorzystania środków. Wprowadzane standardy umożliwią objęcie wszystkich klientów usługami realizowanymi w ten sam sposób i na odpowiednim poziomie jakości, co przyczyni się do polepszenia relacji pomiędzy klientami a urzędami pracy oraz poprawi wizerunek organów zatrudnienia. Szczególnie jest to istotne w sytuacji zdecentralizowania służb zatrudnienia. Dla poprawy efektywności pośrednictwa pracy ważne jest zbudowanie nowoczesnego systemu informacyjnego obejmującego wszystkie funkcje i jednostki służb zatrudnienia, zapewniającego przepływ, aktualność i wiarygodność danych oraz przygotowanie zainteresowanych do korzystania z tego systemu. Dostrzega się także potrzebę rozbudowy systemu usług z zakresu poradnictwa zawodowego, zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych i powyżej 50 roku życia.

Instrumenty aktywizacji zawodowej, choć uznawane za jeden z najskuteczniejszych sposobów zapobiegania i redukcji bezrobocia, w chwili obecnej są stosowane w skali dalece niewystarczającej – zarówno pod względem zawartości oferty programowej, jak i zakresu jej stosowania. Realizacja tego Działania przy wsparciu środków EFS w sposób istotny przyczyni się do rozwiązania tego problemu w wymiarze ilościowym, jak i jakościowym, a w konsekwencji przyczyni się do wzrostu aktywności zawodowej osób korzystających z usług świadczonych przez instytucje rynku pracy. W szczególności ze względu na charakterystykę osób bezrobotnych w Polsce (około 2/3 legitymuje się niskim poziomem kwalifikacji lub nie posiada przygotowania zawodowego), wyzwania wynikające z modernizacji gospodarki, w tym ograniczania udziału sektorów tradycyjnych, wprowadzania nowoczesnych technologii, wymagają wzmocnienia systemu edukacji ustawicznej jako instrumentu służącego zwiększaniu mobilności zawodowej oraz promowaniu otwartości na uczenie się przez całe życie wśród bezrobotnych i osób poszukujących pracy.

Cele dotyczące wzmocnienia instytucjonalnej obsługi klientów służb zatrudnienia oraz innych instytucji działających na rzecz rynku pracy będą się koncentrować w następujących obszarach: podniesienie jakości działania służb zatrudnienia oraz innych instytucji rynku pracy, wzmocnienie systemu doradztwa zawodowego i informacji zawodowej, rozwijanie szkolenia zawodowego osób bezrobotnych spójnego z systemem ustawicznej edukacji osób dorosłych, promowanie idei uczenia się przez całe życie wśród klientów urzędów pracy (w tym pracodawców), osób poszukujących pracy.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 1.1

Jest to działanie, w którym dobrze rozróżnione są i precyzyjnie scharakteryzowane ścieżki zadań pomiędzy oboma schematami. Opisane typy projektów odpowiadają realnym potrzebom – i jeśli będą dobrze wykonane, to w sposób zasadniczy poprawią nie tylko jakość prac służb zatrudnienia, kompetencje ich pracowników, ale też wzbogacą instrumentarium stosowane wobec klientów. Określenie bezrobotnych jako klientów dobrze świadczy o rodzącej się wreszcie w tej dziedzinie orientacji marketingowej i nastawieniu działań na użytkownika. Kluczowe będzie zdobycie praktycznych umiejętności identyfikacji potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, dopasowanych do wymogów rynku pracy, utworzenie i prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych, a także upowszechnienie badań w zakresie popytu i podaży zasobów pracy.

Ważne jest, że wykonawcami projektów będą też mogły być agencje zatrudnieniowe. Przyczyni się to do wsparcia rozwoju pozapublicznych służb zatrudnieniowych. Jest też miejsce przy realizacji tego działania na współpracę partnerów społecznych, szczególnie na poziomie lokalnych rynków pracy, czego brakuje i co jest ewidentną słabością polskiej polityki zatrudnienia.

Dla poprawy efektywności polityki rynku pracy realizacja tego działania będzie niezwykle istotna. W stosunku do zakresu zadań i typów projektów – wskaźniki monitorowania i opis ewentualnych rezultatów są nazbyt ubogie. Nie są wymienione żadne produkty, które w wyniku realizacji tych zadań powinny powstać.

Plan finansowy Działania 1.1

Działanie finansowane z EFS oraz budżetu państwa i Funduszu Pracy.

Zasięg geograficzny Działania 1.1

W ramach Działania przewiduje się, że główne typy projektów będą projektami ogólnokrajowymi, tzn. będą obejmować terytorium całego kraju, chociaż niewykluczone jest wystąpienie projektów regionalnych/lokalnych, których istotą będzie wypracowanie nowatorskich rozwiązań z możliwością ich upowszechniania w skali ogólnokrajowej.

Działanie 1.1. – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy				
Diagnoza warunków funkcjonowania służb zatrudnienia i określanie niezbędnych działań służących ich poprawie	<ul style="list-style-type: none"> analizy, badania, ekspertyzy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu* (Dz. U. z 2003 Nr 58, poz. 514, z późn. zm.)⁴, ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie analiz, badań oraz dokonywanie ekspertyz dotyczących funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy
Rozwijanie systemu podnoszenia kwalifikacji pracowników instytucji rynku pracy i działania służące podniesieniu kwalifikacji zawodowych tych osób	<ul style="list-style-type: none"> analizy, tworzenie planów i programów szkoleń 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Doskonalenie systemu szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia – w szczególności poprzez diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, tworzenie i wdrażanie planów i programów szkoleniowych
Działania na rzecz kreowania i wdrażania nowych, efektywnych narzędzi i technik pracy w służbach zatrudnienia uwzględniających wzmocnienie wzajemnych powiązań między szczeblem lokalnym i regionalnym oraz administracją centralną oraz zastosowanie nowoczesnych technologii komunikacji i informacji	<ul style="list-style-type: none"> zakup sprzętu (wraz z wyposażeniem uzupełniającym), narzędzi (np.: oprogramowanie, testy, ankiety, informatory) niezbędnych dla realizacji zadań w ramach działania, administrowanie i rozwój portalu publicznych służb zatrudnienia, projekty innowacyjne, projekty pilotażowe 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> Wyposażenie publicznych służb zatrudnienia w sprzęt komputerowy i biurowy oraz narzędzia informatyczne wspierające realizację ich zadań, z uwzględnieniem nowoczesnych technologii komunikacji i informacji, Administrowanie i rozwój portalu publicznych służb zatrudnienia, jako jednego z narzędzi informacji i komunikacji, Projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów rynku pracy uwzględniających wzmocnienie powiązań na szczeblu lokalnym i regionalnym
Rozwój standardów usług zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> analizy, badania, ekspertyzy, metodyki (instrukcje, wzorce, modele działania), 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie analiz, badań oraz dokonywanie ekspertyz dotyczących stosowanych instrumentów i programów oraz tworzenie instrumentów, metod i programów w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> pośrednictwa pracy, tworzenia miejsc pracy,

⁴ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 122, poz. 1143, N 128, poz. 1176, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1608, Nr 203, poz. 1966, Nr 210, poz. 2036 i 2037, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 69, poz. 624, Nr 96, poz. 959.

	<ul style="list-style-type: none"> • oferty programowe, • procedury organizacyjne, • materiały informacyjne 	rynku pracy **		<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacji zawodowej bezrobotnych (ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń zwiększających mobilność i szanse na rynku pracy), - informacji i poradnictwa zawodowego, - standardów usług, - identyfikacji programów rynku pracy o najwyższej skuteczności i ich upowszechnianie
Działania sprzyjające zwiększeniu możliwości oddziaływania organizacji pozarządowych na rynek pracy	<ul style="list-style-type: none"> • akcje promocyjne, • szkolenia, • warsztaty, • konferencje, • seminaria, • materiały informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie dialogu społecznego i włączanie partnerów społecznych do działań na rynku pracy w szczególności poprzez: akcje promocyjne, szkolenia, warsztaty skierowane do różnych środowisk mające na celu między innymi popularyzowanie idei aktywizacji zawodowej oraz sprzyjające zwiększaniu oddziaływania organizacji pozarządowych na rynek pracy
Doskonalenie dialogu społecznego i rozwijanie współpracy z partnerami społecznymi oraz innymi podmiotami niepublicznymi (np. samorządy zawodowe, izby gospodarcze) w obszarze kształcenia i szkolenia osób bezrobotnych i poszukujących pracy	<ul style="list-style-type: none"> • akcje promocyjne, • szkolenia, • warsztaty, • konferencje, • seminaria, • materiały informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie dialogu społecznego i włączanie partnerów społecznych do działań na rynku pracy w szczególności poprzez: akcje promocyjne, szkolenia, warsztaty skierowane do różnych środowisk mające na celu między innymi popularyzowanie idei aktywizacji zawodowej oraz sprzyjające zwiększaniu oddziaływania organizacji pozarządowych na rynek pracy
Rozwój sieci usług informacji i poradnictwa zawodowego				
Doskonalenie standardów usług w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> • analizy, • badania, • ekspertyzy, • metodyki (instrukcje, wzorce, modele działania), • oferty programowe, • procedury organizacyjne, • materiały informacyjne, • publikacje 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie analiz, badań oraz dokonywanie ekspertyz dotyczących stosowanych instrumentów i programów oraz tworzenie instrumentów, metod i programów w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - pośrednictwa pracy, - tworzenia miejsc pracy, - aktywizacji zawodowej bezrobotnych (ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń zwiększających mobilność i szanse na rynku pracy), - informacji i poradnictwa zawodowego, - standardów usług, - identyfikacji programów rynku pracy o najwyższej skuteczności i ich upowszechnianie.
Rozwój, doskonalenie oraz upowszechnianie metod i narzędzi informacji i poradnictwa zawodowego (w tym wykorzystujących nowoczesne technologie)	<ul style="list-style-type: none"> • publikacje, • materiały informacyjne, • promocja poprzez Internet 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie metod i narzędzi informacji i poradnictwa zawodowego (z wykorzystaniem nowych technologii)

Doskonalenie kwalifikacji doradców zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • studia podyplomowe, • doradztwo, • instrukcje 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie kadr publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy, w szczególności poprzez szkolenia i studia podyplomowe, wsparcie, doradztwo i instruktaż
Rozwój sieci instytucji informacji i poradnictwa zawodowego (zwiększenie liczby i rodzajów jednostek, wzbogacenie wyposażenia oraz zróżnicowanie ich form działania)	<ul style="list-style-type: none"> • projekty pilotażowe, • projekty innowacyjne, • publikacje, • materiały informacyjne, • zakup sprzętu (wraz z wyposażeniem uzupełniającym) 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie publicznych służb zatrudnienia w sprzęt komputerowy i biurowy oraz narzędzia informatyczne wspierające realizację ich zadań, z uwzględnieniem nowoczesnych technologii komunikacji i informacji, • Promowanie i wsparcie projektów pilotażowych i innowacyjnych z zakresu usług instytucji rynku pracy, w tym pośrednictwa pracy, poradnictwa i informacji zawodowej, szkoleń, • Upowszechnianie informacji o usługach świadczonych przez instytucje rynku pracy, w tym placówki informacji i poradnictwa zawodowego.
Promocja problematyki planowania rozwoju zawodowego, celem zwiększenia mobilności i szans na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • materiały informacyjne, • publikacje 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie problematyki planowania rozwoju zawodowego
Rozwój systemu szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy				
Badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy	<ul style="list-style-type: none"> • analizy, • badania, • ekspertyzy 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie badań, analiz i ekspertyz mających na celu diagnozę potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, zagrożonych bezrobociem, wymagań kwalifikacyjnych oraz dotyczących barier uczestnictwa w szkoleniach oraz metod eliminacji tych barier
Rozwijanie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> • analizy, • badania, • ekspertyzy, • tworzenie standardów 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowywanie i aktualizacja standardów kwalifikacji zawodowych (badania i ekspertyzy, tworzenie rejestrów)
Rozwijanie modułowych programów szkoleń dla potrzeb rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • ekspertyzy, • tworzenie rejestrów 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**. 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowywanie i aktualizacja modułowych programów szkoleń dla potrzeb rynku pracy (ekspertyzy, tworzenie rejestrów)
Tworzenie rejestru i zbioru danych	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie i prowadzenie 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o promocji 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie, prowadzenie i aktualizowanie rejestru instytucji

o instytucjach szkolących, realizujących programy szkoleniowe finansowane ze środków publicznych	rejestru	zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**		prowadzących szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy
Podnoszenie kwalifikacji kadr szkolących bezrobotnych i poszukujących pracy	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, studia podyplomowe 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> Doskonalenie kadr publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy, w szczególności poprzez szkolenia (w tym studia podyplomowe), wsparcie, doradztwo i instruktaż
Rozwijanie i promocja trójstronnych umów szkoleniowych na szkolenie bezrobotnych	<ul style="list-style-type: none"> materiały informacyjne, publikacje 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie i promocja trójstronnych umów szkoleniowych, w szczególności poprzez upowszechnianie najlepszych praktyk, Popularyzacja najlepszych praktyk
Rozwój i doskonalenie instrumentów rynku pracy				
Identyfikacja barier w aktywizowaniu osób bezrobotnych	<ul style="list-style-type: none"> analizy, badania, ekspertyzy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie badań, analiz i ekspertyz mających na celu diagnozę potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, zagrożonych bezrobociem, wymagań kwalifikacyjnych oraz dotyczących barier uczestnictwa w szkoleniach oraz metod eliminacji tych barier
Badanie zmian w sferze zatrudnienia i zapotrzebowania na kwalifikacje na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> analizy, badania, ekspertyzy, prognozy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie analiz, badań i prognoz w zakresie popytu i podaży zasobów pracy
Doskonalenie systemu zachęt do inwestowania w szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie i wdrażanie nowych instrumentów 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Doskonalenie systemu zachęt do inwestowania w szkolenia, w szczególności poprzez projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów
Budowanie strategii rozwoju kadr	<ul style="list-style-type: none"> metodyki (instrukcje, wzorce, modele działania) 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie metodologii budowania strategii rozwoju kadr w przedsiębiorstwach, w szczególności z sektorów restrukturyzowanych
Ocena efektywności i trafności stosowanych instrumentów rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> analizy, badania, ekspertyzy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Ocena wpływu obowiązujących rozwiązań prawnych na rynek pracy poprzez badania, analizy i ekspertyzy

		rynku pracy**		
Identyfikacja programów rynku pracy o najwyższej skuteczności i ich upowszechnianie	<ul style="list-style-type: none"> • analizy, • badania, • ekspertyzy, • materiały informacyjne, • publikacje 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie analiz, badań oraz dokonywanie ekspertyz dotyczących stosowanych instrumentów i programów oraz tworzenie instrumentów, metod i programów w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - pośrednictwa pracy, - tworzenia miejsc pracy, - aktywizacji zawodowej bezrobotnych (ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń zwiększających mobilność i szanse na rynku pracy), - informacji i poradnictwa zawodowego, - standardów usług, - identyfikacji programów rynku pracy o najwyższej skuteczności i ich upowszechnianie,
Ocena wpływu obowiązujących rozwiązań prawnych na rynek pracy	<ul style="list-style-type: none"> • analizy, • badania, • ekspertyzy 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • popularyzacja najlepszych praktyk • Ocena wpływu obowiązujących rozwiązań prawnych na rynek pracy poprzez badania, analizy i ekspertyzy

* Ustawa obowiązywała do dnia 31 maja 2004 r.

** Ustawa obowiązuje od dnia 1 czerwca 2004 r.

Wdrażanie Działania 1.1

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Nazwa Działania	Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	21 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
Numer Działania	1.1
Czas trwania Działania	2004-2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) - Wzmocnienie potencjału publicznych służb zatrudnienia</p> <ul style="list-style-type: none"> - właściwe departamenty merytoryczne MPiPS, MRR i MG <p>Schemat b) - Rozwój oferty usług instytucji rynku pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego i partnerstwa lokalnego, - jednostki naukowe, - szkoły wyższe.
Ostateczni Beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - pracownicy publicznych służb zatrudnienia. <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - pracownicy instytucji rynku pracy, - jednostki naukowe.
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów – właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - ekspertyzy: <ul style="list-style-type: none"> = metodyki (instrukcje, wzorce, modele działania), = oferty programowe, = procedury organizacyjne, - badania oraz analizy, - projekty pilotażowe, - programy szkoleniowe i szkolenia, studia podyplomowe, - publikacje, - promocja poprzez Internet, - zakup sprzętu (wraz z wyposażeniem uzupełniającym), narzędzi (np.: oprogramowanie, testy, ankiety, informatory) niezbędnych dla realizacji zadań w ramach działania, - administrowanie i rozwój portalu publicznych służb zatrudnienia
Max. wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%

Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	101 123 124 euro
Wsparcie finansowe UE	80 101 687 euro
Wsparcie finansowe krajowe	21 021 437 euro
Wsparcie finansowe prywatne	0
Wkład UE w środkach publicznych (%)	79,21%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	20,79%
System wyboru projektów	W przypadku schematu a) projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego W przypadku schematu b) projekty wybierane są w trybie konkursowym
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<u>Komitet Sterujący:</u> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich jednostek samorządu terytorialnego określonych w przepisach w sprawie powołania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego wydanych na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, zwanych dalej „ogólnopolskimi organizacjami”, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych. <u>Komisja Oceny Projektów:</u> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej), - przedstawiciele Departamentu Rynku Pracy w MPiPS oraz innych departamentów merytorycznych MPiPS.

Opis Działania 1.1 – schemat a) Wzmocnienie potencjału publicznych służb zatrudnienia

Typy projektów:

- ocena wpływu obowiązujących rozwiązań prawnych na rynek pracy poprzez badania, analizy i ekspertyzy,
- doskonalenie systemu szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia – w szczególności poprzez diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, tworzenie i wdrażanie planów i programów szkoleniowych,
- prowadzenie analiz, badań oraz dokonywanie ekspertyz dotyczących funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy,
- wyposażenie publicznych służb zatrudnienia w sprzęt komputerowy i biurowy oraz narzędzia informatyczne wspierające realizację ich zadań, z uwzględnieniem nowoczesnych technologii komunikacji i informacji,
- administrowanie i rozwój portalu publicznych służb zatrudnienia, jako jednego z narzędzi informacji i komunikacji,
- prowadzenie analiz, badań oraz dokonywanie ekspertyz dotyczących stosowanych instrumentów i programów oraz tworzenie instrumentów, metod i programów w zakresie:
 - = pośrednictwa pracy,
 - = tworzenia miejsc pracy,
 - = aktywizacji zawodowej bezrobotnych (ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń zwiększających mobilność i szanse na rynku pracy),
 - = informacji i poradnictwa zawodowego,
 - = standardów usług,
 - = identyfikacji programów rynku pracy o najwyższej skuteczności i ich upowszechnianie,
- prowadzenie analiz, badań i prognoz w zakresie popytu i podaży zasobów pracy,
- utworzenie, prowadzenie i aktualizowanie rejestru instytucji prowadzących szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy,
- doskonalenie systemu zachęt do inwestowania w szkolenia, w szczególności poprzez projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów,
- opracowywanie i aktualizacja modułowych programów szkoleń dla potrzeb rynku pracy (ekspertyzy, tworzenie rejestrów),
- prowadzenie badań, analiz i ekspertyz mających na celu diagnozę potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, zagrożonych bezrobociem, wymagań kwalifikacyjnych oraz dotyczących barier uczestnictwa w szkoleniach oraz metod eliminacji tych barier,
- opracowywanie i aktualizacja standardów kwalifikacji zawodowych (badania i ekspertyzy, tworzenie rejestrów),
- przygotowanie metodologii budowania strategii rozwoju kadr w przedsiębiorstwach, w szczególności z sektorów restrukturyzowanych.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 1.1 – schemat b) Rozwój oferty usług instytucji rynku pracy

Typy projektów:

- ocena wpływu obowiązujących rozwiązań prawnych na rynek pracy przez badania, analizy i ekspertyzy,
- doskonalenie systemu szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy – w szczególności poprzez diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, tworzenie i wdrażanie planów i programów szkoleniowych,
- prowadzenie analiz, badań oraz dokonywanie ekspertyz dotyczących funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy,
- prowadzenie analiz, badań oraz dokonywanie ekspertyz dotyczących stosowanych instrumentów i programów oraz tworzenie instrumentów, metod i programów w zakresie:
 - = pośrednictwa pracy,
 - = tworzenia miejsc pracy,
 - = aktywizacji zawodowej bezrobotnych (ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń zwiększających mobilność i szanse na rynku pracy),
 - = informacji i poradnictwa zawodowego,
 - = standardów usług,
 - = identyfikacji programów rynku pracy o najwyższej skuteczności i ich upowszechnianie,
- prowadzenie analiz, badań i prognoz w zakresie popytu i podaży zasobów pracy,
- prowadzenie badań, analiz i ekspertyz mających na celu diagnozę potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, zagrożonych bezrobociem, wymagań kwalifikacyjnych oraz dotyczących barier uczestnictwa w szkoleniach oraz metod eliminacji tych barier,
- doskonalenie kadr publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy, w szczególności przez szkolenia i studia podyplomowe, wsparcie, doradztwo i instruktaż,
- rozwijanie i promocja trójstronnych umów szkoleniowych, w szczególności przez upowszechnianie najlepszych praktyk,
- rozwijanie dialogu społecznego i włączanie partnerów społecznych do działań na rynku pracy w szczególności przez: akcje promocyjne, szkolenia, warsztaty skierowane do różnych środowisk mające na celu między innymi popularyzowanie idei aktywizacji zawodowej oraz sprzyjające zwiększaniu oddziaływania organizacji pozarządowych na rynek pracy,
- projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów rynku pracy uwzględniających wzmocnienie powiązań na szczeblu lokalnym i regionalnym,
- upowszechnianie metod i narzędzi informacji i poradnictwa zawodowego (z wykorzystaniem nowych technologii),
- promowanie i wsparcie projektów pilotażowych i innowacyjnych z zakresu usług instytucji rynku pracy, w tym pośrednictwa pracy, poradnictwa i informacji zawodowej, szkoleń,
- upowszechnianie informacji o usługach świadczonych przez instytucje rynku pracy, w tym placówki informacji i poradnictwa zawodowego,
- promowanie problematyki planowania rozwoju zawodowego,
- popularyzacja najlepszych praktyk.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- stosowanie programów szkoleniowych rekomendowanych przez MRR dla projektów dotyczących szkoleń,
- zakres promocji i upowszechniania umów trójstronnych, w przypadku projektów dotyczących rozwoju i promocji trójstronnych umów szkoleniowych,
- metodologia przeprowadzania badań i ekspertyz.

Komplementarność Działania 1.1 z Działaniami innych programów operacyjnych

Działanie 1.1 jest komplementarne z następującymi Działaniami:

- Działanie 1.5 ZPORR *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*, które koncentruje się na zniwelowaniu regionalnych różnic w infrastrukturze i usługach z zakresu dostępu do Internetu, telekomunikacji, warunków dla rozwoju komunikacji, gospodarki elektronicznej oraz e-administracji, e-bezpieczeństwa, e-zdrowia i e-edukacji,
- Działanie 2.1 ZPORR *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*, które koncentruje się na zwiększaniu mobilności zawodowej mieszkańców regionu i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów regionalnego rynku pracy, a także na dostosowaniu potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji,
- Działanie 2.3 ZPORR *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa*, które koncentruje się na stworzeniu warunków ułatwiających osobom zatrudnionym w rolnictwie znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym, a w szczególności na wyposażeniu rolników w umiejętności umożliwiające zdobycie nowego zatrudnienia,

- Działanie 2.4 ZPORR *Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi*, które koncentruje się na zmianie kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłów tradycyjnych i sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych w celu umożliwienia tym osobom wykonywania nowych zawodów.

Wskaźniki monitorowania Działania 1.1

Działanie 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba pracowników urzędów pracy, którzy zostali objęci szkoleniami (M/K)*	Liczba pracowników urzędów pracy, którzy uczestniczyli w szkoleniach, realizowanych w ramach Działania (M/K)	2 778 (2001)	5 770	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	Odsetek pracowników publicznych służb zatrudnienia oceniających szkolenia jako adekwatne do potrzeb zawodowych (M/K)	Udział pracowników publicznych służb zatrudnienia, uczestniczących w szkoleniach, realizowanych w ramach Działania, którzy ocenili te szkolenia jako adekwatne do ich potrzeb zawodowych w ogólnej liczbie pracowników publicznych służbach zatrudnienia (M/K) uczestniczących w szkoleniach, wyrażony w %	Brak danych	65%	PEFS – dane o ostatecznych beneficjentach / kwartalnie
Wpływ	Wskaźnik satysfakcji klientów urzędów pracy	Odsetek klientów urzędów pracy, pozytywnie oceniających usługi urzędów pracy (M/K), wyrażony w %. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób spośród klientów urzędów pracy	Brak danych	60%	Badania Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 1.1 w euro w cenach z 2004 r.

<i>Działanie</i>	<i>Łącznie</i>	<i>Wspólnota Europejska</i>	<i>Budżet Państwa</i>	<i>Jednostki Samorządu Terytorialnego</i>	<i>Fundusz Pracy</i>	<i>Prywatne</i>
1.1. Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy	101 123 124	80 101 687	4 068 608	0	16 952 829	0

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

*Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki związane z delegacją personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.
Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.*

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

*Wynagrodzenia wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, uczestnictwo w szkoleniach i studiach podyplomowych.*

3. Inne wydatki

*Koszty amortyzacji sprzętu.
Koszty leasingu sprzętu.
Wydatki związane z wynajmem pomieszczeń.
Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu komputerowego i biurowego.
Wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych - podkontraktowanie.
Wydatki związane z audytem.
Wydatki poniesione na badania, analizy i ekspertyzy.
Wydatki związane z realizacją projektów pilotażowych.
Wydatki związane z tworzeniem specjalistycznego oprogramowania, w tym administrowania portalu internetowego.
Wydatki na działania promocyjne i informacyjne.
VAT.*

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowane, są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.1.4 Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży

Cel Działania 1.2

Udzielenie możliwie pełnego wsparcia poprzez działania wspierające i promujące zatrudnienie oraz samozatrudnienie młodzieży, w tym absolwentom wszystkich typów szkół tak, aby nie stawali się i nie pozostawali bezrobotnymi. Wszystkim osobom młodym zostaną zaoferowane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (nowy start) przed upływem 6-tego miesiąca od zarejestrowania się w urzędzie pracy, zgodnie z nowymi *Wytocznymi* polityki zatrudnienia Rady UE.

Uzasadnienie wyboru Działania 1.2

Wyodrębnienie działań dla bezrobotnej młodzieży poniżej 25 roku życia ma swoje uzasadnienie w sytuacji demograficznej kraju oraz problemach na rynku pracy.

Do roku 2005 przewidywany jest dalszy wzrost liczby absolwentów szkół wchodzących na rynek pracy w powiązaniu ze znaczącą stopą bezrobocia oraz towarzyszącą temu negatywnemu zjawisku dużą dynamiką zmian w strukturze gospodarki.

Głównym celem jest zwiększenie szans młodzieży na uzyskanie zatrudnienia. Dodatkowe wsparcie potrzebne jest szczególnie dla ludzi młodych, którzy posiadają wykształcenie zawodowe, natomiast brak im praktycznych umiejętności w poruszaniu się po rynku pracy, jak i praktyki zawodowej, której najczęściej oczekują potencjalni pracodawcy.

W polskich rozwiązaniach prawnych dotyczących rynku pracy oraz w działaniach praktycznych, młodzież wyodrębniana jest jako osobna kategoria osób, traktowana ze zwiększoną uwagą zarówno przez publiczne służby zatrudnienia, jak też inne instytucje, w tym też pozarządowe, które wyspecjalizowały się w aktywizacji zawodowej osób młodych.

Realizacja powyższego Działania wymaga dwutorowego podejścia:

wypracowania metod wczesnego reagowania i profilaktyki bezrobocia oraz udzielania możliwie pełnego wsparcia młodzieży, w tym bezrobotnym absolwentom wszystkich typów szkół tak, aby nie pozostawali bezrobotnymi, wspierania aktywności zawodowej to jest usprawnienie pomocy dla bezrobotnej młodzieży, w szczególności poprawy skuteczności pracy z młodzieżą bezrobotną.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 1.2

Scharakteryzowane w dokumencie typy projektów odwołują się do narzędzi związanych z realizowanym obecnie programem „Pierwsza Praca”, co pozwoli wzmocnić nakłady finansowe na jego prowadzenie.

Nowe elementy dotyczą większego wykorzystania możliwości zatrudnienia młodzieży w trzecim sektorze (w formule wolontariatu lub zwyczajnej). Różnica w ścieżkach realizacji polega także na podkreślaniu zadań informacyjno-promocyjnych związanych z aktywizacją młodzieży.

Wskaźniki monitorowania i przewidywane efekty są scharakteryzowane właściwie: ambitnie, jeśli chodzi o liczbę osób objętych działaniami; ostrożnie jeśli chodzi o wskaźnik efektywności; bardzo ostrożnie, jeśli chodzi o poprawę stosunku stopy bezrobocia wśród młodzieży do stopy bezrobocia ogółem (tak, jakby jedynym czynnikiem, który to ma zmienić były działania w SPO RZL, a nie samodzielne działania poprzez Fundusz Pracy, czy efekty dodatkowe, wynikające ze wzrostu gospodarczego i większej, możliwej absorpcji młodych zasobów pracy do zatrudnienia).

Zasięg geograficzny Działania 1.2

W ramach Działania zakłada się, iż główne typy projektów będą miały charakter regionalny/lokalny.

Plan finansowy Działania 1.2

Działanie finansowane jest z EFS, Funduszu Pracy, krajowego środka specjalnego na wspieranie rządowych programów służących aktywizacji zawodowej^{5a)}, budżetów jednostek samorządu terytorialnego i środków prywatnych.

^{5a)} Środek specjalny pochodzi z rezerwy uwłaszczeniowej na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 90, poz. 844 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 116, poz. 1207, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703 i 2722.). Wydatki z tego źródła będą realizowane do końca czerwca 2005 r. w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2005 r. ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 273, poz. 2703).

Działanie 1.2. – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
Promowanie i wspieranie zatrudnienia w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, zwanych dalej „MSP”	<ul style="list-style-type: none"> wynagrodzenia brutto oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> subsydiowanie zatrudnienia młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem subsydiowania zatrudnienia w sektorze MSP oraz w trzecim sektorze
Promowanie i wspieranie zatrudnienia w trzecim sektorze między innymi poprzez kierowanie młodzieży do prac społecznie użytecznych	<ul style="list-style-type: none"> wynagrodzenia brutto oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> subsydiowanie zatrudnienia młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem subsydiowania zatrudnienia w sektorze MSP oraz w trzecim sektorze
Realizacja programów specjalnych i innowacyjnych dla młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> wynagrodzenia brutto oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie realizacji programów specjalnych⁵ wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród młodzieży i wykorzystujących nowe technologie aktywizacja zawodowa młodzieży poprzez: <ul style="list-style-type: none"> wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród młodzieży i wykorzystujących nowe technologie
Promowanie i wspieranie samozatrudnienia młodzieży (w tym wsparcie finansowe na podejmowanie własnej działalności gospodarczej)	<ul style="list-style-type: none"> przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, koszty związane z organizacją spotkań informacyjno-doradczych 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej aktywizacja zawodowa młodzieży poprzez: <ul style="list-style-type: none"> doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej

⁵ Programy specjalne realizowane były na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 kwietnia 2004 r. w sprawie programów specjalnych (Dz.U. Nr 58, poz. 562), które obowiązywało do dnia 1 maja 2004 r.

<p>Wspieranie kształcenia dostosowanego do potrzeb rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zasiłki i dodatki szkoleniowe, • stypendia wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia, • koszty podróży, zakwaterowania, wyżywienia, odbywania stażu, uczestniczenia w szkoleniach 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	<p>Schemat a)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz szkolenia mające na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę • poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy
<p>Promocja i wspieranie wolontariatu, jako fazy przygotowawczej przed podjęciem pracy, poprzez organizowanie i współfinansowanie miejsc pracy dla wolontariuszy w instytucjach administracji publicznej oraz w organizacjach pozarządowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określone przepisami świadczenia oraz koszty organizacji stanowisk pracy wolontariusza 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, • ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 593 i Nr 116, poz. 1203), • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, • ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie 	<p>Schemat a) Schemat b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie wolontariatu, jako etapu przygotowawczego do podjęcia zatrudnienia, poprzez organizowanie i dofinansowanie stanowisk pracy dla wolontariuszy w instytucjach administracji publicznej i organizacjach pozarządowych • aktywizacja zawodowa młodzieży poprzez: wspieranie wolontariatu poprzez finansowanie określonych przepisami świadczeń oraz pokrywanie kosztów związanych z pracą wolontariusza (w tym organizacja i finansowanie stanowisk pracy w instytucjach administracji publicznej i organizacjach pozarządowych)
<p>Upowszechnianie informacji o rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • działania promocyjne i informacyjne, • wynajem pomieszczeń oraz organizacja spotkań informacyjno-doradczych, • wynagrodzenia ekspertów 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	<p>Schemat b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opracowywanie i rozpowszechnianie informacji promującej źródła i miejsca dostępu do informacji o: <ul style="list-style-type: none"> - ofertach zatrudnienia ze szczególnym uwzględnieniem sektora MSP oraz w trzecim sektorze, - formach zatrudnienia ze szczególnym uwzględnieniem sektora MSP oraz w trzecim sektorze, - możliwościach podnoszenia kwalifikacji i zdobywania doświadczenia, - możliwościach uzyskania wsparcia finansowego na rozpoczynanie działalności gospodarczej, - wolontariacie • akcje informacyjne mające na celu:

				<ul style="list-style-type: none"> - promowanie postaw aktywnych w tym promowanie samozatrudnienia, - uświadomienie konieczności planowania kariery i rozwoju zawodowego, - promowanie mobilności, elastyczności, przedsiębiorczości i konieczności dostosowywania się do zmieniających się warunków rynku pracy • wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu pomoc młodzieży w wejściu na rynek pracy • aktywizacja zawodowa młodzieży poprzez poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy
--	--	--	--	---

* Ustawa obowiązywała do dnia 31 maja 2004 r.

** Ustawa obowiązuje od dnia 1 czerwca 2004 r.

Wdrażanie Działania 1.2

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Nazwa Działania	Perspektywy dla młodzieży
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	21 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
Numer Działania	1.2
Czas trwania Działania	2004-2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	16 wojewódzkich urzędów pracy
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) - Wspieranie młodzieży na rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powiatowe urzędy pracy (PUP). <p>Schemat b) - Promocja aktywności zawodowej młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne z wyjątkiem WUP i PUP, - instytucje rynku pracy (z wyjątkiem publicznych służb zatrudnienia): <ul style="list-style-type: none"> = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - inne organizacje pozarządowe działające na rzecz młodzieży, - szkoły – ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe, - pracodawcy
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) - Wspieranie młodzieży na rynku pracy i Schemat b) - Promocja aktywności zawodowej młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> - młodzież poniżej 25 roku życia, bezrobotna przez okres do 6 miesięcy, - młodzież poniżej 25 roku życia, bezrobotna przez okres od 6 do 24 miesięcy, - bezrobotni absolwenci wszystkich typów szkół, - osoby poniżej 25 roku życia, zarejestrowane jako bezrobotne przez okres do 24 miesięcy, chcące rozpocząć działalność gospodarczą.
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów – właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - doradztwo, - szkolenia, - poradnictwo zawodowe, - pośrednictwo pracy, - programy specjalne, - programy innowacyjne, - staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, - subsydiowanie zatrudnienia, - przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, - indywidualne plany działań, - informowanie, - działania promocyjne, - działania towarzyszące np.: opieka nad dziećmi i osobami zależnymi.
Maksymalna wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	274 406 044 euro
Wsparcie finansowe UE	199 131 423 euro
Wsparcie finansowe krajowe	75 274 621 euro
Wsparcie finansowe prywatne	3 947 519 euro
Wkład UE w środkach publicznych (%)	72,57%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	27,43%

System wyboru projektów	Schemat a) projekty PUP wybierane w drodze konkursu Schemat b) konkurs projektów
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<u>Komitet Sterujący:</u> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych. <u>Komisja Oceny Projektów:</u> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej).

Opis Działania 1.2 – schemat a) Wspieranie młodzieży na rynku pracy

Typy projektów:

- subsydiowanie zatrudnienia młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem subsydiowania zatrudnienia w sektorze MSP oraz w trzecim sektorze,
- staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz szkolenia mające na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę,
- doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy,
- wsparcie realizacji programów specjalnych⁶⁾,
- wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród młodzieży i wykorzystujących nowe technologie,
- wspieranie wolontariatu, jako etapu przygotowawczego do podjęcia zatrudnienia, poprzez organizowanie i dofinansowanie stanowisk pracy dla wolontariuszy w instytucjach administracji publicznej i organizacjach pozarządowych.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 1.2 – schemat b) Promocja aktywności zawodowej młodzieży

Typy projektów:

- opracowywanie i rozpowszechnianie informacji promującej źródła i miejsca dostępu do informacji o:
 - = ofertach zatrudnienia ze szczególnym uwzględnieniem sektora MSP oraz w trzecim sektorze,
 - = formach zatrudnienia ze szczególnym uwzględnieniem sektora MSP oraz w trzecim sektorze,
 - = możliwościach podnoszenia kwalifikacji i zdobywania doświadczenia,
 - = możliwościach uzyskania wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
 - = wolontariacie,
- akcje informacyjne mające na celu:
 - = promowanie postaw aktywnych, w tym promowanie samozatrudnienia,
 - = uświadomienie konieczności planowania kariery i rozwoju zawodowego,
 - = promowanie mobilności, elastyczności, przedsiębiorczości i konieczności dostosowywania się do zmieniających się warunków rynku pracy,
- wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu pomoc młodzieży w wejściu na rynek pracy,
- aktywizacja zawodowa młodzieży poprzez:
 - = doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
 - = poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy,
 - = kluby pracy,
 - = wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród młodzieży i wykorzystujących nowe technologie,
 - = wspieranie wolontariatu poprzez finansowanie określonych przepisami świadczeń oraz pokrywanie kosztów związanych z pracą wolontariusza (w tym organizacja i finansowanie stanowisk pracy w instytucjach administracji publicznej i organizacjach pozarządowych).

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- znajomość problematyki lokalnego rynku pracy,
- zaangażowanie wolontariuszy oraz partnerów w przygotowanie i realizację projektu,
- powiązanie z projektami (programami) w zakresie udzielania pożyczek lub jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w przypadku projektów dotyczących aktywizacji zawodowej młodzieży,
- deklarowany wskaźnik zatrudnienia,
- innowacyjność,
- kompleksowość wsparcia w przypadku działań adresowanych do osób zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej,
- zasięg i zakres projektu w przypadku akcji informacyjnych oraz inicjatyw lokalnych.

Komplementarność Działania 1.2 z Działaniami innych programów operacyjnych

Działanie 1.2 jest komplementarne z następującymi Działaniami:

- Działanie 2.1 ZPORR *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*, które koncentruje się na zwiększaniu mobilności zawodowej mieszkańców regionu i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów regionalnego rynku pracy, a także na dostosowaniu potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji,
- Działanie 2.2 ZPORR *Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne*, które koncentruje się na zwiększaniu dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich i studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, w szczególności z obszarów wiejskich i obszarów restrukturyzowanych.

Wskaźniki monitorowania Działania 1.2

Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/ częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba osób objętych działaniami aktywizującymi (M/K)*	Liczba osób (M/K) objętych działaniami aktywizującymi	69 700 (2001)	500 000	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	% osób, które ukończyły Działanie (M/K)	Udział osób (M/K), które ukończyły Działanie, w ogóle osób objętych działaniami aktywizującymi, wyrażony w %	90% (2001)	90%	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Wpływ	Relacja stopy bezrobocia młodzieży (osób w wieku 15-24) do stopy bezrobocia ogółem (M/K)	Stosunek stopy bezrobocia wśród młodzieży (osób w wieku 15-24 lat) do stopy bezrobocia ogółem dla osób w wieku 15 lat i więcej (M/K)	2,19 (2001)	2,1	GUS BAEL / rocznie
Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę 6 m-cy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	30%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / po zakończeniu okresu programowania

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 1.2 w euro w cenach z 2004 r.

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	Inne (w tym Fundusz Pracy)	Prywatne
1.2. Perspektywy dla młodzieży	274 406 044	199 131 423	0	2 980 875	72 293 746	3 947 519

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

*Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki związane z delegacją personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.
Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.*

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

*Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, odbywanie stażu/przygotowania zawodowego w miejscu pracy, uczestnictwo w szkoleniach.
Subsydiowane zatrudnienie.
Zasiłki i dodatki szkoleniowe.
Stypendia (dotyczące staży, przygotowania zawodowego w miejscu pracy i szkoleń) wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia.
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.
Określone przepisami świadczenia oraz wydatki związane z organizacją stanowisk pracy wolontariusza.*

3. Inne koszty

*Koszty amortyzacji sprzętu.
Koszty leasingu sprzętu.
Wydatki związane z wynajmem i udostępnieniem pomieszczeń.
Podkontraktowanie – między innymi wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych, w tym prowadzenia badań potrzeb szkoleniowych i tworzenia programów.
Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu.
Wydatki związane z organizacją spotkań informacyjno – doradczych.
Wydatki związane z audytem.
Wydatki na działania promocyjne i informacyjne.
VAT.*

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowalne są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.1.5 Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

Cel Działania 1.3

Ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn poprzez wsparcie dla osób bezrobotnych i długotrwanie bezrobotnych w zakresie reintegracji zawodowej, tak aby nie wypadły z rynku pracy oraz wsparcie dla otoczenia społecznego tych osób. W ramach Działania wszystkim bezrobotnym osobom powyżej 25 roku życia (z wyjątkiem absolwentów wszystkich typów szkół) zaoferowane będą aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu przed upływem 12. miesiąca od zarejestrowania się w urzędzie pracy.

Uzasadnienie wyboru Działania 1.3

W końcu grudnia 2002 r. udział osób długotrwanie bezrobotnych (to jest pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy) wyniósł 46,72% ogółu bezrobotnych. Najwięcej było zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (chroniczna postać zjawiska). Osoby długotrwanie bezrobotne stają się mniej interesujące dla potencjalnych pracodawców, ponieważ ich umiejętności i doświadczenie zawodowe stopniowo się dezaktualizują.

Osoby, które pozostają bez pracy przez dłuższy czas, mają trudności w dostosowaniu do potrzeb nowoczesnego rynku pracy, posiadają słabą motywację do poszukiwania i utrzymania zatrudnienia, a przede wszystkim ich kwalifikacje dezaktualizują się. Podjęcie działań na rzecz osób długotrwanie bezrobotnych ma zapobiegać dalszemu wzrostowi tej grupy bezrobotnych oraz ma umożliwić tym osobom powrót na rynek pracy.

Dotychczasowe doświadczenie służb zatrudnienia wskazuje na niezbędność dokonania bilansu i reorientacji dotychczasowych przedsięwzięć adresowanych do osób długotrwanie bezrobotnych. Niezależnie od potrzeby intensyfikacji przedsięwzięć związanych z pobudzeniem i kształtowaniem aktywności zawodowej, działania wobec tej grupy wymagają zastosowania odrębnego instrumentarium, uwzględniającego różnorodne aspekty związane z bezrobociem – w tym kwestie psychologiczne, np.: świadomość utraconej pozycji społecznej, poczucie odrzucenia, niska samoocena.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 1.3

Rozróżnienie między dwoma schematami jest przejrzyste: pierwszy rodzaj projektów koncentruje się na bezpośredniej pomocy poprzez służby zatrudnienia osobom długotrwale bezrobotnym, drugi większy nacisk kładzie na współpracę partnerów społecznych tworzących lokalne programy wsparcia ponownego startu zawodowego długotrwale bezrobotnych. Jest też możliwość w ramach tych projektów finansowania w określonych ramach działań towarzyszących.

Nie jest natomiast jasna rola szkół wyższych w realizacji tego typu projektów.

Przedstawione wskaźniki monitorowania są skonstruowane racjonalnie i ostrożnie, szczególnie jeśli chodzi o udział długotrwale bezrobotnych w całej populacji bezrobotnych. Ostrożność ta jest zrozumiała, gdyż dopiero projekty SPO RZL otwierają pole działań w tej sferze. Dotychczasowe działania na rzecz długotrwale bezrobotnych w obrębie rutynowej polityki z wykorzystaniem środków z Funduszu Pracy były raczej ograniczone.

Plan finansowy Działania 1.3

Działanie finansowane jest z EFS, Funduszu Pracy, krajowego środka specjalnego na wspieranie rządowych programów służących aktywizacji zawodowej, budżetów jednostek samorządu terytorialnego i środków prywatnych.

Zasięg geograficzny Działania 1.3

W ramach Działania przewiduje się głównie projekty regionalne/lokalne.

Działanie 1.3 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
<ul style="list-style-type: none"> wdrażanie indywidualnych programów szkoleń oraz programów specjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> wynagrodzenia brutto oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne, działania towarzyszące, takie jak opieka nad osobami zależnymi od osoby uczestniczącej w projekcie 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie realizacji programów specjalnych⁶⁾
<ul style="list-style-type: none"> organizowanie działań doradczych, szkoleń oraz promowaniu postaw przedsiębiorczych 	<ul style="list-style-type: none"> zasiłki i dodatki szkoleniowe, koszty wyżywienia, odbywania stażu, uczestniczenia w szkoleniach, wynajem pomieszczeń oraz organizacja spotkań informacyjno-doradczych, wynagrodzenia ekspertów, przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	<p>Schemat a)</p> <p>Schemat b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy z uwzględnieniem indywidualnych planów działań, adresowane do osób bezrobotnych przez okres do 24 miesięcy, promocja inicjatyw lokalnych wspomagających osoby długotrwale bezrobotne w ponownym wejściu na rynek pracy, w tym akcje uświadamiające i kampanie informacyjne aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> = doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, = poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, = kluby pracy, = wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród osób bezrobotnych, i wykorzystujących nowe technologie
<ul style="list-style-type: none"> wspieranie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy bezrobotnych poprzez poradnictwo i szkolenia, prowadzące do zdobycia zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> zasiłki i dodatki szkoleniowe, koszty wyżywienia, odbywania stażu, uczestniczenia w szkoleniach, wynajem pomieszczeń oraz organizacja spotkań informacyjno-doradczych, wynagrodzenia ekspertów 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób bezrobotnych, poprzez doradztwo i szkolenia, prowadzące do uzyskania zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> wspieranie innych działań na rzecz zwiększenia zdolności do zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> wynagrodzenia brutto oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne, zasiłki i dodatki szkoleniowe, koszty wyżywienia, odbywania stażu/przygotowania zawodowego w miejscu pracy, uczestniczenia w szkoleniach, przyznanie jednorazowych 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> subsydiowanie zatrudnienia, doradztwo i szkolenia oraz udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz szkolenia zawodowe, w tym wykorzystujące najnowsze osiągnięcia techniczne, mające na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę, wsparcie realizacji programów innowacyjnych,

	<p>środków na podjęcie działalności gospodarczej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wynajem pomieszczeń oraz organizacja spotkań informacyjno-doradczych, • wynagrodzenia ekspertów 		<p>Schemat b)</p>	<p>w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia długotrwałego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> = doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, = poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, = kluby pracy, = wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród osób bezrobotnych i wykorzystujących nowe technologie
--	--	--	-------------------	--

* Ustawa obowiązywała do dnia 31 maja 2004 r.

** Ustawa obowiązuje od dnia 1 czerwca 2004 r.

W ramach Działania 1.3 osoby długotrwale bezrobotne mogą otrzymywać wsparcie przez okres do 6 miesięcy w celu zapewnienia opieki nad osobami zależnymi ułatwiające uczestnictwo w projekcie. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być efektywny i skrupulatnie skalkulowany i nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Wdrażanie Działania 1.3

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Nazwa Działania	Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	21 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
Numer Działania	1.3
Czas trwania Działania	2004-2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	16 wojewódzkich urzędów pracy
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) - Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwanie bezrobotnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PUP. <p>Schemat b) - Wsparcie otoczenia społecznego osób bezrobotnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne z wyjątkiem WUP i PUP, - instytucje rynku pracy (z wyjątkiem publicznych służb zatrudnienia): <ul style="list-style-type: none"> = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - inne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób bezrobotnych, - szkoły – ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe.
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) – Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwanie bezrobotnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby powyżej 25 roku życia, bezrobotne przez okres do 12 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów, - osoby powyżej 25 roku życia, bezrobotne przez okres od 12 do 24 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów. <p>Schemat b) – Wsparcie otoczenia społecznego osób bezrobotnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby powyżej 25 roku życia, bezrobotne przez okres do 12 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów, - osoby powyżej 25 roku życia, bezrobotne przez okres od 12 do 24 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów.
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów – właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - doradztwo, - szkolenia, - staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, - przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, - programy specjalne, - programy innowacyjne, - poradnictwo zawodowe, - pośrednictwo pracy, - subsydiowanie zatrudnienia, - indywidualne plany działań, - działania promocyjne, - działania towarzyszące, np.: opieka nad dziećmi i osobami zależnymi
Maksymalna wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	263 802 891 euro
Wsparcie finansowe UE	194 519 274 euro
Wsparcie finansowe krajowe	69 283 617 euro
Wsparcie finansowe prywatne	3 947 519 euro
Wkład UE w środkach publicznych (%)	73,74%

Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	26,26%
System wyboru projektów	Schemat a) projekty PUP wybierane w drodze konkursu Schemat b) konkurs projektów
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<u>Komitet Sterujący:</u> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych. <u>Komisja Oceny Projektów:</u> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej).

Opis Działania 1.3 – schemat a) Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych

Typy projektów:

- subsydiowanie zatrudnienia,
- doradztwo i szkolenia oraz udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz szkolenia zawodowe, w tym wykorzystujące najnowsze osiągnięcia techniczne, mające na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę,
- usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy z uwzględnieniem indywidualnych planów działań, adresowane do osób bezrobotnych przez okres do 24 miesięcy,
- wsparcie realizacji programów specjalnych⁶⁾,
- wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia długotrwałego.

W ramach Działania 1.3 osoby długotrwale bezrobotne mogą otrzymywać wsparcie przez okres do 6 miesięcy w celu zapewnienia opieki nad osobami zależnymi ułatwiający uczestnictwo w projekcie. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być efektywny i skrupulatnie skalkulowany i nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 1.3 – schemat b) Wsparcie otoczenia społecznego osób bezrobotnych

Typy projektów:

- promocja inicjatyw lokalnych wspomagających osoby długotrwale bezrobotne w ponownym wejściu na rynek pracy w tym akcje uświadamiające i kampanie informacyjne,
- wsparcie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób bezrobotnych, poprzez doradztwo i szkolenia, prowadzące do uzyskania zatrudnienia,
- aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez:
 - = doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
 - = poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy,
 - = kluby pracy,
 - = wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród osób bezrobotnych i wykorzystujących nowe technologie.

W ramach Działania 1.3 osoby długotrwale bezrobotne mogą otrzymywać wsparcie przez okres do 6 miesięcy w celu zapewnienia opieki nad osobami zależnymi ułatwiający uczestnictwo w projekcie. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być efektywny i skrupulatnie skalkulowany i nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Zasady wyboru projektów w ramach Działania 1.3

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- znajomość problematyki lokalnego rynku pracy,
- zaangażowanie wolontariuszy oraz partnerów w przygotowanie i realizację projektów,
- deklarowany wskaźnik zatrudnienia,

- uwzględnienie w projekcie działań towarzyszących, w szczególności zapewnienia opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od osób objętych działaniami aktywizującymi,
- innowacyjność,
- kompleksowość wsparcia w przypadku działań adresowanych do osób zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej,
- zasięg i zakres projektu w przypadku akcji informacyjnych oraz inicjatyw lokalnych.

Komplementarność Działania 1.3 z Działaniami innych programów operacyjnych

Działanie 1.3 jest komplementarne z następującymi Działaniami:

- Działanie 2.1 ZPORR *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*, które koncentruje się na zwiększaniu mobilności zawodowej mieszkańców regionu i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów regionalnego rynku pracy, a także na dostosowaniu potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji,
- Działanie 2.3 ZPORR *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa*, które koncentruje się na stworzeniu warunków ułatwiających osobom zatrudnionym w rolnictwie znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym, a w szczególności na wyposażeniu rolników w umiejętności umożliwiające zdobycie nowego zatrudnienia,
- Działanie 2.4 ZPORR *Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi*, które koncentruje się na zmianie kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłów tradycyjnych i sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych w celu umożliwienia tym osobom wykonywania nowych zawodów.

Wskaźniki monitorowania Działania 1.3

Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/ częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba osób objętych działaniami aktywizującymi (M/K)*	Liczba osób (M/K) objętych działaniami aktywizującymi realizowanymi w ramach Działania	Brak danych	560 000 (310 000/ 250 000)	SIMIK– sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	% osób, które ukończyły Działanie (M/K)	Udział osób, które ukończyły działanie aktywizujące, w ogóle osób objętych działaniami aktywizującymi, realizowanymi w ramach Działania, wyrażony w %	Brak danych	90%	SIMIK– sprawozdania /kwartalnie
Wpływ	Udział długotrwanie bezrobotnych (12-24 miesiące) w ogóle bezrobotnych (M/K)	Udział osób zarejestrowanych jako długotrwanie bezrobotne, pozostających bez pracy 12-24 miesiące, w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (M/K), wyrażony w %	21 % (22%/20,1%)	19%	GUS, Bezrobocie rejestrowane/ rocznie
Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę 6 m-cy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	25%	PEFS– ankietowanie odbiorców pomocy / po zakończeniu okresu programowania

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 1.3 w euro w cenach 2004 r.

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	Inne (w tym Fundusz Pracy)	Prywatne
1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	263 802 891	194 519 274	0	2 979 196	66 304 421	3 947 519

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

*Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki związane z delegacjami personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.
Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.*

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

*Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, uczestnictwo w szkoleniach, stażach/przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy.
Subsydiowane zatrudnienie.
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.
Wydatki związane z zapewnieniem opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od uczestników projektu.
Stypendia (dotyczące staży, przygotowania zawodowego w miejscu pracy i szkoleń) wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia.
Zasiłki i dodatki szkoleniowe.*

3. Inne wydatki

*Koszty amortyzacji sprzętu.
Koszty leasingu sprzętu.
Wydatki związane z wynajmem i udostępnieniem pomieszczeń.
Podkontraktowanie – między innymi wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych, w tym prowadzenia badań potrzeb szkoleniowych i tworzenia programów.
Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu.
Wydatki związane z organizacją spotkań informacyjno – doradczych.
Wydatki związane z audytem.
Wydatki związane z publikacjami informacyjnymi i działaniami promocyjnymi.
VAT.*

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowalne są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.2 Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego

4.2.1 Analiza zjawiska wykluczenia społecznego

W *Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego* przyjętej uchwałą Nr 105 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2000 r. w sprawie przyjęcia *Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego* (M.P. Nr 43, poz. 851) przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego rozumiane jest jako „aktywizacja osób pozostających w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy”. W tym ujęciu istotą wykluczenia społecznego jest „pozostawanie w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy”. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143, z późn. zm.⁶), obejmuje przede wszystkim osoby bezdomne, uzależnione od alkoholu bądź narkotyków, upośledzone umysłowo, długotrwale bezrobotne (powyżej 36 miesięcy), opuszczające zakłady penitencjarne oraz uchodźców.

Za osoby zagrożone wykluczeniem społecznym należy więc uznać: osoby nie posiadające własnych dochodów, w szczególności osoby bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, renty socjalnej, renty strukturalnej, renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury. Tak szerokie podejście do problemu wykluczenia społecznego jest szczególnie uzasadnione w warunkach wysokiego bezrobocia, jakie obserwujemy obecnie w Polsce.

Osoby zaliczone do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym to głównie osoby ubogie. Jakkolwiek zła sytuacja dochodowa nie jest równoznaczna z wykluczeniem społecznym, to jednak ubóstwo, wynikające szczególnie z bezrobocia, w połączeniu z takimi dysfunkcjami jak alkoholizm, narkomania, bezdomność, opuszczenie zakładu karnego silnie zwiększa zagrożenie marginalizacją.

⁶ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2004 r. Nr 69, poz. 624 i Nr 99, poz. 1001.

Liczbę osób uzależnionych od alkoholu szacuje się w Polsce na około 800 tys. do 1 mln. W latach 1990-2000 liczba pacjentów leczonych ze względu na uzależnienie od alkoholu wzrosła o około 60%. Z badań na populacjach klinicznych wiadomo, że odsetek bezrobotnych waha się w tej grupie od 17% do 44%. Również narkomania bywa często przyczyną trudnej sytuacji życiowej, problem dotyczy zwłaszcza ludzi młodych w wieku aktywności zawodowej. Liczbę uzależnionych od innych niż alkohol (i tytoń) substancji psychoaktywnych szacuje się na około 45–65 tysięcy.

Duże trudności z reintegracją społeczną i zawodową mają osoby opuszczające zakłady karne. Są to często osoby odrzucone przez rodziny, bez dachu nad głową, mające znikome szanse na znalezienie zatrudnienia. Kłopot z zatrudnieniem zwiększa wymóg, stawiany przez wiele przedsiębiorstw – warunek niekaralności. Liczba osób opuszczających jednostki penitencjarne w 1999 r. wynosiła 70,8 tys. osób, w 2000 r. 75,3 tys. osób oraz 85,9 tys. osób w 2001 r. Liczba osadzonych skreślonych z ewidencji zakładów penitencjarnych wzrosła zatem w okresie 1999-2001 o ponad 13%.

Następną z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym są osoby bezdomne. Z uwagi na szczególny charakter tej grupy trudno jest dokładnie ocenić skalę zjawiska. Na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł możliwe jest jedynie szacunkowe określenie liczby osób bezdomnych w przedziale 50–80 tys. osób. Ośrodki pomocy społecznej obejmują świadczeniami różnego typu średnio około 30 tys. osób bezdomnych rocznie. Większość osób bezdomnych to mężczyźni w wieku aktywności zawodowej. Wśród bezdomnych przeważają głównie osoby w wieku 31 – 50 lat (60,5%), do 30 roku życia jest 18,5%, natomiast powyżej 51 lat 21%.

Od początku lat dziewięćdziesiątych możemy w Polsce obserwować dodatnie saldo napływu migrantów, w tym osób poszukujących w Polsce schronienia i ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. W 2000 r. status uchodźcy przyznano w Polsce 78 osobom, a w 2001 r. – 280 osobom. Zjawisko to wzrasta na przestrzeni kolejnych lat, w okresie od 1992 do 2000 r. status uchodźcy przyznano 1 061 osobom. Można się spodziewać, że w kontekście akcesji Polski do UE liczba osób starających się o nadanie statusu uchodźcy będzie systematycznie rosła, co oznacza, że konieczna będzie zmiana dotychczasowej polityki względem tych osób.

Grupą zagrożoną wykluczeniem społecznym, której sytuacja powinna być przedmiotem szczególnej troski są dzieci i młodzież. Czynnikiem zwiększającym ryzyko wykluczenia jest często dysfunkcyjne środowisko rodzinne lub brak rodziny. Są to dzieci i młodzież często wypadające z systemu szkolnego, zazwyczaj mające kontakt z wymiarem sprawiedliwości. Sądy powszechne w 2000 r. orzekły środki wychowawcze w związku z demoralizacją wobec 8,9 tys. nieletnich (2,8 tys. osób do 12 lat, 3,8 tys. w grupie 13-15 i 2,3 tys. w grupie 16-17 lat). W grupie tej około 38% młodzieży do 18 roku życia uchylało się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego. Środki wychowawcze, poprawcze lub kary w związku z czynami karalnymi orzeczono w tym czasie w stosunku do 25,7 tys. nieletnich.

Drugą grupą młodzieży zagrożoną wykluczeniem społecznym jest młodzież opuszczająca placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze. Młodzież ta ma duże kłopoty z przystosowaniem się do życia w środowisku poza placówką. Jednym z najpoważniejszych obszarów, gdzie napotyka ona trudności, jest rynek pracy, czyli poszukiwanie i utrzymanie zatrudnienia. Częścią systemu pomocy środowiskowej skierowanej do tej młodzieży są programy usamodzielniania – realizowane przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Pomoc ta obejmować może pracę socjalną, wsparcie pieniężne na usamodzielnienie się i kontynuowanie nauki, znalezienie mieszkania, zagospodarowanie się oraz pomoc w uzyskaniu zawodu. W roku 2000 r. z takiej pomocy skorzystało 6 388 wychowanków zastępczej opieki rodzinnej, w 2001 r., objęto nią już 9 427 osób.

Szczególną grupą adresatów programów zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu są osoby niepełnosprawne. Pomimo skierowanych do tych osób programów rynku pracy obecność na rynku pracy jest daleko niewystarczająca (zarówno wskaźnik aktywności zawodowej, jak i wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest ponad 3 – krotnie niższy, niż osób sprawnych). Wśród osób niepełnosprawnych dominują osoby starsze, gorzej wykształcone, znacznie mniej mobilne zawodowo od ogółu mieszkańców kraju. Powoduje to zdecydowanie mniejszą konkurencyjność na rynku pracy.

4.2.2 Wyniki konsultacji społecznych

W konsultacjach uczestniczyli członkowie Grupy Roboczej do spraw EFS, przedstawiciele Wojewódzkich Wydziałów Polityki Społecznej i Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej, partnerzy społeczni oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Najważniejsze kwestie poruszane przez uczestników dotyczyły głównie organizacji wdrażania programu, procedur przygotowywania i składania wniosków.

W wyniku konsultacji społecznych za szczególnie istotne zagadnienia uznano:

- konieczność objęcia osób psychicznie chorych działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych,
- wzmocnienie poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych oraz podnoszenie ich kwalifikacji,
- konieczność podjęcia działań informacyjnych skierowanych do partnerów społecznych oraz udostępnienia informacji w formie odpowiedniej do rodzaju niepełnosprawności,
- uwzględnienie w SPO RZL problemu repatriantów oraz mniejszości narodowych wśród grup docelowych,
- możliwość wsparcia finansowego działań wynikających z realizacji założeń ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

4.2.3 Działanie 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Cel Działania 1.4

Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, budowanie potencjału oraz tworzenie nowych i doskonalenie istniejących instrumentów zwiększających możliwości osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Pomoc ukierunkowana jest na osoby po raz pierwszy wchodzące na rynek pracy, lub długotrwale bezrobotne, albo doświadczające największych problemów przy wejściu na rynek pracy.

Uzasadnienie wyboru Działania 1.4

Niski poziom wykształcenia wśród osób niepełnosprawnych przekłada się na wysokie bezrobocie, szczególnie długotrwale (60% niepełnosprawnych osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy posiada wykształcenie gimnazjalne i niższe). Jednocześnie rocznie niewielu bezrobotnych korzysta ze szkoleń, a liczba przeszkolonych w ciągu ostatnich lat wykazuje tendencję spadkową.

W zbiorowości bezrobotnych osób niepełnosprawnych udział kobiet jest od lat mniejszy niż udział mężczyzn (odwrotnie niż w zbiorowości osób sprawnych). Bezrobotne kobiety niepełnosprawne nieco częściej jednak niż mężczyźni pozostają długotrwale bezrobotne (w roku 2002 długotrwale bezrobotnych kobiet było o kilka punktów procentowych więcej niż mężczyzn). Na przeszkodzie w uzyskaniu pracy przez osoby niepełnosprawne stoją też uprzedzenia i stereotypy. Wiedza pracodawców, zarówno w zakresie rozwiązań prawnych wspierających zatrudnianie osób niepełnosprawnych, jak też problemów wynikających z niepełnosprawności jest zdecydowanie niewystarczająca. Zmiana stosunku pracodawców i pełnosprawnych pracowników do osób niepełnosprawnych jest jednym z warunków procesu wyrównywania szans i integracji zawodowej i społecznej. Wyniki dostępnych badań wyraźnie wskazują na niechęć pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych o poważnych dysfunkcjach, bądź wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy, ze względu na brak doświadczenia zawodowego. Stanowią oni 54% ogółu osób niepełnosprawnych pozostających w rejestracji 12 miesięcy i więcej. Podobnie mogą być postrzegane osoby długotrwale bezrobotne ze względu na niskie kwalifikacje lub ich brak.

Niezbędne jest zatem oddziaływanie na pracodawców w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych, a z drugiej strony upowszechnianie zatrudniania osób niepełnosprawnych, między innymi poprzez oddziaływanie na osoby pełnosprawne i wspieranie pracodawców podejmujących działania informacyjne wobec personelu w zakresie pracy i współpracy z osobami niepełnosprawnymi.

Wysoki wskaźnik bierności zawodowej osób niepełnosprawnych (ponad 80%) plasuje te osoby po stronie konsumentów świadczeń społecznych. Ograniczenia wynikające z niepełnosprawności utrudniają lub uniemożliwiają podjęcie zatrudnienia w tradycyjnym systemie organizacji pracy. Rozpoznanie możliwości zastosowania elastycznych i alternatywnych form zatrudniania oraz wspieranie samodzielnej działalności gospodarczej może zmienić tę sytuację. W tym celu konieczne jest:

- podniesienie poziomu poradnictwa zawodowego dla niepełnosprawnych,
- podniesienie zawodowych kwalifikacji osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie ich własnej zawodowej aktywności,
- promowanie różnych, w tym alternatywnych i elastycznych, form zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- poszukiwanie rozwiązań, umożliwiających podjęcie pracy osobom, które ze względu na niepełnosprawność mogą mieć trudności w dostosowaniu się do tradycyjnej organizacji pracy.

Skuteczność tych działań może zostać zwiększona poprzez wykorzystanie przy ich realizacji nowych technologii (w szczególności związanych z zastosowaniem technik informatycznych i sieci Internet).

Niezbędne jest doskonalenie doradztwa i poradnictwa zawodowego poprzez między innymi określanie indywidualnej ścieżki kariery zawodowej osób niepełnosprawnych, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z pracodawcami i poszukiwania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz wspierania osób niepełnosprawnych w pierwszych tygodniach (przez sześć miesięcy) ich zatrudnienia.

Konieczne jest również wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych w formie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi pracowników prywatnych biur pracy, agencji pracy czasowej oraz poprzez dokształcanie w zakresie poradnictwa zawodowego osób działających w organizacjach pozarządowych zajmujących się promocją zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Wielość podmiotów działających w obszarze rynku pracy oraz różnorodność podejmowanych przez nie działań przy jednoczesnym braku na bieżąco uaktualnianych baz danych sprawia, że informacje są rozproszone i trudno dostępne zarówno na poziomie indywidualnym (usług dla jednostki), jak też w zakresie kształtowania i monitorowania realizacji polityki rynku pracy. Stworzenie centralnej i regionalnych baz danych dotyczących niepełnosprawności (między innymi osób niepełnosprawnych, służb i instytucji rynku pracy) umożliwi dostęp do właściwej i aktualnej informacji, istotnie przyczyniając się do skuteczności działania.

Elementem działań promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych są też staże pracy i inne formy zatrudnienia subsydiowanego. Mogą one stać się skutecznym instrumentem pozyskiwania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, gdyż umożliwiają zdobycie niezbędnych w pracy umiejętności bezpośrednio u potencjalnego pracodawcy. Jednocześnie minimalizują ryzyko po stronie pracodawcy, pozwalając na podjęcie zindywidualizowanej decyzji o zatrudnieniu, opartej na

ocenie przebiegu stażu i wolnej od obiegowych opinii i stereotypów. Jest to szczególna szansa dla osób niepełnosprawnych wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy oraz długotrwale bezrobotnych.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 1.4

Typy projektów w ramach Działań są bardzo zróżnicowane i obejmują właściwie wszystkie możliwe formy szkoleń zwiększających szanse startu zawodowego osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. Zarazem działanie stwarza możliwość tworzenia miejsc pracy, upowszechnianie wiedzy o potrzebach niepełnosprawnych, oraz aktywnej promocji zmiany postaw wobec niepełnosprawności i niepełnosprawnych.

Wydaje się, że w kontekście przesterowania działań polskiej polityki rynku na rzecz niepełnosprawnych w kierunku tworzenia warunków do ich zatrudniania na otwartym rynku pracy, schematy postępowania są opisane właściwie. Efekty – w odniesieniu do metod działania i ich rozpowszechnienia – powinny być znaczące. Nie jest to ujęte we wskaźnikach monitorowania, gdzie nie ma miejsca na produkty. Są tam jedynie ilościowe wskaźniki pokazujące zwiększenie objęcia takimi działaniami osób niepełnosprawnych, ale w stosunku do potrzeb jest to skala niewielka.

Plan finansowy Działania 1.4

Działanie finansowane jest z EFS, PFRON i środków prywatnych.

Zasięg geograficzny Działania 1.4

Cały kraj, ze szczególnym uwzględnieniem regionów, w których stopa bezrobocia jest wyższa od 110% średniej krajowej lub wskaźnik bierności zawodowej przekracza średnią krajową.

Działanie 1.4 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
<p>Wsparcie osób niepełnosprawnych (o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności) poprzez usługi specjalnie dopasowane do ich potrzeb:</p> <ul style="list-style-type: none"> analiza specyficznych potrzeb w odniesieniu do usług specjalnie dopasowanych do potrzeb różnych grup osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w celu ich przejścia do zatrudnienia oraz trwałej integracji na otwartym rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> badania 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) ⁷ zwana dalej „ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych”.	Schemat a) i Schemat b)	<p>Badania i ekspertyzy w obszarze rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym badania służące zindywidualizowaniu świadczonych usług:</p> <ul style="list-style-type: none"> badania dotyczące specyficznych potrzeb różnych grup osób niepełnosprawnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności związanych z przystosowaniem ich do zatrudnienia i trwałej integracji na rynku pracy
<ul style="list-style-type: none"> promowanie usług doradczych/konsultacyjnych dla osób niepełnosprawnych, ale również dla organizacji pozarządowych, organizacji typu non-profit, instytucji pomocy społecznej oraz inicjatyw oddolnych, dla działań zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie materiałów metodycznych i informacyjnych, poradnictwo, usługi doradcze, działania towarzyszące, np.: transport na miejsce szkolenia, opieka nad dziećmi i osobami zależnymi. 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat a) i Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo/ poradnictwo zwiększające potencjał zawodowy i możliwości uzyskania pracy przez osoby niepełnosprawne: warsztaty psychologiczne ukierunkowane na zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, rozwój usług w zakresie poszukiwania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, usługi wspierające dostęp osób niepełnosprawnych do szkoleń, rozwijanie form i programów szkolenia osób niepełnosprawnych „on-line”, rozwijanie działalności doradczej dla organizacji pozarządowych
<ul style="list-style-type: none"> promowanie elastycznych i alternatywnych form zatrudnienia (praca w niepełnym wymiarze, praca przez Internet, telepraca) 	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie materiałów metodycznych i informacyjnych, zakup środków technicznych, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania w celu utworzenia 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat a) i Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie staży, rozwijanie dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych alternatywnych form pracy – telepraca, praca przez Internet, praca w niepełnym wymiarze

⁷ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444 i Nr 154, poz. 1792, Nr 100, poz. 1080 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, Nr 200, poz. 1679 i 1683, Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. 7, poz. 79, Nr 90, poz. 844, Nr 223, poz. 2217, Nr 228, poz. 2262, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001 i Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 44, poz. 422, Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362 i Nr 164, poz. 1366.

	<p>baz danych i portalu internetowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania towarzyszące: opieka nad dziećmi i osobami zależnymi 			
<p>Wspieranie pracodawców w zakresie zatrudniania i integrowania osób niepełnosprawnych (o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności) na otwartym rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności instytucji rynku pracy oraz instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych (o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności), niezbędnych dla zapewnienia aktywnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych, włącznie z doradztwem i poradnictwem zawodowym oraz poszerzenie zakresu usług dla osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w szczególności poprzez usługi specjalnie dopasowane do ich potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • opracowanie materiałów metodycznych i informacyjnych, • zakup środków technicznych, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania w celu utworzenia baz danych i portalu internetowego, • poradnictwo, • usługi doradcze 	<p>ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych</p>	<p>Schemat a) i Schemat b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia i warsztaty dla publicznych służb zatrudnienia, służb medycyny pracy oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego realizujących zadania na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych podnoszące umiejętności w zakresie pracy z niepełnosprawnym klientem i jego rodziną, • szkolenia podnoszące umiejętność współpracy pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, w tym umiejętności w zakresie rozumienia potrzeb niepełnosprawnych pracobiorców, • szkolenia i warsztaty dla pracowników niepublicznych instytucji rynku pracy świadczących usługi na rzecz osób bezrobotnych podnoszące umiejętności w zakresie pracy z niepełnosprawnym klientem, • szkolenia dla pracowników współpracujących w swym środowisku pracy z osobami niepełnosprawnymi zwiększające umiejętności w zakresie współpracy z niepełnosprawnymi partnerami, • szkolenia dla pracodawców (oraz organizatorów pracy w firmach) zatrudniających lub zamierzających zatrudnić osoby niepełnosprawne mające na celu uzyskanie lub podniesienie umiejętności w zakresie organizacji stanowisk pracy, oraz warunków i środowiska pracy dla niepełnosprawnych pracowników, • szkolenia dla doradców (w tym zawodowych) i innych usługodawców podnoszące umiejętności w zakresie świadczenia usług osobom niepełnosprawnym służących wspieraniu ich w funkcjonowaniu na rynku pracy,

				<ul style="list-style-type: none"> • rozwój usług z zakresu organizowania stanowisk pracy i środowiska pracy dla osób niepełnosprawnych, a także wspierania osób niepełnosprawnych w ich aktywności zawodowej
<ul style="list-style-type: none"> • pokrywanie wstępnych kosztów stworzenia miejsca pracy odpowiadającego specyficznym potrzebom niepełnosprawnego pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> • zakup środków technicznych, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania w celu utworzenia baz danych i portalu internetowego 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat a) i Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • pokrywanie kosztów przystosowania stanowiska pracy do potrzeb wynikających z niepełnosprawności pracownika
<ul style="list-style-type: none"> • oferowanie pracodawcom subsydiów do wynagrodzeń, kompensujących niższą produktywność niepełnosprawnego pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> • subsydiowane zatrudnienie na otwartym rynku pracy 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat a) i Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • subsydiowanie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, rekompensujących pracodawcom zwiększone koszty ich zatrudniania wynikające z niższej produktywności niepełnosprawnego pracownika
<ul style="list-style-type: none"> • oferowanie subsydiów do wynagrodzeń organizacjom pozarządowym zatrudniającym osoby niepełnosprawne, których działalność ma na celu integrację osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • subsydiowane zatrudnienie na otwartym rynku pracy 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat a) i Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • subsydia do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych zatrudnianych przez organizacje non profit działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy
<ul style="list-style-type: none"> • ustanawianie kontaktów z organizacjami pracodawców, związkami zawodowymi, przedsiębiorstwami oraz radami zatrudnienia w zakresie poszukiwania możliwości zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • badania, • informowanie i promocja 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat a) i Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie i promocja form współpracy pomiędzy pracodawcami, ich organizacjami, związkami zawodowymi, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi służących zwiększaniu możliwości zatrudniania osób niepełnosprawnych

<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie badań nad zmianami koniecznymi dla trwałej integracji, budowanie świadomości wśród osób pełnosprawnych i wspieranie pracodawców podejmujących szkolenia personelu w zakresie pracy i współpracy z osobami niepełnosprawnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • badania, • informowanie i promocja 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat a) i Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • badania z zakresu rozpoznawania zapotrzebowania na pracę osób niepełnosprawnych, w tym na pracę z wykorzystaniem nowych form organizacji pracy, • badania dotyczące nowych form rehabilitacji zawodowej i metod pracy z osobami niepełnosprawnymi, • badania warunków trwałej integracji zawodowej osób niepełnosprawnych, • kampanie informacyjno – promocyjne skierowane do pracodawców oraz ich pracowników, • kampanie informacyjno – promocyjne skierowane do społeczności lokalnych i decydentów
<p>Tworzenie regionalnej wiedzy i potencjału dla wdrażania nowych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie i aktualizacja centralnej i regionalnych baz danych na temat osób niepełnosprawnych (zawierających informacje o osobach niepełnosprawnych, dostępnych usługach i instytucjach działających na rynku pracy), włącznie z analizami oceniającymi poziom zaspokojenia potrzeb związanych z niepełnosprawnością oraz podnoszenie kwalifikacji instytucji świadczących powyższe usługi 	<ul style="list-style-type: none"> • badania, • informowanie i promocja, • opracowanie materiałów metodycznych i informacyjnych, • zakup środków technicznych, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania w celu utworzenia baz danych i portalu internetowego 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie, udostępnienie i aktualizowanie centralnej i regionalnych baz danych, dotyczących osób niepełnosprawnych, informacji o szkoleniach, miejscach pracy, wsparciu finansowym pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, służb i instytucji działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i zwalczania bezrobocia tych osób, a także organizacji pozarządowych, w tym zrzeszających osoby niepełnosprawne, zajmujących się problematyką rynku pracy oraz zawierających dane z badań oceny stopnia zaspokojenia potrzeb wynikających z niepełnosprawności; upowszechnianie informacji dla osób niepełnosprawnych, instytucji rynku pracy i innych podmiotów nastąpi poprzez utworzenie portalu internetowego i administrowanie nim
<ul style="list-style-type: none"> • promowanie monitorowania i oceny oraz wymiany dobrych praktyk 	<ul style="list-style-type: none"> • badania, • informowanie i promocja 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie zasad programowania, monitoringu i ewaluacji działań służących zwiększaniu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wymiana dobrych praktyk
<ul style="list-style-type: none"> • subsydiowanie organizacji pozarządowych wspierających usługi związane z przechodzeniem osób niepełnosprawnych do otwartego rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • dotacje 	ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • subsydia dla organizacji non profit oferujących usługi wspierające przechodzenie osób niepełnosprawnych na otwarty rynek pracy

Projekty skierowane do osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności mogą obejmować także działania towarzyszące ułatwiające uczestnictwo w projekcie, takie jak na przykład zapewnienie obecności tłumacza migowego. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być kosztowo efektywny i skrupulatnie skalkulowany oraz nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Wdrażanie Działania 1.4

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Nazwa Działania	Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	22 Integracja społeczna
Numer Działania	1.4
Czas trwania Działania	2004-2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	PFRON
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) – Wsparcie osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na otwartym rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – instytucje rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, – inne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, – jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, – pracodawcy, – szkoły – ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe, – jednostki naukowe. <p>Schemat b) – Poprawa skuteczności systemu wspierania osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – PFRON.
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) – Wsparcie osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na otwartym rynku pracy oraz Schemat b) - Poprawa skuteczności systemu wspierania osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby niepełnosprawne o znacznym bądź umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, które: <ul style="list-style-type: none"> = po raz pierwszy wchodzi na rynek pracy, = są długotrwale bezrobotne, = mają największe trudności z wejściem na rynek pracy – jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, – służby medycyny pracy, – instytucje rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, – inne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, – pracodawcy, – pracownicy współpracujący z osobami niepełnosprawnymi zatrudnionymi u tego samego pracodawcy, - PFRON.
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów – właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, - poradnictwo, - usługi doradcze, - dotacje,

	<ul style="list-style-type: none"> - badania, - działania towarzyszące, np.: transport na miejsce szkolenia, opieka nad dziećmi i osobami zależnymi, - informowanie i promocja, - subsydiowane zatrudnienie na otwartym rynku pracy, - opracowanie materiałów metodycznych i informacyjnych, - zakup środków technicznych, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania
Max. wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	106 352 489 euro
Wsparcie finansowe UE	76 375 463 euro
Wsparcie finansowe krajowe	29 977 026 euro
Wsparcie finansowe prywatne	1 015 119 euro
Wkład UE w środkach publicznych (%)	71,81%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	28,19%
System wyboru projektów	W ramach schematu a) organizowane są konkursy. W schemacie b) projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<p><u>Komitet Sterujący:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych. <p><u>Komisja Oceny Projektów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej).

Opis Działania 1.4 - schemat a) Wsparcie osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na otwartym rynku pracy

Typy projektów:

- doradztwo/poradnictwo zwiększające potencjał zawodowy i możliwości uzyskania pracy przez osoby niepełnosprawne, warsztaty psychologiczne ukierunkowane na zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, podnoszące zdolność do zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- szkolenia dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi:
 - = szkolenia i warsztaty dla publicznych służb zatrudnienia, służb medycyny pracy oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego realizujących zadania na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych podnoszące umiejętności w zakresie pracy z niepełnosprawnym klientem i jego rodziną,
 - = szkolenia podnoszące umiejętność współpracy pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, w tym umiejętności w zakresie rozumienia potrzeb niepełnosprawnych pracowników,
 - = szkolenia i warsztaty dla pracowników niepublicznych instytucji rynku pracy świadczących usługi na rzecz osób bezrobotnych podnoszące umiejętności w zakresie pracy z niepełnosprawnym klientem,
 - = szkolenia dla pracowników współpracujących w swym środowisku pracy z osobami niepełnosprawnymi zwiększające umiejętności w zakresie współpracy z niepełnosprawnymi partnerami,
 - = szkolenia dla pracodawców (oraz organizatorów pracy w firmach) zatrudniających lub zamierzających zatrudnić osoby niepełnosprawne mające na celu uzyskanie lub podniesienie umiejętności w zakresie organizacji stanowisk pracy, oraz warunków i środowiska pracy dla niepełnosprawnych pracowników,
 - = szkolenia dla doradców, w tym zawodowych i innych usługodawców podnoszące umiejętności w zakresie świadczenia usług osobom niepełnosprawnym służących wspieraniu ich w funkcjonowaniu na rynku pracy,
- rozwój i promocja usług doradczych dla osób niepełnosprawnych, dla organizacji pozarządowych i innych usługodawców dla działań zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy oraz innych usług zwiększających aktywność zawodową tych osób:
 - = rozwój usług w zakresie poszukiwania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
 - = rozwój usług z zakresu organizowania stanowisk pracy i środowiska pracy dla osób niepełnosprawnych, a także wspierania osób niepełnosprawnych w ich aktywności zawodowej,
 - = usługi wspierające dostęp osób niepełnosprawnych do szkoleń,
 - = rozwijanie działalności doradczej dla organizacji pozarządowych,
- rozwijanie form i programów szkolenia osób niepełnosprawnych on-line,
- działania służące tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych i większych możliwości ich zatrudniania:

- = organizowanie staży,
 - = pokrywanie kosztów przystosowania stanowiska pracy do potrzeb wynikających z niepełnosprawności pracownika,
 - = subsydia dla organizacji non profit oferujących usługi wspierające przechodzenie osób niepełnosprawnych na otwarty rynek pracy,
 - = subsydiowanie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, rekompensujące pracodawcom zwiększone koszty ich zatrudniania wynikające z niższej produktywności niepełnosprawnego pracownika,
 - = rozwijanie dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych alternatywnych form pracy – telepraca, praca przez Internet, praca w niepełnym wymiarze,
 - = subsydia do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych zatrudnianych przez organizacje non profit działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy,
 - = rozwijanie i promocja form współpracy pomiędzy pracodawcami, ich organizacjami, związkami zawodowymi, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi służących zwiększaniu możliwości zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, w szczególności w środowisku pracy, przez:
 - = kampanie informacyjno – promocyjne skierowane do pracodawców oraz ich pracowników,
 - = kampanie informacyjno – promocyjne skierowane do społeczności lokalnych i decydentów,
 - badania i ekspertyzy w obszarze rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym badania służące zindywidualizowaniu świadczonych usług:
 - = badania dotyczące specyficznych potrzeb różnych grup osób niepełnosprawnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności związane z przystosowaniem ich do zatrudnienia i trwałej integracji na rynku pracy,
 - = badania z zakresu rozpoznawania zapotrzebowania na pracę osób niepełnosprawnych, w tym na pracę z wykorzystaniem nowych form organizacji pracy,
 - = badania dotyczące nowych form rehabilitacji zawodowej i metod pracy z osobami niepełnosprawnymi,
 - = badania warunków trwałej integracji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Projekty skierowane do osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności mogą obejmować także działania towarzyszące ułatwiające uczestnictwo w projekcie takie, jak na przykład zapewnienie obecności tłumacza migowego. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być kosztowo efektywny i skrupulatnie skalkulowany oraz nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- aktywizacja edukacyjna środowisk lokalnych,
- deklarowany wskaźnik zatrudnienia,
- dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- uwzględnienie w projekcie działań towarzyszących, w szczególności transport na miejsce świadczenia usługi, opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi.

Opis Działania 1.4 - schemat b) Poprawa skuteczności systemu wspierania osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności

Typy projektów:

- wszystkie rodzaje projektów przewidziane w schemacie a), które realizowane będą w skali ogólnokrajowej w trybie przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych,
- utworzenie, udostępnienie i aktualizowanie centralnej i regionalnych baz danych, dotyczących osób niepełnosprawnych, informacji o szkoleniach, miejscach pracy, wsparciu finansowym pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, służb i instytucji działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i zwalczania bezrobocia tych osób, a także organizacji pozarządowych, w tym zrzeszających osoby niepełnosprawne, zajmujących się problematyką rynku pracy oraz zawierających dane z badań oceny stopnia zaspokojenia potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Upowszechnianie informacji dla osób niepełnosprawnych, instytucji rynku pracy i innych podmiotów nastąpi poprzez utworzenie portalu internetowego i administrowanie nim,
- upowszechnianie zasad programowania, monitoringu i ewaluacji działań służących zwiększaniu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wymiana dobrych praktyk.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Wskaźniki monitorowania Działania 1.4

Działanie 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba osób objętych Działaniem (M/K), w tym osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Liczba osób (M/K) objętych Działaniem, w tym liczba osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	7 720 (2001) 5 607 (2001)	26 000 21 000	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	Liczba osób, które ukończyły Działanie, w tym osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie zgodnie z założeniami w ramach realizowanego Działania, w tym liczba osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Brak danych	18 000 14 700	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	% osób, w których opinii uczestnictwo w Działaniu przyniosło im korzyści (M/K)	Udział osób (M/K), które po ukończeniu projektu, realizowanego w ramach Działania, oceniło je jako adekwatne do ich potrzeb zawodowych, w ogólnej liczbie osób korzystających ze wsparcia w ramach Działania, wyrażony w %	Brak danych	70%	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, które podjęły dalszą naukę lub pracę w okresie 6 m-cy po zakończeniu udziału w projekcie (M/K). Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	15-20%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / po zakończeniu okresu programowania

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 1.4. w euro w cenach 2004 r.

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	PFRON	Prywatne
1.4. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	106 352 489	76 375 463	0	0	29 977 026	1 015 119

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki związane z delegacjami personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.

Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

Wynagrodzenia wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, odbywanie stażu, uczestnictwo w szkoleniach.

Subsydiowane zatrudnienie.

Wydatki związane z zapewnieniem dodatkowych usług i wsparcia dla osób niepełnosprawnych, np.: zapewnienie tłumacza migowego.

3. Inne wydatki

Koszty amortyzacji sprzętu.

Koszty leasingu sprzętu.

Wydatki związane z wynajmem i udostępnieniem pomieszczeń.

Podkontraktowanie – między innymi wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych, w tym prowadzenia badań potrzeb szkoleniowych i tworzenia programów.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu komputerowego i biurowego.

Wydatki związane z tworzeniem specjalistycznego oprogramowania.

Wydatki związane z organizacją spotkań informacyjno – doradczych.

Wydatki związane z audytem.

Wydatki poniesione na badania, analizy i ekspertyzy.

Wydatki związane z dostosowaniem pomieszczeń do potrzeb wynikających z niepełnosprawności uczestników projektu.

Wydatki poniesione na przystosowanie stanowiska pracy do potrzeb wynikające z niepełnosprawności pracownika.

Wydatki związane z realizacją projektów pilotażowych.

Wydatki na publikacje i działania promocyjne.

VAT.

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowalne, są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.2.4 Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka

Cel Działania 1.5

Ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowanie osób narażonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego.

Uzasadnienie wyboru Działania 1.5

Integracja zawodowa i społeczna osób zaliczonych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym stanowi jedno z największych wyzwań dla polskich instytucji zajmujących się szeroko rozumianą polityką społeczną. Jest to związane z narastającym zjawiskiem pauperyzacji społeczeństwa, ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia oraz brakiem dostosowania osób z grup szczególnego ryzyka do potrzeb rynku pracy w Polsce. Na szczególne ryzyko narażone są przede wszystkim osoby długotrwale korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, które pomimo podejmowanych wysiłków nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych, znaleźć zatrudnienia i usamodzielnić się. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym to przede wszystkim osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych, bezdomni, osoby opuszczające zakłady karne, uchodźcy oraz młodzież pochodząca z rodzin dysfunkcyjnych, sprawiająca kłopoty wychowawcze. Wszystkie powyższe grupy są często negatywnie postrzegane przez pracodawców i trudno jest im znaleźć zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Potrzebują one kompleksowego wsparcia, stworzenia warunków do integracji ze społeczeństwem i pomocy w przezwyciężeniu problemów, którymi są obciążone. Powinno się wypracować i realizować aktywne formy działań, zmierzające do odzyskania przez nie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły potrzebne do pokonania barier fizycznych i psychologicznych, a następnie możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i zdobycia

doświadczenia zawodowego. Priorytetowe znaczenie w tym obszarze będzie miało stworzenie sieci Centrów Integracji Społecznej, zwanych dalej „CIS”, które będą realizowały między innymi takie działania jak: kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych, nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych. Specjalne znaczenie będzie miało stworzenie rozwiązań zachęcających środowiska lokalne i pracodawców do podjęcia wspólnych działań na rzecz przeciwdziałania marginalizacji i jej skutkom.

CIS są tworzone w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym.

Ustawa ta określa zasady zatrudniania socjalnego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, którzy ze względu na sytuację życiową, nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb egzystencjalnych oraz których sytuacja powoduje ubóstwo, jak również uniemożliwia lub ogranicza ich udział w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Działalność CIS adresowana jest do osób długotrwale bezrobotnych, bezdomnych (uczestniczących w programie wychodzenia z bezdomności), uzależnionych, jak również osób opuszczających zakłady karne i doświadczających trudności w procesie integracji społecznej.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 1.5

Opis typów projektów jest bardzo wszechstronny: szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, warsztaty aktywizujące, różnego rodzaju doradztwo. Możliwe są też działania towarzyszące.

Jest niezmiernie istotne, że po zmianie kompozycji tego działania wzmocnione zostały zadania instytucjonalne zmierzające do zmiany polityki społecznej, bardziej teraz nastawionej na aktywne działania przeciw wykluczeniu społecznemu, powiązane z użyciem instrumentów polityki rynku pracy. Kluczowym testem będzie tu inicjowanie współpracy na poziomie lokalnym różnych partnerów. Jest to specjalnie premiowane w zasadach szczegółowych. Działanie to ma pionierski charakter. Wypracowane podczas realizacji wzory i umiejętności mogą stać się dobrym punktem wyjścia w całym tym obszarze.

Wskaźniki monitorowania przedstawione są na bardzo ostrożnym poziomie, chociaż nie dziwi to, gdyż porównawczo brakuje punktów odniesienia w obecnej polityce.

Plan finansowy Działania 1.5

Działanie wspierane jest z EFS, budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Funduszu Pracy oraz środków prywatnych.

Zasięg geograficzny Działania 1.5

Działanie wdrażane na terenie całego kraju.

Działanie 1.5 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typy projektów
Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie integracji zawodowej i społecznej				
Wsparanie zatrudnienia poprzez: • działalność CIS, włącznie ze wspieraniem chronionego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • warsztaty zawodowe, • doradztwo, • zatrudnienie subsydiowane w ramach CIS, • staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, • działania towarzyszące np. opieka nad dziećmi i osobami zależnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu socjalnym, • ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz.593), • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty obejmujące diagnozowanie potencjału zawodowego osób z grup szczególnego ryzyka, możliwości jego rozwoju oraz podnoszenie kwalifikacji tych osób, • szkolenia dla osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, mające na celu przezwyciężanie problemów, którymi osoby te są obarczone, kształcąca umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach i prowadzące do zwiększania samodzielności, • współfinansowanie tworzenia i działalności CIS - przeznaczonych dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (w szczególności na obszarach wiejskich i restrukturyzowanych), • wspieranie zatrudnienia subsydiowanego w ramach CIS
Wsparanie zatrudnienia poprzez: • promowanie i wspieranie wolontariatu zmierzające do integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • informacja i promocja 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o pomocy społecznej, • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • kampanie promujące oraz inne działania wspierające wolontariat w zakresie integracji z rynkiem pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Wsparanie zatrudnienia poprzez: • oferowanie pomocy w organizacji grup wsparcia oraz samopomocy poprzez poradnictwo i doradztwo w zakresie integracji na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • warsztaty zawodowe, • doradztwo, • staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, • działania towarzyszące np. opieka nad dziećmi i osobami zależnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu socjalnym, • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, • ustawa o pomocy społecznej 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc w organizowaniu grup wsparcia i samopomocy poprzez doradztwo i poradnictwo zawodowe, • warsztaty obejmujące diagnozowanie potencjału zawodowego osób z grup szczególnego ryzyka, możliwości jego rozwoju oraz podnoszenie kwalifikacji tych osób, • szkolenia dla osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, mające na celu przezwyciężanie problemów, którymi osoby te

				są obarczone, kształcącej umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach i prowadzące do zwiększenia samodzielności
Wspieranie zatrudnienia poprzez: • subsydia na rzecz zatrudnienia na otwartym rynku pracy osób pozostających bez pracy przez okres ponad 24 miesięcy	<ul style="list-style-type: none"> • subsydiowanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • subsydiowanie zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 24 miesięcy na otwartym rynku pracy
Zwiększanie szans na uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia poprzez szkolenia i doradztwo zawodowe uzupełniające działalność CIS	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • warsztaty zawodowe, • doradztwo, • staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, • działania towarzyszące np. opieka nad dziećmi i osobami zależnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty obejmujące diagnozowanie potencjału zawodowego osób z grup szczególnego ryzyka, możliwości jego rozwoju oraz podnoszenie kwalifikacji tych osób, • szkolenia dla osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, mające na celu przezwyciężanie problemów, którymi osoby te są obarczone, kształcącej umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach i prowadzące do zwiększenia samodzielności
Wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym				
Zapobieganie dysfunkcjom społecznym wśród ludzi młodych, takim jak alkoholizm, narkomania, przestępczość, co stanowi etap w drodze do ich zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • warsztaty zawodowe, • doradztwo, • staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, • informacja i promocja 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, • ustawa o pomocy społecznej 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia dla młodzieży z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym dotyczące przezwyciężania problemów, którymi są obarczone, metod integracji społecznej oraz zwiększenia samodzielności życiowej, • szkolenia i warsztaty edukacyjno – wychowawcze na rzecz młodzieży trudnej mające na celu powrót do nauki w celu zdobycia zawodu i usamodzielnienia się oraz zapobieganie dysfunkcjom społecznym wśród ludzi młodych, takich jak alkoholizm, narkomania, przestępczość, • pomoc w organizowaniu grup wsparcia i samopomocy poprzez doradztwo i poradnictwo zawodowe, • kampanie promujące wolontariat na rzecz integracji z rynkiem pracy młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym
Wspieranie osób z trudnościami w nauce w celu zapobiegania porzucaniu przez nich szkoły lub ułatwianie im powrotu do systemu kształcenia w formach szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia, • warsztaty zawodowe, • doradztwo, • staże / przygotowanie zawodowe w miejscu 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, • ustawa o promocji zatrudnienia 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia dla młodzieży z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym dotyczące przezwyciężania problemów, którymi są obarczone, metod integracji społecznej oraz zwiększenia samodzielności życiowej,

i pozaszkolnych	<ul style="list-style-type: none"> pracy, informacja i promocja 	<ul style="list-style-type: none"> i instytucjach rynku pracy**, ustawa o pomocy społecznej 		<ul style="list-style-type: none"> szkolenia i warsztaty edukacyjno – wychowawcze na rzecz młodzieży trudnej mające na celu powrót do nauki w celu zdobycia zawodu i usamodzielnienia się oraz zapobieganie dysfunkcjom społecznym wśród ludzi młodych takich jak alkoholizm, narkomania, przestępczość, pomoc w organizowaniu grup wsparcia i samopomocy poprzez doradztwo i poradnictwo zawodowe, kampanie promujące wolontariat na rzecz integracji z rynkiem pracy młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym
Rozwój systemu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu				
Opracowanie standardów jakości usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej (w tym organizacje pozarządowe), z uwzględnieniem różnych działań prowadzących stopniowo do integracji na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> badania, analizy, metodyki (instrukcje, wzorce, modele działania), procedury organizacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, ustawa o zatrudnieniu socjalnym, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, ustawa o pomocy społecznej 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> rozwój standardów jakości usług prowadzących do integracji z rynkiem pracy świadczonych przez instytucje pomocy społecznej
Pomoc w zakładaniu i organizowaniu CIS w szczególności na obszarach wiejskich i restrukturyzowanych w celu osiągnięcia równomiernego zasięgu regionalnego	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, doradztwo, warsztaty zawodowe, staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, ustawa o zatrudnieniu socjalnym, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, ustawa o pomocy społecznej 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia dla pracowników instytucji pomocy społecznej (w tym pracowników organizacji pozarządowych i wolontariuszy) pracujących z osobami z grup szczególnego ryzyka, współfinansowanie tworzenia i działalności CIS - przeznaczonych dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (w szczególności na obszarach wiejskich i restrukturyzowanych)
Szkolenia dla pracowników instytucji pomocy społecznej (w tym organizacji pozarządowych), włącznie z wolontariuszami, pracującymi z grupami szczególnego ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, warsztaty zawodowe, staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o zatrudnieniu socjalnym, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, ustawa o pomocy społecznej 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia dla pracowników instytucji pomocy społecznej (w tym pracowników organizacji pozarządowych i wolontariuszy) pracujących z osobami z grup szczególnego ryzyka

<p>Wypracowanie i wdrożenie metod badań nad oceną wpływu i efektywności podejmowanych działań na rzecz grup szczególnego ryzyka, z uwzględnieniem różnych działań prowadzących stopniowo do integracji na rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • badania, • analizy, • metodyki (instrukcje, wzorce, modele działania), • procedury organizacyjne, • projekty pilotażowe 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, • ustawa o zatrudnieniu socjalnym, • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, • ustawa o pomocy społecznej 	<p>Schemat a)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • badania i ekspertyzy mające na celu ocenę wpływu i efektywności form wsparcia świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
---	---	---	-------------------	--

* Ustawa obowiązywała do dnia 31 maja 2004 r.

** Ustawa obowiązuje od dnia 1 czerwca 2004 r.

Wdrażanie Działania 1.5

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Nazwa Działania	Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	22 Integracja społeczna
Numer Działania	1.5
Czas trwania Działania	2004 -2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) - Wspieranie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (w tym publiczne służby zatrudnienia), - organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz grup szczególnego ryzyka, - instytucje szkoleniowe, - organizacje pracodawców i związki zawodowe, - jednostki naukowe. <p>Schemat b) - Wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - OHP.
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) - Wspieranie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby zagrożone wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej: <ul style="list-style-type: none"> = osoby bezrobotne powyżej 24 miesięcy, a w przypadku CIS-ów bezrobotni powyżej 36 m-cy, = alkoholicy i narkomani, którzy poddają się procesowi leczenia lub ukończyli go nie później niż rok przed przystąpieniem do projektu, = bezdomni, = osoby opuszczające zakłady karne najpóźniej rok przed przystąpieniem do projektu, = uchodźcy z problemami z integracją ze społeczeństwem, = młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych, - osoby w wieku 15 – 24 lat, które: <ul style="list-style-type: none"> = nie uczą się, nie pracują i nie są zarejestrowane jako bezrobotne, = uczą się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych albo w formach pozaszkolnych, ale sprawiają trudności wychowawcze i mają poważne kłopoty w nauce, = pochodzą z rodzin ubogich, zagrożonych dysfunkcjami społecznymi lub wchodzące w kolizje z prawem, - pracodawcy, - pracownicy instytucji pomocy społecznej (w tym organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej) oraz wolontariusze pracujący na rzecz tych instytucji, - instytucje, w tym organizacje pozarządowe wspierające osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, - kadra nauczycieli, wychowawców oraz instruktorów pracujących z młodzieżą trudną. <p>Schemat b) - Wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych,

	<ul style="list-style-type: none"> - osoby w wieku 15 – 24 lat, które: <ul style="list-style-type: none"> = nie uczą się, nie pracują i nie są zarejestrowane jako bezrobotne, = uczą się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych albo w formach pozaszkolnych, ale sprawiają trudności wychowawcze i mają poważne kłopoty w nauce, = pochodzą z rodzin ubogich, zagrożonych dysfunkcjami społecznymi lub wchodzące w kolizje z prawem, - pracodawcy.
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów - właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, - warsztaty zawodowe, - doradztwo, - zatrudnienie subsydiowane w ramach CIS, - subsydiowanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy, - staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, - działania towarzyszące, np.: opieka nad dziećmi i osobami zależnymi, - informacja i promocja
Max. wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	100 397 557 euro
Wsparcie finansowe UE	80 315 890 euro
Wsparcie finansowe krajowe	20 081 667 euro
Wsparcie finansowe prywatne	1 127 877 euro
Wkład UE w środkach publicznych (%)	80,00%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	20,00%
System wyboru projektów	Dla schematu a) projekty wybierane są w drodze konkursu. Dla schematu b) projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<p><u>Komitet Sterujący:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych <p><u>Komisja Oceny Projektów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej), - przedstawiciele właściwych merytorycznie departamentów MPiPS oraz MRR.

Opis Działania 1.5 - Schemat a) Wspieranie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Typy projektów:

- warsztaty obejmujące diagnozowanie potencjału zawodowego osób z grup szczególnego ryzyka, możliwości jego rozwoju oraz podnoszenie kwalifikacji tych osób,
- szkolenia dla osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, mające na celu przezwyciężanie problemów, którymi osoby te są obciążone, kształcąca umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach i prowadzące do zwiększania samodzielności,
- subsydiowanie zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 24 miesięcy na otwartym rynku pracy,
- współfinansowanie tworzenia i działalności CIS - przeznaczonych dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (w szczególności na obszarach wiejskich i restrukturyzowanych),
- wspieranie zatrudnienia subsydiowanego w ramach CIS,
- szkolenia i warsztaty edukacyjno – wychowawcze na rzecz młodzieży trudnej mające na celu powrót do nauki w celu zdobycia zawodu i usamodzielnienia się oraz zapobieganie wśród ludzi młodych dysfunkcjom społecznym, takim jak alkoholizm, narkomania, przestępczość,
- kampanie promujące oraz inne działania wspierające wolontariat w zakresie integracji z rynkiem pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- pomoc w organizowaniu grup wsparcia i samopomocy poprzez doradztwo i poradnictwo zawodowe,
- rozwój standardów jakości usług prowadzących do integracji z rynkiem pracy świadczonych przez instytucje pomocy społecznej,

- badania i ekspertyzy mające na celu ocenę wpływu i efektywności form wsparcia świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- szkolenia dla pracowników instytucji pomocy społecznej (w tym pracowników organizacji pozarządowych i wolontariuszy) pracujących z osobami z grup szczególnego ryzyka.

Projekty mające na celu aktywizację zawodową osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym mogą obejmować także działania towarzyszące takie jak zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od uczestników projektu. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być kosztowo efektywny i skrupulatnie skalkulowany oraz nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- zgodność projektu z lokalną/regionalną strategią polityki społecznej,
- dla projektów skierowanych między innymi lub wyłącznie do osób bezdomnych preferowane będą projekty obejmujące osoby bezdomne przystępujące do programów mających na celu wychodzenie z bezdomności,
- uwzględnienie w projekcie działań towarzyszących, w szczególności zapewnienia opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od osób objętych działaniami aktywizującymi,
- lokalizacja projektu dotyczącego tworzenia CIS (preferowane obszary wiejskie i restrukturyzowane).

Opis Działania 1.5 - schemat b) Wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym

Typy projektów:

- szkolenia dla młodzieży z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym dotyczące przewycięzania problemów, którymi są obarczone, metod integracji społecznej oraz zwiększania samodzielności życiowej,
- szkolenia i warsztaty edukacyjno – wychowawcze na rzecz młodzieży trudnej mające na celu powrót do nauki w celu zdobycia zawodu i usamodzielnienia się oraz zapobieganie dysfunkcjom społecznym wśród ludzi młodych, takich jak alkoholizm, narkomania, przestępczość,
- kampanie promujące wolontariat na rzecz integracji z rynkiem pracy młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym,
- pomoc w organizowaniu grup wsparcia i samopomocy poprzez doradztwo i poradnictwo zawodowe.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Komplementarność Działania 1.5 z Działaniami innych programów operacyjnych

Działanie 1.5 jest komplementarne z następującymi Działaniami:

- Działanie 3.3 ZPORR *Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojkowe*, które koncentruje się na rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych, w tym na zwalczaniu dysfunkcji społecznych oraz przeciwdziałaniu zjawisku wykluczenia społecznego grup, które w wyniku trudnej sytuacji na rynku pracy znalazły się na marginesie życia społecznego.

Wskaźniki monitorowania Działania 1.5

Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym 2008	Źródło danych/ częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba osób zaliczanych do grup szczególnego ryzyka, objętych Działaniem (M/K)*	Liczba osób (M/K) zaliczanych do grup szczególnego ryzyka, objętych Działaniem. Przez grupy szczególnego ryzyka rozumie się osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, to jest osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, alkoholicy i narkomani poddający się procesowi leczenia, bezdomni, osoby opuszczające zakłady karne, uchodźcy z problemami z integracją ze społeczeństwem, młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, osoby w wieku 15-24 lat sprawiające trudności wychowawcze („trudna młodzież”)	Brak danych	200 000	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Produkt	Liczba osób objętych szkoleniami, pracujących na rzecz grup szczególnego ryzyka	Liczba osób pracujących na rzecz grup szczególnego ryzyka, które uczestniczyły w szkoleniach, realizowanych w ramach Działania	Brak danych	7 500	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	% osób, które ukończyły Działanie (M/K)	Udział osób, które zakończyły udział w projekcie, w ogóle osób szczególnego ryzyka objętych Działaniem, wyrażony w %	Brak danych	69%	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	30%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / kwartalnie

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 1.5 w euro w cenach z 2004 r.

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	Fundusz Pracy	Prywatne
1.5. Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka	100 397 557	80 315 890	8 380 247	5 185 087	6 516 333	1 127 877

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

*Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki związane z delegacjami personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.
Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.*

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

*Wynagrodzenia wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, związane z uczestnictwem w projekcie.
Subsydiowane zatrudnienie.
Świadczenia określone przepisami oraz wydatki związane z organizacją stanowisk pracy wolontariusza.
Wydatki związane z zapewnieniem opieki nad dziećmi i osobami zależnymi.
Dodatki i stypendia szkoleniowe.
Stypendia (w ramach staży/przygotowania zawodowego w miejscu pracy).*

3. Inne wydatki

*Koszty amortyzacji sprzętu.
Koszty leasingu sprzętu.
Wydatki związane z wynajmem i udostępnieniem pomieszczeń.
Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu komputerowego i biurowego.
Podkontraktowanie – między innymi wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych, w tym prowadzenia badań potrzeb szkoleniowych i tworzenia programów.
Wydatki związane z audytem.
Wydatki poniesione na badania i analizy.
Wydatki na publikacje i działania promocyjne.
VAT.*

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowalne są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.3 Wyrównywanie szans kobiet na rynku pracy

4.3.1 Analiza sytuacji kobiet na rynku pracy

Kobiety stanowią ponad połowę (51%) ogółu bezrobotnych w Polsce. Stopa bezrobocia kobiet wynosi 20%, mężczyzn – 17%. Kobiety są lepiej wykształcone i bardziej aktywne w poszukiwaniu zatrudnienia i elastyczne w reorientacji zawodowej, co nie przekłada się jednak na poziom ich wynagrodzeń i dostęp do zatrudnienia oraz możliwości awansu.

Wzrost bezrobocia wśród kobiet jest coraz wolniejszy. W 1999 r. wyniósł on 22,0%, w 2000 r. 14,1%, a w 2001 r. 10,1%. Nie oznacza to jednak, że grupa kobiet pozostających bez pracy maleje. Świadczą o tym dane dotyczące długotrwałego bezrobocia - ponad połowa z bezrobotnych kobiet (56,5%) oczekuje na pracę ponad rok (wśród mężczyzn – 39,3%).

Główne przyczyny bezrobocia kobiet są następujące:

- stereotypowe postrzeganie ról zawodowych kobiet i mężczyzn,
- postrzeganie kobiet jako pracowników mniej dyspozycyjnych,
- restrukturyzacje zakładów pracy, kiedy w pierwszej kolejności zwalniane są kobiety; liczba kobiet, które tracą pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy jest w porównaniu z liczbą mężczyzn dwukrotnie wyższa,
- długotrwała bierność zawodowa (urlopy macierzyńskie, wychowawcze, opieka nad niepełnosprawnym członkiem rodziny) powodująca dezaktualizację kwalifikacji zawodowych,
- niewystarczający rozwój usług opiekuńczo – wychowawczych, który ma znaczący i niekorzystny wpływ na mobilność zawodową kobiet i mężczyzn, zwłaszcza samotnych rodziców.

Kobiety stanowią większość pracowników zatrudnionych przy pracach o dużej wrażliwości na zmiany na rynku pracy, natomiast w grupie o najwyższym prestiżu społecznym i względnej stabilności zawodowej, to jest wyższych urzędników państwowych oraz kierowników, kobiety są w mniejszości. Równocześnie od lat aktywne zawodowo kobiety legitymują się zdecydowanie lepszym wykształceniem niż mężczyźni.

Kobiety stanowią 51% kończących szkolenia oraz 66,1% uczestników klubów pracy; nie oznacza to jednak, że ich szanse na zatrudnienie dzięki temu się zwiększają.

Przy zatrudnianiu na konkretne stanowisko nie zawsze brane są pod uwagę kwalifikacje i staż pracy kobiet. Kobiety o takich samych kwalifikacjach jak mężczyźni otrzymują niższe wynagrodzenie, za ten sam lub porównywalny rodzaj pracy. Różnica w poziomie wynagrodzeń utrzymuje się w ciągu całej kariery zawodowej i we wszystkich grupach zawodowych. W przypadku kobiet, długi staż pracy i wynikające stąd doświadczenie nie wpływają na podniesienie wysokości wynagrodzenia. Dotyczy to głównie specjalistów i pracowników naukowych. W tej grupie dla mężczyzn po 65 roku życia wynagrodzenia mają jeszcze tendencję wzrostową, natomiast dla kobiet spadkową. Analiza zależności wzrostu wynagrodzeń od stażu pracy wskazuje, iż bez względu na płeć pracownika, najszybszy ich wzrost notowany jest w pierwszych 9 latach kariery zawodowej. W późniejszym okresie płace stabilizują się, z niewielką tendencją do spadku, by pod koniec aktywności zawodowej ponownie wzrosnąć.

Istniejąca nierównowaga w poziomie wynagrodzeń za pracę kobiet i mężczyzn ma istotny wpływ nie tylko na funkcjonowanie rynku pracy, ale również na sferę świadczeń społecznych będących pochodną dochodów.

O dużej aktywności kobiet na rynku pracy świadczy nie tylko ich gotowość do doskonalenia zawodowego i elastyczne podejście do posiadanych kwalifikacji w momencie poszukiwania pracy, lecz również podejmowanie działalności gospodarczej na własny rachunek.

Według badań przeprowadzonych przez Międzynarodowe Forum Kobiet, w grupie przedsiębiorców 37 % stanowią kobiety. Najwięcej firm prowadzonych przez nie powstało w okresie 1990-1995. Przeciętnie firmy prowadzone przez kobiety są nieco mniejsze niż te prowadzone przez mężczyzn. Kobiety specjalizują się głównie w prowadzeniu firm zajmujących się handlem i naprawami oraz usługami, takimi jak obsługa księgową, marketing, szkolenia, nauka języków obcych, doradztwo, organizacja imprez i targów.

Kolejnym czynnikiem osłabiającym pozycję kobiet na rynku pracy jest niski poziom dostępności usług opiekuńczo-wychowawczych. Rozwój publicznej infrastruktury instytucji wspierających realizację społecznych ról w rodzinie i pozwalających na łączenie ich z pracą zawodową - zarówno przez kobiety, jak i mężczyzn - nie jest zadowalający. Natomiast usługi prywatne w tym zakresie dostępne są jedynie dla rodzin o wyższych dochodach, co powoduje, że mniej zazwyczaj zarabiające od mężczyzn kobiety, zmuszone są do rezygnacji z pracy. Brak rozpowszechnienia i stosowania przez pracodawców elastycznych form zatrudnienia i przywiązanie do tradycyjnego sposobu organizacji pracy, stanowi kolejne utrudnienie w godzeniu ról społecznych i zawodowych przez kobiety i mężczyzn.

4.3.2 Wyniki konsultacji społecznych

W wyniku konsultacji społecznych ustalono, że działania nakierowane na równość szans kobiet i mężczyzn powinny szczególnie uwzględniać:

- działania mające na celu przeciwdziałanie funkcjonującym stereotypom, związanym z postrzeganiem poszczególnych grup społecznych na rynku pracy,
- działania na rzecz wspierania kobiet z obszarów wiejskich na rynku pracy, organizowanie szkoleń dla podnoszenia ich, zazwyczaj bardzo niskich, kwalifikacji,
- działania w zakresie edukacji, podejmowane w celu zwalczania stereotypowego postrzegania kobiet i mężczyzn, jak również w celu podnoszenia kwalifikacji i umiejętności ich elastycznego wykorzystywania na rynku pracy (poprzez upowszechnianie kształcenia ustawicznego),
- działania związane z rozwojem usług opiekuńczo - wychowawczych, umożliwiających podniesienie aktywności zawodowej kobiet, jak również będących polem do tworzenia nowych miejsc pracy.

4.3.3 Działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet

Cel Działania 1.6

Udzielenie wielostronnego wsparcia kobietom na rynku pracy, prowadzące do wzrostu stopy zatrudnienia kobiet i podniesienia ich statusu zawodowego i społecznego poprzez promocję jednakowego dostępu przedstawicieli obu płci do zatrudnienia, promocję kształcenia ustawicznego, działań na rzecz wzrostu zatrudnialności oraz upowszechnianie elastycznych form zatrudnienia pozwalających na godzenie życia zawodowego i rodzinnego.

Uzasadnienie wyboru Działania 1.6

Zagwarantowanie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy jest jednym z kluczowych priorytetów Narodowej Strategii Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w latach 2000-2006. Zmiana niekorzystnych tendencji dotyczących sytuacji kobiet na rynku pracy powinna nastąpić poprzez podjęcie działań na rzecz:

- propagowania idei równości szans,
- włączenia kobiet do grupy beneficjentów korzystających z aktywnych form walki z bezrobociem, w ramach programów realizowanych przez rząd,
- włączania partnerów społecznych w działania promujące nowy model społeczny, uwzględniający równe prawa kobiet i mężczyzn, w kontekście zawodowym i społecznym.

Kobiety stanowią szczególną grupę uczestników rynku pracy. W poszukiwaniu zatrudnienia wykazują większą od mężczyzn aktywność, mają jednak znacznie mniejsze możliwości jego znalezienia. Kwalifikacje kobiet, szczególnie powracających po długiej nieobecności na rynek pracy, wymagają aktualizacji. Stąd potrzeba działań edukacyjnych i aktywizujących, uwzględniających potrzeby lokalnych rynków pracy. Centralizacja programów służących integracji i reintegracji zawodowej kobiet nie jest wskazana, ponieważ zdecydowanie inne potrzeby edukacyjne mają kobiety z dużych aglomeracji miejskich, a inne kobiety wiejskie decydujące się na rozpoczęcie aktywności ekonomicznej poza gospodarstwem rolnym. Ścisła współpraca z partnerami społecznymi pomoże zaspokoić zróżnicowane potrzeby i oczekiwania.

Bez rozwoju usług opiekuńczo-wychowawczych, wspomagających oboje rodziców w opiece nad małym dzieckiem, aktywność zawodowa - szczególnie młodych kobiet - nadal będzie ograniczona.

Wyrównanie szans kobiet i mężczyzn w dostępie do rynku pracy leży nie tylko w sferze gospodarki i edukacji, lecz również w sferze świadomości co do równości w zakresie prawa pracy, jak również przełamania stereotypów kulturowych narzucających określony sposób pojmowania ról społecznych, jakie powinni sprawować kobiety i mężczyźni. Dokonujące się zmiany gospodarcze, społeczne i technologiczne świadczą o tym, że tradycyjny podział ról nie przystaje do rzeczywistości, dlatego propagowanie nowego partnerskiego wzorca jest jednym z istotniejszych zadań SPO RZL.

Sytuacja ta dotyczy w równym stopniu życia społecznego jak i rynku pracy. Bez względu na stan przepisów prawa, kobiety są w wyraźnie trudniejszej sytuacji niż mężczyźni. Na stan ten wpływają przesłanki nie tylko ekonomiczne, lecz wspomniane już przesłanki kulturowe. Z tego też powodu konieczne są działania na rzecz zmian w sferze świadomości zarówno pracodawców jak i samych kobiet. Nieznajomość własnych praw wpływa negatywnie na sytuację kobiet jako pracowników, choć równocześnie ze względu na trudną sytuację na rynku, niejednokrotnie godzą się one na ich łamanie w nadziei na zachowanie pracy. Jednakże istnieją możliwości zmiany struktury zatrudnienia, a przede wszystkim kształcenia zawodowego kobiet w taki sposób, aby odpowiadało ono wymogom współczesnego rynku lub przyczyniało się do zainicjowania własnej działalności gospodarczej. Kwestia aktywizacji i szukania nowych sposobów na samodzielne uzyskanie dochodów dotyczy w największym stopniu kobiet wiejskich i z małych miasteczek, gdzie tradycyjny rynek pracy praktycznie nie istnieje. Zmiany w postrzeganiu ról społecznych wymuszone są również przeobrażeniami po przystąpieniu Polski do UE. Kierunki, w jakich będą się rozwijały poszczególne rynki wymagać będą szczegółowej analizy, która posłuży za podstawę kolejnych działań, zarówno w sferze edukacji, jak i interwencji na rynku pracy.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 1.6

Rozróżnienie zakresów zadań schematów jest właściwie przeprowadzone.

W schemacie a) realizowane są projekty o szerokiej gamie tematycznej, natomiast w schemacie b) koncentracja wysiłku nastąpić powinna na zadaniach o charakterze promocyjno-informacyjnym, bo rzeczywiście zmiana postaw i mentalności jest w Działaniu 1.6 szczególnie ważna.

Wskaźniki monitorowania ustawione są ostrożnie i realnie. Wydaje się jednak, że brakuje dokładniejszych miar realizacji przedsięwzięć pozwalających na ocenę skuteczności i efektywności podejmowanych działań. Najważniejsza jest poprawa generalnego wskaźnika zatrudnienia kobiet (z 46,4% do 49%) choć poprzeczka realizacji tego mogłaby być postawiona nieco wyżej.

Plan finansowy Działania 1.6

Działanie wspierane z EFS oraz budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Funduszu Pracy i środków prywatnych.

Zasięg geograficzny Działania 1.6

Działanie obejmuje cały kraj, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich.

Działanie 1.6 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
Wsparcie kobiet na rynku pracy				
<ul style="list-style-type: none"> wspieranie dostępu kobiet do edukacji, efektywnych szkoleń zawodowych, doradztwa i poradnictwa zawodowego, także poza tradycyjnymi dla kobiet obszarami zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, warsztaty, doradztwo: zawodowe, prawne, psychologiczne, indywidualne plany działań, staże 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> kursy szkoleniowe dla kobiet - podnoszące ich kwalifikacje zawodowe, kursy szkoleniowe dla kobiet z zakresu aktywizacji zawodowej; opracowywanie indywidualnych planów działania, doradztwo zawodowe dla kobiet, doradztwo psychologiczne i prawne, staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy
<ul style="list-style-type: none"> promowanie ustawicznego inwestowania we własną karierę zawodową i elastycznego podejścia do zawodu 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, warsztaty 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> kursy szkoleniowe dla kobiet - w zakresie nabywania i wykorzystywania umiejętności i wiedzy na temat: <ul style="list-style-type: none"> = elastycznego podejścia do zawodu, = pracy w trzecim sektorze, = pracy w ramach wolontariatu, = rozwijania własnej działalności gospodarczej
<ul style="list-style-type: none"> wspieranie przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia kobiet, w tym dotacje na podejmowanie własnej działalności gospodarczej dla kobiet wyrażających chęć samozatrudnienia, w szczególności na obszarach wiejskich, a także szkolenia dla kobiet w zakresie rozwijania własnej działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, szkolenia 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**, ustawa o NPR 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> wspieranie przedsiębiorczości wśród kobiet: <ul style="list-style-type: none"> = przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w szczególności na obszarach wiejskich, = szkolenia dla kobiet w zakresie rozwoju własnej działalności gospodarczej
<ul style="list-style-type: none"> promowanie nowoczesnych standardów i form zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o NPR, ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia dla przedsiębiorców w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> = elastycznych form zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych technologii, oraz nowoczesnych metod organizacji pracy (np.: telepraca, praca do wykonania w domu, praca na zastępstwo), = praw i obowiązków związanych z równością szans dla kobiet i mężczyzn wynikających z przepisów prawa pracy
<ul style="list-style-type: none"> promowanie programów specjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o NPR, 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie programów specjalnych, innowacyjnych

i innowacyjnych, w tym programów umożliwiających tworzenie nowych miejsc pracy dla bezrobotnych kobiet	<ul style="list-style-type: none"> warsztaty, doradztwo: zawodowe, prawne, psychologiczne, indywidualne plany działań, tworzenie punktów informacyjno-doradczych, subsydia na tworzenie nowych miejsc pracy, staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, działania towarzyszące, np.: zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 		i inicjatyw lokalnych na rzecz zatrudnienia kobiet, w tym tworzenie nowych miejsc pracy dla bezrobotnych kobiet
<ul style="list-style-type: none"> promowanie samoorganizacji i inicjatyw lokalnych na rzecz kobiet 	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie grup interesu, grup wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> projekty pilotażowe mające za zadanie wsparcie samoorganizacji kobiet (organizowanie grup interesu, grup wsparcia)
<ul style="list-style-type: none"> umożliwienie szerszego dostępu do wsparcia poprzez działania towarzyszące np. zapewnienie opieki nad osobami zależnymi 	<ul style="list-style-type: none"> działania towarzyszące: zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> działania towarzyszące: zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od osób uczestniczących w projekcie
Rozwój systemu wspierania kobiet				
<ul style="list-style-type: none"> badania i analizy sytuacji kobiet na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> analizy, badania, ekspertyzy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> projekty badawcze i ekspertyzy mające na celu diagnozę sytuacji kobiet na rynku pracy oraz realizację zasady równości szans w dostępie do zatrudnienia (ujęcie horyzontalne), projekty badawcze i ekspertyzy mające na celu diagnozę zróżnicowania szans kobiet w dostępie do rynku pracy o zasięgu lokalnym (ujęcie regionalne)
<ul style="list-style-type: none"> przełamywanie stereotypów w sferze podziału zawodów na tradycyjnie męskie i kobiece 	<ul style="list-style-type: none"> warsztaty, konferencje, 	<ul style="list-style-type: none"> statut Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – załącznik do Zarządzenia 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do kobiet i pracodawców na rzecz zwalczania stereotypów

	<ul style="list-style-type: none"> seminaria, badania opinii publicznej, przygotowanie metodologii i materiałów informacyjnych 	Nr 128 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2005 r. w sprawie nadania statutu Ministerstwu Pracy i Polityki Społecznej (M.P. Nr 79, poz. 1122)	Schemat b)	<p>w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym i rodzinnym,</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do kobiet i pracodawców na rzecz zwalczania stereotypów w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym między innymi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> = promowanie równości szans w zawodach tradycyjnie uznawanych za kobiece lub męskie oraz propagowanie idei wykorzystywania indywidualnych zdolności do wykonywania poszczególnych zawodów, = promowanie równości szans w zakresie wynagradzania, = promocję kobiet na kierownicze stanowiska i promowanie przedsiębiorczości kobiet (pracy na własny rachunek)
<ul style="list-style-type: none"> promowanie usług poradnictwa / konsultacyjnych dla organizacji działających na rzecz kobiet, zaangażowanych we wdrażanie projektów integracji na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, doradztwo, poradnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo/poradnictwo dla pracowników instytucji rynku pracy (w tym organizacji pozarządowych działających na rzecz kobiet) w zakresie równości szans dla kobiet i mężczyzn
<ul style="list-style-type: none"> wspieranie rozwoju systemu wymiany informacji na temat programów i działań na rzecz kobiet oraz zasad i możliwości uczestnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie i uaktualnienie baz danych 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> opracowywanie i uruchomienie baz danych o lokalnych rynkach pracy, zawierające informacje o: <ul style="list-style-type: none"> = ofertach zatrudnienia dla kobiet, = formach zatrudnienia, = możliwościach podnoszenia kwalifikacji, = możliwościach rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, = możliwościach uzyskania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej
Sprzysianie godzeniu ról zawodowych i społecznych				
<ul style="list-style-type: none"> promowanie elastycznych form zatrudnienia, w tym adresowanych do pracodawców szkoleń z tego zakresu, ze szczególnym naciskiem na nowe technologie i metody nowoczesnej organizacji pracy (telepraca, praca do wykonania w domu, praca na zastępstwo), pozwalających kobietom i mężczyznom na godzenie życia zawodowego i społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o NPR, ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*, ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia dla przedsiębiorców w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> = elastycznych form zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych technologii, oraz nowoczesnych metod organizacji pracy (np.: telepraca, praca do wykonania w domu, praca na zastępstwo), = praw i obowiązków związanych z równością szans dla kobiet i mężczyzn wynikających z przepisów prawa pracy

<ul style="list-style-type: none"> • promowanie współodpowiedzialności kobiet i mężczyzn oraz partnerskiego modelu w realizacji obowiązków rodzicielskich i domowych 	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty, • konferencje, • seminaria, • badania opinii publicznej, • przygotowanie metodologii i materiałów informacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • statut Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – załącznik do Zarządzenia Nr 128 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2005 r. w sprawie nadania statutu Ministerstwu Pracy i Polityki Społecznej 	<p>Schemat a) Schemat b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do kobiet i pracodawców na rzecz zwalczania stereotypów w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym i rodzinnym, • przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno-edukacyjnych zwalczających stereotypy w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu rodzinnym między innymi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> = promowanie partnerskiego modelu, włączającego mężczyzn na równi z kobietami w realizację obowiązków rodzicielskich i domowych, = upowszechnianie korzystania z usług opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi i osobami zależnymi oraz z możliwości dzielenia opieki nad dziećmi jakie daje prawo pracy i ubezpieczeń społecznych
<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie warunków większej dostępności do usług opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi, umożliwiające godzenie ról zawodowych i społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • działania towarzyszące: zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** 	<p>Schemat b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno-edukacyjnych zwalczających stereotypy w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu rodzinnym między innymi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> = promowanie partnerskiego modelu, włączającego mężczyzn na równi z kobietami w realizację obowiązków rodzicielskich i domowych, = upowszechnianie korzystania z usług opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi i osobami zależnymi oraz z możliwości dzielenia opieki nad dziećmi jakie daje prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

* Ustawa obowiązywała do dnia 31 maja 2004 r.

** Ustawa obowiązuje od dnia 1 czerwca 2004 r.

Projekty mające na celu aktywizację zawodową kobiet mogą obejmować także działania towarzyszące takie jak zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od uczestników projektu. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być kosztowo efektywny i skrupulatnie skalkulowany oraz nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Wdrażanie Działania 1.6

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej
Nazwa Działania	Integracja i reintegracja zawodowa kobiet
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	25 Działania na rzecz kobiet na rynku pracy
Numer Działania	1.6
Czas trwania Działania	2004-2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - pracodawcy, - jednostki naukowe, - ośrodki doradztwa rolniczego, - ośrodki poradnictwa zawodowego i psychologicznego, - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, - organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej kobiet. <p>Schemat b) Promocja równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - właściwy merytorycznie departament w MPiPS.
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy i Schemat b) Promocja równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kobiety bezrobotne i poszukujące pracy, - kobiety bierne zawodowo, - kobiety o niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach, - kobiety powracające na rynek pracy po długiej nieobecności, - kobiety z obszarów wiejskich, - kobiety prowadzące własną działalność gospodarczą lub chcące ją rozpocząć, - instytucje rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - pracodawcy.
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów - właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, - warsztaty, - konferencje, - seminaria, - badania opinii publicznej, - tworzenie punktów informacyjno-doradczych, - opracowanie materiałów metodycznych i informacyjnych, - tworzenie i aktualizacja baz danych,

	<ul style="list-style-type: none"> - doradztwo: zawodowe, prawne, psychologiczne, - przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, - staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, - działania towarzyszące: opieka nad dziećmi i osobami zależnymi.
Maksymalna wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	81 909 860 euro
Wsparcie finansowe UE	65 526 113 euro
Wsparcie finansowe krajowe	16 383 747 euro
Wsparcie finansowe prywatne	563 888 euro
Wkład UE w środkach publicznych (%)	80,00%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	20,00%
System wyboru projektów	W schemacie a) projekty wybierane są w drodze konkursu. W schemacie b) projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<p><u>Komitet Sterujący:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych. <p><u>Komisja Oceny Projektów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej), - - przedstawiciele Departamentu Rynku Pracy oraz innych departamentów merytorycznych MPiPS.

Opis Działania 1.6 – schemat a) Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy

Typy projektów:

- kursy szkoleniowe dla kobiet - podnoszące ich kwalifikacje zawodowe,
- kursy szkoleniowe dla kobiet - w zakresie nabywania i wykorzystywania umiejętności i wiedzy na temat:
 - = elastycznego podejścia do zawodu,
 - = pracy w trzecim sektorze,
 - = pracy w ramach wolontariatu,
 - = rozwijania własnej działalności gospodarczej,
- kursy szkoleniowe dla kobiet z zakresu aktywizacji zawodowej; opracowywanie indywidualnych planów działania,
- wspieranie przedsiębiorczości wśród kobiet:
 - = przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w szczególności na obszarach wiejskich,
 - = szkolenia dla kobiet w zakresie rozwoju własnej działalności gospodarczej,
- staże / przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,
- projekty badawcze i ekspertyzy mające na celu diagnozę sytuacji kobiet na rynku pracy oraz realizację zasady równości szans w dostępie do zatrudnienia (ujęcie horyzontalne),
- projekty badawcze i ekspertyzy mające na celu diagnozę zróżnicowania szans kobiet w dostępie do rynku pracy o zasięgu lokalnym (ujęcie regionalne),
- projekty pilotażowe mające za zadanie wsparcie samoorganizacji kobiet (organizowanie grup interesu, grup wsparcia),
- opracowywanie i uruchomienie baz danych o lokalnych rynkach pracy, zawierające informacje o:
 - = ofertach zatrudnienia dla kobiet,
 - = formach zatrudnienia,
 - = możliwościach podnoszenia kwalifikacji,
 - = możliwościach rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej,
 - = możliwościach uzyskania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do kobiet i pracodawców na rzecz zwalczania stereotypów w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym i rodzinnym,
- doradztwo zawodowe dla kobiet,
- doradztwo psychologiczne i prawne,

- tworzenie programów specjalnych, innowacyjnych i inicjatyw lokalnych na rzecz zatrudnienia kobiet, w tym tworzenie nowych miejsc pracy dla bezrobotnych kobiet,
- szkolenia dla przedsiębiorców w zakresie:
 - = elastycznych form zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych technologii, oraz nowoczesnych metod organizacji pracy (np.: telepraca, praca do wykonania w domu, praca na zastępstwo),
 - = praw i obowiązków związanych z równością szans dla kobiet i mężczyzn wynikających z przepisów prawa pracy,
- doradztwo/poradnictwo dla pracowników instytucji rynku pracy (w tym organizacji pozarządowych działających na rzecz kobiet) w zakresie równości szans dla kobiet i mężczyzn.

Projekty mające na celu aktywizację zawodową kobiet mogą obejmować także działania towarzyszące takie jak zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od uczestników projektu. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być kosztowo efektywny i skrupulatnie skalkulowany oraz nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- znajomość problematyki równości szans kobiet i mężczyzn,
- powiązanie z projektami (programami) w zakresie udzielania pożyczek lub jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w przypadku projektów dotyczących aktywizacji zawodowej kobiet,
- dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- uwzględnienie w projekcie działań towarzyszących, w szczególności zapewnienia opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od osób objętych działaniami aktywizującymi,
- deklarowany wskaźnik zatrudnienia.

Opis Działania 1.6 – schemat b) Promocja równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy

Typy projektów:

- projekty badawcze i ekspertyzy mające na celu diagnozę sytuacji kobiet na rynku pracy oraz realizację zasady równości szans w dostępie do zatrudnienia (ujęcie horyzontalne),
- projekty badawcze i ekspertyzy mające na celu diagnozę zróżnicowania szans kobiet w dostępie do rynku pracy o zasięgu lokalnym (ujęcie regionalne),
- opracowywanie i uruchomienie baz danych o lokalnych rynkach pracy, zawierające informacje o:
 - = ofertach zatrudnienia dla kobiet,
 - = formach zatrudnienia,
 - = możliwościach podnoszenia kwalifikacji,
 - = możliwościach uzyskania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do kobiet i pracodawców na rzecz zwalczania stereotypów w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym między innymi poprzez:
 - = promowanie równości szans w zawodach tradycyjnie uznawanych za kobiece lub męskie oraz propagowanie idei wykorzystywania indywidualnych zdolności do wykonywania poszczególnych zawodów,
 - = promowanie równości szans w zakresie wynagradzania,
 - = promocję kobiet na kierownicze stanowiska i promowanie przedsiębiorczości kobiet (pracy na własny rachunek),
- przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno-edukacyjnych zwalczających stereotypy w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu rodzinnym między innymi poprzez:
 - = promowanie partnerskiego modelu, włączającego mężczyzn na równi z kobietami w realizację obowiązków rodzicielskich i domowych,
 - = upowszechnianie korzystania z usług opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi i osobami zależnymi oraz z możliwości dzielenia opieki nad dziećmi jakie daje prawo pracy i ubezpieczeń społecznych.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Wskaźniki monitorowania Działania 1.6

Działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/ częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba pracodawców uczestniczących w szkoleniach (M/K)*	Liczba pracodawców (M/K), którzy uczestniczyli w szkoleniach, realizowanych w ramach Działania	Brak danych	1 800	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Produkt	Liczba kobiet, które uczestniczyły w projektach realizowanych w ramach Działania	Liczba kobiet, które uczestniczyły w projektach realizowanych w ramach Działania	Brak danych	Będzie monitorowana	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	% kobiet, w których opinii uczestnictwo w Działaniu przyniosło im korzyści	Udział kobiet, które po ukończeniu projektu, realizowanego w ramach Działania, oceniło je jako adekwatne do ich potrzeb, w ogólnej liczbie kobiet korzystających ze wsparcia w ramach Działania, wyrażony w %	Brak danych	70%	PEFS – dane o ostatecznych beneficjentach / kwartalnie
Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział kobiet, które podjęły dalszą naukę lub pracę w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	40%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / kwartalnie
Wpływ	Wskaźnik zatrudnienia kobiet	Udział kobiet, które pracują w ogóle kobiet w wieku 15-64 lata	46,4%	49%	GUS BAEL / rocznie

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 1.6 w euro w cenach 2004 r.

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	Fundusz Pracy	Prywatne
1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	81 909 860	65 526 113	8 116 964	1 392 618	6 874 165	563 888

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki związane z delegacją personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.

Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

Wynagrodzenia wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, związane z uczestnictwem w projekcie.

Wydatki związane z zapewnieniem opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od uczestników projektu.

Dodatki szkoleniowe.

Wydatki związane z tworzeniem nowych miejsc pracy dla bezrobotnych kobiet.

Stypendia (w ramach staży/przygotowania zawodowego w miejscu pracy).

Dotacje na tworzenie miejsc pracy i jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

3. Inne wydatki

Koszty amortyzacji sprzętu.

Wydatki związane z wynajmem i udostępnieniem pomieszczeń.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu komputerowego i biurowego.

Wydatki związane z tworzeniem specjalistycznego oprogramowania.

Podkontraktowanie – między innymi wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych, w tym prowadzenia badań potrzeb szkoleniowych i tworzenia programów.

Wydatki związane z audytem.

Wydatki poniesione na badania i analizy.

Wydatki związane z realizacją projektów pilotażowych.

Wydatki związane z organizacją spotkań informacyjno-doradczych.

Wydatki na publikacje i działania promocyjne.

VAT.

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowalne są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.4 Kształcenie ustawiczne

4.4.1 Analiza systemu edukacji, w tym kształcenia ustawicznego

Rozpoczęta w 1999 r. reforma systemu oświaty zakłada dostosowywanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, podnoszenie jakości kształcenia i upowszechnienie wśród młodzieży, a także osób dorosłych, wykształcenia na poziomie średnim i wyższym. Istotnym celem pozostaje także zwiększenie dostępu do edukacji poprzez wyrównywanie szans młodzieży i wspieranie jej aspiracji edukacyjnych. Wdrożenie reformy edukacji zostało zaplanowane na siedem lat i obejmuje zarówno zmiany strukturalne, organizacyjne jak i programowe. W kolejnym etapie reformy systemu edukacji wprowadzona została nowa struktura szkolnictwa ponadgimnazjalnego, która gwarantuje różnorodność dróg edukacyjnych umożliwiając uzyskanie wykształcenia na poziomie średnim oraz zdobycie wysokich kwalifikacji zawodowych. Reforma edukacji obejmuje również zmiany w zakresie oceniania i egzaminowania, systemu zarządzania i nadzoru pedagogicznego oraz systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

System edukacji powinien przygotowywać młodzież zarówno do podjęcia pracy, jak i kontynuowania nauki. Obecnie pożądanym przez pracodawców profil absolwenta to osoba z wykształceniem co najmniej średnim, zdolna do szybkiego przekwalifikowania się lub podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej, z dobrą znajomością co najmniej jednego języka obcego, posługująca się swobodnie ICT i programami komputerowymi. Osoba kończąca edukację i gotowa do podjęcia pracy powinna charakteryzować się kreatywnością, zdolnością szybkiej adaptacji do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, umiejętnością samokształcenia i podnoszenia kwalifikacji. Przygotowanie młodzieży do potrzeb rynku pracy wymaga wprowadzenia innowacyjnych programów nauczania, a także dobrego wyposażenia szkół i placówek w sprzęt komputerowy oraz nowoczesne środki technodydaktyczne, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności poprawy dostępu do edukacji młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Niezwykle ważnym elementem przygotowania młodych osób do funkcjonowania na rynku pracy jest edukacja informatyczna. Wyposażenie gospodarstw domowych w sprzęt informatyczny systematycznie poprawia się, jednak w dalszym ciągu znacznie odbiega od średniej w UE. Stąd też szkoła jest niezbędnym katalizatorem, bez którego proces budowy społeczeństwa informacyjnego nie może przebiegać prawidłowo. Zbyt mała liczba stanowisk komputerowych w szkołach i placówkach uniemożliwia uczniom korzystanie z nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych. Istnieje zatem potrzeba systematycznego wyposażania szkół i placówek w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu.

Odpowiednie przygotowanie młodzieży do korzystania z nowoczesnych technik informacyjno – komunikacyjnych wymaga także doskonalenia procesu nauczania w zakresie stosowania tych technik w całym procesie kształcenia.

Postęp naukowo – techniczny oraz szybki rozwój technologiczny powoduje znaczną dezaktualizację wiedzy wyniesionej ze szkół czy uczelni. Stąd konieczność takiego przygotowania nauczycieli do realizacji procesu dydaktycznego, by byli oni zdolni zarówno do przekazywania uczniom wiedzy, jak i umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości.

System wielopoziomowej edukacji ustawicznej przyczynia się do rozwoju społecznego i ekonomicznego kraju. W Polsce edukacja dorosłych nie jest tak upowszechniona jak w krajach o rozwiniętej gospodarce rynkowej, o czym świadczy poziom wykształcenia ludności w wieku produkcyjnym. W 2001 roku 11,7% populacji Polski w wieku 25-29 lat legitymowało się wyższym wykształceniem. Struktura uczestników edukacji ustawicznej w 1999 roku pokazuje, że tylko 8% pracujących uczyło się lub studiowało w szkołach dla dorosłych, a 5,6% osób w wieku produkcyjnym (18-59/64) uczestniczyło w kursach organizowanych przez zarejestrowane instytucje szkoleniowe.

Potrzeba doskonalenia umiejętności i doksztalcenia zawodowego przyczynia się do rozwoju dużej ilości instytucji prowadzących działalność szkoleniową. Instytucje te, w świetle przepisów prawa oświatowego nie podlegają ewidencji jednostek samorządu terytorialnego oraz nadzorowi pedagogicznemu sprawowanemu przez właściwego kuratora oświaty. Stąd też jakość prowadzonej przez te instytucje działalności oświatowej nie zawsze jest zadowalająca. Zwiększenie efektywności kształcenia ustawicznego i lepsze przygotowanie osób dorosłych do funkcjonowania na rynku pracy wymaga zapewnienia standardów jakości tego kształcenia poprzez wprowadzenie systemu akredytacji.

4.4.2 Wyniki konsultacji społecznych

Konsultacje odbyły się z udziałem przedstawicieli kuratoriów oświaty i ich delegatur, centrów kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz urzędów marszałkowskich. W spotkaniach uczestniczyli kuratorzy, wicekuratorzy, wizytatorzy, dyrektorzy wydziałów szkolnictwa zawodowego, dyrektorzy centrów kształcenia ustawicznego, dyrektorzy centrów kształcenia praktycznego, dyrektorzy wydziałów oświaty w urzędach marszałkowskich.

W trakcie konsultacji poddano analizie:

- dokument programowy, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki działań realizowanych przez MEN,
- propozycje zakresu działań związanych z kształceniem ustawicznym oraz edukacją zawodową,
- problem współfinansowania realizacji działań ze środków EFS i pozyskiwanie środków własnych.

W wyniku konsultacji podkreślano potrzebę inwestowania w podnoszenie poziomu edukacji, w tym kształcenia ustawicznego, jako ważnej dziedziny gospodarki opartej na wiedzy.

4.4.3 Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie

Cel Działania 2.1

Promocja kształcenia przez całe życie poprzez zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia - od edukacji przedszkolnej do kształcenia ustawicznego osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich.

Uzasadnienie wyboru Działania 2.1

W Polsce poziom wykształcenia osób dorosłych jest niski w porównaniu ze średnią krajów należących do OECD. Jedynie 46% osób między 25 a 64 rokiem życia w Polsce i 60% osób w krajach należących do OECD ma przynajmniej wykształcenie średnie. Ponadto, polski współczynnik udziału osób dorosłych w kształceniu ustawicznym jest raczej niski (13%).

Przez ostatnie dwa lata w Polsce zanotowano znaczący wzrost liczby osób kończących gimnazjum, które podejmują naukę w szkołach kończących się maturą, jak również zmniejszoną rekrutację do zasadniczych szkół zawodowych. Można oczekiwać, że niektórym uczniom szkół średnich trudno będzie sprostać wymaganiom programu nauczania, co może prowadzić do porzucania szkoły. Aby temu zapobiec, powinno się wprowadzić zajęcia wspomagające uczniów w kontynuowaniu nauki. Również uczniowie z obszarów wiejskich potrzebują wsparcia, by móc kontynuować naukę w szkołach ponadgimnazjalnych.

Na terenach wiejskich poziom wykształcenia jest relatywnie niższy niż w mieście. Wyraźnie widoczne są dysproporcje pomiędzy miastem a wsią pod względem dostępu do edukacji już na poziomie edukacji przedszkolnej - wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 1999/2000 wynosił w mieście 32,33%, a na wsi jedynie 14,33%. Ponadto istnieje wyraźna różnica w poziomie rozumienia tekstu wśród 15-latków (według badania PISA) pomiędzy uczniami pochodzącymi z obszarów miejskich i z obszarów wiejskich - na niekorzyść tych ostatnich. Różnica ta zwiększa się wraz z kolejnymi szczeblami edukacji.

Większość dzieci i młodych osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ma trudności w dostępie do edukacji. Według danych MEN tylko 15% uczniów niepełnosprawnych pomiędzy 15 a 19 rokiem życia kończy szkołę średnią, podczas gdy 46% z nich uczęszcza do szkół specjalnych. W celu ułatwienia tym uczniom dostępu do edukacji oraz zwiększenia ich szans na zatrudnienie, powinno się rozszerzyć ich udział w głównym nurcie szkolnictwa, zaś środki na wyposażenie szkół specjalnych i integracyjnych powinny ulec zwiększeniu.

Niski poziom wykształcenia społeczeństwa jest jedną z głównych przeszkód w osiąganiu wzrostu gospodarczego i promowaniu zatrudnienia. W celu rozwiązania tego problemu powinny zostać podjęte działania ułatwiające dostęp do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia, począwszy od szkół podstawowych, poprzez gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne, aż po szkolnictwo wyższe i studia podyplomowe. Równocześnie powinno się podjąć działania mające na celu promowanie kształcenia ustawicznego wśród osób dorosłych. W obu przypadkach należy zwrócić szczególną uwagę na defaworyzowane grupy społeczne (dotknięte ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością i zamieszkałe na obszarach wiejskich).

Typy projektów zostały pogrupowane w schematy w ramach Działania w zależności od ich zakresu i przewidzianej procedury wyboru Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta). Zakres danego schematu odzwierciedla tytuł schematu. Schematy a) i c) zawierają typy projektów, w których Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci) wybierani są w trybie procedury konkursowej. Schemat b) zawiera projekty, w przypadku których rolę Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) pełnią właściwe departamenty MEN a wykonawcy projektu wyłaniani będą w trybie przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Wyniki oceny *ex-ante* Działania 2.1

Merytoryczne zadania są w tym obszarze bardzo dokładnie podzielone na konkretne schematy postępowania.

Typy projektów w schemacie a) niewątpliwie mogą się przyczynić do niwelacji dysproporcji w dostępie do edukacji między wsią a miastem. Przesadne jest jednak wyobrażenie, o roli szkół wyższych w projektowaniu. Uzupełnianie z środków EFS zadań własnych budżetu państwa jest zrozumiałe, ale tylko w specjalnych warunkach i nie może być modelem postępowania na przyszłość.

Podobna uwaga dotyczy schematu b); jako sukces negocjacji należy uznać możliwość sfinansowania zakupu sprzętu na taką skalę. Niemniej jednak dziwi zestaw potencjalnych realizatorów tego zadania, np. portalu edukacyjnego. Wiadomo bowiem, że na rynku funkcjonuje co najmniej jeden ogólnokrajowy dobry portal edukacyjny.

Przy schemacie c) widać koncentrację jedynie na metodach kształcenia na odległość – nie ma żadnej możliwości, przy takim opisie typu projektów, by zgłoszono pomysły na budowę innych elementów systemu kształcenia ustawicznego.

Temat działania nie jest zatem do końca adekwatny w stosunku do schematów postępowania zawartych w opisach oraz proponowanych typów projektów. Jest to duży błąd. Nigdzie nie ma miejsca na działania realnie i wszechstronnie wspomagające edukację dorosłych (nie studentów i nie bezrobotnych) oraz rozwój usług w tym zakresie.

W tym kontekście wskaźniki monitorowania są adekwatne tylko do części działania i nie w pełni oddają sens oczekiwanych rezultatów – tak, jak można by je widzieć na podstawie SPO RZL, czy uzasadnień celowości realizacji tego działania.

Zasięg geograficzny Działania 2.1

Działanie realizowane na terenie całego kraju.

Działanie 2.1- opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy wsią a miastem: • Edukacja przedszkolna jako etap przygotowania dzieci do nauki w szkołach podstawowych:		Prawo krajowe: • ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) ⁸ , • ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) ⁹ , • statut urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania,		
- alternatywne formy edukacji przedszkolnej	koszty dojazdu nauczycieli przedszkolnych do poszczególnych wsi, koszty prowadzenia zajęć dla dzieci 3-5 letnich, koszty szkolenia nauczycieli przedszkolnych	• Rozporządzenie nr 1260/1999/WE, • Rozporządzenie nr 1784/1999/WE, • Rozporządzenie nr 1685/2000/WE.	Schemat a)	• alternatywne formy edukacji przedszkolnej (pilotażowe wdrożenie projektu, w ramach którego nauczyciele przedszkolni dojeżdżają do poszczególnych wsi, gdzie prowadzą zajęcia dla dzieci 3-5-letnich)
- badanie stopnia przygotowania sześciolatków do edukacji szkolnej	koszty badań prowadzonych w szkołach pod nadzorem pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych, koszty przygotowania raportu oraz koszty publikacji raportu z badań w zakresie edukacji przedszkolnej		Schemat a)	• badanie stopnia przygotowania sześciolatków do edukacji szkolnej (badania prowadzone w szkołach, pod nadzorem pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych)
• dotacje dla szkół na projekty rozwojowe	wdrożenie w szkołach projektów rozwojowych skoncentrowanych na: rozwijaniu u uczniów podstawowych umiejętności i kluczowych kompetencji, wsparciu dla uczniów mających trudności z nauką, promocji spójności społecznej, edukacji dostosowanej do potrzeb lokalnego rynku pracy		Schemat a)	• dotacje dla szkół na projekty rozwojowe (programy rozwoju szkół koncentrujące się na rozwijaniu podstawowych umiejętności uczniów, pomocy uczniom, którzy mają trudności w nauce, promowaniu spójności społecznej, zapewnianiu kształcenia zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy; programy powinny być wkomponowane w lokalne strategie rozwoju regionalnego)

⁸ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091 i Nr 167, poz. 1400.

⁹ Przepisy wykonawcze do ustawy o finansach publicznych, o ile nie są sprzeczne z ustawą, nie mogą obowiązywać dłużej niż do 30 czerwca 2006 r.

<ul style="list-style-type: none"> Centra kształcenia na odległość na wsiach zwane dalej „Centrami” 	wyposażenie w sprzęt komputerowy z odpowiednim oprogramowaniem (i dostępem do Internetu), szkolenia i wynagrodzenia dla personelu pomagającego klientom w korzystaniu z zasobów Centrów		Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> Centra kształcenia na odległość na wsiach (centra mogą powstawać między innymi w zagrożonych likwidacją małych szkołach, w miejscowościach, w których nie ma innych placówek pełniących rolę centrów kulturalno – oświatowych. Centra będą wyposażane w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu; w każdym z nich zatrudniona będzie osoba pomagająca w korzystaniu z zasobów Centrum; celem Centrów jest zapewnienie osobom zamieszkałym na terenach wiejskich możliwości kształcenia ustawicznego w formie <i>on-line</i>)
<u>Ułatwienie dostępu do edukacji uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:</u>				
<ul style="list-style-type: none"> zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego (wyposażenia klas) ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 	zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego (wyposażenia klas)		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
<u>Rozwój systemu kształcenia ustawicznego dorosłych, w tym kształcenia na odległość:</u>				
<ul style="list-style-type: none"> Internetowe centra informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych – wyposażenie w sprzęt komputerowy 	zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> Internetowe centra informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych – wyposażenie w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem
<ul style="list-style-type: none"> opracowanie metodologii, programów i materiałów dydaktycznych do kształcenia na odległość (poziom ponadgimnazjalny) 	koszty opracowania metodologii, programów i materiałów dydaktycznych do kształcenia na odległość		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie metodologii, programów i materiałów dydaktycznych do kształcenia na odległość (poziom ponadgimnazjalny)
<ul style="list-style-type: none"> opracowanie programów nauczania do kształcenia na odległość na wybranych kierunkach i specjalnościach studiów wyższych 	koszty opracowania programów nauczania do kształcenia na odległość na wybranych kierunkach i specjalnościach studiów wyższych		Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie programów nauczania do kształcenia na odległość na wybranych kierunkach i specjalnościach studiów wyższych
<ul style="list-style-type: none"> edukacyjny portal internetowy - aktualizacja jego zasobów, administrowanie oraz rozszerzenie zawartości portalu o elementy adresowane do uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych 	koszty aktualizacji zasobów edukacyjnego portalu internetowego oraz koszty administrowania i rozszerzenia zawartości portalu		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> edukacyjny portal internetowy - aktualizacja jego zasobów, administrowanie oraz rozszerzenie zawartości portalu o elementy adresowane do uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych
<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie badań dotyczących efektywności kształcenia na odległość 	koszty przeprowadzenia badania i przygotowania raportu zawierającego zalecenia		Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie badań dotyczących efektywności kształcenia na odległość

Wdrażanie Działania 2.1

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
Nazwa Działania	Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	23 Kształcenie ustawiczne
Numer Działania	2.1
Czas trwania Działania	2004 – 2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - właściwy merytorycznie departament w MEN
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	MEN - właściwy merytorycznie departament w MEN
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy wsią a miastem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe, - szkoły wyższe, - jednostki naukowe, - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, - Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. <p>Schemat b) Zwiększenie dostępu do edukacji poprzez zakup specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wyposażenie internetowych centrów informacji multimedialnej w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - MEN (właściwe merytorycznie departamenty). <p>Schemat c) Rozwój systemu kształcenia ustawicznego, w tym kształcenia na odległość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoły wyższe, - organizacje pozarządowe, - jednostki naukowe.
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy wsią a miastem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne (kadra, uczniowie i instytucje), - społeczności lokalne, - przedszkola (kadra, uczniowie i instytucje), - lokalna, regionalna i centralna administracja oświatowa. <p>Schemat b) Zwiększenie dostępu do edukacji poprzez zakup specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wyposażenie internetowych centrów informacji multimedialnej w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoły kształcące uczniów niepełnosprawnych (kadra, uczniowie i instytucje), - biblioteki w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych oraz ich użytkownicy (młodzież i dorośli), - biblioteki pedagogiczne i ich użytkownicy, - szkoły i placówki działające w systemie oświaty oraz ich kadra i uczniowie/słuchacze, - lokalna, regionalna i centralna administracja oświatowa. <p>Schemat c) Rozwój systemu kształcenia ustawicznego, w tym kształcenia na odległość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoły wyższe oraz ich studenci,

	- lokalna, regionalna i centralna administracja oświatowa.
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów - właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	- tworzenie nowych instytucji, - badania, - dotacje dla szkół, - zakup sprzętu komputerowego i technodydaktycznego, - opracowanie programów, materiałów dydaktycznych i metodologii
Max. wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	278 028 307 euro
Wsparcie finansowe UE	208 507 115 euro
Wsparcie finansowe krajowe	69 521 192 euro
Wkład środków publicznych (%)	100%
Wkład UE w środkach publicznych (%)	74,99%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	25,01%
System wyboru projektów	W schematach a) i c) projekty wybierane są w drodze konkursu. W przypadku schematu b) projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<u>Komitet Sterujący:</u> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczących, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych. <u>Komisja Oceny Projektów:</u> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej), - przedstawiciele departamentów merytorycznych MEN.

Opis Działania 2.1 - schemat a) Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy wsią a miastem

Typy projektów:

- alternatywne formy edukacji przedszkolnej (pilotażowe wdrożenie projektu, w ramach którego nauczyciele przedszkolni dojeżdżają do poszczególnych wsi, gdzie prowadzą zajęcia dla dzieci 3-5-letnich),
- dotacje dla szkół na projekty rozwojowe (programy rozwoju szkół koncentrujące się na rozwijaniu podstawowych umiejętności uczniów, pomocy uczniom, którzy mają trudności w nauce, promowaniu spójności społecznej, zapewnianiu kształcenia zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy; programy powinny być wkomponowane w lokalne strategie rozwoju regionalnego),
- centra kształcenia na odległość na wsiach (centra mogą powstawać między innymi w zagrożonych likwidacją małych szkołach, w miejscowościach, w których nie ma innych placówek pełniących rolę centrów kulturalno – oświatowych. Centra będą wyposażane w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu; w każdym z nich zatrudniona będzie osoba pomagająca w korzystaniu z zasobów Centrum; celem Centrów jest zapewnienie osobom zamieszkałym na terenach wiejskich możliwości kształcenia ustawicznego w formie *on-line*),
- badanie stopnia przygotowania sześciolatków do edukacji szkolnej (badania prowadzone w szkołach, pod nadzorem pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych).

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- zgodność z polityką społeczną i edukacyjną państwa (z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych), zgodność z programami rządowymi,
- aktywizacja lokalnych środowisk edukacyjnych,
- opracowanie metod wyboru programów rozwoju szkół zbieżnych z zakładanymi celami projektu,
- zakres wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych w przypadku projektów dotyczących centrów kształcenia na odległość na wsiach.

Opis Działania 2.1 – schemat b) Zwiększenie dostępu do edukacji poprzez zakup specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wyposażenie internetowych centrów informacji multimedialnej w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem

Typy projektów:

- zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- internetowe centra informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych – wyposażenie w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem,
- edukacyjny portal internetowy - aktualizacja jego zasobów, administrowanie oraz rozszerzenie zawartości portalu o elementy adresowane do uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych,
- opracowanie programów, materiałów dydaktycznych i metodologii do kształcenia na odległość (poziom ponadgimnazjalny).

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE I MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 2.1 - schemat c) Rozwój systemu kształcenia ustawicznego, w tym kształcenia na odległość

Typy projektów:

- opracowanie programów nauczania do kształcenia na odległość na wybranych kierunkach i specjalnościach studiów wyższych,
- przeprowadzenie badań dotyczących efektywności kształcenia na odległość.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- zgodność z polityką społeczną i edukacyjną państwa (z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych), zgodność z programami rządowymi,
- metodologia badań w przypadku projektów dotyczących badania efektywności kształcenia na odległość.

Komplementarność Działania 2.1 z Działaniami innych programów operacyjnych

Działanie 2.1 jest komplementarne z następującymi działaniami:

- Działanie 1.3 ZPORR *Regionalna infrastruktura społeczna*, które koncentruje się na poprawie jakości regionalnej infrastruktury społecznej, w tym infrastruktury edukacyjnej i infrastruktury ochrony zdrowia,
- Działanie 1.5 ZPORR *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*, które koncentruje się na zniwelowaniu regionalnych różnic w infrastrukturze i usługach z zakresu dostępu do Internetu, telekomunikacji, warunków dla rozwoju komunikacji, gospodarki elektronicznej oraz e-administracji, e-bezpieczeństwa, e-zdrowia i e-edukacji,
- Działanie 2.1 ZPORR *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*, które koncentruje się na zwiększaniu mobilności zawodowej mieszkańców regionu i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów regionalnego rynku pracy, a także na dostosowaniu potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji,
- Działanie 2.2 ZPORR *Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne*, które koncentruje się na zwiększaniu dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich i studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, w szczególności z obszarów wiejskich i obszarów restrukturyzacji przemysłów,
- Działanie 3.5 ZPORR *Lokalna infrastruktura społeczna*, które koncentruje się na poprawie jakości lokalnej infrastruktury społecznej, w tym infrastruktury edukacyjnej i infrastruktury ochrony zdrowia, w szczególności w kontekście zwalczania dysproporcji w tym zakresie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi,
- Działanie 1.4 SPO WKP *Wzmocnienie współpracy między strefą badawczo-rozwojową a gospodarką*, które koncentruje się na modernizacji gospodarki poprzez zwiększenie poziomu innowacyjności, w tym większy transfer nowoczesnych rozwiązań technologicznych, produktowych i organizacyjnych do przedsiębiorstw i instytucji.

Wskaźniki monitorowania Działania 2.1

2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/ częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba placówek edukacyjnych działających na rzecz zwiększenia dostępu do edukacji	Liczba placówek edukacyjnych (ośrodków alternatywnej edukacji przedszkolnej, centrów kształcenia na odległość na wsiach, internetowych centrów informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych) działających na rzecz zwiększania dostępu do edukacji dzięki wsparciu w ramach Działania	Brak danych	13 000	SIMIK – sprawozdania/ kwartalnie
Rezultat	Udział szkół, które zrealizowały lub realizują programy rozwoju	Udział szkół, które zrealizowały lub realizują programy rozwoju w ogólnej liczbie szkół	Brak danych	9,0%	MEN/ rocznie
Rezultat	Liczba programów do kształcenia na odległość opracowanych dzięki wsparciu w ramach Działania	Liczba programów do kształcenia na odległość opracowanych dzięki wsparciu w ramach Działania	Brak danych	Będzie monitorowany	MEN/ rocznie
Rezultat	Liczba dzieci w wieku od 3 do 5 lat zamieszkałych na terenach wiejskich objętych edukacją przedszkolną	Liczba dzieci w wieku od 3 do 5 lat zamieszkałych na terenach wiejskich objętych edukacją przedszkolną w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3 do 5 lat	14,3%	Będzie monitorowany	GUS
Wpływ	Procent osób (M/K)* w wieku 18-24 lata z wykształceniem najwyższym, które nie kontynuują nauki	Procent osób (M/K) w wieku 18-24 lata z wykształceniem najwyższym, które nie kontynuują nauki w ogólnej liczbie osób w wieku 18–24 lata	7,6% (9,5%/5,6%)	7,0% (7,2%/4,3%)	Wskaźniki strukturalne/ Eurostat

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 2.1 w euro (w cenach z 2004 r.)

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	Fundusz Pracy	Prywatne
2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie	278 028 307	208 507 115	69 521 192	0	0	0

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

*Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki związane z delegacjami personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.
Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.*

2. Inne wydatki

*Koszty amortyzacji sprzętu.
Wydatki związane z wynajmem pomieszczeń.
Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu komputerowego, biurowego, technodydaktycznego.
Zakup sprzętu specjalistycznego ułatwiającego kształcenie uczniów niepełnosprawnych.
Wydatki związane z realizacją projektu - podkontraktowanie.
Wydatki związane z audytem.
Wydatki poniesione na badania, analizy i ekspertyzy.
Wydatki związane z realizacją projektów pilotażowych.
Wydatki związane z tworzeniem specjalistycznego oprogramowania (w tym administrowania portalu internetowego).
Wydatki na działania promocyjne i informacyjne.
VAT.*

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowalne są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.4.4 Działanie 2.2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy

Cel Działania 2.2

Podnoszenie jakości edukacji w celu wzmocnienia zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia między innymi poprzez upowszechnienie wykorzystania ICT w procesie kształcenia, doskonalenie nauczycieli, akredytację instytucji edukacyjnych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych.

Uzasadnienie wyboru Działania 2.2

Reforma systemu edukacyjnego wprowadzona w 1999 roku, mająca na celu zwiększenie poziomu wykształcenia, zapewnienie równych szans edukacyjnych i podniesienie jakości edukacji, jest w chwili obecnej wdrażana na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego. W 2005 roku egzaminy maturalne będą organizowane przez Centralną i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne a nie, jak dotąd, przez szkoły. Egzaminy zewnętrzne w szkołach zawodowych wprowadzane są stopniowo od 2004 roku. Wprowadzenie egzaminów zewnętrznych w szkołach ponadgimnazjalnych szczególnie w kształceniu zawodowym wymaga przygotowania egzaminatorów oraz znacznych inwestycji w wyposażenie placówek przeprowadzających egzaminy, co umożliwi również jednolite przygotowanie uczniów. .

W celu zwiększenia zdolności absolwentów do zatrudnienia, system doradztwa i poradnictwa zawodowego powinien być stale rozwijany i udoskonalany. Innym sposobem zwiększania zdolności do zatrudnienia jest dostosowanie kształcenia zawodowego podstaw programowych, programów i metod nauczania do potrzeb rynku pracy.

Wolny rynek usług edukacyjnych, wzrost ilości ofert i zainteresowanie kształceniem ustawicznym, stwarzają konieczność dokonywania oceny działalności instytucji prowadzących kształcenie w formach pozaszkolnych. Akredytacja, będąc formalnym potwierdzeniem jakości kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia prowadzonego przez placówkę, stanowi niezwykle ważne działanie w kontekście założeń reformy kształcenia zawodowego. Uzyskanie akredytacji przez placówkę ma stanowić gwarancję osiągnięcia i utrzymania wysokiej jakości usług edukacyjnych.

Zwiększenie poziomu kompetencji kluczowych oraz umiejętności specjalistycznych społeczeństwa jest głównym zadaniem edukacji i najlepszym sposobem przygotowania ludzi do życia społecznego, a także do zatrudnienia. Dążenie do realizacji powyższego celu wymaga stałego podnoszenia jakości edukacji, zarówno poprzez zapewnienie nowoczesnego wyposażenia szkół i placówek edukacyjnych, jak i wspieranie systemu egzaminów zewnętrznych, rozwój doradztwa i poradnictwa zawodowego, doskonalenie kadry oraz wprowadzenie systemu akredytacji.

Typy projektów zostały pogrupowane w schematy w ramach Działania w zależności od ich zakresu i przewidzianej procedury wyboru Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta). Zakres danego schematu odzwierciedla tytuł schematu. Schematy a) i c) zawierają typy projektów, w których rolę Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) pełnią właściwe departamenty MEN a wykonawcy projektu wyłaniani będą w trybie przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych. Schemat b) zawiera typy projektów, w przypadku których Ostatecznymi Odbiorcami (beneficjentami) są instytucje wyznaczone przez MEN zgodnie z prawem te instytucje są przewidziane jako potencjalni Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci) dla tego schematu. Schemat d) zawiera typy projektów, w przypadku których Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci) wyłaniani będą na podstawie procedury konkursowej.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 2.2

Opisywane typy projektów pozwolą niewątpliwie na lepsze wykorzystanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w procesie kształcenia, poradnictwie i doradztwie, co jest odpowiedzią na widoczne braki w tym obszarze. Wpłyną też na przygotowanie uczniów do przyszłego zatrudnienia poprzez wsparcie systemu egzaminów zewnętrznych ważne dla możliwej ewaluacji całego systemu oświaty, wzrost znaczenia doradztwa i poradnictwa zawodowego w szkołach, przeprowadzanie badań kompetencyjnych oraz modernizację wyposażenia w sprzęt odpowiednich instytucji. Nastąpi wzmocnienie jakościowe kadry nauczycielskiej i wprowadzenie nowych pakietów edukacyjnych do kształcenia zawodowego. Projekty umożliwią budowę systemu akredytacji instytucji edukacyjnych z systemu pozaszkolnego, aczkolwiek błędem jest, że w opisywanych typach projektów i procedurach działań nie jest w tej dziedzinie zaznaczona żadna współpraca z MRR oraz służbami zatrudnienia, a współpraca z rynkiem też nie jest w tym projekcie chyba odpowiednio doceniona.

Tym, co jednak niepokoi, są stosunkowo ubogie i mało motywujące wskaźniki monitorowania, jak i słaba prezentacja w miernikach efektywności i oczekiwanych rezultatach produktów, które winny być dostępne po zakończeniu realizacji projektu.

Plan finansowy Działania 2.2

Działanie wspierane jest z EFS oraz budżetu państwa.

Zasięg geograficzny Działania 2.2

Działanie realizowane na terenie całego kraju.

Działanie 2.2 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
<u>Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie kształcenia:</u>		Prawo krajowe:		
<ul style="list-style-type: none"> wyposażenie w sprzęt komputerowy szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i policealnych (w tym szkół specjalnych) oraz zakładów kształcenia nauczycieli, a także Centrów Kształcenia Ustawicznego, zwanych dalej „CKU” i Centrów Kształcenia Praktycznego, zwanych dalej „CKP” 	zakup sprzętu komputerowego z niezbędnym oprogramowaniem i dostępem do Internetu	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o systemie oświaty, ustawa o finansach publicznych, statut urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania Rozporządzenie nr 1260/1999/WE, Rozporządzenie nr 1784/1999/WE, Rozporządzenie nr 1685/2000/WE. 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> wyposażenie szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i policealnych (w tym szkół specjalnych) oraz zakładów kształcenia nauczycieli, a także CKU i CKP w sprzęt komputerowy oraz podstawowe oprogramowanie i dostęp do Internetu (pracownie komputerowe)
<u>Rozwijanie u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia:</u>				
<ul style="list-style-type: none"> rozwój innowacyjnych programów do kształcenia zawodowego 	koszty przygotowania innowacyjnych programów kształcenia zawodowego		Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie nowych podstaw programowych, innowacyjnych programów nauczania (w tym modułowych), a także pakietów edukacyjnych do kształcenia zawodowego
<u>Wspieranie systemu egzaminów zewnętrznych:</u>				
<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie nauczycieli do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych 	koszty szkolenia		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie nauczycieli do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych
<ul style="list-style-type: none"> wyposażenie Centralnej oraz Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych w sprzęt komputerowy wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem 	zakup sprzętu komputerowego ze specjalistycznym oprogramowaniem		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja wyposażenia Centralnej oraz Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych w sprzęt komputerowy wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych,
<ul style="list-style-type: none"> publikacja materiałów o egzaminach zewnętrznych dla uczniów 	koszty przygotowania i publikacji materiałów informacyjnych		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> wspieranie systemu egzaminów zewnętrznych - publikacja materiałów informacyjnych dla uczniów – informacja o egzaminach zewnętrznych.

<ul style="list-style-type: none"> • badania dotyczące wyników egzaminów zewnętrznych 	koszty przeprowadzenia badania i przygotowania raportu z zaleceniami		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • badania dotyczące wyników egzaminów zewnętrznych
<ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie CKU i CKP oraz wybranych szkół zawodowych w specjalistyczne stanowiska do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych 	koszty wyposażenia w specjalistyczne stanowiska		Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie CKU, CKP oraz wybranych szkół zawodowych w specjalistyczne stanowiska do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych
Doradztwo i poradnictwo zawodowe dla uczniów:				
<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i upowszechnienie materiałów metodycznych i dydaktycznych do planowania kariery zawodowej uczniów 	koszty przygotowania i dystrybucji materiałów		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i upowszechnienie materiałów metodycznych i dydaktycznych do planowania kariery zawodowej uczniów
<ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie centrów informacji zawodowej (poradni psychologiczno-pedagogicznych) w specjalistyczny sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, wyposażenie CKU w oprogramowanie do planowania kariery zawodowej uczniów 	zakup sprzętu komputerowego ze specjalistycznym oprogramowaniem		Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie poradni psychologiczno-pedagogicznych w specjalistyczny sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem
Doskonalenie nauczycieli:				
<ul style="list-style-type: none"> • studia podyplomowe dla absolwentów wybranych kierunków studiów pedagogicznych rozpoczynających pracę w zawodzie nauczyciela, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - nauczania dwóch przedmiotów (ten moduł studiów adresowany będzie do nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów), - technologii informacyjno – komunikacyjnych oraz - języków obcych 	koszty szkolenia w ramach studiów podyplomowych		Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> • studia podyplomowe dla absolwentów rozpoczynających pracę w zawodzie nauczyciela w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - technologii informacyjno-komunikacyjnych, - języków obcych, oraz - nauczania dwóch przedmiotów (ten moduł studiów adresowany jest do nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów)
<ul style="list-style-type: none"> • kursy doskonalące dla nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, pedagogiki specjalnej oraz metodyki przedmiotów ogólnozawodowych i zawodowych 	koszty szkolenia		Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> • kursy doskonalące dla nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, pedagogiki specjalnej oraz metodyki przedmiotów ogólnozawodowych i zawodowych
<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie kadry do prowadzenia kształcenia w formie na odległość 	koszty szkolenia		Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie kadry do prowadzenia kształcenia na odległość

<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie nauczycieli do roli doradcy zawodowego w ramach studiów podyplomowych 	koszty szkolenia w ramach studiów podyplomowych		Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie nauczycieli do roli doradcy zawodowego w ramach studiów podyplomowych
<ul style="list-style-type: none"> szkolenie kadry administracyjnej oświaty w zakresie postępowania akredytacyjnego 	koszty szkolenia		Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> szkolenie kadry administracyjnej oświaty w zakresie postępowania akredytacyjnego
Akredytacja instytucji edukacyjnych:				
<ul style="list-style-type: none"> opracowanie przewodnika procedur akredytacji placówek prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych 	koszty przygotowania przewodnika		Schemat d)	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie przewodnika procedur akredytacji placówek prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych
<ul style="list-style-type: none"> utworzenie bazy danych instytucji akredytowanych 	koszty przygotowania i utrzymania bazy danych		Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> utworzenie bazy danych instytucji akredytowanych
<ul style="list-style-type: none"> przewodzenie monitoringu działalności instytucji akredytowanych 	koszty monitoringu: zbierania i analizy danych, wizyt na miejscu, przygotowania raportów		Schemat d)	<ul style="list-style-type: none"> przewodzenie monitoringu działalności instytucji akredytowanych
Badania dotyczące poziomu umiejętności podstawowych i innych kluczowych wskaźników edukacyjnych – budowa systemu zbierania danych i analizy:				
<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie badań dotyczących poziomu umiejętności podstawowych wśród uczniów trzeciej klasy szkoły podstawowej 	koszty przygotowania narzędzia zbierania danych, wyboru grupy badanych, pilotażowego przeprowadzenia badania (w ramach międzynarodowego projektu <i>Progress International Reading Literacy Study</i>)		Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie badań dotyczących poziomu umiejętności podstawowych wśród uczniów trzeciej klasy szkoły podstawowej
<ul style="list-style-type: none"> budowa systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych 	koszty budowy systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych		Schemat d)	<ul style="list-style-type: none"> budowa systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych

Wdrażanie Działania 2.2

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
Nazwa Działania	Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	23 Kształcenie ustawiczne
Numer Działania	2.2
Czas trwania Działania	2004 – 2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - właściwy merytorycznie departament w MEN
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	MEN - właściwy merytorycznie departament w MEN
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie kształcenia, w poradnictwie i doradztwie zawodowym oraz modernizacja wyposażenia dydaktycznego :</p> <ul style="list-style-type: none"> - MEN (właściwe merytorycznie departamenty). <p>Schemat b) Rozwijanie u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, - Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej. <p>Schemat c) Doskonalenie nauczycieli, osób prowadzących szkolenia i pracowników administracji oświatowej oraz rozwój innowacyjnych programów nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - MEN (właściwe merytorycznie departamenty). <p>Schemat d) Zwiększenie jakości kształcenia poprzez akredytację instytucji oświatowych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoły wyższe, - organizacje pozarządowe, - Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, - jednostki naukowe.
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie kształcenia, poradnictwie i doradztwie zawodowym oraz modernizacja wyposażenia dydaktycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoły (kadra, uczniowie i instytucje), - lokalna, regionalna i centralna administracja oświatowa, - CKU i CKP (kadra, uczniowie/słuchacze i instytucje), - zakłady kształcenia nauczycieli, - poradnie psychologiczno-pedagogiczne (kadra i instytucje). <p>Schemat b) Rozwijanie u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne (kadra, uczniowie i instytucje), - CKU, CKP (kadra, uczniowie/słuchacze i instytucje), - administracja oświatowa (centralna, regionalna i lokalna), - poradnie psychologiczno-pedagogiczne (kadra i instytucje), - Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (kadra i instytucje). <p>Schemat c) Doskonalenie nauczycieli, osób prowadzących szkolenia i pracowników administracji oświatowej oraz rozwój innowacyjnych programów nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, w tym absolwenci szkół wyższych rozpoczynający pracę w zawodzie nauczyciela, - osoby prowadzące szkolenia, - kadra administracyjna oświaty, - szkoły ponadgimnazjalne (kadra, uczniowie i instytucje). <p>Schemat d) Zwiększenie jakości kształcenia poprzez akredytację instytucji oświatowych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - administracja oświatowa (centralna, regionalna i lokalna),

	<ul style="list-style-type: none"> - placówki prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, - Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (kadra i instytucje).
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów - właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - kursy, - szkolenia, - studia podyplomowe, - bazy danych, - opracowanie programów i obudowy dydaktycznej, - zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, - opracowanie przewodnika procedur akredytacji placówek prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, - badania
Max. Wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	450 545 865 euro
Wsparcie finansowe UE	337 911 531 euro
Wsparcie finansowe krajowe	112 634 334 euro
Wkład środków publicznych (%)	100%
Wkład UE w środkach publicznych (%)	75,00%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	25,00%
System wyboru projektów	W schemacie d) projekty wybierane są w drodze konkursu. W schematach a), b) oraz c) projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<p><u>Komitet Sterujący:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych. <p><u>Komisja Oceny Projektów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej), - przedstawiciele departamentów merytorycznych MEN.

Opis Działania 2.2 - schemat a) Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie kształcenia oraz w poradnictwie i doradztwie zawodowym oraz modernizacja wyposażenia dydaktycznego

Typy projektów:

- wyposażenie szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i policealnych (w tym szkół specjalnych) oraz zakładów kształcenia nauczycieli, a także CKU i CKP w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu (pracownie komputerowe),
- wyposażenie poradni psychologiczno-pedagogicznych w specjalistyczny sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem,
- utworzenie bazy danych instytucji akredytowanych,
- wyposażenie CKU, CKP oraz wybranych szkół zawodowych w specjalistyczne stanowiska do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE I MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załączniku do rozporządzenia.

Opis Działania 2.2 - schemat b) Rozwijanie u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia

Typy projektów:

- wspieranie systemu egzaminów zewnętrznych:
 - = przygotowanie nauczycieli do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych,
 - = publikacja materiałów informacyjnych dla uczniów – informacja o egzaminach zewnętrznych,
 - = badania dotyczące wyników egzaminów zewnętrznych,
 - = modernizacja wyposażenia Centralnej oraz Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych w sprzęt komputerowy wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych,
- doradztwo i poradnictwo zawodowe dla uczniów:

- = opracowanie i upowszechnienie materiałów metodycznych i dydaktycznych do planowania kariery zawodowej uczniów,

przeprowadzenie badań dotyczących poziomu umiejętności podstawowych wśród uczniów trzeciej klasy szkoły podstawowej.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE I MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 2.2 - schemat c) Doskonalenie nauczycieli, osób prowadzących szkolenia i pracowników administracji oświatowej oraz rozwój innowacyjnych programów nauczania

Typy projektów:

- studia podyplomowe dla absolwentów rozpoczynających pracę w zawodzie nauczyciela w zakresie:
 - = technologii informacyjno-komunikacyjnych,
 - = języków obcych oraz
 - = nauczania dwóch przedmiotów (ten moduł studiów adresowany jest do nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów),
- kursy doskonalące dla nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, pedagogiki specjalnej oraz metodyki przedmiotów ogólnozawodowych i zawodowych,
- przygotowanie kadry do prowadzenia kształcenia na odległość,
- przygotowanie nauczycieli do roli doradcy zawodowego w ramach studiów podyplomowych,
- szkolenie kadry administracyjnej oświaty w zakresie postępowania akredytacyjnego,
- opracowanie nowych podstaw programowych, innowacyjnych programów nauczania (w tym modułowych), a także pakietów edukacyjnych do kształcenia zawodowego.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE I MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 2.2 - Schemat d) Zwiększenie jakości kształcenia poprzez akredytację instytucji oświatowych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych

Typy projektów:

- opracowanie przewodnika procedur akredytacji placówek prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych,
- prowadzenie monitoringu działalności instytucji akredytowanych,
- budowa systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- zgodność z polityką społeczną i edukacyjną państwa (z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych), zgodność z programami rządowymi,
- zgodność z przepisami o systemie oświaty w przypadku projektów dotyczących opracowania przewodnika procedur akredytacji placówek prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych,
- metodologia w przypadku projektów dotyczących prowadzenia monitoringu działalności instytucji akredytowanych,
- metodologia w przypadku projektów dotyczących opracowania systemu zbierania i analizy danych statystycznych na potrzeby edukacji.

Komplementarność Działania 2.2 z Działaniami innych programów operacyjnych

Działanie 2.2 jest komplementarne z następującymi Działaniami:

- Działanie 1.3 ZPORR *Regionalna infrastruktura społeczna*, które koncentruje się na poprawie jakości regionalnej infrastruktury społecznej, w tym infrastruktury edukacyjnej i infrastruktury ochrony zdrowia,
- Działanie 1.5 ZPORR *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*, które koncentruje się na zniwelowaniu regionalnych różnic w infrastrukturze i usługach z zakresu dostępu do Internetu, telekomunikacji, warunków dla rozwoju komunikacji, gospodarki elektronicznej oraz e-administracji, e-bezpieczeństwa, e-zdrowia i e-edukacji,
- Działanie 2.1 ZPORR *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*, które koncentruje się na zwiększaniu mobilności zawodowej mieszkańców regionu i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów regionalnego rynku pracy, a także na dostosowaniu potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji.

Wskaźniki monitorowania Działania 2.2

2.2 Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/ częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba nowych stanowisk komputerowych	Liczba nowych stanowisk komputerowych zakupionych dzięki wsparciu w ramach Działania	Brak danych	200 000	SIMIK – sprawozdania/ kwartalnie
Produkt	Liczba instytucji oświatowych, które poddały się procedurze akredytacji	Liczba instytucji oświatowych, które poddały się procedurze akredytacji	Brak danych	Będzie monitorowany	MEN/ rocznie
Rezultat	Wskaźnik efektywności (M/K)	% nauczycieli (M/K), którzy otrzymali zaświadczenie potwierdzające przygotowanie do wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie kształcenia w ogólnej liczbie nauczycieli, którzy wzięli udział w szkoleniu w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych	Brak danych	90% (M/K)	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	Przeszkolenie nauczycieli (M/K) w zakresie języków obcych	Udział nauczycieli (M/K) przeszkolonych dzięki wsparciu w ramach Działania w zakresie języków obcych w ogólnej liczbie nauczycieli	Brak danych	6,8% (M/K)	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Wpływ	Udział nauczycieli (M/K) przeszkolonych dzięki wsparciu w ramach Działania w ogólnej liczbie nauczycieli	Udział nauczycieli (M/K) przeszkolonych dzięki wsparciu w ramach Działania w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauczania drugiego przedmiotu, pedagogiki specjalnej, metodyki przedmiotów zawodowych i ogólnozawodowych oraz pełnienia roli doradcy zawodowego w ogólnej liczbie nauczycieli	Brak danych	34,3% (M/K)	MEN/ rocznie
Wpływ	Wskaźnik mierzący dostęp uczniów do Internetu	Liczba uczniów przypadających na jeden komputer z dostępem do Internetu	41,8 (rok szkolny 2001/2002)	15,0	MEN - rocznie

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 2.2 w euro (w cenach z 2004 r.)

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	Inne publiczne	Prywatne
2.2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy	450 545 865	337 911 531	112 634 334	0	0	0

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki związane z delegacjami personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.

Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

Wynagrodzenia wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, uczestnictwo w szkoleniach, kursach szkoleniowych, studiach podyplomowych.

3. Inne wydatki

Koszty amortyzacji sprzętu.

Wydatki związane z wynajmem pomieszczeń.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu komputerowego, biurowego i technodydaktycznego.

Wydatki związane z tworzeniem specjalistycznego oprogramowania i baz danych.

Wydatki związane z realizacją projektu - podkontraktowanie.

Wydatki związane z audytem.

Wydatki poniesione na badania, analizy i ekspertyzy.

Wydatki na działania promocyjne i informacyjne.

VAT.

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowane, są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.5 Adaptacyjność i rozwój przedsiębiorczości

4.5.1 Analiza sytuacji przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem sektora MSP

Na koniec 2001 r. zarejestrowanych było w Polsce prawie 3,4 mln przedsiębiorstw, z czego 99,8% to MSP. Szacuje się, iż działalność gospodarczą prowadzi około 1,8 mln spośród zarejestrowanych przedsiębiorstw. Podobnie jak w UE zdecydowaną większość stanowią mikroprzedsiębiorstwa, których udział w całkowitej liczbie przedsiębiorstw wynosi ponad 95%. Najwięcej małych przedsiębiorstw stanowią przedsiębiorstwa osób fizycznych, które powstały w dziedzinach cechujących się niską kapitałochłonnością i niewymagających nakładów pracy wysokokwalifikowanej (głównie handel i naprawy – ponad 1/3, podczas gdy w produkcji i budownictwie ich udział jest trzykrotnie niższy). W sektorze MSP pracuje aktualnie około 66,4% ogółu pracujących w gospodarce narodowej (bez rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa i rybactwa).

Średnie zatrudnienie w polskich przedsiębiorstwach jest mniejsze niż w UE i wynosi około 3,3 osoby. Dynamicznemu procesowi powstawania nowych firm towarzyszyły jednak zbyt wolne procesy konsolidacji (przekształcenia w jednostki większe) i zbyt częste likwidacje małych jednostek, którym nie udało się sprostać wymogom działania w warunkach ostrej konkurencji rynkowej. Pomimo napotykanych przez MSP istotnych barier rozwoju, systematycznie wydłużał się okres ich działalności (obniżał się udział przedsiębiorstw funkcjonujących rok lub dwa lata, wzrastał natomiast udział przedsiębiorstw prowadzących działalność dłużej niż pięć lat), co świadczyło o nieznacznym wzroście stabilności sektora MSP i korzystnych tendencjach jego rozwoju. Ta wzrostowa tendencja została jednak zahamowana w 2000 r. Problemem jest także niska rentowność małych i średnich firm – wskaźnik rentowności spadł poniżej 3%.

W społeczeństwach wysoko rozwiniętych obserwuje się silną tendencję do przechodzenia od gospodarki opartej na pracy i kapitale do gospodarki opartej na wiedzy, w której zasadniczą rolę odgrywa informacja oraz technologie informacyjne i komunikacyjne. Polska jest w tym zakresie opóźniona nie tylko wobec „starych” krajów członkowskich, ale także wobec innych krajów, które przystąpiły do UE w dniu 1 maja 2004 r., co w poważny sposób może odbić się na konkurencyjności polskiej gospodarki na europejskim rynku.

Spadkowi produkcji i konkurencyjności przedsiębiorstw po roku 2000 towarzyszył także spadek nakładów (w poprzedzającym okresie i tak bardzo niskich w porównaniu do pozostałych krajów należących do OECD) na kształcenie i doskonalenie zawodowe pracowników. Tymczasem wyzwania w zakresie zmian technologicznych oraz wyzwania (i szanse) związane z procesem pełnej integracji gospodarki Polski z gospodarką UE niosą ze sobą konieczność inwestowania w wiedzę i umiejętności kadr polskich przedsiębiorstw (zwłaszcza MSP). Aktywna polityka w zakresie kształcenia kadr stanowi też istotny element promowania Polski jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów. Istotne jest także wzmocnienie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez stymulowanie nowych rozwiązań w zakresie organizacji pracy i form świadczenia pracy. Działania w tym zakresie mają na celu wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowanie istniejących miejsc pracy. Istotne w tym aspekcie jest także zachowanie równowagi pomiędzy elastycznością i konkurencyjnością a bezpieczeństwem zatrudnienia – w tym także pełnego dostosowania przedsiębiorstw do wymogów *acquis communautaire* w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (przestrzeganie norm, wdrożenie nowych norm i standardów UE, nowoczesne zarządzanie BHP). Bezpieczeństwo pracy i ochrona istniejących miejsc pracy wyrażać się także powinna poprzez działania na rzecz podwyższania kwalifikacji pracowników posiadających niższe kwalifikacje, zagrożonych zwolnieniami w pierwszej kolejności.

4.5.2 Wyniki konsultacji społecznych

PARP przeprowadziła w okresie od lipca do października 2002 r. konsultacje społeczne dotyczące zakresu i sposobu realizacji Działania 2.3. Przesłano propozycję opisu Działania do 50 organizacji, w tym do agencji rozwoju regionalnego i lokalnego, organizacji przedsiębiorców (które z kolei konsultowały się z przedsiębiorcami), placówek naukowo-badawczych i eksperckich oraz placówek edukacyjnych. Informacje i dyskusje na temat Działania miały miejsce także w trakcie regularnych imprez i konferencji organizowanych przez PARP. Uzyskano pozytywne opinie na temat całokształtu propozycji.

W wyniku konsultacji ustalono, że:

- zagadnienia dotyczące BHP powinny być istotnym elementem związanym z promocją potencjału adaptacyjnego,
- skorygowano niektóre zapisy dotyczące interpretacji wyników badań (diagnoza),
- uzyskano pozytywną opinię w zakresie przydatności działań wspierających wymianę doświadczeń pomiędzy światem nauki i przedsiębiorstwami oraz konieczności wzmocnienia współpracy między sektorem edukacji a przedsiębiorstwami (podkreślono zbyt niski i niesystematyczny poziom tej współpracy w chwili obecnej).

4.5.3 Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki

Cel Działania 2.3

Podniesienie konkurencyjności i rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez inwestycje w kadry. Ponadto celem jest podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników służby zdrowia, w szczególności pracowników modelowych centrów skryningowych.

Uzasadnienie wyboru Działania 2.3

O sile polskiej gospodarki w coraz większym stopniu decyduje i decydować będzie zdolność adaptacji potencjału kadrowego przedsiębiorstw do zmieniających się warunków gospodarczych. W celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw niezbędne jest zapewnienie wysoko wykwalifikowanych kadr, w tym kadr zarządzających, jak również promowanie współpracy przedsiębiorstw z sektorem nauki.

Podjęcie działań na rzecz poprawy zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i pracowników do zmieniających się warunków (jeden z filarów Narodowej Strategii Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w latach 2000 - 2006), zwłaszcza w obliczu wprowadzania do przedsiębiorstw na szeroką skalę nowoczesnych technologii i rozwiązań organizacyjnych, oznaczać powinno między innymi promocję elastyczności organizacyjnej i zatrudnienia (stosowanie różnych form organizowania się firm z punktu widzenia procesu wykonywania pracy, np. telepraca, rotacja pracy) i elastyczności funkcyjnej (dokonywaniu zmian w zakresie zadań pracownika w miarę zmian w zadaniach firmy). Proces modernizacji organizacji pracy winien odbywać się z udziałem partnerów społecznych.

Istotne jest także podjęcie działań na rzecz podniesienia umiejętności i kwalifikacji pracowników służby zdrowia - zwłaszcza pracowników modelowych centrów skryningowych w kontekście działań na rzecz profilaktyki chorób nowotworowych. Odpowiednia profilaktyka ma decydujący wpływ na liczbę zachorowań na choroby nowotworowe. W Polsce stwierdza się niski poziom udziału osób w badaniach profilaktycznych – poziom ten w najbliższych latach ma zostać znacząco zwiększony. Dlatego też istotne jest przygotowanie personelu medycznego do prowadzenia tych badań. Szkolenia pozwolą na wypracowanie prawidłowego schematu postępowania z pacjentkami, poprawę w zakresie dostępności i jakości świadczeń. Pozwolą na dotarcie do szerszego grona pacjentek z grupy podwyższonego ryzyka zachorowania na raka piersi i raka szyjki macicy.

Promocja elastycznych form zatrudnienia oraz rozwoju zawodowego pracowników firm to istotny mechanizm unowocześnienia polskiego rynku pracy, podniesienia konkurencyjności polskiej gospodarki, postępu technologicznego, jak również zwiększenia atrakcyjności kraju dla inwestycji.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 2.3

Typy możliwych projektów, wymienione w opisie już w trakcie realizacji przyniesić mogą efekty o znaczącej sile oddziaływania, także w postaci upowszechniania najlepszych praktyk. Z punktu widzenia rozwoju gospodarki, inwestowanie w kadry jest czynnikiem niezbędnym, by poprzez unowocześnienie zarządzania zasobami ludzkimi i mocniejsze nastawienie innowacyjne w firmach zwiększać ich konkurencyjność. Doświadczenie PARP powinno też gwarantować prawidłowy przebieg całego procesu wyłaniania projektów i ich realizacji.

Istotne także są szersze projekty ze schematu b), których realizacja pomoże przedsiębiorstwom w poprawie jakości kadr. Długoterminowym efektem może być rosnąca ze strony przedsiębiorstw presja na poprawę warunków dla uelastyczniania organizacji pracy. Wymaga to zmian prawnych, ale też i partnerstwa w osiągnięciu consensusu społecznego w tych kwestiach.

Wskaźniki monitorowania są ustawione ostrożnie, ale z racjonalną logiką. Pokazują niebywałą ilościowo skalę wzrostu oddziaływania tego rodzaju przedsięwzięć, jak i delikatny miernik podający trwałość poprawy w swoim funkcjonowaniu ostatecznych beneficjentów działań (przedsiębiorstw) – na wysokim poziomie.

Plan finansowy Działania 2.3

Działanie wspierane z EFS, budżetu państwa oraz w schemacie a) ze środków prywatnych (w przypadku kursów organizowanych w godzinach pracy wyrażanych w nakładach na wynagrodzenia pracowników, w przypadku kursów organizowanych poza godzinami pracy wyrażanych w uczestnictwie w kosztach organizacji szkoleń).

Zasięg geograficzny Działania 2.3

Projekty będą miały charakter lokalny jak i ponadlokalny (ogólnopolski w schemacie b).

Działanie 2.3 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
<ul style="list-style-type: none"> doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr zarządzających oraz pracowników przedsiębiorstw; osiągnięcie odpowiednich umiejętności i kwalifikacji kadry modelowych centrów screeningowych oraz innych instytucji służby zdrowia 	<p>W ramach działania finansowane będą następujące typy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenia ogólne i specjalistyczne, kursy zawodowe w zakresie języków obcych, studia podyplomowe, staże, usługi doradcze, atypowe formy pracy (np. rotacja pracy, telepraca) 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości 	<p>Schemat a) Schemat b) Schemat c)</p>	<p>Schemat a):</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenia i pomoc doradcza dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw (podwyższenie kwalifikacji, nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności) – ogólne, jak i związane ze zmianami technologicznymi (w tym w systemie edukacji na odległość, kursy zawodowe w zakresie języków obcych, zastosowanie technologii informacyjnych), studia podyplomowe dla pracowników przedsiębiorstw i kadry zarządzającej mające na celu podwyższenie lub zdobycie nowych kwalifikacji, praktyczne szkolenia i staże dla pracowników przedsiębiorstw odbywane w jednostkach naukowych, szkolenia i pomoc doradcza dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie usprawnienia zarządzania (zwłaszcza zasobami ludzkimi), identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, poprawy organizacji pracy, zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz uelastycznienia form świadczenia pracy, podwyższanie umiejętności i kwalifikacji pracowników o niskim poziomie przygotowania do pracy (np. o niskich kwalifikacjach). <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> pilotażowe projekty szkoleniowo-doradcze w zakresie pracy atypowej (np. rotacja pracy, telepraca), wdrażanie projektów skierowanych na rozwój kadr przedsiębiorstw o charakterze ponadlokalnym, regionalnym, krajowym oraz o znaczeniu sektorowym, np. BHP, języki obce. <p>Schemat c)</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenia z zakresu wykrywania i profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy.
<ul style="list-style-type: none"> ułatwianie transferu wiedzy i zacieśnianie współpracy między szkołami wyższymi i przedsiębiorstwami (kursy zaawansowanych technologii, wysyłanie kadry kierowniczej oraz wszystkich kategorii 	<p>W ramach działania finansowane będą następujące typy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenia ogólne i specjalistyczne, kursy zawodowe w zakresie języków obcych, studia podyplomowe, staże, usługi doradcze, atypowe formy pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości 	<p>Schemat a) Schemat b)</p>	<p>Schemat a):</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenia i pomoc doradcza dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw (podwyższenie kwalifikacji, nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności) – ogólne, jak i związane ze zmianami technologicznymi (w tym w systemie edukacji na odległość, kursy zawodowe w zakresie języków obcych, zastosowanie technologii informacyjnych), studia podyplomowe dla pracowników przedsiębiorstw i kadry zarządzającej mające na celu podwyższenie lub zdobycie nowych kwalifikacji, praktyczne szkolenia i staże dla pracowników przedsiębiorstw odbywane w jednostkach naukowych, szkolenia i pomoc doradcza dla kadr zarządzających i pracowników

<p>pracowników – badaczy, techników, robotników – przedsiębiorstw do uniwersytetów w celu kontynuowania nauki na poziomie wyższym lub na szkolenia oferowane przez instytucje szkolnictwa wyższego, jak również staże pracowników w instytucjach naukowo-badawczych, studia podyplomowe</p>	<p>(np. rotacja pracy, telepraca),</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty badawcze i promocyjne (popularyzatorskie) w zakresie nowych form organizacji pracy, nowych form zatrudnienia, doskonalenia zawodowego, • projekty podnoszące jakość szkolenia i usług doradczych 			<p>przedsiębiorstw w zakresie usprawnienia zarządzania (zwłaszcza zasobami ludzkimi), identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, poprawy organizacji pracy, zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz uelastycznienia form świadczenia pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podwyższanie umiejętności i kwalifikacji pracowników o niskim poziomie przygotowania do pracy (np. o niskich kwalifikacjach). <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> • pilotażowe projekty szkoleniowo-doradcze w zakresie pracy atypowej (np. rotacja pracy, telepraca), • projekty promujące dialog na rzecz zmian w organizacji pracy, w tym wynikających z wymagań BHP, badawcze w zakresie nowych form organizacji pracy, • projekty badawcze i promocyjne (popularyzatorskie) w zakresie powiązań między światem nauki i przedsiębiorstw oraz promujące ideę doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach, • projekty podnoszące jakość szkolenia i usług doradczych dla przedsiębiorstw, • wdrażanie projektów skierowanych na rozwój kadr przedsiębiorstw o charakterze ponadlokalnym, regionalnym, krajowym oraz o znaczeniu sektorowym, np. BHP, języki obce.
<ul style="list-style-type: none"> • ułatwienie wprowadzania nowych form zatrudnienia i nowych form organizacji pracy (w tym pracy czasowej, rotacji pracy, telepracy, dostosowanie organizacji i form zatrudnienia do zmian technologicznych z uwzględnieniem poprawy warunków pracy) 	<p>W ramach działania finansowane będą następujące typy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia ogólne i specjalistyczne, • kursy zawodowe w zakresie języków obcych, • usługi doradcze, • atypowe formy pracy (np. rotacja pracy, telepraca), • projekty badawcze i promocyjne (popularyzatorskie) w zakresie nowych form organizacji pracy, nowych form zatrudnienia 	<p>ustawa o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości</p>	<p>Schemat a) Schemat b)</p>	<p>Schemat a):</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia i pomoc doradcza dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw (podwyższenie kwalifikacji, nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności) – ogólne, jak i związane ze zmianami technologicznymi (w tym w systemie edukacji na odległość, kursy zawodowe w zakresie języków obcych, zastosowanie technologii informacyjnych), • szkolenia i pomoc doradcza dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie usprawnienia zarządzania (zwłaszcza zasobami ludzkimi), identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, poprawy organizacji pracy, zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz uelastycznienia form świadczenia pracy. <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> • pilotażowe projekty szkoleniowo-doradcze w zakresie pracy atypowej (np. rotacja pracy, telepraca), projekty promujące dialog na rzecz zmian w organizacji pracy, w tym wynikających z wymagań BHP, badawcze w zakresie nowych form organizacji pracy, • wdrażanie projektów skierowanych na rozwój kadr przedsiębiorstw o charakterze ponadlokalnym, regionalnym, krajowym oraz o znaczeniu sektorowym, np. BHP, języki obce.

Wdrażanie Działania 2.3

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
Nazwa Działania	Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	24 Promocja potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników
Numer Działania	2.3
Czas trwania Działania	2004 – 2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	PARP
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje szkoleniowe, - szkoły – ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe, - jednostki naukowe, - organizacje pracodawców i przedsiębiorców, związki zawodowe, - RIF. <p>Schemat b) Promocja rozwiązań systemowych w zakresie potencjału adaptacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PARP. <p>Schemat c) Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników służby zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej – Curie w Warszawie.
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) – Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedsiębiorstwa i ich pracownicy. <p>Schemat b) – Promocja rozwiązań systemowych w zakresie potencjału adaptacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedsiębiorstwa i ich pracownicy, - media, - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, - organizacje przedsiębiorców i pracodawców, związki zawodowe, - jednostki naukowe, - instytucje szkoleniowe, - szkoły wyższe, - ośrodki wspierania przedsiębiorczości. <p>Schemat c) Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników służby zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> - lekarze, pielęgniarki i położne Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ), - lekarze specjaliści związani z populacyjnymi badaniami skryningowymi raka piersi i raka szyjki macicy (ginekolodzy, onkolodzy, chirurdzy, patolodzy, radiolodzy), - średni personel medyczny związany z populacyjnymi badaniami skryningowymi raka piersi i raka szyjki macicy (cytotechnicy, technicy–radiolodzy, pielęgniarki i położne), - personel techniczny związany z populacyjnymi badaniami skryningowymi raka piersi i raka szyjki macicy (fizycy medyczni).
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów - właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, - studia podyplomowe, - staże, - doradztwo związane ze szkoleniami, - informowanie i promocja, - badania i analizy
Maksymalna wysokość pomocy w %	100%

kwalityfikujących się kosztów	
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	253 325 092 euro
Wsparcie finansowe UE	189 981 183 euro
Wsparcie finansowe krajowe	63 343 909 euro
Wkład prywatny	7 800 997 euro
Wkład środków publicznych (%)	100%
Wkład UE w środkach publicznych (%)	75,00%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	25,00%
System wyboru projektów	W ramach schematu a) projekty wybierane są w drodze konkursu. W przypadku schematu b) oraz c) projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład grup roboczych wybierających projekty i Komitetów Sterujących	<u>Komitet Sterujący:</u> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych. <u>Komisja Oceny Projektów:</u> - przedstawiciele Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej).

Opis Działania 2.3 - schemat a) Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr

Typy projektów:

- szkolenia i pomoc doradcza dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw podwyższenie kwalifikacji, nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności – ogólne, jak i związane ze zmianami technologicznymi, w tym w systemie edukacji na odległość, kursy zawodowe w zakresie języków obcych, zastosowanie technologii informacyjnych,
- studia podyplomowe dla pracowników przedsiębiorstw i kadry zarządzającej mające na celu podwyższenie lub zdobycie nowych kwalifikacji,
- praktyczne szkolenia i staże dla pracowników przedsiębiorstw odbywane w jednostkach naukowych,
- szkolenia i pomoc doradcza dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie usprawnienia zarządzania (zwłaszcza zasobami ludzkimi), identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, poprawy organizacji pracy, zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz uelastycznienia form świadczenia pracy,
- podwyższanie umiejętności i kwalifikacji pracowników o niskim poziomie przygotowania do pracy, np. o niskich kwalifikacjach.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE i MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

- promocja zmian technologicznych i społeczeństwa informacyjnego,
- wpływ na wzrost konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw,
- zastosowanie nowoczesnych technik i metod dydaktycznych,
- zaangażowanie przedsiębiorców (pracodawców) w przygotowanie i realizację projektów.

Opis Działania 2.3 - Schemat b) Promocja rozwiązań systemowych w zakresie rozwoju potencjału adaptacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy

Typy projektów:

- wdrażanie projektów skierowanych na rozwój kadr przedsiębiorstw o charakterze ponadlokalnym, regionalnym, krajowym oraz o znaczeniu sektorowym, np. BHP, języki obce,
- projekty promujące dialog na rzecz zmian w organizacji pracy, w tym wynikających z wymagań BHP, badawcze w zakresie nowych form organizacji pracy,
- projekty badawcze i promocyjne (popularyzatorskie) w zakresie powiązań między światem nauki i przedsiębiorstw oraz promujące ideę doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach,
- projekty podnoszące jakość szkolenia i usług doradczych dla przedsiębiorstw,
- pilotażowe projekty szkoleniowo-doradcze w zakresie pracy atypowej, np. rotacja pracy, telepraca.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE I MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 2.3 - Schemat c) Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników służby zdrowia

Typy projektów:

- szkolenia z zakresu wykrywania i profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE I MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Komplementarność Działania 2.3 z Działaniami innych programów operacyjnych

Działanie 2.3 jest komplementarne z następującymi Działaniami:

- Poddziałanie 1.3.2 ZPORR *Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia*, którego celem jest poprawa jakości usług medycznych świadczonych przez specjalistyczne zakłady opieki zdrowotnej, między innymi poprzez ograniczenie regionalnych dysproporcji w infrastrukturze zdrowotnej, poprawę jakości dostępu do systemu ratownictwa medycznego oraz poprawę jakości leczenia specjalistycznego i wysokospecjalistycznego,
- Działanie 2.1 ZPORR *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*, które koncentruje się na zwiększaniu mobilności zawodowej mieszkańców regionu i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów regionalnego rynku pracy, a także na dostosowaniu potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji,
- Działanie 2.5 ZPORR *Promocja przedsiębiorczości*, które koncentruje się na stworzeniu warunków sprzyjających podejmowaniu samodzielnej aktywności gospodarczej oraz wdrożeniu zatrudnienia poprzez tworzenie lokalnych firm poza sektorami tradycyjnymi,
- Działanie 2.6 ZPORR *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy*, które koncentruje się na podniesieniu potencjału regionalnego w zakresie innowacji (w ramach Regionalnych Strategii Innowacyjnych lub strategii rozwoju województw) poprzez wzmocnienie współpracy między sektorem badawczo – naukowym a przedsiębiorstwami, co prowadzi do podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw działających na regionalnym i lokalnym rynku. Z rozwijanych regionalnych strategii innowacyjnych mogą wynikać przedsięwzięcia kwalifikujące się do wsparcia w ramach działania 2.3. SPO RZL,
- Działanie 3.4 ZPORR *Mikroprzedsiębiorstwa*, które koncentruje się na udzielaniu wsparcia na rzecz zwiększenia liczby nowych mikroprzedsiębiorstw. Uczestnictwo przedsiębiorstw w działaniu 2.3. może stanowić kontynuację/ uzupełnienie wsparcia uzyskiwanego w ramach ZPORR,
- Działanie 2.1 SPO WKP *Wzrost konkurencyjności MSP poprzez doradztwo*, które koncentruje się na zwiększeniu dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej dla MSP w celu zwiększenia ich konkurencyjności,
- Działanie 2.2 SPO WKP *Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw*, które koncentruje się na wsparciu nowych inwestycji prowadzących do zasadniczych zmian produkcji bądź procesu produkcyjnego, zmian wyrobu lub usługi, w tym także zmian w sposobie świadczenia usług, co ma na celu poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw i tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach.

Działanie 2.3. SPO RZL stanowi istotne uzupełnienie obu wyżej wymienionych działań SPO WKP – poprzez równoległe wsparcie inwestycji w kapitał ludzki.

Wskaźniki monitorowania Działania 2.3.

Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/ częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba pracowników (M/K), którzy rozpoczęli szkolenie	Liczba ostatecznych beneficjentów (M/K), którzy rozpoczęli udział w projektach realizowanych w ramach Działania	6 700 (2001) (M/K)	180 000 (M/K)	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Produkt	Liczba pracowników służby zdrowia (M/K), którzy rozpoczęli szkolenie	Liczba ostatecznych beneficjentów (M/K), którzy rozpoczęli udział w projektach realizowanych w ramach Działania	Brak danych	500 (M/K)	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	Liczba pracowników (M/K) którzy ukończyli szkolenie (w tym pracownicy MSP)	Liczba pracowników firm (M/K), którzy po ukończeniu szkolenia, realizowanego w ramach Działania, uzyskali świadectwa nabytych nowych kwalifikacji (zdobycie uznawanego świadectwa, dyplomu kwalifikacyjnego, np. biegłego rewidenta) i umiejętności (zdobycie dodatkowych umiejętności w danej dziedzinie, które przyczynią się do lepszego wykonywania zadań)	6 700 (2001) (M/K)	144 000 (M/K) (pracownicy MSP: 86 400 (M/K))	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	Liczba pracowników służby zdrowia (M/K), którzy ukończyli szkolenie	Liczba pracowników służby zdrowia (M/K), którzy po ukończeniu szkolenia, realizowanego w ramach Działania, uzyskali świadectwa nabytych nowych kwalifikacji i umiejętności	Brak danych	400 (M/K)	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Wpływ	Liczba przedsiębiorstw odczuwających poprawę w swoim funkcjonowaniu w okresie 6 miesięcy od zakończenia wsparcia	Liczba przedsiębiorstw, które skorzystały ze wsparcia i odczuwają poprawę w swoim funkcjonowaniu w okresie 6 miesięcy od zakończenia wsparcia	Brak danych	9 000	Badania PARP

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 2.3. w euro (w cenach z 2004 r.)

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	Fundusz Pracy	Prywatne
2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	253 325 092	189 981 183	63 343 909	0	0	7 800 997

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

*Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki związane z delegacjami personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.
Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.*

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

*Wynagrodzenia wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, uczestnictwo w szkoleniach, kursach szkoleniowych, stażach, studiach podyplomowych.*

3. Inne wydatki

*Koszty amortyzacji sprzętu.
Koszty wynajmu sprzętu.
Koszty leasingu sprzętu.
Wydatki związane z wynajmem pomieszczeń.
Wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych - podkontraktowanie.
Wydatki na materiały szkoleniowe.
Wydatki związane z audytem.
Wydatki poniesione na badania, analizy i ekspertyzy.
Wydatki związane z realizacją projektów pilotażowych.
Koszty gwarancji bankowych.
Wydatki na działania promocyjne i informacyjne.
VAT.*

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowane, są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

4.6 Działanie 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych

Cel Działania 2.4

Techniczne i finansowe wsparcie procesu szkoleniowego, począwszy od opracowania założeń programowych, opracowania standardów kompetencyjnych, przez opracowywanie materiałów szkoleniowych i przeszkolenie wybranych grup docelowych, skończywszy na zarządzaniu szkoleniami służącymi wzmocnieniu zdolności administracyjnych urzędów administracji rządowej.

Uzasadnienie wyboru Działania 2.4

W celu zapewnienia profesjonalnego i skutecznego wykonywania zadań przez administrację publiczną, niezbędne jest odpowiednie przygotowanie i przeszkolenie członków korpusu służby cywilnej realizujących zadania nałożone na administrację rządową. W szczególności istotnym jest przeszkolenie kadry wyższego i niższego szczebla zarządzania w służbie cywilnej, którzy winni być odpowiednio przygotowani merytorycznie i organizacyjnie do zarządzania administracją publiczną, realizacji zadań i wykonywania odpowiednich kompetencji nałożonych na instytucje, które reprezentują.

Niemniej ważne jest przeszkolenie dużej grupy członków korpusu służby cywilnej w zakresie znajomości języka obcego, pozwalającego na sprawną i efektywną współpracę z UE. Obecnie szacuje się, iż większość pracowników instytucji, które uczestniczą w zadaniach wynikających z członkostwa w UE pracuje w kilku ministerstwach, urzędach centralnych i urzędach wojewódzkich, jednakże kadra ta, choć wykwalifikowana merytorycznie, posiada znajomość języka obcego niewystarczającą.

Dodatkowo niezbędne jest, aby kadra zarządzająca administracji najwyższego szczebla – dyrektorzy generalni urzędów administracji rządowej – stanowili grupę nowoczesnych menadżerów administracji publicznej, realizujących swoje zadania według najwyższych standardów i najlepszych praktyk zarządzania funkcjonujących w administracjach publicznych UE.

W związku ze stale wzrastającymi potrzebami członków korpusu służby cywilnej w zakresie wiedzy ogólnej i specjalistycznej z zakresu UE, a jednocześnie w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu wiedzy dotyczącej funkcjonowania, polityk, procedur i realizacji zadań w UE, niezbędne jest opracowanie standardów kompetencyjnych dla poszczególnych grup

stanowisk w służbie cywilnej w zakresie tematyki UE, przygotowanie programów i materiałów szkoleniowych, które na bieżąco będą wykorzystywane w procesie szkoleniowym.

Wyniki oceny *ex ante* Działania 2.4

Działanie zostało dodane do SPO RZL w trakcie negocjacji z Komisją Europejską i ma niesłychanie istotne znaczenie z punktu widzenia poprawy jakości funkcjonowania administracji publicznej w okresie wchodzenia Polski do UE. Przy szczupłości własnych, budżetowych środków na te przedsięwzięcia – dobór tego Działania jest uzasadniony, a wskaźniki monitorowania ustawione są dosyć wysoko, pozwalając jednocześnie na realizację zasady równości płci.

Plan finansowy Działania 2.4

Działanie jest finansowane z EFS oraz budżetu państwa.

Zasięg geograficzny Działania 2.4

Działanie realizowane na terenie całego kraju.

Działanie 2.4 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie projektów szkoleniowych precyzując ich cele oraz oczekiwane wyniki 	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie założeń programowych, opracowanie materiałów szkoleniowych 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 170, poz. 1218, z późn. zm.), ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowisk państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217, z późn. zm.), rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 2007 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz.U. Nr 12, poz. 78 i 79), Strategia Szkoleniowa Służby Cywilnej na lata 2004 - 2007 		<ul style="list-style-type: none"> opracowanie założeń programowych szkoleń generalnych i specjalistycznych dla członków korpusu służby cywilnej – pracowników urzędów administracji rządowej - zajmujących stanowiska wyższego i średniego szczebla zarządzania w służbie cywilnej, zaplanowanie i przygotowanie programów szkoleniowych w zakresie podstawowych szkoleń z zakresu UE, w tym opracowanie założeń programowych oraz materiałów szkoleniowych
<ul style="list-style-type: none"> organizacja ogólnych i specjalistycznych szkoleń dla członków korpusu służby cywilnej 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, seminaria, opracowanie materiałów szkoleniowych 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o służbie cywilnej, ustawa o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych, rozporządzenie w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej, Strategia Szkoleniowa Służby Cywilnej na lata 2004 - 2007 		<ul style="list-style-type: none"> szkolenia wszystkich dyrektorów generalnych urzędów administracji rządowej w zakresie nowoczesnych trendów zarządzania, najlepszych praktyk zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania projektami, zarządzania finansami, w tym opracowywanie założeń programowych szkoleń i materiałów, szkolenia generalne i specjalistyczne dla członków korpusu służby cywilnej – pracowników urzędów administracji rządowej - zajmujących stanowiska wyższego i średniego szczebla zarządzania w służbie cywilnej
<ul style="list-style-type: none"> pomoc doradcza w zarządzaniu procesem szkoleniowym 	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o służbie cywilnej, ustawa o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych, Strategia Szkoleniowa Służby Cywilnej na lata 2004 - 2007 		<ul style="list-style-type: none"> pomoc doradcza oraz szkoleniowa dla KPRM w zakresie zarządzania procesem szkoleniowym

<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie standardów kompetencyjnych dla poszczególnych grup stanowisk członków korpusu służby cywilnej 	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie standardów kompetencyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o służbie cywilnej, ustawa o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych, rozporządzenie w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej, Strategia Szkoleniowa Służby Cywilnej na lata 2004 - 2007. 		<ul style="list-style-type: none"> opracowanie standardów kompetencyjnych dla poszczególnych grup stanowisk w służbie cywilnej w zakresie tematyki UE
<ul style="list-style-type: none"> kursy języków obcych 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia, opracowanie materiałów szkoleniowych 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o służbie cywilnej, ustawa o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych, trategia Szkoleniowa Służby Cywilnej na lata 2004 - 2007. 		<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie szkoleń językowych dla członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska samodzielne, koordynujące i kierownicze w służbie cywilnej, przygotowujących do uzyskania certyfikatu językowego, ze szczególnym uwzględnieniem członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w jednostkach zaangażowanych do realizowania zadań wynikających z członkostwa w UE
<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzanie oceny potrzeb w zakresie kompetencji administracyjnych w celu zidentyfikowania specyficznych potrzeb różnych segmentów polskiej administracji oraz opracowania odpowiadającego na nie planu działania 	<ul style="list-style-type: none"> analizy 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o służbie cywilnej, ustawa o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych, rozporządzenie w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej, Strategia Szkoleniowa Służby Cywilnej na lata 2004 - 2007 		<ul style="list-style-type: none"> opracowanie analizy potrzeb szkoleniowych sektora administracji rządowej w celu zidentyfikowania specyficznych potrzeb poszczególnych działów administracji oraz przygotowanie planu działań w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy
<ul style="list-style-type: none"> realizacja kilku projektów pilotażowych w ramach planu działania 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia 	<ul style="list-style-type: none"> ustawa o służbie cywilnej, ustawa o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych, 		<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie projektów pilotażowych w ramach planu działań dla poszczególnych sektorów administracji rządowej

Wdrażanie Działania 2.4

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
Nazwa Działania	Wzmocnienie zdolności administracyjnych
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	23 Kształcenie ustawiczne
Numer Działania	2.4
Czas trwania Działania	2004 – 2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	KPRM – właściwy merytorycznie departament
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	KPRM – właściwy merytorycznie departament
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - członkowie korpusu służby cywilnej zajmujący stanowiska wyższego i średniego szczebla zarządzania, zatrudnieni w ministerstwach, urzędach centralnych, urzędach wojewódzkich, - członkowie korpusu służby cywilnej pracujący w urzędach administracji rządowej, w komórkach odpowiedzialnych za realizację zadań wynikających z członkostwa w UE, - dyrektorzy generalni urzędów administracji rządowej
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów - właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, - seminaria, - doradztwo, - opracowanie założeń programowych, - opracowanie standardów kompetencyjnych, - opracowanie materiałów szkoleniowych, - analizy
Maksymalna wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	6 667 679 euro
Wsparcie finansowe UE	5 000 171 euro
Wsparcie finansowe krajowe	1 667 508 euro
Wkład środków publicznych (%)	100%
Wkład UE w środkach publicznych (%)	74,99%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	25,01%
System wyboru projektów	Projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład Komitetu Sterującego dla Priorytetu 2	<u>Komitet Sterujący:</u> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczących, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych.

Opis Działania 2.4

Typy projektów:

- opracowanie założeń programowych szkoleń generalnych i specjalistycznych dla członków korpusu służby cywilnej – pracowników urzędów administracji rządowej - zajmujących stanowiska wyższego i średniego szczebla zarządzania w służbie cywilnej,
- szkolenia generalne i specjalistyczne dla członków korpusu służby cywilnej – pracowników urzędów administracji rządowej - zajmujących stanowiska wyższego i średniego szczebla zarządzania w służbie cywilnej,
- pomoc doradcza oraz szkoleniowa dla KPRM w zakresie zarządzania procesem szkoleniowym,
- opracowanie standardów kompetencyjnych dla poszczególnych grup stanowisk w służbie cywilnej w zakresie tematyki UE,
- zaplanowanie i przygotowanie programów szkoleniowych w zakresie podstawowych szkoleń z zakresu UE, w tym opracowanie założeń programowych oraz materiałów szkoleniowych,

- szkolenia wszystkich dyrektorów generalnych urzędów administracji rządowej w zakresie nowoczesnych trendów zarządzania, najlepszych praktyk zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania projektami, zarządzania finansami, w tym opracowywanie założeń programowych szkoleń i materiałów,
- przeprowadzenie szkoleń językowych dla członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska samodzielne, koordynujące i kierownicze w służbie cywilnej, przygotowujących do uzyskania certyfikatu językowego, ze szczególnym uwzględnieniem członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w jednostkach zaangażowanych do realizowania zadań wynikających z członkostwa w UE,
- opracowanie analizy potrzeb szkoleniowych sektora administracji rządowej w celu zidentyfikowania specyficznych potrzeb poszczególnych działów administracji oraz przygotowanie planu działań w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy,
- przeprowadzenie projektów pilotażowych w ramach planu działań dla poszczególnych sektorów administracji rządowej.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE I MERYTORYCZNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Komplementarność Działania 2.4 z Działaniami innych programów operacyjnych

Działanie 2.4 jest komplementarne z następującymi Działaniami:

- Działanie 1.5 ZPORR *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*, które koncentruje się na zniwelowaniu regionalnych różnic w infrastrukturze i usługach z zakresu dostępu do Internetu, telekomunikacji, warunków dla rozwoju komunikacji, gospodarki elektronicznej oraz e-administracji, e-bezpieczeństwa, e-zdrowia i e-edukacji.

Wskaźniki monitorowania Działania 2.4

Działanie 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych					
Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Zakładana wartość w roku docelowym (2008)	Źródło danych/ częstotliwość pomiaru
Produkt	Liczba członków korpusu służby cywilnej, przeszkolonych w ramach szkoleń ogólnych i specjalistycznych (M/K)	Liczba członków korpusu służby cywilnej (M/K) zajmujących stanowiska wyższego i średniego szczebla zarządzania, uczestniczących w szkoleniach ogólnych i specjalistycznych	Brak danych	800 (360/440)	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Rezultat	Wskaźnik efektywności	Udział członków korpusu służby cywilnej (M/K), którzy uzyskają certyfikat znajomości języka obcego	Brak danych	75% (ok. 600) (M/K)	SIMIK – sprawozdania /kwartalnie
Wpływ	Udział członków korpusu służby cywilnej (M/K), w których ocenie kwalifikacje zdobyte w wyniku uczestnictwa w projekcie są wykorzystywane w ich pracy zawodowej, w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w ramach Działania	Udział członków korpusu służby cywilnej (M/K), w których ocenie kwalifikacje zdobyte w wyniku uczestnictwa w projekcie są wykorzystywane w ich pracy zawodowej, w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w ramach Działania	Brak danych	80% (M/K)	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / po zakończeniu okresu programowania

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety

Budżet Działania 2.4 w euro (w cenach z 2004 r.)

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	Fundusz Pracy	Prywatne
2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych	6 667 679	5 000 171	1 667 508	0	0	0

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Wydatki związane z personelem projektu

*Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.
Wydatki związane z delegacjami personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.
Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.*

2. Wydatki dotyczące ostatecznych beneficjentów (uczestników projektu)

Wydatki na podróże, zakwaterowanie, wyżywienie, uczestnictwo w szkoleniach.

3. Inne wydatki

*Koszt amortyzacji sprzętu.
Wydatki związane z wynajmem pomieszczeń.
Wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych - podkontraktowanie.
Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu komputerowego i biurowego.
Wydatki związane z audytem.
Wydatki poniesione na badania, analizy i ekspertyzy.
Wydatki na materiały edukacyjne i szkoleniowe.
Wydatki związane z tłumaczeniem.
VAT.*

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem, opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków oraz wydatki, które nie mogą być uznane za kwalifikowalne są określone w załączniku nr 4 do załącznika do rozporządzenia.

Rozdział V. Priorytet 3 – Pomoc techniczna

5.1 Identyfikacja potrzeb pomocy technicznej

Jednym z podstawowych warunków uczestniczenia w zarządzaniu funduszami strukturalnymi jest zapewnienie dysponowania odpowiednim potencjałem dla zarządzania funduszami zgodnie z prawem UE.

Podstawowym celem Priorytetu 3 SPO RZL Pomoc techniczna jest jak najpełniejsze wykorzystanie planowanych środków dla zapewnienia właściwego zarządzania oraz promocji EFS. Pomoc techniczna obejmuje wsparcie instytucji bezpośrednio wdrażających SPO RZL. W szczególności Priorytet 3: Pomoc techniczna, koncentruje się na czterech celach, którymi są:

- zapewnienie wysokiej jakości i spójności działań służących wdrażaniu SPO RZL,
- zagwarantowanie zgodności realizowanych projektów z prawem unijnym i politykami wspólnotowymi,
- zapewnienie Instytucji Płatniczej i Komisji Europejskiej, iż środki wspólnotowe są właściwie zarządzane,
- zorganizowanie systemu informacji i promocji SPO RZL.

Wyżej wymienione cele pomocy technicznej określonej w SPO RZL mają charakter komplementarny do zakresu wsparcia określonego w Sektorowym Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna 2004 – 2006.

Dla zapewnienia odpowiedniej realizacji opisanych celów Pomoc techniczna w ramach SPO RZL nakierowana jest na:

- wsparcie procesu zarządzania, monitorowania i kontroli finansowej SPO RZL,
- wsparcie procesu ewaluacji łącznie z opracowywaniem studiów, analiz oraz ekspertyz, dotyczących wykorzystywania środków EFS,
- promowanie i ustanowienie systemu bieżącej informacji o EFS (w szczególności SPO RZL),
- dostarczanie informacji wszystkim potencjalnym odbiorcom pomocy z EFS o projektach, które kwalifikują się do realizacji w ramach SPO RZL.

Odpowiedzialność za wdrażanie Pomocy technicznej określonej w SPO RZL ponosić będzie MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, który pełni rolę Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) dla wszystkich Działań realizowanych w ramach Priorytetu 3.

Wyniki oceny *ex ante* Priorytetu 3

Schematy postępowania i procedury, jak i tryby wyłaniania projektów są przejrzyste, dobrze opisane, z wyraźnymi podziałami odpowiedzialności pomiędzy różnymi instytucjami. Efekty są oczywiste:

- pozytywnie zmieni się jakość zarządzania procesem (unikalnym i realizowanym w Polsce po raz pierwszy),
- polepszy się informacja o SPO RZL, szkolenia potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) i wykonawców, dystrybucja dokumentów programowych, komunikacja, analizy i monitorowanie, aby realizacja projektu była przejrzysta i spełniła swoje funkcje, w tym i edukacyjną wobec UE,
- uzupełniona zostanie baza komputerowa i programowa, co pozwoli na lepsze zarządzanie Programem i projektami.

5.2 Wsparcie zarządzania SPO RZL

Cel Działania 3.1

Techniczne i finansowe wsparcie procesów zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli oraz prac Komitetu Monitorującego SPO RZL, służące sprawnej realizacji SPO RZL oraz efektywnemu wykorzystaniu środków EFS.

Uzasadnienie wyboru Działania 3.1

W celu zapewnienia skutecznej realizacji Działań opisanych w SPO RZL niezbędne jest odpowiednie przygotowanie instytucji/podmiotów uczestniczących w jego wdrażaniu. W szczególności istotnym jest zapewnienie odpowiedniego przygotowania oraz wysokiej jakości instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie oraz kontrolę realizacji SPO RZL.

Obecnie szacuje się, iż większość pracowników instytucji, które uczestniczą w zarządzaniu oraz wdrażaniu SPO RZL pracuje w urzędach centralnych. W przypadku potencjału instytucji na szczeblu regionalnym, którym zgodnie z SPO RZL powierzono pełnienie roli Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), liczba osób zaangażowanych w przygotowanie do wdrażania EFS w Polsce jest niewystarczająca. Z tego względu co najmniej 50% całej alokacji na Działania zostanie zarezerwowane na zatrudnienie dodatkowego personelu. Konieczne jest również odpowiednie przeszkolenie pracowników zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie, monitoring i kontrolę SPO RZL.

Plan finansowy Działania 3.1

Działanie jest finansowane z EFS, Funduszu Pracy, PFRON, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa.

Zasięg geograficzny Działania 3.1

Działanie realizowane na terenie całego kraju.

Działanie 3.1 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
Projekty związane z zarządzaniem SPO				
<ul style="list-style-type: none"> wsparcie doradcze Instytucji Zarządzającej SPO RZL, a także Komitetów Sterujących wyborem projektów w zakresie metod wyboru i weryfikacji projektów 	<ul style="list-style-type: none"> pomoc doradcza, szkolenia 	<ul style="list-style-type: none"> SPO RZL 	<p>Schemat a)</p> <p>Schemat b)</p> <p>Schemat d)</p>	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Komitetów Sterujących w zakresie metod weryfikacji i wyboru projektów, które kwalifikują się do wsparcia w ramach SPO RZL, pomoc doradcza i szkolenia w zakresie oceny projektów pod kątem ich kwalifikowalności oraz zgodności z prawem UE i politykami wspólnotowymi, szkolenia dla członków Komitetów Monitorujących SPO RZL oraz Komitetów Sterujących, doradztwo dla Komisji Oceny Projektów w zakresie metod wyboru projektów, które kwalifikują się do wsparcia w ramach SPO RZL
<ul style="list-style-type: none"> doradztwo w zakresie usprawnienia systemu zarządzania SPO RZL i systemu kontroli finansowej 	<ul style="list-style-type: none"> pomoc doradcza, szkolenia 	<ul style="list-style-type: none"> SPO RZL 	<p>Schemat a)</p> <p>Schemat b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo w zakresie usprawniania systemu zarządzania SPO RZL, łącznie z opracowywaniem analiz dotyczących przyjętego systemu zarządzania, doradztwo w zakresie zapewniania prawidłowości realizowanych w ramach SPO RZL Działań i operacji, uwzględniające wymagania prawne – wspólnotowe oraz krajowe, bieżąca pomoc doradcza w zakresie wdrażania SPO RZL dla Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających)

<ul style="list-style-type: none"> szkolenia dla kadr Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w SPO RZL, związane z procesem zarządzania programem 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia 	<ul style="list-style-type: none"> SPO RZL 	<p>Schemat a)</p> <p>Schemat b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia i inne formy kształcenia dla pracowników Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu SPO RZL, szkolenia ogólne i specjalistyczne dla przedstawicieli Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz instytucji pełniących rolę Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) w zakresie zarządzania i wdrażania SPO RZL, organizowanie seminariów i konferencji
<ul style="list-style-type: none"> zatrudnienie personelu w Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucjach Pośredniczących SPO RZL oraz u Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) odpowiedzialnych za zarządzanie SPO RZL 	<ul style="list-style-type: none"> wparcie kadrowe dla instytucji zaangażowanych w zarządzanie SPO RZL 	<ul style="list-style-type: none"> SPO RZL 	<p>Schemat c)</p>	<ul style="list-style-type: none"> wparcie kadrowe dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w procesie zarządzania, wdrażania, monitorowania i kontroli finansowej Działań SPO RZL
<p>Projekty związane z monitorowaniem</p>				
<ul style="list-style-type: none"> obsługa działalności Komitetu Monitorującego SPO RZL i Komitetów Sterujących (w tym koszty administracyjne, organizacja spotkań i inne koszty związane z pracą Komitetów) 	<ul style="list-style-type: none"> obsługa prac Komitetu Monitorującego i Komitetów Sterujących 	<ul style="list-style-type: none"> SPO RZL 	<p>Schemat a)</p>	<ul style="list-style-type: none"> obsługa prac Komitetu Monitorującego SPO RZL z uwzględnieniem kosztów administracyjnych, kosztów organizacji spotkań oraz kosztów związanych z pracą Komitetu Monitorującego SPO RZL (w szczególności koszty dojazdu członków Komitetu, koszty związane z przygotowaniem graficznym oraz dystrybucją materiałów przekazywanych Komitetowi Monitorującemu SPO RZL oraz przygotowywanych przez Komitet Monitorujący SPO RZL), obsługa prac Komitetów Sterujących z uwzględnieniem kosztów administracyjnych, kosztów organizacji spotkań oraz kosztów związanych z pracą Komitetów Sterujących (w szczególności koszty dojazdu członków Komitetów, kosztów związane z przygotowaniem graficznym oraz dystrybucją materiałów

				przekazywanych Komitetom Sterującym oraz przygotowywanych przez Komitet Sterujący)
<ul style="list-style-type: none"> • pomoc dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL w przekazaniu do Komisji Europejskiej, po zatwierdzeniu przez Komitet Monitorujący SPO RZL, rocznych sprawozdań z wdrażania SPO RZL 	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc doradcza 	<ul style="list-style-type: none"> • SPO RZL 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • doradztwo w zakresie opracowywania dla Komisji Europejskiej rocznych sprawozdań z wdrażania SPO RZL, w szczególności w zakresie opracowywania zestawień dotyczących wskaźników monitorowania SPO RZL i opisu rezultatów programu
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie w zakresie zapewnienia prawidłowego monitorowania działań określonych w SPO RZL, łącznie z uaktualnianiem rozwiązań systemu informatycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc doradcza i techniczna, • szkolenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • SPO RZL 	Schemat a) Schemat b)	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie w zakresie zapewnienia prawidłowego monitorowania Działań określonych w SPO RZL, łącznie z uaktualnianiem rozwiązań systemów informatycznych, • pomoc doradcza dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie monitorowania i ewaluacji Działań w ramach SPO RZL
<ul style="list-style-type: none"> • zatrudnienie kadry w Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucjach Pośredniczących oraz u Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) odpowiedzialnych za zarządzanie SPO RZL 	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie kadrowe dla instytucji zaangażowanych w zarządzanie SPO RZL 	<ul style="list-style-type: none"> • SPO RZL 	Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie kadrowe dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w procesie zarządzania, wdrażania, monitorowania i kontroli finansowej Działań SPO RZL
Projekty związane z kontrolą finansową				
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie doradcze i szkoleniowe dla komórek audytu w zakresie prawidłowego stosowania zasad i procedur kontrolnych 	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc doradcza, • szkolenia 	<ul style="list-style-type: none"> • SPO RZL 	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc doradcza oraz szkolenia dla komórek audytu wewnętrznego w zakresie prawidłowego stosowania obowiązujących zasad i procedur kontrolnych
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie w przygotowaniu przeprowadzenia audytu zewnętrznego SPO RZL przez niezależną firmę 	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc doradcza, • audyt (w tym audyt zewnętrzny) 	<ul style="list-style-type: none"> • SPO RZL 	Schemat a) Schemat d)	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie audytu zewnętrznego SPO RZL, • przeprowadzanie audytu zewnętrznego dla Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających)

<ul style="list-style-type: none"> • zatrudnienie personelu w Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucjach Pośredniczących SPO RZL oraz u Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) odpowiedzialnych za kontrolę finansową SPO RZL 	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie kadrowe dla instytucji zaangażowanych w zarządzanie SPO RZL 	<ul style="list-style-type: none"> • SPO RZL 	<p>Schemat c)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie kadrowe dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w procesie zarządzania, wdrażania, monitorowania i kontroli finansowej Działań SPO RZL
---	--	---	-------------------	---

Wdrażanie Działania 3.1

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Pomoc techniczna
Nazwa Działania	Wsparcie zarządzania SPO RZL
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	41 Pomoc techniczna i działania innowacyjne
Numer Działania	3.1
Czas trwania Działania	2004 – 2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	MPiPS – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a) - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR (Wydział Wspierania Zarządzania).</p> <p>Schemat b) - PARP- Krajowy Ośrodek Szkoleniowy EFS, zwany dalej „KOSzEFS”.</p> <p>Schemat c) - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR, - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - właściwe merytorycznie departamenty w MEN , - WUP, - PFRON, - PARP, - KPRM.</p> <p>Schemat d) - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - właściwe merytorycznie departamenty w MEN - WUP, - PFRON, - PARP, - KPRM.</p>
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a) - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR, - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - Departament Ekonomiczno – Finansowy w MRR , - właściwe merytorycznie departamenty w MEN - Komitet Monitorujący SPO RZL, - Komitety Sterujące , - WUP, - PFRON, - PARP, - KPRM, - komórki audytu wewnętrznego MPiPS, MRR, MEN, WUP, KPRM, PFRON i PARP.</p> <p>Schemat b) - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR, - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - Departament Ekonomiczno – Finansowy w MRR,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - właściwe merytorycznie departamenty w MEN, - WUP, - PARP, - PFRON, - KPRM, - Członkowie Komitetu Monitorującego i Komitetów Sterujących. <p>Schemat c)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR, - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - Departament Ekonomiczno – Finansowy w MRR <p>właściwe merytorycznie departamenty w MEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - WUP, - PFRON, - PARP, - KPRM. <p>Schemat d)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - właściwy merytorycznie departament w MEN - WUP, - PFRON, - PARP, - KPRM.
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów - właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, - doradztwo, - obsługa prac Komitetu Monitorującego SPO RZL oraz Komitetów Sterujących, - wsparcie kadrowe instytucji zaangażowanych w zarządzanie SPO RZL, - audyt (w tym audyt zewnętrzny)
Maksymalna wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	23 800 937 euro
Wsparcie finansowe UE	17 850 166 euro
Wsparcie finansowe krajowe	5 950 771 euro
Wkład UE w środkach publicznych (%)	75,00%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	25,00%
System wyboru projektów	Projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład Komitetu Sterującego dla Priorytetu 3	<p><u>Komitet Sterujący</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych.

Opis Działania 3.1 - schemat a)

Typy projektów:

Projekty związane z zarządzaniem SPO RZL:

- doradztwo dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Komitetów Sterujących w zakresie metod weryfikacji i wyboru projektów, które kwalifikują się do wsparcia w ramach SPO RZL,
- doradztwo w zakresie usprawniania systemu zarządzania SPO RZL, łącznie z opracowywaniem analiz dotyczących przyjętego systemu zarządzania,

- doradztwo w zakresie zapewniania prawidłowości realizowanych w ramach SPO RZL Działań i operacji, uwzględniające wymagania prawne – wspólnotowe oraz krajowe,
- szkolenia i inne formy kształcenia dla pracowników Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu SPO RZL.

Projekty związane z monitorowaniem SPO RZL:

- wsparcie w zakresie zapewnienia prawidłowego monitorowania Działań określonych w SPO RZL, łącznie z uaktualnianiem rozwiązań systemów informatycznych,
- doradztwo w zakresie opracowywania dla Komisji Europejskiej rocznych sprawozdań z wdrażania SPO RZL, w szczególności w zakresie opracowywania zestawień dotyczących wskaźników monitorowania SPO RZL i opisu rezultatów SPO RZL,
- szkolenia i inne formy kształcenia dla pracowników Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), uczestniczących w monitorowaniu SPO RZL,
- obsługa prac Komitetu Monitorującego SPO RZL z uwzględnieniem kosztów administracyjnych, kosztów organizacji spotkań oraz kosztów związanych z pracą Komitetu Monitorującego SPO RZL (w szczególności koszty dojazdu członków Komitetu, koszty związane z przygotowaniem graficznym oraz dystrybucją materiałów przekazywanych Komitetowi Monitorującemu SPO RZL oraz przygotowywanych przez Komitet Monitorujący SPO RZL),
- obsługa prac Komitetów Sterujących z uwzględnieniem kosztów administracyjnych, kosztów organizacji spotkań oraz kosztów związanych z pracą Komitetów (w szczególności koszty dojazdu członków Komitetów, koszty związane z przygotowaniem graficznym oraz dystrybucją materiałów przekazywanych Komitetom Sterującym oraz przygotowywanych przez Komitet Sterujący).

Projekty związane z kontrolą finansową SPO RZL:

- pomoc doradcza oraz szkolenia dla komórek audytu wewnętrznego w zakresie prawidłowego stosowania obowiązujących zasad i procedur kontrolnych,
- pomoc doradcza i szkolenia w zakresie oceny projektów pod kątem ich kwalifikowalności oraz zgodności z prawem UE i politykami wspólnotowymi,
- przeprowadzenie audytu zewnętrznego SPO RZL,
- szkolenia i inne formy kształcenia dla pracowników Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), uczestniczących w kontroli finansowej SPO RZL,
- przeprowadzanie kontroli na miejscu w ramach SPO RZL.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 3.1 - schemat b)

Typy projektów:

- szkolenia ogólne i specjalistyczne dla przedstawicieli Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie zarządzania i wdrażania SPO RZL,
- bieżąca pomoc doradcza w zakresie wdrażania SPO RZL dla Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających),
- pomoc doradcza dla Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie monitorowania i ewaluacji Działań w ramach SPO RZL,
- szkolenia dla członków Komitetów Monitorujących SPO RZL oraz Komitetów Sterujących,
- organizowanie seminariów i konferencji.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 3.1 - schemat c)

Typy projektów:

- wsparcie kadrowe dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w procesie zarządzania, wdrażania, monitorowania i kontroli finansowej Działań SPO RZL.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 3.1 - schemat d)

Typy projektów:

- doradztwo dla Komisji Oceny Projektów w zakresie metod wyboru i weryfikacji projektów, które kwalifikują się do wsparcia w ramach SPO RZL,
- przeprowadzanie audytu zewnętrznego dla Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających),
- kontrole projektów wdrażanych przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) w miejscu ich realizacji,
- obsługa działalności Komisji Oceny Projektów.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Budżet Działania 3.1 w euro (w cenach z 2004 r.)

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	PFRON, Fundusz Pracy
3.1 Wsparcie zarządzania SPO RZL	23 800 937	17 850 166	3 709 688	276 384	1 964 699

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Doradztwo dla instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wybór projektów, monitorowanie pomocy, opracowywanie procedur kontrolnych oraz kontrolę finansową:

Wydatki związane z pracą ekspertów krajowych i zagranicznych, wydatki na podróż i pobyt konsultantów i doradców.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu niezbędnego do realizacji działań doradczych.

Koszty leasingu sprzętu.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

2. Wydatki związane z uaktualnianiem rozwiązań systemów informatycznych.

3. Doradztwo dla Komisji Oceny Projektów:

Wynagrodzenia ekspertów.

Wydatki związane z przygotowaniem ekspertyz i analiz.

4. Wydatki związane z organizacją prac Komisji Oceny Projektów:

Koszty administracyjne.

Koszty związane z organizacją posiedzeń Komisji Oceny Projektów.

Koszty związane z udziałem zewnętrznych przedstawicieli Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w pracach Komisji Oceny Projektów.

5. Szkolenia dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie i zarządzanie Programem w zakresie zarządzania, wdrażania, monitoringu i kontroli finansowej:

Wydatki związane bezpośrednio z przygotowaniem i przeprowadzeniem szkoleń, w tym podróży, zakwaterowania, wyżywienia.

Wydatki związane z personelem szkolącym.

Wydatki związane z wynajmem pomieszczeń.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu niezbędnego do realizacji działań szkoleniowych.

Koszty leasingu sprzętu.

Wydatki związane z udziałem pracowników Instytucji Zarządzającej, SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu Programu w szkoleniach, seminariach, konferencjach, studiach podyplomowych.

6. Organizacja prac Komitetu Monitorującego SPO RZL oraz Komitetów Sterujących wyborem projektów:

Wydatki związane z organizacją posiedzeń Komitetu Monitorującego i Komitetów Sterujących.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Wydatki na wynajem sali i sprzętu multimedialnego.

Wydatki związane z przejazdami i wyżywieniem członków Komitetu Monitorującego SPO RZL.

Wydatki poniesione na przygotowanie ekspertyz i analiz.

Wydatki związane z usługami świadczonymi przez ekspertów na rzecz Komitetu Monitorującego SPO RZL i Komitetów Sterujących.

Wydatki na przygotowanie, powielanie i rozpowszechnianie protokołów z posiedzeń Komitetu Monitorującego SPO RZL i Komitetów Sterujących oraz sprawozdań rocznych i końcowych z realizacji Programu.

7. Przeprowadzenie audytu zewnętrznego:

Wydatki związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem audytu są kwalifikowalne dla następujących projektów:

- przedkładanych i wdrażanych przez Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą) w przypadku projektu o wartości 700 tys. PLN lub więcej oraz w przypadku kilku projektów o wartości 1 mln PLN lub więcej,
- przedkładanych i wdrażanych przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów), którzy nie są zobligowani do przeprowadzenia audytu zgodnie z przepisami Uzupełnienia Programu (projekt o wartości nie przekraczającej 700 tys. PLN lub kilka projektów o wartości nie przekraczającej łącznie 1 mln PLN), po uzyskaniu zgody Instytucji Zarządzającej SPO RZL.

8. Wsparcie kadrowe dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie zarządzania, monitoringu i kontroli finansowej:

Koszty osobowe (wydatki związane z wynagrodzeniami oraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne).

Wydatki związane z zakupem sprzętu (biurowego i komputerowego) niezbędnego do zatrudnienia pracownika z pomocy technicznej.

9. Organizacja seminariów i konferencji:

Wydatki na wynajęcie sali, sprzętu multimedialnego i nagłośnienia.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

Wydatki na przygotowanie plakatów i materiałów promocyjnych.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Wydatki związane z zakupem materiałów oraz niezbędnego wyposażenia.

Koszty leasingu sprzętu.

Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników biorących udział w wydarzeniach promocyjnych, szkoleniach – przejazd, wyżywienie, zakwaterowanie.

10. Kontrola projektów w miejscu ich realizacji

Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników biorących udział w kontroli.

5.3 Informacja i promocja działań SPO RZL

Cel Działania 3.2

Celem Działania jest zapewnienie realizacji obowiązków nałożonych na Instytucję Zarządzającą SPO RZL przepisami art. 46 rozporządzenia nr 1260/1999/WE oraz rozporządzeniem nr 1159/2000/WE. Odpowiedzialność Instytucji Zarządzającej SPO RZL dotyczy rozwoju narzędzi informacyjnych i promocyjnych, pomocy w promocji Programu i jego działań, jak również informowania potencjalnych odbiorców pomocy i opinii publicznej w zakresie możliwości oferowanych przez EFS, rezultatów pomocy oraz roli Komisji Europejskiej.

Uzasadnienie wyboru Działania 3.2

W celu zapewnienia efektywnej absorpcji środków EFS niezbędnym jest zapewnienie odpowiedniej promocji SPO RZL oraz umożliwienie jak najszerszemu gronu odbiorców dostępu do informacji, zarówno o EFS, jak i o SPO RZL.

Warunkiem koniecznym efektywnego wdrażania EFS jest także przeprowadzanie analiz, studiów oraz ekspertyz dotyczących procesu monitorowania SPO RZL, jego rezultatów i bieżącej wiedzy na temat stopnia wykorzystania środków EFS w ramach SPO RZL.

W roku 2003 prowadzona była promocja zarówno NPR, jak i poszczególnych sektorowych programów operacyjnych w tym SPO RZL, oraz ZPORR. Ogółem koszty promocji NPR w roku 2003 r. wyniosły 872 tys. zł. Na SPO RZL przeznaczono środki w wysokości 260 tys. zł i pochodziły one z rezerwy budżetowej na pokrycie kosztów realizacji Programu Przygotowań do Członkostwa w UE. Działania promocyjne SPO RZL obejmują między innymi:

- opracowanie i druk materiałów informacyjnych o EFS,
- opracowanie i druk materiałów informacyjnych o SPO RZL,
- opracowanie informacji, zamieszczanych na stronach internetowych,
- opracowanie i druk informacji o Uzupełnieniu Programu SPO RZL,
- organizację seminariów dotyczących SPO RZL oraz Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

Wyżej wymienione działania promocyjne skierowane są do pracowników i władz wszystkich szczebli administracji samorządowej, partnerów społecznych, organizacji samorządowych, organizacji pozarządowych, urzędów pracy (lokalnych i regionalnych), do pracowników administracji centralnej, Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów), potencjalnych ostatecznych beneficjentów oraz do opinii publicznej.

Plan finansowy Działania 3.2

Działanie będzie finansowane z EFS, PFRON, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa.

Działanie 3.2 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
<ul style="list-style-type: none"> • studia i analizy dotyczące efektywnego monitorowania oraz oceny procesu wdrażania SPO RZL 	<ul style="list-style-type: none"> • badania i analizy 	SPO RZL	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowywanie studiów i analiz dla Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie: • efektywnego monitorowania oraz właściwej oceny procesu wdrażania SPO RZL
<ul style="list-style-type: none"> • ocena wykorzystania środków określonych w SPO RZL oraz zgodności realizowanych w jego ramach projektów z rozporządzeniami i politykami wspólnotowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • usługi doradcze 	SPO RZL	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowywanie studiów i analiz dla Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie: • wykorzystania środków określonych w SPO RZL oraz zgodności realizowanych w jego ramach projektów z prawem europejskim i politykami wspólnotowymi
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie w zakresie przeprowadzania oceny bieżącej (on going) SPO RZL, włącznie z ewaluacją zewnętrzną 	<ul style="list-style-type: none"> • usługi doradcze 	SPO RZL	Schemat a) Schemat c)	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc doradcza oraz szkolenia w zakresie prowadzenia przez Instytucję Zarządzającą, Instytucje Pośredniczące i Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) bieżącej (on-going) oceny SPO RZL, • ocena bieżącej realizacji projektów oraz ocena rezultatów projektów zrealizowanych w ramach Działań SPO RZL
<ul style="list-style-type: none"> • wydawanie i dystrybucja aktualnych oficjalnych tekstów SPO RZL wraz z podręcznikami zawierającymi wytyczne korzystania ze wsparcia SPO RZL, a także materiałów informujących o obszarach interwencji Programu oraz o rezultatach pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowywanie i dystrybucja materiałów promocyjnych i szkoleniowych, • szkolenia, • informowanie o SPO RZL, EFS 	SPO RZL	Schemat a)	<ul style="list-style-type: none"> • wydawanie i dystrybucja opracowywanych przez Instytucję Zarządzającą aktualnych oficjalnych tekstów SPO RZL wraz z podręcznikami zawierającymi wytyczne korzystania ze środków określonych w SPO RZL, • wydawanie oraz dystrybucja materiałów informacyjnych o obszarach interwencji SPO RZL oraz rezultatach wsparcia udzielanego w ramach SPO RZL, • informowanie oraz szkolenia w zakresie opracowywania przez Instytucję Zarządzającą aktualnych oficjalnych tekstów SPO RZL i innych dokumentów programowych, wraz z podręcznikami zawierającymi wytyczne korzystania ze środków

			Schemat c)	<p>określonych w SPO RZL,</p> <ul style="list-style-type: none"> informowanie i szkolenia w zakresie opracowywania materiałów informacyjnych o obszarach interwencji SPO RZL oraz rezultatach wsparcia udzielanego w ramach SPO RZL, przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych opracowanych przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) Działania SPO RZL
<ul style="list-style-type: none"> pomoc we wdrażaniu strategii promocji poprzez wsparcie doradcze i organizacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> usługi doradcze, aktualizacja i rozbudowa stron internetowych 	SPO RZL	<p>Schemat a)</p> <ul style="list-style-type: none"> pomoc doradcza w zakresie tworzenia szczegółowych planów promocji SPO RZL, <p>Wsparcie realizacji strategii promocji poprzez pomoc doradczą i wsparcie organizacyjne w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikacji zewnętrznej, w tym: obsługa, aktualizacja i rozwój strony internetowej poświęconej EFS oraz wsparcie przy organizacji spotkań informacyjnych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) SPO RZL, komunikacji wewnętrznej, w tym: wsparcie dla Informacyjnej Grupy Roboczej, wsparcie organizacji seminariów informacyjnych dla pracowników i warsztatów medialnych dla urzędników wyższego szczebla, opracowywanie i wydawanie bieżących materiałów informacyjnych, <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> pomoc doradcza dla Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w promocji Działań w ramach SPO RZL, bieżąca pomoc doradcza w zakresie informowania i promowania Działań SPO RZL dla Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) 	

Wdrażanie Działania 3.2

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Pomoc techniczna
Nazwa Działania	Informacja i promocja działań SPO RZL
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	41 Pomoc techniczna i działania innowacyjne
Numer Działania	3.2
Czas trwania Działania	2004 – 2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<p>Schemat a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - PARP - KOSzEFS, - PARP - ROSzEFS. <p>Schemat c)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - właściwe merytorycznie departamenty w MEN - WUP, - PFRON, - PARP, - KPRM.
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	<p>Schemat a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR, - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - właściwe merytorycznie departamenty w MEN - WUP, - PFRON, - PARP, - KPRM, - punkty informacyjne u Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), - potencjalni Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci). <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR, - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - właściwe merytorycznie departamenty w MEN - WUP, - PFRON, - PARP, - KPRM, - KOSzEFS, - ROSzEFS. <p>Schemat c)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, - WUP, - właściwe merytorycznie departamenty w MEN - PFRON, - PARP,

	<ul style="list-style-type: none"> - KPRM, - punkty informacyjne u Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), - potencjalni Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci).
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów - właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - badania i analizy, - informowanie o SPO RZL, EFS, - szkolenia, - organizacja spotkań, - aktualizacja i rozbudowa stron internetowych, - opracowywanie i dystrybucja dokumentów programowych, materiałów promocyjnych i szkoleniowych.
Maksymalna wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	19 523 092 euro
Wsparcie finansowe UE	14 642 212 euro
Wsparcie finansowe krajowe	4 880 880 euro
Wkład środków publicznych (%)	100%
Wkład UE w środkach publicznych (%)	75,00%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	25,00%
System wyboru projektów	Projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład Komitetu Sterującego dla Priorytetu 3	<p><u>Komitet Sterujący:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych.

Opis Działania 3.2 – schemat a)

Typy projektów:

- informowanie oraz szkolenia w zakresie opracowywania przez Instytucję Zarządzającą aktualnych oficjalnych tekstów SPO RZL i innych dokumentów programowych wraz z podręcznikami zawierającymi wytyczne korzystania ze środków określonych w SPO RZL,
- wydawanie i dystrybucja opracowywanych przez Instytucję Zarządzającą aktualnych oficjalnych tekstów SPO RZL wraz z podręcznikami zawierającymi wytyczne korzystania ze środków określonych w SPO RZL,
- informowanie i szkolenia w zakresie opracowywania materiałów informacyjnych o obszarach interwencji SPO RZL oraz rezultatach wsparcia udzielanego w ramach SPO RZL,
- wydawanie oraz dystrybucja materiałów informacyjnych o obszarach interwencji SPO RZL oraz rezultatach wsparcia udzielanego w ramach SPO RZL,
- opracowanie i wdrożenie systemu bieżącego informowania o realizacji SPO RZL, jego zmianach oraz realokacjach określonych w SPO RZL środków,
- pomoc doradcza w zakresie tworzenia szczegółowych planów promocji SPO RZL,
- pomoc doradcza i szkolenia w zakresie dostarczania informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach SPO RZL, przygotowywania wniosków, udzielania porad na temat wniosku,
- wsparcie realizacji strategii promocji poprzez pomoc doradczą i wsparcie organizacyjne w zakresie:
 - = **komunikacji zewnętrznej, w tym: obsługa, aktualizacja i rozwój strony internetowej poświęconej EFS oraz wsparcie przy organizacji spotkań informacyjnych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) SPO RZL,**
 - = **komunikacji wewnętrznej, w tym: wsparcie dla Informacyjnej Grupy Roboczej, wsparcie organizacji seminariów informacyjnych dla pracowników i warsztatów medialnych dla urzędników wyższego szczebla, opracowywanie i wydawanie bieżących materiałów informacyjnych,**
- organizacja spotkań tematycznych służących informowaniu i promocji SPO RZL i EFS,
- pomoc doradcza oraz szkolenia oraz inne formy kształcenia w zakresie prowadzenia przez Instytucję Zarządzającą, Instytucje Pośredniczące i Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) bieżącej (on-going) oceny SPO RZL,
- opracowywanie studiów i analiz dla Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie:
 - = **efektywnego monitorowania oraz właściwej oceny procesu wdrażania SPO RZL,**
 - = **wykorzystania środków określonych w SPO RZL oraz zgodności realizowanych w jego ramach projektów z prawem europejskim i politykami wspólnotowymi.**

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 3.2 – schemat b)

Typy projektów:

- szkolenia trenerów ROSzEFS,
- pomoc w tworzeniu i utrzymywaniu sieci regionalnych punktów informacyjnych EFS, promujących wiedzę o EFS oraz dostarczających informacji dla Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) w ramach SPO RZL,
- bieżąca pomoc doradcza w zakresie informowania i promowania Działań SPO RZL dla Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających),
- pomoc doradcza dla Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w promocji Działań w ramach SPO RZL.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Opis Działania 3.2 – schemat c)

Typy projektów:

- tworzenie i utrzymywanie telefonicznych stanowisk informacyjnych (help-desks),
- ocena bieżącej realizacji projektów oraz ocena rezultatów projektów zrealizowanych w ramach Działań SPO RZL,
- organizacja spotkań informacyjnych w tym „dni otwartych”, służących promocji i przejrzystości działań Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) Działania SPO RZL,
- przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych opracowanych przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) Działania SPO RZL.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Budżet Działania 3.2 w euro (w cenach z 2004 r.)

<i>Działanie</i>	<i>Łącznie</i>	<i>Wspólnota Europejska</i>	<i>Budżet Państwa</i>	<i>Jednostki Samorządu Terytorialnego</i>	<i>PFRON</i>
3.2 Informacja i promocja działań SPO RZL	19 523 092	14 642 212	4 630 670	217 780	32 430

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Organizacja szkoleń i pomoc doradcza w zakresie informowania o SPO RZL:
Wydatki związane bezpośrednio z przygotowaniem i przeprowadzeniem szkoleń, w tym podróży, zakwaterowania, żywienia.
Wydatki związane z personelem.
Wydatki na wynajem pomieszczeń i sprzętu do prowadzenia szkoleń.
Wydatki związane z promocją szkolenia (np. ogłoszenia).
Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.
Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników.
Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu niezbędnego do realizacji działań szkoleniowych i doradczych.
Koszty leasingu sprzętu.
Wydatki związane z pracą ekspertów krajowych i zagranicznych, koszty podróży i pobytu konsultantów i doradców.
Wydatki związane z tłumaczeniami.
2. Wydawanie i dystrybucja aktualnych oficjalnych tekstów SPO RZL oraz materiałów informacyjnych i promocyjnych:
Wydatki na przygotowanie, publikację i dystrybucję dokumentów programowych SPO RZL (Program Operacyjny, Uzupełnienie Programu, podręczniki EFS).

- Wydatki na przygotowanie, publikację i dystrybucję materiałów informacyjnych o EFS i SPO RZL (ulotek, broszur, folderów i biuletynów informacyjnych oraz innych publikacji).*
- Wydatki na przygotowanie standów, bannnerów, flag UE i innych materiałów służących do oznaczania projektów i imprez promocyjnych.*
- Wydatki na przygotowanie publikacji i dystrybucji biuletynu informacyjnego SPO RZL.*
- Wydatki na przygotowanie materiałów promocyjnych.*
- Wydatki związane z tłumaczeniem materiałów informacyjnych, promocyjnych i oficjalnych tekstów SPO RZL.*
3. Tworzenie i realizacja szczegółowych planów promocji SPO RZL:
- Wydatki związane z zakupem sprzętu i wyposażenia na potrzeby realizacji Planu Promocji SPO RZL.*
- Koszty leasingu sprzętu.*
- Wydatki związane z pracą ekspertów krajowych i zagranicznych.*
- Wydatki związane z tłumaczeniami.*
4. Obsługa, aktualizacja i rozwój strony internetowej poświęconej EFS:
- Wydatki związane ze stworzeniem i modyfikacją portalu internetowego.*
- Wydatki związane z bieżącym uaktualnianiem informacji, utrzymaniem i obsługą portalu.*
- Wydatki związane z promocją portalu.*
- Wydatki związane z opracowaniem materiałów zamieszczanych na stronach internetowych.*
- Wydatki związane z tłumaczeniami.*
5. Organizacja spotkań informacyjnych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) SPO RZL:
- Wydatki na wynajęcie sali, sprzętu multimedialnego i nagłośnienia.*
- Wydatki związane z tłumaczeniami.*
- Wydatki na przygotowanie plakatów i materiałów promocyjnych.*
- Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.*
- Wydatki związane z udziałem w imprezach promocyjnych.*
- Wydatki związane z zakupem materiałów oraz niezbędnego wyposażenia.*
- Koszty leasingu sprzętu.*
- Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników biorących udział w wydarzeniach promocyjnych, szkoleniach – przejazd, wyżywienie, zakwaterowanie.*
6. Przygotowanie analiz, badań i sprawozdań z wdrażania SPO RZL:
- Wydatki związane z przygotowaniem analiz, studiów i ekspertyz.*
- Wydatki związane z pracą ekspertów krajowych i zagranicznych.*
- Wydatki związane z tłumaczeniami.*
- Wydatki związane z drukiem.*
7. Ewaluacja / ocena bieżącej realizacji projektów oraz ocena rezultatów projektów w ramach Działania:
- Wydatki związane z przeprowadzeniem oceny bieżącej i oceny rezultatów projektów.*
- Wydatki związane z pracą ekspertów w zakresie ewaluacji .*
- Wydatki związane z pomocą doradczą oraz udziałem pracowników Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) zaangażowanych w prowadzenie bieżącej (on-going) oceny SPO RZL, w szkoleniach, seminariach, konferencjach, studiach podyplomowych.*
8. Tworzenie i utrzymywanie telefonicznych stanowisk informacyjnych (help-desks):
- Wydatki związane z wyposażeniem telefonicznych stanowisk informacyjnych (sprzęt komputerowy, inne urządzenia biurowe, meble).*
- Koszty leasingu sprzętu.*
- Wydatki na wynajęcie pomieszczenia na potrzeby stanowiska informacyjnego.*
- Wydatki na opłaty eksploatacyjne związane z funkcjonowaniem stanowiska informacyjnego.*
- Wydatki związane z prowadzeniem infolinii (w tym wydatki na przeprowadzenie postępowania w trybie ustawy – Prawo zamówień publicznych na wyłonienie firmy, koszty przygotowania scenariuszy rozmów i bieżąca obsługa infolinii).*
9. Szkolenia trenerów ROSzEFS:
- Wydatki związane bezpośrednio z przygotowaniem i przeprowadzeniem szkoleń (w tym między innymi podróży, zakwaterowania, wyżywienia).*
- Wydatki związane z personelem szkolącym.*
- Wydatki na wynajem pomieszczeń i sprzętu do prowadzenia szkoleń.*
- Koszty leasingu sprzętu.*
- Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.*
10. Tworzenie i utrzymywanie sieci ROSzEFS:

Wydatki związane z opłatami eksploatacyjnymi związanymi z funkcjonowaniem sieci ROSzEFS.

Wydatki związane z personelem szkolącym.

Wydatki na przygotowanie szkoleń, w tym materiały, wynajęcie sali, poczęstunek.

Wydatki związane z prowadzeniem usług doradczych.

Koszty leasingu sprzętu.

5.4 Zakup sprzętu komputerowego

Cel Działania 3.3

Zapewnienie wyposażenia w sprzęt komputerowy i elektroniczny, niezbędny dla sprawnego funkcjonowania i realizacji zadań związanych ze skutecznym zarządzaniem środkami z EFS przez Instytucję Zarządzającą, Instytucje Pośredniczące oraz Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) SPO RZL.

Uzasadnienie wyboru Działania 3.3

Obecny stan wyposażenia Instytucji Zarządzającej oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) SPO RZL w komputery oraz sprzęt elektroniczny nie jest wystarczający dla sprawnego funkcjonowania ww. instytucji. Planowane zwiększenie etatów w tych instytucjach rodzi konieczność dodatkowego zakupu sprzętu komputerowego i elektronicznego, tak aby sprawnie wdrażać, monitorować i kontrolować wykorzystanie środków EFS w ramach SPO RZL.

Plan finansowy Działania 3.3

Działanie jest finansowane z EFS, PFRON, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa.

Zasięg geograficzny Działania 3.3

Działanie realizowane na terenie całego kraju.

Działanie 3.3 – opis Działania

Zakres wsparcia w ramach Działania	Rodzaje finansowanej pomocy	Podstawa prawna	Schemat	Typ projektu
zakup i instalacja sprzętu komputerowego oraz innych urządzeń elektronicznych, niezbędnych dla właściwego funkcjonowania Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających)	zakup i instalacja sprzętu	<ul style="list-style-type: none"> SPO RZL 		<ul style="list-style-type: none"> zakup i instalacja sprzętu komputerowego, koniecznego do prawidłowego funkcjonowania Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) SPO RZL, zakup i instalacja pozostałych urządzeń elektronicznych wyposażenia biurowego.

Wdrażanie Działania 3.3

Nazwa Programu Operacyjnego	SPO RZL
Nazwa Priorytetu	Pomoc techniczna
Nazwa Działania	Zakup sprzętu komputerowego
Kategoria interwencji funduszy strukturalnych	41 Pomoc techniczna i działania innowacyjne
Numer Działania	3.3
Czas trwania Działania	2004 – 2006
Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)	MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)	<ul style="list-style-type: none"> – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR, – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, – właściwe merytorycznie departamenty w MEN, – WUP, – PFRON, – PARP, – KPRM
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub	– Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w

grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	MRR, – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, – właściwe merytorycznie departamenty w MEN, – WUP, – PFRON, – PARP, – KPRM –
Instytucja Płatnicza	Minister Finansów – właściwy merytorycznie departament w MF
Rodzaj pomocy	Zakup sprzętu komputerowego i elektronicznego
Maksymalna wysokość pomocy w % kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla Działania	227 992 euro
Wsparcie finansowe UE	170 988 euro
Wsparcie finansowe krajowe	57 004 euro
Wkład środków publicznych (%)	100%
Wkład UE w środkach publicznych (%)	75,00%
Wkład krajowy w środkach publicznych (%)	25,00%
System wyboru projektów	Projekty zatwierdzane są na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego.
Skład Komitetu Sterującego dla Priorytetu 3	<u>Komitet Sterujący:</u> - przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, - przedstawiciele Instytucji Pośredniczących, - przedstawiciele właściwych ministrów ze względu na rodzaj działalności objętej SPO RZL, - przedstawiciele ogólnopolskich organizacji, - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych.

Opis Działania 3.3

Typy projektów:

- zakup i instalacja sprzętu komputerowego, koniecznego do prawidłowego funkcjonowania Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) SPO RZL,
- zakup i instalacja pozostałych urządzeń elektronicznych wyposażenia biurowego.

Zasady wyboru projektów

ZASADY FORMALNE – są określone w załączniku nr 3 do załącznika do rozporządzenia.

Budżet Działania 3.3 w euro (w cenach z 2004 r.)

Działanie	Łącznie	Wspólnota Europejska	Budżet Państwa	Jednostki Samorządu Terytorialnego	PFRON
3.3 Zakup sprzętu komputerowego	227 992	170 988	14 872	39 646	2 486

Wydatki kwalifikowalne

W szczególności finansowane mogą być:

1. Zakup i instalacja sprzętu komputerowego:

Wydatki związane z przeprowadzeniem postępowania w trybie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Wydatki na zakup i instalację sprzętu komputerowego.

Zakup i instalacja pozostałych urządzeń elektronicznych wyposażenia biurowego.

Wydatki na zakup oprogramowania.

Wydatki na zakup innych urządzeń elektronicznych niezbędnych do zarządzania i promowania SPO RZL.

2. Koszty leasingu sprzętu komputerowego.

Rozdział VI. Opis podsumowujący sposób wdrażania działań

6.1 Zadania Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) i Instytucji Pośredniczących w zakresie zarządzania finansowego

Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) i Instytucje Pośredniczące pełnią kluczową rolę w kwestiach związanych z zarządzaniem finansowym i obsługą finansową projektów. Do zadań Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) należy:

- prowadzenie dokumentacji księgowej i finansowej dotyczącej realizowanych projektów,
- kontrola wniosków o dofinansowanie realizacji projektu składanych przez potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) pod kątem prawidłowości i kwalifikowalności finansowej projektowanych zadań,
- weryfikacja wniosków Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) o płatność wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesienie wydatków przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) pod kątem ich prawidłowości formalno-rachunkowej i merytorycznej (w tym kwalifikowalności wydatków),
- zatwierdzanie otrzymywanych wniosków o płatność wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesienie wydatków przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) po ich weryfikacji,
- sporządzanie w ramach Działania wniosku o refundację od Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) do Instytucji Zarządzającej,
- przekazywanie środków finansowych dla Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) w formie dotacji lub zgodnie z *umową o dofinansowanie projektu w ramach SPO RZL 2004-2006*, na realizację projektów wybranych w trybie konkursowym,
- zapłata za wykonanie usługi w przypadku projektów własnych zatwierdzanych na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego,
- wykrywanie nieprawidłowości i zgłaszanie ich na bieżąco do Instytucji Pośredniczącej oraz odzyskiwanie dokonanych płatności od Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- przechowywanie wszelkiej dokumentacji związanej z realizacją projektów, co najmniej przez 3 lata od daty ostatniej płatności przekazanej przez Komisję Europejską w ramach SPO RZL (do końca grudnia 2013 roku),
- przekazywanie informacji dotyczących postępu finansowego działania według źródeł pochodzenia środków, zawierające w szczególności zestawienie poniesionych wydatków oraz zrealizowanych płatności w ramach sprawozdań okresowych składanych do Instytucji Pośredniczącej,
- sporządzanie okresowych, rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji Działań,
- zagwarantowanie prawidłowości operacji finansowych poprzez wdrożenie systemu zarządzania i kontroli.

Z kolei Instytucje Pośredniczące są odpowiedzialne za:

- zagwarantowanie prawidłowości operacji finansowych poprzez wdrożenie systemu zarządzania i kontroli (w zakresie finansowym zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz wnioskami Komitetu Monitorującego o podjęcie działań naprawczych),
- weryfikację i potwierdzanie wydatków poniesionych w ramach Działań (np. poprzez weryfikację wniosków o refundację składanych przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) pod kątem prawidłowości i kwalifikowalności finansowej) zgłoszonych przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) w ramach wniosku o refundację i przekazywanie ich do Instytucji Zarządzającej SPO RZL,
- przygotowywanie sprawozdań okresowych, rocznych i sprawozdania końcowego na temat wdrażania Priorytetów SPO RZL w oparciu o sprawozdania otrzymywane od Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających),
- zbieranie informacji o zaistniałych nieprawidłowościach i zgłaszanie ich do Instytucji Zarządzającej SPO RZL oraz informowanie o procesie odzyskiwania przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) nieprawidłowo wydatkowanych środków przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- przygotowywanie rocznych i wieloletnich prognoz wydatków (płatności) z EFS dla poszczególnych Działań w ramach SPO RZL i przekazywanie ich do Instytucji Zarządzającej SPO RZL do końca lutego roku budżetowego,
- przechowywanie wszelkiej dokumentacji związanej z realizacją Działań, co najmniej przez 3 lata od daty ostatniej płatności przekazanej przez Komisję Europejską w ramach SPO RZL (do końca grudnia 2013 roku).

6.2 Podstawy zatwierdzania projektów do realizacji

6.2.1 Zasady wyboru projektów

W realizacji SPO RZL instytucje odpowiedzialne za poszczególne fazy wyboru projektów kierować się będą w szczególności następującymi zasadami:

- **przejrzystości** – jej zapewnieniu służą wcześniej uzgodnione i znane Ostatecznym Odbiorcom (Beneficjentom) zasady wyboru, prosta i transparentna procedura wyłaniania ofert, zaangażowanie partnerów społecznych w najważniejsze etapy wyboru projektów oraz kontrola procedur,
- **bezsronności** – jej zapewnieniu służą jasno sprecyzowane zasady wyboru i oceny projektów,
- **jakości** – realizacja Programu odbywa się na podstawie umów o dofinansowanie projektu zawartych z Ostatecznymi Odbiorcami (beneficjentami), którzy zapewnią odpowiednią jakość przedłożonych do oceny projektów. Jakość świadczonych usług jest na bieżąco monitorowana i kontrolowana przez powołane do tego organy i instytucje,
- **efektywności** – instytucje odpowiedzialne za zarządzanie i wdrażanie Programu monitorują i kontrolują wykorzystanie środków w sposób maksymalnie efektywny, w szczególności poprzez dopuszczenie do realizacji Programu projektów, które gwarantują efektywne, racjonalne, gospodarne i celowe wykorzystanie środków.

6.2.2 Wnioskowanie o środki z EFS

Pierwszym krokiem Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) jest wypełnienie wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, którego formularz jest dostępny:

- w punkcie informacyjnym Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej),
- na następujących stronach internetowych: www.efs.gov.pl, stronach MPiPS, MEN oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających).

Wniosek służy do przedstawienia zakresu działań, które Ostateczny Odbiorca (beneficjent) chce realizować i jest niezbędny, aby wybrać projekty najlepsze pod względem efektywności i zgodności z wymogami SPO RZL.

Wniosek jest wypełniany w języku polskim, przy pomocy aplikacji będącej częścią SIMIK. Podczas wypełniania wniosku o dofinansowanie realizacji projektu Ostateczny Odbiorca (beneficjent) ma do dyspozycji instrukcję wypełniania wniosku. Może też uzyskać informację z różnych źródeł:

- EFS w Polsce – poradnik dla Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- KOSzEFS,
- ROSzEFS,
- Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) Działania SPO RZL (MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, WUP, PFRON, MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, PARP).

6.3 Podpisywanie umów o dofinansowanie projektu

Instytucja Zarządzająca SPO RZL zawiera z Beneficjentami Końcowymi (instytucjami wdrażającymi) Działania: 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 *umowy finansowania działania*, o której mowa w art. 21 ust.5 ustawy o NPR, określające wartość oraz harmonogram realizacji Działania. Dzięki tej umowie możliwe jest refundowanie z rachunku SPO RZL utworzonego na poziomie Instytucji Zarządzającej SPO RZL, na którym gromadzone są środki EFS, wydatków poniesionych na rzecz Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające).

Każde Działanie wdrażane jest na podstawie opracowywanego corocznie Ramowego Planu Realizacji Działania, który stanowi załącznik do *umowy finansowania działania* i który jest zatwierdzany przez Instytucję Zarządzającą na podstawie opinii i rekomendacji właściwego Komitetu Sterującego. Komitety Sterujące zbierają się przynajmniej raz na kwartał. Ramowy Plan Realizacji Działania przygotowujący jest przez Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą) i określa:

- 1) tryb wyboru projektów: konkursowy lub/i projekty zatwierdzane na podstawie opinii i rekomendacji Komitetu Sterującego,
- 2) harmonogram i zakres ogłaszanych konkursów,
- 3) alokację finansową na poszczególne schematy oraz
- 4) preferowane typy projektów na dany rok budżetowy.

W przypadku, gdy Beneficjentami Końcowymi (instytucjami wdrażającymi) są wojewódzkie urzędy pracy, PFRON i PARP, opracowany przez Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą) Ramowy Plan Realizacji Działania przekazywany jest do opinii zarządu Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) (PFRON, PARP) lub do Zarządu Województwa właściwego dla wojewódzkiego urzędu pracy. Po uzyskaniu opinii zarządu Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) przekazuje - za

pośrednictwem Instytucji Pośredniczącej - Ramowy Plan Realizacji Działania do Komitetu Sterującego, który może rekomendować Instytucji Zarządzającej:

- przyjęcie dokumentu,
- zaakceptowanie dokumentu warunkowo, przy założeniu dokonania poprawek lub uzupełnień w podanym terminie lub
- zwrócenie dokumentu w celu dokonania poprawek lub uzupełnień, wyznaczając termin przedłożenia nowej wersji.

W przypadku konieczności przedłożenie nowej wersji, Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) przedkłada zmodyfikowany Ramowy Plan Realizacji Działania do ponownego rozpatrzenia przez Komitet Sterujący. Rekomendowany przez Komitet Sterujący Ramowy Plan Realizacji Działania przekazywany jest do zaakceptowania zarządowi Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) (PFRON, PARP) lub Zarządowi Województwa właściwego dla wojewódzkiego urzędu pracy.

Na podstawie Ramowych Planów Realizacji Działania ogłaszane są konkursy, w ramach których wyłanianie są projekty do dofinansowywania w ramach SPO RZL. W momencie przekazania Ostatecznemu Odbiorcy (beneficjentowi) decyzji o zaakceptowaniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu rozpoczyna się procedura podpisania *umowy o dofinansowanie projektu*, o której mowa w art. 28 pkt 2 ustawy o NPR, pomiędzy Beneficjentem Końcowym (instytucją wdrażającą) i Ostatecznym Odbiorcą (beneficjentem). Wraz z decyzją o przyjęciu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu Ostateczny Odbiorca (beneficjent) otrzymuje od Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) dwa nie podpisane formularze umowy.

Formularz *umowy o dofinansowanie projektu* pomiędzy Beneficjentem Końcowym (instytucją wdrażającą) a Ostatecznym Odbiorcą (beneficjentem) dostępny jest na stronach internetowych oraz w punkcie informacyjnym Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej).

Ostateczny Odbiorca (beneficjent), po otrzymaniu decyzji o zaakceptowaniu projektu do realizacji, w terminie uzgodnionym z Beneficjentem Końcowym (instytucją wdrażającą), zobowiązany jest do odesłania Beneficjentowi Końcowemu (instytucji wdrażającej) podpisanych egzemplarzy umowy.

Ze strony Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) umowa winna być podpisana przez osobę uprawnioną do podejmowania decyzji wiążących w stosunku do Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta), która wskazana została we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.

Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) odsyła Ostatecznemu Odbiorcy (beneficjentowi) jeden egzemplarz podpisanej przez obie strony umowy.

6.4 Monitorowanie i ocena projektów przyjętych do realizacji

Monitoring

Dla zapewnienia skuteczności i sprawności działania Programu, wdrażanie Programu wspierane będzie poprzez monitoring projektów przyjętych do realizacji. Monitorowanie projektów jest procesem ciągłym, pozwalającym badać aktualnie zachodzące zmiany. Jego celem jest szybka korekta odchyłeń od realizacji celów operacyjnych. Projekty w ramach poszczególnych Działań Programu muszą być ukierunkowane na osiągnięcie zdefiniowanych celów Działań, przyczyniając się w ten sposób do osiągnięcia generalnego celu Programu, jakim jest budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze szkolenia, kształcenia i pracy.

Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci) są zobowiązani do informowania Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) o etapach realizacji projektów w sprawozdaniach okresowych, rocznych oraz w sprawozdaniu końcowym (podsumowującym). Sprawozdania powinny być dostarczane w wersji papierowej i elektronicznej.

Dane zawarte w sprawozdaniach muszą korespondować z informacjami przedstawionymi przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, umożliwiając weryfikację realizacji założonych rezultatów. Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) odpowiadają za wprowadzanie danych otrzymywanych od Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) do SIMIK.

Na tej podstawie Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) przygotowują dla Instytucji Pośredniczącej SPO RZL okresowe i roczne sprawozdania oraz sprawozdanie końcowe z realizacji Działania, a także informują o nieprawidłowościach w realizacji projektów.

Ponadto Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) uruchamiają środki finansowe, prowadzą dokumentację i kontrolę prawidłowości wykorzystywanych środków oraz kontrolę realizacji projektów na miejscu. Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) w ramach sprawozdań zamieszczają wyniki przeprowadzonych kontroli, które przekazują Instytucji Pośredniczącej SPO RZL. Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) przekazują Instytucji Zarządzającej SPO RZL informacje dotyczące oceny realizacji poszczególnych Działań Programu oraz oddziaływania Programu przygotowane w ramach rocznego sprawozdania z realizacji Działania. Zgodnie z wymogiem rozporządzenia nr 1260/1999/WE (art. 35) Program jest nadzorowany przez Komitet Monitorujący SPO RZL. Instytucja Zarządzająca SPO RZL odpowiedzialna jest za skuteczne i prawidłowe zarządzanie i wdrażanie Programu. Jednym z obowiązków Instytucji Zarządzającej SPO RZL jest przygotowywanie rocznych sprawozdań na temat wdrażania Programu dla Komisji Europejskiej, zatwierdzanych uprzednio przez Komitet Monitorujący SPO RZL. Sprawozdania są przygotowywane w oparciu o informacje znajdujące się w SIMIK.

Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) dokonują także okresowej oceny realizacji poszczególnych Działań. Instytucja Zarządzająca SPO RZL jest odpowiedzialna za organizację procesu okresowej oceny realizacji Działań, w tym badania ostatecznych beneficjentów. Zadaniem Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) jest zbieranie danych o ostatecznych beneficjentach w bazie PEFS, które umożliwią późniejsze ankietowanie losowo wybranej grupy uczestników projektów, czyli np.: osób przeszkolonych dzięki wsparciu EFS, 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie. Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) zobowiązani są także do współpracy z wykonawcą badania, w tym do udostępniania danych o ostatecznych beneficjentach. Otrzymane wyniki badania pozwolą na sprawdzenie, co dzieje się z tymi osobami po zakończeniu wsparcia, np.: czy utrzymały/uzyskały zatrudnienie w następstwie udzielonego wsparcia. Dzięki bieżącemu monitorowaniu projektów oraz ich obiektywnej ocenie możliwe jest wyselekcjonowanie projektów najbardziej efektywnych, tzn. takich, które najlepiej odpowiadają na potrzeby i których rozwiązania są trwałe i nadające się do powielenia. Projekty takie będą promowane w celu przyszłego lepszego wykorzystania środków z EFS.

Zgodnie z wymogiem rozporządzenia nr 1260/1999/WE fizyczne i finansowe wskaźniki monitorowania zawarte w Uzupelnieniu Programu na poziomie każdego Działania mają obrazować skalę oraz naturę działań podejmowanych w ramach interwencji, a tym samym ukazać stopień realizacji celów Programu. Gromadzenie danych w systemie monitoringu i kontroli na poziomie podejmowanych Działań umożliwi ich bieżącą, jednolitą oraz obiektywną ocenę. Większość przedstawionych w dokumencie wskaźników będzie mierzona kwartalnie lub rocznie, pozostałe, zwłaszcza wskaźniki oddziaływania, będą mierzone po zakończeniu realizacji Programu.

Ocena

Program poddany zostanie okresowej ocenie. Ocena (ewaluacja) ma charakter czasowy, przeprowadza się ją w określonym momencie cyklu życia Programu – przed (*ex ante*), w trakcie (*on-going*) i po jego zakończeniu (*ex post*). Ocena wyjaśnia znaczenie zachodzących zmian. Z uwagi na krótki okres programowania dla Programu nie będzie przeprowadzona ocena w połowie okresu programowania. Wyniki oceny *ex ante* zawarte są w niniejszym dokumencie. Przeprowadzona zostanie jeszcze wymagana przez rozporządzenie nr 1260/1999/WE ocena w trakcie oraz ocena końcowa.

Celem ewaluacji bieżącej jest pomoc w przeprowadzeniu ewentualnych zmian w Programie, wynikających z jego nieprawidłowego funkcjonowania. Ocenę przeprowadzają niezależni ewaluatorzy bądź komórka ewaluacyjna w Instytucji Zarządzającej SPO RZL. Komisja Europejska ponosi główną odpowiedzialność za ocenę *ex-post* we współpracy z Polską, jednakże tę ocenę przeprowadza niezależny ewaluator w przeciągu trzech lat od zakończenia okresu programowania. Ocena *ex-post*, obejmuje wykorzystanie środków, skuteczność i wydajność pomocy oraz jej oddziaływanie. Ocena musi odpowiedzieć na pytania w jakim stopniu Program odpowiada zmieniającym się potrzebom, czy osiągnął zamierzone cele i w stosunku do jakich nakładów, czy wpłynął na grupy docelowe i czy zapoczątkowane przez niego zmiany są trwałe.

Ocena na mniejszą skalę jest także przeprowadzona podczas wdrażania Programu. Głównymi poruszonymi tematami będą:

- ocena systemu kontroli,
- ocena kwalifikowalności wydatków,
- ocena systemu audytu,
- ocena systemu wykrywania nieprawidłowości.

Ocena SPO RZL obejmie analizę skuteczności Programu w zakresie wypełnienia wszystkich jego celów, założonych rezultatów oraz przewidywanego oddziaływania. Ponadto Program zostanie poddany ocenie z punktu widzenia efektywności procesów i mechanizmów wdrażania. W szczególności zostanie poddany ewaluacji system monitorowania oraz proces selekcji projektów.

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej odnośnie systemu monitorowania i oceny pomocy realizowanej ze środków EFS w okresie 2000 – 2006 ocena Programu będzie obejmować stopień wdrożenia tematów horyzontalnych: rozwoju lokalnego, równości szans, zrównoważonego rozwoju oraz społeczeństwa informacyjnego.

Celem oceny jest między innymi określenie wartości dodanej, jaką powinny nieść ze sobą Działania współfinansowane z EFS. Analiza wartości dodanej będzie obejmować zarówno rezultaty Programu, jak i cały proces wdrażania i będzie badać cztery podstawowe zagadnienia:

- **trafność** podejmowanych działań w odniesieniu do zmieniających się uwarunkowań społecznych i ekonomicznych w danym okresie czasu,
- **spójność** Działań realizowanych w ramach Programu z krajową i regionalną polityką w zakresie rozwoju zasobów ludzkich, jak też z pozostałymi politykami unijnymi,
- **skuteczność** (badana zarówno na poziomie Programu jako całości, jak też na poziomie poszczególnych Działań); ocenie poddany zostanie stopień osiągnięcia założonych wskaźników rezultatu i oddziaływania; pogłębionej analizie zostaną poddane znaczące odchylenia od zakładanych wyników; zostanie oceniony system oraz narzędzia wdrażania pod kątem ich wpływu na skuteczność Programu,
- **wydajność**, analizowana na różnych poziomach (Programu, Działania); ocenie poddane zostaną osiągnięte efekty pomocy w porównaniu z ich kosztami.

Organizacja ewaluacji Programu będzie należała do Instytucji Zarządzającej SPO RZL. Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) oraz Instytucje Pośredniczące SPO RZL zobowiązane są do współpracy z niezależnymi ewaluatorami, którzy przeprowadzają badania w celu oceny Programu na zlecenie Instytucji Zarządzającej SPO RZL.

W celu zapewnienia obiektywności przeprowadzenie oceny Programu będzie zlecane niezależnym ewaluatorom. W prace nad przygotowaniem oceny Programu będą zaangażowani partnerzy wchodzący w skład Komitetu Monitorującego SPO RZL.

W celu kompleksowej ewaluacji Programu zostaną wykorzystane następujące narzędzia:

- monitorowanie informacji administracyjnych, w tym informacji ze sprawozdań na temat bieżącej realizacji wsparcia. Do celów bieżącej sprawozdawczości będzie służył SIMIK. System będzie dostarczał dane na temat poszczególnych projektów oraz będzie agregował dane w celu wyliczenia wskaźników wkładu (wskaźniki finansowe), produktu oraz rezultatu na wyższych poziomach (Działania, Priorytetu, Programu),
- badania polegające na ankietowaniu odbiorców pomocy po upływie określonego czasu od zakończenia wsparcia. Dzięki tym badaniom możliwe będzie określenie niektórych wskaźników oddziaływania. W celu ułatwienia Beneficjentom Końcowym (instytucjom wdrażającym) przechowywania i gromadzenia danych dotyczących ostatecznych beneficjentów zostaną utworzone lokalne bazy danych PEFS służące monitorowaniu efektów wsparcia EFS,
- badania tematyczne kwestii pojawiających się w trakcie realizacji Programu. Za pomocą tego narzędzia będą badane między innymi kwestie związane z tematami horyzontalnymi.

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej wszelkie wyniki ewaluacji, w szczególności wyniki ewaluacji dotyczącej systemu i narzędzi wdrażania będą publikowane i rozpowszechniane zarówno wśród zainteresowanych osób, jak też i wśród szerokiej opinii publicznej. Strategia rozpowszechniania wyników oceny zostanie opracowana przez Zespół do spraw Oceny Programów w Departamencie Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym.

Rozdział VII. Plan finansowy

7.1 Tabele finansowe

Na podstawie art. 29 rozporządzenia nr 1260/1999/WE¹²⁾ współfinansowanie z EFS dla SPO RZL jest skalkulowane w odniesieniu do poziomu ogółu środków publicznych przeznaczonych na SPO RZL. Środki finansowe przeznaczone na realizację SPO RZL podane w tabelach finansowych (poniżej) określone zostały w euro.

¹²⁾ Zgodnie z art. 107 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. WE L 210 z 31.07.2006), z dniem 1 stycznia 2007 r., rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 dotyczące zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 63 z 03.03.2001) utraciło moc obowiązującą. Jednakże rozporządzenie nr 1260/1999/WE może być nadal stosowane w zakresie określonym w art. 105 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006.

Tabela 1. Plan finansowy dla Uzupelnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoj Zasobow Ludzkich 2004-2006 wg Priorytetu i Dzialania (w euro)

Priorytet/Dzialanie	Kategoria interwencji	Koszty ogolem	Srodki publiczne					Srodki prywatne	
			Wklad wspolnotowy EFS	Krajowy wklad publiczny			Ogolem		
				Budzet panstwa	Budzet JST	Inne (Fundusz Pracy, PFRON)			Lacznie
Priorytet 1 Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej		927 991 965	695 969 850	20 565 819	12 537 776	198 918 520	232 022 115	927 991 965	10 601 922
Dzialanie 1.1 Rozwoj i modernizacja instrumentow i instytucji rynku pracy	21	101 123 124	80 101 687	4 068 608	0	16 952 829	21 021 437	101 123 124	0
Dzialanie 1.2 Perspektywy dla mlodziezy	21	274 406 044	199 131 423	0	2 980 875	72 293 746	75 274 621	274 406 044	3 947 519
Dzialanie 1.3 Przeciwdzialanie i zwalczanie dlugotrwalego bezrobocia	21	263 802 891	194 519 274	0	2 979 196	66 304 421	69 283 617	263 802 891	3 947 519
Dzialanie 1.4 Integracja zawodowa i spoleczna osob niepełnosprawnych	22	106 352 489	76 375 463	0	0	29 977 026	29 977 026	106 352 489	1 015 119
Dzialanie 1.5 Promocja aktywnej polityki spolecznej poprzez wsparcie grup szczegolnego ryzyka	22	100 397 557	80 315 890	8 380 247	5 185 087	6 516 333	20 081 667	100 397 557	1 127 877
Dzialanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	25	81 909 860	65 526 113	8 116 964	1 392 618	6 874 165	16 383 747	81 909 860	563 888
Priorytet 2 Rozwoj spolecznostwa opartego na wiedzy		988 566 943	741 400 000	247 166 943	0	0	247 166 943	988 566 943	7 800 997
Dzialanie 2.1 Zwiakszenie dostepu do edukacji - promocja ksztalcenia przez cale zycie	23	278 028 307	208 507 115	69 521 192	0	0	69 521 192	278 028 307	0
Dzialanie 2.2 Podniesienie jakosci edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy	23	450 545 865	337 911 531	112 634 334	0	0	112 634 334	450 545 865	0
Dzialanie 2.3 Rozwoj kadr nowoczesnej gospodarki	24	253 325 092	189 981 183	63 343 909	0	0	63 343 909	253 325 092	7 800 997
Dzialanie 2.4 Wzmocnienie zdolnosci administracyjnych	23	6 667 679	5 000 171	1 667 508	0	0	1 667 508	6 667 679	0
Priorytet 3 Pomoc techniczna		43 552 021	32 663 366	8 355 230	533 810	1 999 615	10 888 655	43 552 021	0
Dzialanie 3.1 Wsparcie zarzadzania SPO RZL	41	23 800 937	17 850 166	3 709 688	276 384	1 964 699	5 950 771	23 800 937	0
Dzialanie 3.2 Informacja i promocja dzialan SPO RZL	41	19 523 092	14 642 212	4 630 670	217 780	32 430	4 880 880	19 523 092	0
Dzialanie 3.3 Zakup sprzetu komputerowego	41	227 992	170 988	14 872	39 646	2 486	57 004	227 992	0
SPO RZL ogolem		1 960 110 929	1 470 033 216	276 087 992	13 071 586	200 918 135	490 077 713	1 960 110 929	18 402 919

Tabela 2. Plan finansowy dla Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 wg Priorytetu, Działania i lat (w euro)

Priorytet/Działanie	Koszty ogółem	Środki publiczne					Ogółem	Środki prywatne
		Wkład wspólnotowy EFS	Krajowy wkład publiczny					
			Budżet państwa	Budżet JST	Inne (Fundusz Pracy, PFRON)	Łącznie		
Priorytet 1 Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	927 991 965	695 969 850	20 565 819	12 537 776	198 918 520	232 022 115	927 991 965	10 601 922
2004	221 039 041	165 769 640	5 860 952	2 929 551	46 478 898	55 269 401	221 039 041	2 477 224
2005	315 814 269	236 851 052	8 373 522	4 185 441	66 404 254	78 963 217	315 814 269	3 539 201
2006	391 138 655	293 349 158	6 331 345	5 422 784	86 035 368	97 789 497	391 138 655	4 585 497
2004-2006	927 991 965	695 969 850	20 565 819	12 537 776	198 918 520	232 022 115	927 991 965	10 601 922
Działanie 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy	101 123 124	80 101 687	4 068 608	0	16 952 829	21 021 437	101 123 124	0
2004	27 848 444	21 881 034	954 786	0	5 012 624	5 967 410	27 848 444	0
2005	39 789 163	31 263 543	1 364 099	0	7 161 521	8 525 620	39 789 163	0
2006	33 485 517	26 957 110	1 749 723	0	4 778 684	6 528 407	33 485 517	0
2004-2006	101 123 124	80 101 687	4 068 608	0	16 952 829	21 021 437	101 123 124	0
Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży	274 406 044	199 131 423	0	2 980 875	72 293 746	75 274 621	274 406 044	3 947 519
2004	64 112 665	46 524 150	0	696 505	16 892 010	17 588 515	64 112 665	922 369
2005	91 602 190	66 473 534	0	995 095	24 133 561	25 128 656	91 602 190	1 317 786
2006	118 691 189	86 133 739	0	1 289 275	31 268 175	32 557 450	118 691 189	1 707 364
2004-2006	274 406 044	199 131 423	0	2 980 875	72 293 746	75 274 621	274 406 044	3 947 519
Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	263 802 891	194 519 274	0	2 979 196	66 304 421	69 283 617	263 802 891	3 947 519
2004	61 635 259	45 446 589	0	696 113	15 492 557	16 188 670	61 635 259	922 369
2005	88 062 618	64 933 918	0	994 534	22 134 166	23 128 700	88 062 618	1 317 786
2006	114 105 014	84 138 767	0	1 288 549	28 677 698	29 966 247	114 105 014	1 707 364
2004-2006	263 802 891	194 519 274	0	2 979 196	66 304 421	69 283 617	263 802 891	3 947 519
Działanie 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	106 352 489	76 375 463	0	0	29 977 026	29 977 026	106 352 489	1 015 119
2004	24 848 383	17 844 012	0	0	7 004 371	7 004 371	24 848 383	237 191

2005	35 502 581	25 495 458	0	0	10 007 123	10 007 123	35 502 581	338 873
2006	46 001 525	33 035 993	0	0	12 965 532	12 965 532	46 001 525	439 055
2004-2006	106 352 489	76 375 463	0	0	29 977 026	29 977 026	106 352 489	1 015 119
Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka	100 397 557	80 315 890	8 380 247	5 185 087	6 516 333	20 081 667	100 397 557	1 127 877
2004	23 456 877	18 764 635	2 542 257	1 211 537	938 448	4 692 242	23 456 877	263 538
2005	33 514 632	26 810 842	3 632 113	1 730 919	1 340 758	6 703 790	33 514 632	376 515
2006	43 426 048	34 740 413	2 205 877	2 242 631	4 237 127	8 685 635	43 426 048	487 824
2004-2006	100 397 557	80 315 890	8 380 247	5 185 087	6 516 333	20 081 667	100 397 557	1 127 877
Działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	81 909 860	65 526 113	8 116 964	1 392 618	6 874 165	16 383 747	81 909 860	563 888
2004	19 137 413	15 309 220	2 363 909	325 396	1 138 888	3 828 193	19 137 413	131 757
2005	27 343 085	21 873 757	3 377 310	464 893	1 627 125	5 469 328	27 343 085	188 241
2006	35 429 362	28 343 136	2 375 745	602 329	4 108 152	7 086 226	35 429 362	243 890
2004-2006	81 909 860	65 526 113	8 116 964	1 392 618	6 874 165	16 383 747	81 909 860	563 888
Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy	988 566 943	741 400 000	247 166 943	0	0	247 166 943	988 566 943	7 800 997
2004	230 969 815	173 217 287	57 752 528	0	0	57 752 528	230 969 815	1 822 765
2005	330 003 072	247 492 221	82 510 851	0	0	82 510 851	330 003 072	2 604 179
2006	427 594 056	320 690 492	106 903 564	0	0	106 903 564	427 594 056	3 374 053
2004-2006	988 566 943	741 400 000	247 166 943	0	0	247 166 943	988 566 943	7 800 997
Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie	278 028 307	208 507 115	69 521 192	0	0	69 521 192	278 028 307	0
2004	64 958 824	48 714 643	16 244 181	0	0	16 244 181	64 958 824	0
2005	92 811 312	69 603 303	23 208 009	0	0	23 208 009	92 811 312	0
2006	120 258 171	90 189 169	30 069 002	0	0	30 069 002	120 258 171	0
2004-2006	278 028 307	208 507 115	69 521 192	0	0	69 521 192	278 028 307	0
Działanie 2.2 Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy	450 545 865	337 911 531	112 634 334	0	0	112 634 334	450 545 865	0
2004	105 266 007	78 948 097	26 317 910	0	0	26 317 910	105 266 007	0
2005	150 401 064	112 800 749	37 600 315	0	0	37 600 315	150 401 064	0
2006	194 878 794	146 162 685	48 716 109	0	0	48 716 109	194 878 794	0
2004-2006	450 545 865	337 911 531	112 634 334	0	0	112 634 334	450 545 865	0
Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	253 325 092	189 981 183	63 343 909	0	0	63 343 909	253 325 092	7 800 997
2004	59 187 140	44 386 330	14 800 810	0	0	14 800 810	59 187 140	1 822 765

2005	84 564 894	63 419 025	21 145 869	0	0	21 145 869	84 564 894	2 604 179
2006	109 573 058	82 175 828	27 397 230	0	0	27 397 230	109 573 058	3 374 053
2004-2006	253 325 092	189 981 183	63 343 909	0	0	63 343 909	253 325 092	7 800 997
Działanie 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych	6 667 679	5 000 171	1 667 508	0	0	1 667 508	6 667 679	0
2004	1 557 844	1 168 217	389 627	0	0	389 627	1 557 844	0
2005	2 225 802	1 669 144	556 658	0	0	556 658	2 225 802	0
2006	2 884 033	2 162 810	721 223	0	0	721 223	2 884 033	0
2004-2006	6 667 679	5 000 171	1 667 508	0	0	1 667 508	6 667 679	0
Priorytet 3 Pomoc techniczna	43 552 021	32 663 366	8 355 230	533 810	1 999 615	10 888 655	43 552 021	0
2004	5 953 510	4 464 873	896 683	124 728	467 226	1 488 637	5 953 510	0
2005	8 506 206	6 379 395	1 281 087	178 200	667 524	2 126 811	8 506 206	0
2006	29 092 305	21 819 098	6 177 460	230 882	864 865	7 273 207	29 092 305	0
2004-2006	43 552 021	32 663 366	8 355 230	533 810	1 999 615	10 888 655	43 552 021	0
Działanie 3.1 Wsparcie zarządzania SPO RZL	23 800 937	17 850 166	3 709 688	276 384	1 964 699	5 950 771	23 800 937	0
2004	4 919 480	3 689 395	706 438	64 579	459 068	1 230 085	4 919 480	0
2005	7 028 812	5 271 395	1 009 285	92 264	655 868	1 757 417	7 028 812	0
2006	11 852 645	8 889 376	1 993 965	119 541	849 763	2 963 269	11 852 645	0
2004-2006	23 800 937	17 850 166	3 709 688	276 384	1 964 699	5 950 771	23 800 937	0
Działanie 3.2 Informacja i promocja działań SPO RZL	19 523 092	14 642 212	4 630 670	217 780	32 430	4 880 880	19 523 092	0
2004	980 762	735 529	186 770	50 886	7 577	245 233	980 762	0
2005	1 401 285	1 050 921	266 837	72 701	10 826	350 364	1 401 285	0
2006	17 141 045	12 855 762	4 177 063	94 193	14 027	4 285 283	17 141 045	0
2004-2006	19 523 092	14 642 212	4 630 670	217 780	32 430	4 880 880	19 523 092	0
Działanie 3.3 Zakup sprzętu komputerowego	227 992	170 988	14 872	39 646	2 486	57 004	227 992	0
2004	53 268	39 949	3 475	9 263	581	13 319	53 268	0
2005	76 109	57 079	4 965	13 235	830	19 030	76 109	0
2006	98 615	73 960	6 432	17 148	1 075	24 655	98 615	0
2004-2006	227 992	170 988	14 872	39 646	2 486	57 004	227 992	0
SPO RZL ogółem	1 960 110 929	1 470 033 216	276 087 992	13 071 586	200 918 135	490 077 713	1 960 110 929	18 402 919
2004	457 962 366	343 451 800	64 510 163	3 054 279	46 946 124	114 510 566	457 962 366	4 299 989
2005	654 323 547	490 722 668	92 165 460	4 363 641	67 071 778	163 600 879	654 323 547	6 143 380
2006	847 825 016	635 858 748	119 412 369	5 653 666	86 900 233	211 966 268	847 825 016	7 959 550
2004-2006	1 960 110 929	1 470 033 216	276 087 992	13 071 586	200 918 135	490 077 713	1 960 110 929	18 402 919

Tabela 3. Planowane źródła oraz pułapy współfinansowania działań SPO RZL

Priorytety i działania SPO RZL	Kategoria interwencji	Środki publiczne				Główne źródło współfinansowania	
		Wkład wspólnotowy EFS		Krajowy wkład publiczny			Ogółem
Priorytet 1 Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej		695 969 850	75,00%	232 022 115	25,00%	927 991 965	
Działanie 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów instytucji rynku pracy	21	80 101 687	79,21%	21 021 437	20,79%	101 123 124	Budżet Państwa, Fundusz Pracy
Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży	21	199 131 423	72,57%	75 274 621	27,43%	274 406 044	Fundusz Pracy, JST
Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	21	194 519 274	73,74%	69 283 617	26,26%	263 802 891	Fundusz Pracy, JST
Działanie 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	22	76 375 463	71,81%	29 977 026	28,19%	106 352 489	PFRON
Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka	22	80 315 890	80,00%	20 081 667	20,00%	100 397 557	Budżet Państwa, JST, Fundusz Pracy
Działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	25	65 526 113	80,00%	16 383 747	20,00%	81 909 860	Budżet Państwa, JST, Fundusz Pracy
Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy		741 400 000	75,00%	247 166 943	25,00%	988 566 943	
Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie	23	208 507 115	74,99%	69 521 192	25,01%	278 028 307	Budżet Państwa
Działanie 2.2 Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy	23	337 911 531	75,00%	112 634 334	25,00%	450 545 865	Budżet Państwa
Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	24	189 981 183	75,00%	63 343 909	25,00%	253 325 092	Budżet Państwa
Działanie 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych	23	5 000 171	74,99%	1 667 508	25,01%	6 667 679	Budżet Państwa
Priorytet 3 Pomoc techniczna		32 663 366	75,00%	10 888 655	25,00%	43 552 021	
Działanie 3.1 Wsparcie zarządzania SPO RZL	41	17 850 166	75,00%	5 950 771	25,00%	23 800 937	Budżet Państwa, JST, PFRON, Fundusz Pracy
Działanie 3.2 Informacja i promocja działań SPO RZL	41	14 642 212	75,00%	4 880 880	25,00%	19 523 092	Budżet Państwa, JST, PFRON
Działanie 3.3 Zakup sprzętu komputerowego	41	170 988	75,00%	57 004	25,00%	227 992	Budżet Państwa, JST, PFRON
SPO RZL ogółem		1 470 033 216	75,00%	490 077 713	25,00%	1 960 110 929	

7.2 Kontrola finansowa

7.2.1 Ogólny system płatności

Zgodnie z ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) środki pochodzące z EFS są środkami publicznymi, a ich rozliczanie następuje według zasad obowiązujących dla dotacji z budżetu państwa. Nadzór finansowy nad nimi sprawuje Minister Finansów. Środki EFS gromadzone są na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które na podstawie umowy są otwierane w Narodowym Banku Polskim, prowadzona jest dla nich odrębna księgowość i sprawozdawczość.

Podstawowe elementy systemu:

1. Komisja Europejska wydaje decyzję o zatwierdzeniu pomocy i przyznaniu środków z EFS (art. 31 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/1999/WE).
2. Po wydaniu decyzji następuje wypłata zaliczki w wysokości 10% i 6% środków z EFS - na rzecz Instytucji Płatniczej. Zaliczka może zostać podzielona zasadniczo na nie więcej niż 2 lata budżetowe – w zależności od dostępności środków budżetowych (art. 32 ust. 2 rozporządzenia nr 1260/1999/WE).

Zaliczka jest przekazywana na rachunek bankowy MF (Minister Finansów - Instytucja Płatnicza), otwarty dla EFS. MF dysponuje także drugim rachunkiem, na którym gromadzone są środki na realizację Programu Operacyjnego.

Po dokonaniu przez Instytucję Płatniczą podziału środków na poszczególne Programy, środki z odpowiedniego rachunku „funduszowego” są przekazywane na odpowiedni rachunek „programowy”. Drugi poziom rachunków jest niezbędny ze względu na obowiązek przedstawiania przez Instytucję Płatniczą rozliczeń Komisji Europejskiej także w podziale na poszczególne Programy Operacyjne. Czas dokonywania operacji na tych rachunkach jest ograniczony do niezbędnego minimum. Rachunki są utworzone na podstawie umów rachunku bankowego zawartych pomiędzy MF a Narodowym Bankiem Polskim, zgodnie z art. 201 ustawy o finansach publicznych.

3. Minister Finansów, na podstawie porozumienia zawartego z Instytucją Zarządzającą SPO RZL przewidzianego w art. 203 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, przekazuje środki z rachunku „programowego” MF odpowiednio na rachunek Instytucji Zarządzającej SPO RZL. Rachunek ten jest utworzony na podstawie umowy rachunku bankowego zawartej pomiędzy Instytucją Zarządzającą SPO RZL a Narodowym Bankiem Polskim. Rachunek ten jest odrębny od rachunków służących obsłudze środków budżetu państwa. Podstawy prawne do posiadania odrębnych rachunków, na których gromadzone są środki pochodzące z funduszy strukturalnych zawarte są w art. 201 ustawy o finansach publicznych.

Środki są gromadzone na rachunkach bankowych, prowadzonych w euro, co pozwala na ograniczenie wysokości ewentualnych strat wynikających z różnic kursowych, które powstawałyby przy przechodzeniu środków w złotówkach przez system rachunków. Rozliczenia z Komisją Europejską dokonywane będą w euro, zgodnie z wymaganiami art. 33 rozporządzenia nr 1260/1999/WE.

4. Środki pochodzące z zaliczki, przekazane na rachunek Instytucji Zarządzającej SPO RZL mogą zostać wykorzystane w celu finansowania projektów lub w celu jak najszybszej refundacji wydatków poniesionych przez Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą) na rzecz Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów).
5. Instytucja Zarządzająca SPO RZL zawiera *umowy finansowania działania* z Beneficjentami Końcowymi (instytucjami wdrażającymi) (MEN, PARP, PFRON, WUP, KPRM), w których wysokość wkładu z EFS jest określona w stosunku do całości środków publicznych. W umowie określona jest między innymi wartość kontraktu w podziale na poszczególne okresy realizacji (przewidywany harmonogram realizacji Działania), a także źródło finansowania krajowego. W przypadku Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS, Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) Działań 1.1, 1.5 i 1.6 nie jest zawierana umowa finansowania Działania z Instytucją Zarządzającą SPO RZL. Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego realizuje swoje zadania na podstawie „Zakresu obowiązków Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego jako instytucji wdrażającej SPO RZL”, stanowiącego załącznik do Regulaminu wewnętrznego Departamentu.

Wypłaty na rzecz Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) są dokonywane przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) na podstawie *umowy o dofinansowanie projektu* ze środków budżetu państwa lub innych środków publicznych np. środka specjalnego na wspieranie rządowych programów służących aktywizacji zawodowej, Funduszu Pracy lub PFRON. Wypłata refundacji faktycznie poniesionych i kwalifikowalnych wydatków poniesionych w ramach poszczególnych Działań jest dokonywana przez Instytucję Płatniczą na rachunek Instytucji Zarządzającej SPO RZL w Narodowym Banku Polskim po zatwierdzeniu wniosku o refundację najpierw przez Instytucję Pośredniczącą SPO RZL (ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego lub ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania), a następnie przez Instytucję Zarządzającą SPO RZL. Następnie Instytucja Zarządzająca SPO RZL ze swojego rachunku SPO RZL w Narodowym Banku Polskim dokonuje refundacji faktycznie poniesionych wydatków w ramach poszczególnych Działań, jako spłaty pożyczki na prefinansowanie lub zwrot do budżetu państwa, budżetu jednostek samorządowych oraz na rzecz Funduszu Pracy, PFRON i PARP. Instytucja Zarządzająca SPO RZL jest odpowiedzialna za refundację faktycznie poniesionych i kwalifikowalnych wydatków, o których refundację występuje minister właściwy do spraw oświaty i

wychowania jako Instytucja Pośrednicząca SPO RZL oraz za zachowanie określonych na poziomie Działań procentowych poziomów finansowania z EFS i krajowych środków publicznych. Środki z Komisji Europejskiej zwracane są do budżetu państwa, budżetu jednostek samorządowych lub innych środków publicznych np. środka specjalnego na wspieranie rządowych programów służących aktywizacji zawodowej albo bezpośrednio na rzecz funduszy celowych (Fundusz Pracy, PFRON), a także na rzecz PARP lub innych źródeł prefinansowania ze środków publicznych.

6. Kwestie związane z dokonywaniem płatności pomiędzy Komisją Europejską a Instytucją Płatniczą reguluje art. 32 rozporządzenia nr 1260/1999/WE, natomiast sposób poświadczania wydatków – art. 9 rozporządzenia nr 438/2001/WE¹³⁾.

7.2.2 Podstawowe zasady finansowania projektów

Sprawozdawczość, przedkładanie wniosków i zatwierdzanie płatności

Ogólną zasadą systemu płatności dla Działań w ramach Programu w przypadku projektu wybranego w drodze konkursu jest przekazywanie dla Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) środków finansowych w formie dotacji lub zgodnie z *umową o dofinansowanie projektu*. W pozostałych przypadkach system płatności przewiduje zapłatę za usługę.

Wyjątek stanowią Działania 1.2 i 1.3, w których system płatności przewiduje zwiększanie limitu środków Funduszu Pracy na realizację projektu na rzecz powiatowych urzędów pracy, jak również Działanie 2.2 Schemat b) , w ramach którego ma miejsce zwiększenie środków finansowych dla wskazanej instytucji na realizację projektów.

Wszystkie odpowiednie instytucje odpowiedzialne za wykrywanie nieprawidłowości przygotowują raporty o nieprawidłowościach, zestawienia nieprawidłowości oraz noty o nieprawidłowościach, które są przesyłane do odpowiedniej instytucji zgodnie z systemem zarządzania obowiązującym dla Programu lub w szczególnych przypadkach bezpośrednio do Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z UE.. Instytucja Zarządzająca SPO RZL przygotowuje raporty o nieprawidłowościach, zestawienia nieprawidłowości oraz noty o nieprawidłowościach na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów odpowiedzialnych za wykrywanie nieprawidłowości (z wyjątkiem nieprawidłowości wykrytych przez Urzędy Kontroli Skarbowej), a następnie przesyła je do Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej oraz do wiadomości Departamentu Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów oraz (w przypadku not o nieprawidłowościach) do wiadomości Instytucji Zarządzającej PWW. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej przy pomocy Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków Finansowych z Unii Europejskiej informuje Komisję Europejską o nieprawidłowościach w oparciu o uzyskane informacje. Instytucja Płatnicza ponosi odpowiedzialność za korekty finansowe i odzyskiwanie nieprawidłowo wpłaconych kwot. Instytucje te działają zgodnie z rozporządzeniem Komisji nr 1681/1994/WE z dnia 11 lipca 1994 r. dotyczącym nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot wypłaconych nieprawidłowo w związku z finansowaniem polityki strukturalnej i organizacją systemu informacji w tej dziedzinie (Dz. Urz. WE L 178 z 12.07.1994, str. 43, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t.1, str. 23) i art. 8 rozporządzenia nr 438/2001/WE.

W realizacji projektu wybranego w drodze konkursu wymagany jest od Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) udział finansowy, określany mianem wkładu własnego. Minimalna wartość wkładu własnego wynosi 1% kwalifikowalnych wydatków projektu. Wkład własny nie wymaga bezpośredniego zaangażowania środków finansowych Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta). Wymagana minimalna jednoprocetowa wartość tego wkładu może być wniesiona w postaci wkładu rzeczowego.

Wkład własny jest rozumiany jako wkład Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów), bez względu na ich status prawny i źródło pochodzenia środków finansowych wykorzystywanych na realizację projektu.

Niezależnie od powyższego – w ogłaszanych konkursach Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) będzie określała ewentualny oczekiwany wkład własny od jednostek samorządu terytorialnego – zgodnie z tabelami finansowymi z Programu.

Wkład własny Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów), niezbędny dla realizacji projektów podlegających przepisom o pomocy publicznej powinien być traktowany jak środki prywatne i jako taki nie jest częścią publicznego współfinansowania krajowego. Tak rozumianych środków prywatnych nie należy wykazywać w sprawozdawczości jako wkładu własnego (stanowiącego część krajowego publicznego współfinansowania). Niemniej jednak środki prywatne muszą stanowić wydatki kwalifikowalne.

Ostateczny Odbiorca (beneficjent) jest zobowiązany do przekazywania informacji na temat poszczególnych etapów realizacji projektu w sprawozdaniach okresowych, rocznych i w sprawozdaniu końcowym, jak również do przedkładania wniosku o płatność w trybie określonym w *umowie o dofinansowanie projektu*. Dokumenty te przekazywane są do Beneficjentów

¹³⁾ Zgodnie z art. 54 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, z dniem 16 stycznia 2007 r., rozporządzenie Komisji (WE) 438/2001/WE z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 63 z 03.03.2001) utraciło moc obowiązującą. Jednakże rozporządzenie nr 438/2001/WE może być nadal stosowane w zakresie określonym w art. 54 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006.

Końcowych (instytucji wdrażających), w celu przeprowadzenia weryfikacji formalnej i merytorycznej. W szczególności, Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) weryfikuje prawidłowość przedstawionych przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) wniosków o płatność, w tym sprawdza kwalifikowalność poniesionych wydatków oraz zgodność z procedurami Programu i Uzupełnienia Programu. Po zweryfikowaniu i zaakceptowaniu wniosku Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) dokonują płatności na rzecz Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta).

Na podstawie wniosków Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) przygotowują w ramach właściwego dla nich Działania wniosek o refundację od Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) do Instytucji Zarządzającej SPO RZL i przekazują go do Instytucji Pośredniczącej SPO RZL, która dokonuje weryfikacji wniosków, a następnie przekazuje je do Instytucji Zarządzającej. Po zatwierdzeniu wniosków Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), Instytucja Zarządzająca SPO RZL dokonuje refundacji ze środków EFS, a następnie przygotowuje wniosek na poziomie programu operacyjnego do Instytucji Płatniczej, która występuje o refundację faktycznie poniesionych wydatków z EFS do Komisji Europejskiej. Po otrzymaniu środków z Komisji Europejskiej Instytucja Płatnicza przekazuje je na rachunek programowy Instytucji Zarządzającej SPO RZL.

Podstawy zawieszania płatności

Środki europejskie przekazywane w ramach funduszy strukturalnych posiadają status środków publicznych. Oznacza to, że przy ich wydatkowaniu mają zastosowanie wszystkie zasady, które obowiązują w polskim systemie finansów publicznych. Muszą być one zatem wydatkowane wyłącznie na określony cel, według obowiązujących procedur oraz rozliczone zgodnie z zasadami obowiązującymi dla dotacji z budżetu państwa. W związku z tym wszelkie naruszenia wyżej wymienionych zasad są podstawą do zawieszenia płatności oraz zastosowania sankcji odpowiednich dla tych naruszeń.

W przypadku Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) realizujących poszczególne projekty w ramach Programu podstawą zawieszenia płatności są wszelkie nieprawidłowości w realizacji projektu, w szczególności nie wywiązywanie się z postanowień *umowy o dofinansowanie projektu*, takie jak: nieterminowe, nieprawidłowe realizowanie projektu, niedopełnienie obowiązków sprawozdawczych. Ponowne uruchomienie płatności następuje po ich usunięciu.

7.2.3. Audyt i kontrola projektów przyjętych do realizacji

7.2.3.1. Audyt

We wszystkich instytucjach zaangażowanych we wdrażanie SPO RZL to znaczy Instytucji Płatniczej, Instytucji Zarządzającej PWW, Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucjach Pośredniczących (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania) oraz w instytucjach pełniących rolę Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) (MPiPS, MEN, WUP, PFRON, PARP, KPRM) utworzono komórki audytu wewnętrznego. Komórka audytu wewnętrznego nie jest zaangażowana w żadną działalność operacyjną jednostki sektora finansów publicznych. Pełni ona funkcję ciała doradczego dla kierownika instytucji, zapewniając go jednocześnie o prawidłowym funkcjonowaniu systemu zarządzania finansowego i kontroli.

Ustanowienie audytu wewnętrznego wiąże się bezpośrednio z wdrażaniem ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Sposób i tryb przeprowadzania audytu wewnętrznego został uregulowany w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu przeprowadzania audytu wewnętrznego (Dz.U. Nr 112, poz. 765). Ponadto Minister Finansów wydał Komunikat Nr 11 Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2006 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF Nr 7, poz. 56).

Do przeprowadzania audytu upoważnione są komórki audytu wewnętrznego istniejące w jednostkach odpowiedzialnych za zarządzanie i wdrażanie SPO RZL (wymienionych powyżej) oraz w uzasadnionych przypadkach - jednostka audytu wewnętrznego Instytucji Zarządzającej SPO RZL.

W ramach organizacji systemu audytu wewnętrznego u Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) i zasad współpracy pomiędzy jednostką audytu wewnętrznego Instytucji Zarządzającej SPO RZL i jednostką audytu wewnętrznego Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) wyszczególniono prawa i obowiązki obu podmiotów.

Do zadań jednostki audytu wewnętrznego Instytucji Zarządzającej SPO RZL należy:

- określenie wytycznych dotyczących przygotowania „ścieżek audytu”,
- opracowanie wytycznych określających jednolity wzór „ścieżek audytu” i ich prezentacji oraz jednolitych wytycznych dotyczących procedur prowadzenia audytu wewnętrznego przez instytucję wdrażającą, a także bieżące monitorowanie systemu audytu wewnętrznego u Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) pod kątem jego jednolitego funkcjonowania,
- koordynacja działań prowadzonych przez Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą), związanych z wykonywaniem audytu oraz zbieranie sprawozdań i informacji o stanie realizacji zadań audytowych odnoszących się do obszarów działalności związanej z wdrażaniem SPO RZL.

Ponadto jednostka audytu wewnętrznego Instytucji Zarządzającej SPO RZL ma prawo do:

- przeprowadzenia audytu u Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), a także w uzasadnionych przypadkach u Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) oraz prowadzenia czynności sprawdzających,

- wydawania zaleceń, na podstawie przeprowadzonych przez siebie audytów, mających na celu usprawnienie systemu wdrażania SPO RZL u Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej),
- przedstawiania Beneficjentowi Końcowemu (instytucji wdrażającej) propozycji odnośnie do obszarów związanych z wdrażaniem SPO RZL, które należałoby uwzględnić w planie audytów sporządzanym przez Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą) na kolejny rok.

Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) jest zobowiązany:

- zapewnić funkcjonowanie w ramach własnej struktury organizacyjnej komórki audytu wewnętrznego i zapewnić jej niezależność organizacyjną i funkcjonalną,
- prowadzić audyt wewnętrzny zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz zapewnić działanie systemu audytu wewnętrznego zgodnie z dokumentem „*Standardy audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych*” ogłoszonym przez Ministra Finansów,
- zatrudnić audytorów wewnętrznych w liczbie zapewniającej prowadzenie audytu wewnętrznego zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami; przygotowywać plan szkoleń dla audytorów wewnętrznych na każdy następny rok oraz zapewnić ustawiczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych i zabezpieczyć środki na ten cel w budżecie,
- przedkładać do jednostki audytu wewnętrznego w Instytucji Zarządzającej SPO RZL kopię planu audytu na kolejny rok,
- przysyłać na żądanie jednostki audytu wewnętrznego w Instytucji Zarządzającej SPO RZL kopie sprawozdań z przeprowadzonych audytów odnoszących się do obszaru związanego z wdrażaniem SPO RZL oraz półrocznych sprawozdań o stanie realizacji zadań audytowych,
- udostępniać przedstawicielom jednostki audytu wewnętrznego Instytucji Zarządzającej SPO RZL wszelkie dokumenty związane z audytem środków wydawanych w ramach SPO RZL, przeprowadzonym u Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- nałożyć na Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego w przypadku, gdy:
 - = kwota finansowania dla pojedynczego projektu realizowanego przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) z SPO RZL jest równa bądź przekracza 700 tys. PLN,
 - = kwota finansowania kilku projektów realizowanych przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) z SPO RZL (z wyłączeniem projektów realizowanych w ramach Priorytetu 3 – Pomoc techniczna) jest równa bądź przekracza 1 mln PLN,
 - = kwota finansowania kilku projektów realizowanych przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) w ramach Priorytetu 3 – Pomoc techniczna jest równa bądź przekracza 1 mln PLN.

Z obowiązku audytu zewnętrznego zwolnione są projekty Pomocy Technicznej obejmujące audyt zewnętrzny innych projektów.

Obowiązek sprawdzenia we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz w systemie SIMIK przekroczenia wyżej wymienionych wartości progowych spoczywa na Beneficjencie Końcowym (instytucji wdrażającej).

Szczegóły dotyczące zadań jednostek audytu wewnętrznego określi *umowa finansowania działania*.

7.2.3.2. Kontrola

Dla zapewnienia prawidłowej i efektywnej realizacji SPO RZL, wdrażanie SPO RZL jest wspierane dodatkowo poprzez kontrolę finansową, której ogólne zasady określają:

- rozporządzenie nr 1260/1999/WE,
- rozporządzenie nr 438/2001/WE,
- rozporządzenie Komisji nr 448/2001/WE z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w zakresie procedury dokonywania korekt finansowych pomocy udzielanej w ramach Funduszy Strukturalnych (Dz. Urz. WE L 064 z 06.03.2001, str. 13; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t. 1, str. 155), zwane dalej „rozporządzeniem nr 448/2001/WE¹⁴⁾”,

¹⁴⁾ Zgodnie z art. 54 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, z dniem 16 stycznia 2007 r., rozporządzenie Komisji (WE) 448/2001/WE z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w zakresie procedury dokonywania korekt finansowych pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 64 z 06.03.2001) utraciło moc obowiązującą. Jednakże rozporządzenie nr 448/2001/WE może być nadal stosowane w zakresie określonym w art. 54 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006.

Polska odpowiedzialna jest za kontrolę finansową pomocy w ramach SPO RZL.

Podział funkcji w zakresie kontroli w jednostkach zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie SPO RZL wygląda następująco:

Institucja Płatnicza

Do zadań Instytucji Płatniczej w zakresie kontroli należy w szczególności:

- weryfikowanie poświadczeń wydatków z EFS otrzymanych od Instytucji Zarządzającej SPO RZL,
- certyfikowanie wobec Komisji Europejskiej, że poświadczenia wydatków w ramach SPO RZL są przygotowane na bazie wiarygodnych i weryfikowalnych dokumentów,
- informowanie Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, za pośrednictwem Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej, o wszelkich nieprawidłowościach finansowych,
- gromadzenie, wyodrębnionymi kanałami monitoringu finansowego, informacji statystycznych i finansowych dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL i Komitetu Monitorującego SPO RZL,
- nadzór nad sprawnością działania bazy danych monitoringu i kontroli (SIMIK).

Ponadto, zadaniem Instytucji Płatniczej jest przygotowywanie wytycznych dotyczących zarządzania finansowego i kontroli finansowej oraz nadzorowanie i kontrolowanie ich realizacji w Instytucji Zarządzającej SPO RZL i Instytucjach Pośredniczących SPO RZL w zarządzaniu SPO RZL. Rozwiązania te zapewniają, że środki funduszy strukturalnych będą docierały do Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w możliwie najkrótszym czasie (art. 32 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/99/WE).

Institucja Zarządzająca SPO RZL

Zgodnie z art. 34 rozporządzenia nr 1260/1999/WE oraz art. 4 rozporządzenia nr 438/2001/WE Instytucja Zarządzająca SPO RZL w zakresie kontroli jest odpowiedzialna przede wszystkim za:

- weryfikację merytoryczną zestawień wydatków Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) potwierdzanych przez Instytucje Pośredniczące SPO RZL i ich zatwierdzenie,
- wykrywanie nieprawidłowości, przygotowywanie raportów o nieprawidłowościach oraz zestawień nieprawidłowości, a następnie przesyłanie ich do Departamentu Kontroli Skarbowej I w MF,
- wdrożenie systemu zarządzania i kontroli gwarantującego prawidłowość operacji finansowych (w zakresie finansowym zgodnie z wytycznymi MF oraz wnioskami Komitetu Monitorującego SPO RZL o podjęciu działań naprawczych).

Institucje Pośredniczące SPO RZL

Instytucje Pośredniczące SPO RZL realizujące zadania związane z zarządzaniem SPO RZL:

- minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego (Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym - dla Działań 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2 i 3.3),
- minister właściwy do spraw oświaty i wychowania (właściwy merytorycznie departament w MEN - dla Działania 2.1. i 2.2.).

Instytucje Pośredniczące SPO RZL dla poszczególnych Działań w ramach SPO RZL w zakresie wymagań dotyczących kontroli są odpowiedzialne w szczególności za:

- weryfikację i potwierdzenie wydatków poniesionych przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) do Instytucji Zarządzającej SPO RZL,
- przyjmowanie i kontrolę formalną wniosków o dofinansowanie realizacji projektu składanych przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) do Instytucji Pośredniczącej SPO RZL, zgodnie z przyjętymi procedurami, z przepisami SPO RZL i Uzupełnieniem Programu oraz postanowieniami umowy finansowania działania zawartej pomiędzy Beneficjentem Końcowym (instytucją wdrażającą) a Instytucją Zarządzającą SPO RZL,
- zbieranie od Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) informacji o zaistniałych nieprawidłowościach i zgłaszanie ich do Instytucji Zarządzającej SPO RZL oraz informowanie o procesie odzyskiwania dokonanych przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) płatności od Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów); przygotowywanie bieżących i kwartalnych raportów o nieprawidłowościach, zestawień nieprawidłowości oraz not o nieprawidłowościach.

Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające):

1. MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego – upoważniony do kontroli projektów realizowanych w ramach Działań: 1.1, 1.5, 1.6, 3.1, 3.2 i 3.3.
2. MEN - właściwy merytorycznie departament w MEN - upoważniony do kontroli projektów realizowanych w ramach Działań: 2.1, 2.2,
3. WUP - upoważnione do kontroli projektów realizowanych na terenie województwa w ramach Działań: 1.2, 1.3,
4. PFRON - upoważniony do kontroli projektów realizowanych w ramach Działania 1.4,
5. PARP - upoważniona do kontroli projektów realizowanych w ramach Działania 2.3,
6. KPRM – upoważniony do kontroli wykonawców projektów realizowanych w ramach Działania 2.4.

Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) uczestniczące w realizacji projektów współfinansowanych z EFS są w zakresie kontroli odpowiedzialni za:

- przyjmowanie i kontrole merytoryczne i formalno-rachunkowe wniosków o dofinansowanie realizacji projektu składanych przez potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) zgodnie z przyjętymi procedurami, z przepisami SPO RZL i Uzupelnienia Programu oraz postanowieniami umowy finansowania działania zawartej pomiędzy Beneficjentem Końcowym (instytucją wdrażającą) a Instytucją Zarządzającą SPO RZL,
- kontrolę merytoryczną i formalno-rachunkową wniosków o płatność wraz z zestawieniem wydatków oraz dokumentami potwierdzającymi dokonanie płatności przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- wykrywanie nieprawidłowości, zgłaszanie i sprawozdawanie o nieprawidłowościach do właściwych instytucji (głównie Instytucji Pośredniczącej SPO RZL) oraz odzyskiwanie dokonanych płatności od Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- weryfikacje wykorzystania środków, w tym przeprowadzanie kontroli na miejscu.

7.2.3.2.1 Kontrola skarbowa pomocy

Cele, zadania, kompetencje i organizację kontroli skarbowej reguluje ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65, z późn. zm.). Do zadań kontroli skarbowej należy w szczególności:

- kontrola celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz środkami pochodzącymi z UE, a także kontrola wywiązywania się z warunków finansowania pomocy z tych środków,
- certyfikacja i wydawanie deklaracji zamknięcia pomocy finansowej ze środków pochodzących z UE.

Ustawie o kontroli skarbowej podlegają między innymi:

- wydatkujący, przekazujący i otrzymujący środki pochodzące z UE,
- zobowiązani do wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków pochodzących z UE.

Kontrola pogłębiona (badanie próby)

Kontrola skarbowa przeprowadza kontrolę pogłębioną w rozumieniu art. 10-12 rozporządzenia nr 438/2001/WE. Kontrola pogłębiona obejmuje między innymi:

- sprawdzanie skuteczności zastosowanych systemów zarządzania i kontroli,
- kontrolę 5% kwalifikowanych wydatków na podstawie analizy ryzyka zatwierdzonych operacji.

Kontrolę pogłębioną wykonuje 16 urzędów kontroli skarbowej, zwanych dalej „UKS”. Za jej koordynację, w tym wybór reprezentatywnej próby, jednolitą metodologię kontroli, systematyzowanie wyników i przekazywanie ich odpowiednim instytucjom krajowym oraz Komisji Europejskiej, odpowiedzialny jest Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF. Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej odpowiadać też będzie za spójność standardów i procedur wykonywanej przez UKS kontroli.

Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej odpowiada również za opracowanie ogólnego planu kontroli dla wszystkich UKS. Ogólny plan zawiera podstawowy zakres sprawdzenia oraz wytyczne co do sposobu wykonywania przez UKS sprawdzenia 5% wszystkich kwalifikowanych wydatków. Sprawdzenie odbywa się na podstawie badania reprezentatywnej próby zatwierdzonych operacji.

Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej zleca wszystkim UKS sprawdzenie 5% wszystkich kwalifikowanych wydatków oraz przeprowadzenie kontroli doraźnych. W tym zakresie Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej nadzoruje merytorycznie prace UKS i jest odbiorcą informacji uzyskanych w wyniku przeprowadzonych przez UKS kontroli doraźnych. Informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach na zasadach określonych w ustawie o kontroli skarbowej są przekazywane do Komisji Europejskiej.

W UKS funkcje kontroli pogłębionej pełnią wydziały kontroli budżetowej, bądź utworzone w ramach urzędów jednostki do spraw kontroli środków pomocowych. Ze względu na umiejscowienie wszystkich organów centralnych odpowiedzialnych za przepływ środków finansowych z UE w Warszawie, w UKS w Warszawie została wyodrębniona jednostka odpowiedzialna wyłącznie za kontrolę środków pochodzących z UE. Jednostki zaangażowane w przepływ i zarządzanie środkami z funduszy strukturalnych oraz pozostałe podmioty prawne, z siedzibą poza terytorium województwa mazowieckiego, są kontrolowane przez UKS w danych województwach.

Sprawdzenie 5% wydatków ma charakter systematyczny, uwzględnia reprezentatywną próbę operacji – tak, aby możliwe było wyciągnięcie wniosków dotyczących wszystkich operacji.

Poszczególne UKS opracowują szczegółowy plan kontroli na poziomie regionalnym. Plan uwzględnia zakres oraz wytyczne ogólnego planu sporządzonego w Departamencie Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej. Szczegółowe plany kontroli po opracowaniu zostają przekazane do Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej.

We wdrażaniu SPO RZL bezpośredniej kontroli UKS podlegają: Instytucja Płatnicza, Instytucja Zarządzająca SPO RZL, Instytucje Pośredniczące (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania), Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) (MPiPS, MEN, WUP, PFRON, PARP, KPRM) oraz Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci).

Przy sprawdzaniu systemów UKS sprawdzają czy we wszystkich podmiotach zaangażowanych w pozyskiwanie i wydatkowanie EFS są opracowane procedury zarządzania i kontroli zapewniające skuteczność tych systemów, czy postępuje

się zgodnie z tymi procedurami, czy są one stosowane poprawnie oraz czy procedury te rzeczywiście zapewniają skuteczność i efektywność tych systemów.

Każdorazowo przy sprawdzeniu 5% wydatków UKS sprawdzają, czy wyciągi z rachunków bankowych obejmują wyłącznie wydatki:

- które rzeczywiście zostały poniesione w okresie ubiegania się, określonym w decyzji i które można uznać za kwalifikowane oraz które są poparte otrzymanymi fakturami lub innymi dokumentami księgowymi o równoważnej dowodowej ważności,
- które zostały poniesione w działaniach wybranych do finansowania w ramach określonego projektu zgodnie z zasadami i procedurami ich wyboru.

Certyfikacja i wydawanie deklaracji zamknięcia pomocy

Poświadczenie zamknięcia pomocy w ramach SPO RZL, wydawane zgodnie z art. 38.1 (f) rozporządzenia nr 1260/1999/WE i art. 15 – 17 rozporządzenie nr 438/2001/WE, należy do Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej – organu niezależnego od Instytucji Płatniczej, Instytucji Zarządzającej SPO RZL i Instytucji Pośredniczących SPO RZL. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej realizuje swoje zadanie za pośrednictwem jednostki organizacyjnej MF, to jest Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej. Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej wydaje poświadczenie zamknięcia pomocy na podstawie:

- a) analizy systemów zarządzania i kontroli w instytucjach zaangażowanych w proces wdrażania i zarządzania SPO RZL,
- b) wyników kontroli 5% wydatków wcześniej przeprowadzonych przez UKS oraz
- c) w razie konieczności – dalszych kontroli wybranych transakcji (zgodnie z art. 15 – 16 rozporządzenia nr 438/2001/WE).

Badania w jednostkach objętych audytem prowadzone są w trybie ustawy o kontroli skarbowej. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej uzyskuje dodatkowe, wymagane przez siebie informacje, w trybie ustawy o kontroli skarbowej.

Szczegółowy zakres, tryb i sposób dokumentowania czynności związanych z prowadzeniem odpowiednich badań oraz wydawaniem deklaracji zamknięcia pomocy został określony w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 30 marca 2004 r. w sprawie certyfikacji i wydawania deklaracji zamknięcia pomocy finansowej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 66, poz. 607).

Kontrole na wniosek Komisji Europejskiej

Stosownie do art. 38.2 rozporządzenia nr 1260/1999/WE celem kontroli prowadzonych na zlecenie Komisji Europejskiej jest zweryfikowanie prawidłowości jednej lub więcej transakcji.

Zadania dotyczące kontroli prowadzonych na wniosek Komisji Europejskiej Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej wykonuje przy pomocy Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej, przy czym:

- czynności kontrolne wykonywane są przez inspektorów i pracowników urzędów kontroli skarbowej poza planem kontroli ustalonym przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej (kontrole doraźne),
- kontrole dotyczą transakcji już zrealizowanych (kontrole *ex post*),
- wydatki objęte kontrolą nie są zaliczane do puli 5 % wydatków weryfikowanych poprzez wybór próby.

Zakres kontroli ustalany jest odpowiednio do oczekiwań Komisji Europejskiej.

Pozostałe kontrole skarbowe

Poza kontrolami, które służą bezpośredniej realizacji obowiązków wynikających z prawa wspólnotowego, prowadzone są również, w przypadkach tego wymagających, kontrole doraźne, w oparciu o uzyskane informacje wskazujące na nieprawidłowości w wykorzystaniu środków w ramach SPO RZL. W szczególności kontrole takie są prowadzone w związku z wnioskami takich instytucji krajowych jak: Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, prokuratura, Instytucja Płatnicza, Instytucja Zarządzająca.

Zadania Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej są w tym zakresie wykonywane przy pomocy Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej. Czynności kontrolne są wykonywane przez inspektorów i pracowników UKS, poza planem kontroli ustalonym przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.

Kontrole dotyczą transakcji już zrealizowanych (kontrole *ex post*), a wydatki nimi objęte **nie są zaliczane do puli 5%** wydatków weryfikowanych na podstawie właściwej metody wyboru próby.

Zakres kontroli ustalany jest odpowiednio do uzyskiwanych informacji, z zastrzeżeniem kompetencji wynikających z ustawy o kontroli skarbowej.

7.2.3.2.2 Inne instytucje upoważnione do kontroli

Do kontroli środków finansujących projekty realizowane w ramach SPO RZL upoważnione są również inne instytucje krajowe działające na podstawie odrębnych uregulowań prawnych:

1. Najwyższa Izba Kontroli – kompetencje i zadania wynikają z ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 oraz z 2004 r. Nr 123, poz. 1291).
2. Regionalne Izby Obrachunkowe – kompetencje i zadania wynikają z ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577, Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 149, poz. 1454).

Stosownie do zobowiązań Polski wynikających z prawa Wspólnoty Europejskiej odpowiednie kontrole zewnętrzne dokonywane są również przez instytucje Wspólnoty Europejskiej. W szczególności są to:

- 1) Europejski Trybunał Obrachunkowy;
- 2) Europejskie Biuro do Spraw Przeciwdziałania Oszustwom (OLAF);
- 3) Komisja Europejska.

Rozdział VIII. Opis rozwiązań dotyczących zapewnienia współfinansowania

Działania zaplanowane w Programie, wspierane finansowo ze środków EFS, współfinansowane są również ze środków krajowych, pochodzących z kilku źródeł. Głównymi dysponentami środków, które wykorzystywane są do współfinansowania Działań Programu są: Minister Pracy i Polityki Społecznej (Priorytet 1 w całości i Działanie 2.3 w Priorytecie 2) oraz Minister Edukacji i Nauki (Działania 2.1 i 2.2 w Priorytecie 2). Ponadto, na współfinansowanie Działania 2.4 wykorzystywane są środki będące w dyspozycji KPRM. Źródłami współfinansowania jest: budżet państwa (w tym rezerwy celowe), Fundusz Pracy, PFRON i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Podstawą uruchamiania środków: budżetu państwa i Funduszu Pracy jest ustawa budżetowa, PFRON – plan finansowy, budżetów jednostek samorządu terytorialnego – uchwała budżetowa.

W ramach Funduszu Pracy finansowane są zadania zdefiniowane w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu¹⁰. Dysponent Funduszu Pracy – minister właściwy do spraw pracy - przekazuje środki funduszu samorządom województw i powiatów. Podział środków Funduszu Pracy dokonywany jest według algorytmu określonego przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia. Katalog zadań finansowanych z Funduszu Pracy, na podstawie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, uwzględnia Działania Programu z obszaru Aktywnej polityki rynku pracy, tj. 1.1 *Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy*, 1.2 *Perspektywy dla młodzieży* i 1.3 *Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia* oraz częściowo 1.5 *Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka* i 1.6 *Integracja i reintegracja zawodowa kobiet*. Ponadto projekty wdrażane w ramach schematu b) w Działaniach 1.2 i 1.3 mogą być również współfinansowane ze środków budżetu państwa lub innych środków publicznych np. środka specjalnego na wspieranie rządowych programów służących aktywizacji zawodowej.

Zadania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych realizowane są na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i finansowane ze środków PFRON. W ramach Programu środki PFRON współfinansują Działanie 1.4 *Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych*.

Wsparcie grup szczególnego ryzyka w ramach Działania 1.5 *Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka* jest współfinansowane ze środków krajowych, w tym z budżetu państwa i Funduszu Pracy przeznaczonych na zadania zdefiniowane w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o zatrudnieniu socjalnym, ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu¹¹, oraz w ramach budżetu OHP. Dysponentem tych środków jest minister właściwy do spraw pracy i zabezpieczenia społecznego. Ponadto Działanie 1.5 jest współfinansowane z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekty realizowane w ramach Działania 1.6 *Integracja i reintegracja zawodowa kobiet*, w zakresie objętym ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu¹¹, w szczególności szkolenia, tworzenie nowych miejsc pracy, staże oraz przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, mogą być wspierane w ramach środków krajowych z Funduszu Pracy. W przypadku pozostałych projektów są one współfinansowane ze środków budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Środki krajowe na współfinansowanie Działania 2.1 *Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie* oraz Działania 2.2 *Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy* pochodzą z budżetu państwa. Dysponentem tych środków jest Minister Edukacji i Nauki.

Działanie 2.3 *Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki* współfinansowane jest ze środków budżetowych PARP, pochodzących z budżetu państwa i wydatkowanych zgodnie z ustawą o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i aktami wykonawczymi regulującymi tryb udzielania pomocy finansowej przez PARP.

Działanie 2.4 *Wzmocnienie zdolności administracyjnych* finansowane jest z budżetu państwa.

Działania realizowane w ramach Priorytetu 3 są współfinansowane z budżetu państwa, z budżetów jst, ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz PARP.

¹⁰ Ustawa obowiązywała do dnia 31 maja 2004 r. i została zastąpiona ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie 1 czerwca 2004 r.

Rozdział IX. Strategia promocji i działań informacyjnych SPO RZL

Strategia promocji i działań informacyjnych SPO RZL spełnia kryteria planu działań informacyjnych, określonych w rozporządzeniu nr 1159/2000/WE w sprawie środków informacyjnych i promocyjnych stosowanych przez Państwa Członkowskie odnośnie pomocy z funduszy strukturalnych. Strategia nakierowana jest przede wszystkim na promocję i informowanie o Działaniach realizowanych w ramach SPO RZL. Uwzględnia ona także rozpowszechnienie informacji na temat Działań współfinansowanych z EFS w ramach ZPORR i Jednolitego Dokumentu Programowego Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

9.1 Cele

Cele główne:

- podnoszenie świadomości społecznej na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w zakresie funkcji jakie spełnia EFS,
- informowanie o roli UE w zakresie udzielania pomocy w ramach projektów SPO RZL,
- informowanie o pomocy uzyskanej z EFS w celu zapewnienia przejrzystości i spójnego obrazu działań UE i Państw Członkowskich,
- informowanie potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) o możliwościach wykorzystania środków EFS w obszarze ich działalności,
- informowanie ostatecznych beneficjentów o korzyściach wynikających z realizacji projektów współfinansowanych ze środków EFS.

Cele strategiczne

- przekazywanie niezbędnych informacji, dokumentów i publikacji jednostkom zaangażowanym we wdrażanie EFS w Polsce,
- ustalenie podziału obowiązków pomiędzy instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie SPO RZL i Ostatecznymi Odbiorcami (beneficjentami) w zakresie promocji i informowania o SPO RZL,
- stworzenie sprawnego systemu komunikacji w zakresie promocji i informowania o SPO RZL pomiędzy instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Programów współfinansowanych z EFS,
- przekazanie niezbędnych informacji jednostkom zajmującym się promocją i informowaniem o EFS,
- zidentyfikowanie kanałów przekazu informacji i dotarcie ze szczegółową i dobraną do specyficznych potrzeb informacją o środkach dostępnych w ramach EFS do wszystkich grup potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- przekazanie potencjalnym Ostatecznym Odbiorcom (beneficjentom) informacji koniecznych do przygotowania i realizacji dobrych projektów w ramach SPO RZL,
- prezentowanie pozytywnego wizerunku EFS i prac organizacji zaangażowanych we wdrażanie EFS w Polsce,
- dbanie, by beneficjenci ostateczni byli poinformowani, że korzystają z projektów współfinansowanych z EFS i czuli się osobiście zaangażowani w EFS,
- przedstawianie najlepszych praktyk, od 2005 r. także polskich,
- tworzenie mechanizmów przekazywania Ostatecznym Odbiorcom (beneficjentom) informacji przyczyniających się do stałego podnoszenia jakości przygotowywanych projektów,
- realizowanie polityki promocji projektów z uwzględnieniem szczegółowych celów i potrzeb Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie realizowanych przez nich zadań (np.: projekty szczególnie ważne z uwagi na kierunek rozwoju regionu),
- informowanie opinii publicznej o sposobach wydatkowania środków EFS,
- współdziałanie z Instytucjami Zarządzającymi pozostałych programów operacyjnych, w celu wspólnego promowania funduszy strukturalnych.

9.2 Grupy docelowe

Grupy docelowe zostały wyróżnione ze względu na rodzaj i zakres ich zaangażowania we wdrażanie EFS:

- a) instytucje uczestniczące we wdrażaniu i zarządzaniu EFS

Skład grupy:

- Instytucja Zarządzająca SPO RZL,
- Instytucje Pośredniczące SPO RZL (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w MRR i minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych w MEN),
- Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) Działania SPO RZL (MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, PFRON, 16 WUP, PARP, KPRM),

b) instytucje uprawnione do występowania w roli Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów), nie ujęte we wcześniejszej grupie

Skład grupy:

- instytucje rynku pracy:
 - = publiczne służby zatrudnienia,
 - = OHP,
 - = agencje zatrudnienia,
 - = instytucje szkoleniowe,
 - = instytucje dialogu społecznego,
 - = instytucje partnerstwa lokalnego,
- pracodawcy,
- organizacje przedsiębiorców i pracodawców, związki zawodowe,
- organizacje pozarządowe,
- szkoły – ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe,
- Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej,
- Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej,
- Centralna Komisja Egzaminacyjna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- jednostki naukowe,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn,
- ośrodki doradztwa rolniczego,
- ośrodki poradnictwa zawodowego i psychologicznego,
- RIF,

c) osoby, organizacje i instytucje mogące korzystać z EFS jako ostateczni beneficjenci (nie ujęte jako instytucje uczestniczące w zarządzaniu i wdrażaniu EFS)

Skład grupy:

- instytucje rynku pracy:
 - = publiczne służby zatrudnienia,
 - = OHP,
 - = agencje zatrudnienia,
 - = instytucje szkoleniowe,
 - = instytucje dialogu społecznego,
 - = instytucje partnerstwa lokalnego,
- pracownicy instytucji rynku pracy,
- jednostki naukowe,
- bezrobotna młodzież poniżej 25 roku życia, w tym absolwenci wszystkich typów szkół,
- osoby powyżej 25 roku życia bezrobotne i długotrwale bezrobotne (powyżej 12 miesięcy),
- osoby poniżej 25 roku życia, zarejestrowane jako bezrobotne przez okres do 24 miesięcy, chcące rozpocząć działalność gospodarczą,
- osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (bezrobotne oraz poszukujące pracy, nie pozostające w zatrudnieniu),
- pracownicy współpracujący z osobami niepełnosprawnymi zatrudnionymi u tego samego pracodawcy,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- służby medycyny pracy,
- pracodawcy,
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,
- instytucje pomocy społecznej, ich pracownicy i wolontariusze pracujący na rzecz tych instytucji,
- kobiety,
- szkoły – ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe,
- społeczności lokalne,
- biblioteki szkolne i pedagogiczne i ich użytkownicy,
- administracja oświatowa,
- CKU i CKP,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- Centralna Komisja Egzaminacyjna i okręgowe komisje egzaminacyjne,
- nauczyciele, w tym osoby prowadzące szkolenia,
- kadra administracyjna oświaty,
- uczniowie, studenci i słuchacze,
- przedsiębiorstwa i ich pracownicy,
- organizacje przedsiębiorców,

- instytucje szkoleniowe,
- ośrodki wspierania przedsiębiorczości,
- członkowie korpusu służby cywilnej zajmujący stanowiska wyższego i średniego szczebla zarządzania, zatrudnieni w ministerstwach, urzędach centralnych, urzędach wojewódzkich, urzędach administracji zespolonej i niezespolonej,
- dyrektorzy generalni urzędów administracji rządowej,

d) władze lokalne i regionalne,

e) media,

f) społeczeństwo.

9.3 Instrumenty działań informacyjnych i promocyjnych

- publikacje: dokumenty programowe (SPO RZL i UP), podręczniki procedur EFS w Polsce, poradnik dla Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów), płyty CD z zebranymi dokumentami dla odpowiedniej grupy odbiorców,
- materiały pomocnicze: ulotki, broszury, plakaty, materiały do oznaczania miejsca projektu i jego efektów, pakiety informacyjne dla poszczególnych grup potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) oraz inne materiały o charakterze promocyjnym i informacyjnym,
- szkolenia i spotkania informacyjne dla pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie SPO RZL,
- szkolenia i spotkania informacyjne dla Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- regularnie wydawany biuletyn wewnętrzny dla pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i promowanie SPO RZL,
- prace Informacyjnej Grupy Roboczej,
- strona internetowa EFS oraz strony internetowe innych instytucji zaangażowanych we wdrażanie EFS,
- informacyjne stanowiska telefoniczne organizowane przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) i w miarę potrzeb Instytucję Zarządzającą,
- publikacje prasowe o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnokrajowym, dotyczące poszczególnych grup odbiorców, oraz publikacje internetowe, w tym artykuły tematyczne, chaty, raporty, opisy najlepszych praktyk, dzień EFS w telewizji,
- informacje w ogólnych i tematycznych audycjach telewizyjnych oraz radiowych o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym,
- konferencje, seminaria, targi, wystawy,
- współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz poszczególnych grup odbiorców (między innymi organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni, urzędy pracy, szkoły, uczelnie, inne placówki oświatowe), mogącymi występować jako potencjalni Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci), a jednocześnie przekazywać informacje o EFS,
- konferencje prasowe.

9.4 Podział zadań informacyjnych i promocyjnych pomiędzy poszczególne instytucje i organizacje zaangażowane we wdrażanie SPO RZL i promocję EFS

9.4.1 Instytucja Zarządzająca

W ramach Instytucji Zarządzającej SPO RZL działa komórka odpowiedzialna za politykę informacyjną, promocję i szkolenia.

Do jej zadań należy:

- współpraca z Komisją Europejską w realizacji strategii promocji i działań informacyjnych SPO RZL,
- koordynowanie i monitorowanie działań promocyjnych i informacyjnych SPO RZL,
- przygotowywanie prac Informacyjnej Grupy Roboczej,
- koordynowanie wymiany informacji w ramach struktur informacyjnych i promocyjnych wszystkich instytucji zajmujących się wdrażaniem i promowaniem EFS, a zwłaszcza SPO RZL,
- przygotowanie szczegółowych instrukcji dla Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) SPO RZL i Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) o sposobie wywiązywania się z obowiązków w zakresie promocji i informowania o SPO RZL (poradnik dla Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów), podręcznik procedur),
- doradzanie instytucjom zaangażowanym we wdrażanie SPO RZL we wszystkich kwestiach związanych z działaniami promocyjnymi i informacyjnymi,
- publikacja podręczników i dokumentów programowych, oraz innych publikacji i materiałów promocyjnych o zasięgu ogólnokrajowym,
- prowadzenie współpracy z mediami, zwłaszcza ogólnopolskimi (przy współpracy z Biurem Prasowym MRR),
- przygotowywanie konferencji prasowych, seminariów, konferencji i innych tego typu działań o zasięgu przekraczającym kompetencje jednej instytucji wdrażającej,
- współpraca z KOSzEFS, ROSzEFS oraz innymi instytucjami zajmującymi się szkoleniami związanymi z wdrażaniem EFS,
- tworzenie i aktualizacja strony internetowej dotyczącej EFS,
- organizowanie telefonicznego stanowiska informacyjnego, przekazującego ogólne informacje na temat EFS i w razie potrzeby kierującego do poszczególnych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających),

- dbanie o pozytywny wizerunek wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie SPO RZL, a zwłaszcza Instytucji Zarządzającej SPO RZL,
- nadzorowanie właściwego wykorzystania identyfikacji wizualnej EFS,
- monitorowanie obrazu EFS i SPO RZL w mediach.

9.4.2 Informacyjna Grupa Robocza

Informacyjna Grupa Robocza, zwana dalej „IGR”, jest ciałem opiniodawczo-doradczym w zakresie polityki informacyjnej i promocji EFS, a w szczególności SPO RZL. Składa się ona z przedstawicieli instytucji uczestniczących we wdrażaniu SPO RZL, promocji ZPORR i ogólnie EFS oraz koordynatora (przedstawiciel komórki do spraw promocji, informowania i szkoleń w Instytucji Zarządzającej SPO RZL).

Do zadań IGR należy:

- opracowanie polityki informacyjnej SPO RZL i EFS na lata 2004-2006,
- wyodrębnienie poszczególnych etapów czasowych realizacji polityki informacyjnej SPO RZL,
- podział zadań informacyjnych między Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) SPO RZL i EFS,
- wypracowanie efektywnego systemu wymiany informacji pomiędzy Beneficjentami Końcowymi (instytucjami wdrażającymi) SPO RZL i zaangażowanymi w promocję EFS,
- opiniowanie rocznych planów promocji SPO RZL i innych dokumentów związanych z polityką informacyjną i promocyjną Programu,
- analiza, ewaluacja i modyfikacja realizacji polityki informacyjnej EFS i SPO RZL,
- realizacja szczegółowych ustaleń z Instytucją Zarządzającą dotyczących promocji i informowania.

9.4.3 Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające)

Do zadań promocyjnych i informacyjnych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) należy:

- współpraca z mediami, w szczególności lokalnymi lub specjalistycznymi odpowiadającymi specyfice działalności Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej),
- udział w lokalnych lub specjalistycznych imprezach promocyjnych, tworzących okazję do informowania o EFS i Programie, np.: targach, wystawach, konferencjach,
- identyfikacja potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) i dróg dotarcia do nich,
- prowadzenie i aktualizacja stron internetowych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających),
- promowanie najlepszych praktyk,
- przygotowanie i rozpowszechnianie pakietu informacji dla Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) i ostatecznych beneficjentów poszczególnych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających),
- organizowanie informacyjnych stanowisk telefonicznych („help-desk”) zajmujących się działaniami przypisanymi poszczególnym Beneficjentom Końcowym (instytucjom wdrażającym),
- informowanie Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) o ich zadaniach promocyjnych i informacyjnych wynikających z wykorzystania środków EFS, w tym dystrybucja materiałów promocyjnych przygotowanych dla Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- współpraca z komórką do spraw promocji i szkoleń w MPiPS, w szczególności składanie sprawozdań z przebiegu działań promocyjnych i informacyjnych,
- dbanie o pozytywny wizerunek Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej), przez profesjonalną i terminową obsługę Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) oraz przejrzystość podejmowanych działań,
- współpraca z komórką do spraw promocji i szkoleń w Instytucji Zarządzającej SPO RZL,
- informowanie potencjalnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) o możliwościach wykorzystania środków EFS,
- informowanie ostatecznych beneficjentów o korzyściach wynikających z realizacji projektów współfinansowanych ze środków EFS,
- informowanie opinii społecznej o realizowanych zadaniach.

W przypadku działań edukacyjnych za działalność informacyjno-promocyjną odpowiedzialni będą zarówno Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające) jak i Instytucja Pośrednicząca SPO RZL.

9.4.4 Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci)

Do obowiązków informacyjnych Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) należy:

- rozpowszechnianie informacji o projektach i źródłach ich współfinansowania,
- informowanie o współfinansowaniu projektu ze środków EFS, poprzez oznaczanie pomieszczeń, zakupionego sprzętu, budynków, w których odbywają się lub były realizowane projekty współfinansowane z EFS, dyplomów, certyfikatów,
- informowanie ostatecznych beneficjentów o korzystaniu z pomocy EFS,
- informowanie Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej) o podejmowanych działaniach promocyjnych i informacyjnych,
- dbanie o wizerunek projektów współfinansowanych ze środków EFS poprzez należyte wdrażanie projektów.

9.4.5 Inne instytucje biorące udział w promocji SPO RZL i EFS, np.: KOSzEFS, ROSzEFS

- współpraca z komórką do spraw promocji i szkoleń w Instytucji Zarządzającej SPO RZL,
- realizacja szczegółowych ustaleń i zadań zleconych przez Instytucję Zarządzającą SPO RZL.

9.5 Wstępny harmonogram działań promocyjnych i informacyjnych:

Działania właściwe (styczeń 2004 – grudzień 2006):

- 2004 rok - realizowanie rocznego planu promocji SPO RZL na 2004 r.,
- opracowywanie rocznych planów promocji na lata 2005 i 2006 przez IGR, tak aby:
 - zapewnić spójność rocznych planów promocji SPO RZL z założeniami Strategii Promocji SPO RZL,
 - zapewnić jak najefektywniejsze kosztowo oraz czasowo dotarcie do grup odbiorców SPO RZL,
 - zagwarantować spójność działań w ramach wszystkich kanałów komunikacji,
- od 2005 r. – promowanie przykładów dobrego wykorzystania środków z SPO RZL w Polsce.

9.6 Budżet działań promocyjnych

Pomoc techniczna, w ramach Działania 3.2. SPO RZL w kwocie 19,5 mln euro, w tym:

- EFS – 14,6 mln euro,
- współfinansowanie krajowe – 4,9 mln euro.

9.7 Metody ewaluacji i sprawozdawczości podejmowanych działań

Monitorowanie wdrażania strategii promocji i działań informacyjnych SPO RZL ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia efektywnego komunikowania EFS. Procedury oceny skuteczności komunikowania obejmują:

- doroczne kwestionariusze dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie SPO RZL i Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) dotyczące jakości i ilości przekazywanych informacji,
- opinie zbierane za pośrednictwem interaktywnych elementów strony internetowej;
- ankiety skierowane do ostatecznych beneficjentów, za pośrednictwem Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów),
- zbieranie informacji od jednostek zaangażowanych w promocję i informowanie poszczególnych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) EFS,
- analiza jakościowa (średnia ocena) i ilościowa napływających projektów oraz stopnia wykorzystania środków z EFS – źródło informacji: SIMIK,
- monitorowanie ilościowe i jakościowe informacji prasowych, także ze względu na ilość informacji podanych błędnie - źródło informacji: Biuro Prasowe MRR.

Sprawozdawanie z działań promocyjnych:

- sprawozdania Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) z wywiązania się z obowiązku promowania projektu i informowania współfinansowaniu ze środków EFS,
- sprawozdania Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) dotyczące przebiegu działań promocyjnych i informacyjnych,
- sprawozdania przygotowywane przez Instytucję Zarządzającą dla Komitetu Monitorującego SPO RZL,
- coroczne sprawozdania dla Komisji Europejskiej o działaniach podejmowanych przez Instytucję Zarządzającą dla zapewnienia jakości i właściwego wykorzystania promocji SPO RZL.

Rozdział X. Sposób wymiany danych i informacji

Ostateczni Odbiorcy (beneficjenci) zobowiązani są do sprawozdawczości okresowej, rocznej oraz końcowej. Na podstawie tych sprawozdań Instytucja Zarządzająca sporządza okresowe i roczne sprawozdania na temat procesu wdrażania SPO RZL. Sprawozdania, obrazujące postęp wdrażania SPO RZL, zgodnie z rozporządzeniem nr 1260/1999/WE są przedkładane Komisji Europejskiej przez Instytucję Zarządzającą w ciągu 6 miesięcy od zakończenia każdego roku kalendarzowego.

Zgodnie z przepisami w SPO RZL 2004-2006, na system monitorowania składają się dwa tworzące ze sobą komplementarną i spójną całość systemy informatyczne: SIMIK oraz PEFS, które są narzędziami wspierającymi monitorowanie SPO RZL.

SIMIK w Polsce spełnia następujące cele:

- zapewnienie właściwego, skutecznego i przejrzystego zarządzania środkami europejskimi w ramach Programów współfinansowanych przez UE,
- zapewnienie monitorowania wskaźników finansowych zadań realizowanych w ramach PWW i Programów Operacyjnych w podziale na fundusze, dysponentów, Priorytety, Działania i projekty,
- zapewnienie monitorowania efektów zadań realizowanych w ramach PWW i Programów Operacyjnych w podziale na fundusze, dysponentów, Priorytety, Działania i projekty,
- zapewnienie efektywnego i zgodnego z zalecanymi procedurami dostarczenia Komisji Europejskiej wymaganej sprawozdawczości i informacji o postępach i efektach wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce,
- monitorowanie i zarządzanie każdym projektem od momentu złożenia wniosku, poprzez kolejne etapy administrowania projektem, do dokonania oceny i kontroli finansowej.

Każde państwo członkowskie zgodnie z artykułem 18.3.e rozporządzenia nr 1260/1999/WE zobowiązane jest do dostarczenia Komisji Europejskiej określonego zestawu danych pochodzących z monitoringu wdrażania funduszy strukturalnych. Gromadzenie danych przez Instytucję Zarządzającą jest podstawowym elementem procesu monitoringu i oceny wdrażania funduszy strukturalnych. Komisja Europejska opracowała specjalny „interfejs” dla celów elektronicznej wymiany danych opisany w dokumencie *„Fundusze Strukturalne 2000–2006 Elektroniczna wymiana danych pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją Europejską”*, w którym szczegółowo określona jest forma i zakres informacji, jakie państwa członkowskie muszą gromadzić i przysyłać do Komisji Europejskiej. Informacje potrzebne do sporządzania sprawozdań dla Komisji Europejskiej zbierane są przez Beneficjentów Końcowych (instytucje wdrażające) SPO RZL. Dane te są zapisywane i agregowane przy użyciu SIMIK lub innych dostępnych narzędzi.

Uzupełnieniem systemu SIMIK jest podsystem informatyczny - PEFS, którego podstawowym celem jest spełnienie wszelkich wymogów Komisji Europejskiej, ze względu na specyfikę EFS, nie uwzględnionych w systemie SIMIK. Użytkownikami podsystemu, którego strukturę stanowią lokalne bazy danych, są Beneficjenci Końcowi (instytucje wdrażające).

W ramach PEFS spełniane są następujące cele:

- wprowadzanie i przechowywanie szczegółowych informacji na temat ostatecznych beneficjentów,
- wprowadzanie danych pochodzących z ankietowania ostatecznych beneficjentów po zakończeniu projektu,
- agregacja i przesyłanie danych do systemu SIMIK,
- wykorzystanie elektronicznej formy gromadzenia danych przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) w celu zautomatyzowania procesu przekazu danych na temat ostatecznych beneficjentów.

Załącznik nr 1 do załącznika

Kategorie interwencji UE

Poniższy wykaz kategorii interwencji UE, został opracowany na podstawie Załącznika IV, „Zakres informacji podawanej w operacjach, udostępnianych na żądanie Komisji w celach kontroli dokumentacji i sprawdzeń losowych”, zwanego dalej „Załącznikiem IV”, do rozporządzenia nr 438/2001/WE.

Kategorie interwencji UE służą do:

- opracowywania przez Komisję sprawozdań z funkcjonowania funduszy strukturalnych,
- opracowywania przez Komisję informacji na temat polityk Wspólnoty na potrzeby instytucji UE, Państw Członkowskich i opinii publicznej.
- W zakresie SPO RZL znajdują zastosowanie następujące kategorie interwencji UE:

Zasoby ludzkie (Kategoria 2 z Załącznika IV)

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – Priorytet 1 SPO RZL: Działanie 1.1., 1.2., 1.3. (Kategoria 21 z Załącznika IV)

- Integracja społeczna/Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – Priorytet 1 SPO RZL: Działanie 1.4, 1.5 (Kategoria 22 z Załącznika IV),
- Rozwój kształcenia i szkolnictwa zawodowego (ustawiczne kształcenie zawodowe) – Priorytet 2 SPO RZL: Działanie 2.1, 2.2 (Kategoria 23 z Załącznika IV),
- Promocja potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników (doskonalenie kadr, rozwój przedsiębiorczości, innowacyjność, nowe technologie informacyjne) – Priorytet 2 SPO RZL: Działanie 2.3 (Kategoria 24 z Załącznika IV),
- Działania na rzecz kobiet na rynku pracy – Priorytet 1 SPO RZL: Działanie 1.6 (Kategoria 25 z Załącznika IV).

Różne (Kategoria 4 z Załącznika IV)

- Pomoc techniczna i działania innowacyjne – Pomoc techniczna SPO RZL (Kategoria 41 z Załącznika IV),
- Przygotowanie, wdrożenie, monitoring, upowszechnienie (Kategoria 411 z Załącznika IV),
- Ocena (Kategoria 412 z Załącznika IV),
- Analizy (Kategoria 413 z Załącznika IV),
- Działania innowacyjne (Kategoria 414 z Załącznika IV).

Załącznik nr 2 do załącznika

Lista Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w systemie wdrażania SPO RZL

- MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
- MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
- PARP
- PFRON
- KPRM
- Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
- Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku
- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
- Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach
- Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie
- Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
- Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi
- Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie
- Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
- Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
- Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
- Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
- Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
- Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w Wałbrzychu
- Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
- Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze

Załącznik nr 3 do załącznika

Lista zasad wyboru projektów

I ZASADY FORMALNE

- spełnienie wymogów rejestracyjnych, kompletność złożonego wniosku,
- zgodność projektu z dokumentami programowymi (Program i Uzupełnienie Programu),
- zgodność z prawodawstwem unijnym i krajowym (szczególnie w zakresie pomocy publicznej i zamówień publicznych oraz w zakresie instrumentów finansowanych z Funduszu Pracy (w przypadku Działań 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.6),
- spełnienie wymogu informowania o współfinansowaniu z EFS,
- wartość projektu jest wyższa niż 60 tys. PLN (w przypadku Działania 1.4 – 100 tys. PLN), wymóg ten nie dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu 3,
- zgodność z celami horyzontalnymi.

II ZASADY MERYTORYCZNE

- zgodność ze strategią rozwoju regionalnego i lokalnego oraz programami rządowymi w zakresie polityki społecznej,
- uzasadnienie potrzeby realizacji projektu,
- adresaci pomocy, sposób ich wyboru i zapewnienie ich udziału w projekcie,
- różnorodność i adekwatność doboru instrumentów służących realizacji projektu, wybór rodzaju i charakter udzielonego wsparcia,
- zakładane rezultaty projektu,
- trwałość i skuteczność zaproponowanych rozwiązań,
- możliwość upowszechniania rezultatów projektu,
- sposób zarządzania projektem (racjonalność harmonogramu działań, czytelność zasad realizacji),
- czytelne źródła finansowania,
- uzasadnienie kosztu projektu (uzasadnienie wielkości poniesionych nakładów do spodziewanych rezultatów realizacji projektu),
- kwalifikowalność wydatków,
- wiarygodność, doświadczenie i potencjał instytucjonalny Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta),
- wykorzystanie nowoczesnych technologii.

III ZASADY SZCZEGÓŁOWE

Działanie 1.1

- stosowanie programów szkoleniowych rekomendowanych przez MRR dla projektów dotyczących szkoleń,
- zakres promocji i upowszechniania umów trójstronnych, w przypadku projektów dotyczących rozwoju i promocji trójstronnych umów szkoleniowych,
- metodologia przeprowadzania badań i ekspertyz.

Działanie 1.2

- znajomość problematyki lokalnego rynku pracy,
- zaangażowanie wolontariuszy oraz partnerów w przygotowanie i realizację projektu,
- powiązanie z projektami (programami) w zakresie udzielania pożyczek lub jednorazowych środków dla podejmujących własną działalność gospodarczą w przypadku projektów dotyczących aktywizacji zawodowej młodzieży,
- deklarowany wskaźnik zatrudnienia,
- innowacyjność,
- kompleksowość wsparcia w przypadku działań adresowanych do osób zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej,
- zasięg i zakres projektu w przypadku akcji informacyjnych oraz inicjatyw lokalnych.

Działanie 1.3

- znajomość problematyki lokalnego rynku pracy,
- zaangażowanie wolontariuszy oraz partnerów w przygotowanie i realizację projektów,
- deklarowany wskaźnik zatrudnienia,
- uwzględnienie w projekcie działań towarzyszących, w szczególności zapewnienia opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od osób objętych działaniami aktywizującymi,
- innowacyjność,
- kompleksowość wsparcia w przypadku działań adresowanych do osób zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej,
- zasięg i zakres projektu w przypadku akcji informacyjnych oraz inicjatyw lokalnych.

Działanie 1.4

- aktywizacja edukacyjna środowisk lokalnych,
- deklarowany wskaźnik zatrudnienia,

- dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- uwzględnienie w projekcie działań towarzyszących, w szczególności transport na miejsce świadczenia usługi.

Działanie 1.5

- zgodność projektu z lokalną/regionalną strategią polityki społecznej,
- dla projektów skierowanych między innymi lub wyłącznie do osób bezdomnych preferowane będą projekty obejmujące osoby bezdomne przystępujące do programów mających na celu wychodzenie z bezdomności,
- uwzględnienie w projekcie działań towarzyszących, w szczególności zapewnienia opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od osób objętych działaniami aktywizującymi,
- lokalizacja projektu dotyczącego tworzenia CIS (preferowane obszary wiejskie i restrukturyzowane).

Działanie 1.6

- znajomość problematyki równości szans kobiet i mężczyzn,
- powiązanie z projektami (programami) w zakresie udzielania pożyczek lub jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w przypadku projektów dotyczących aktywizacji zawodowej kobiet,
- dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- uwzględnienie w projekcie działań towarzyszących, w szczególności zapewnienia opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od osób objętych działaniami aktywizującymi,
- deklarowany wskaźnik zatrudnienia.

Działanie 2.1

schemat a)

- zgodność z polityką społeczną i edukacyjną państwa (z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych), zgodność z programami rządowymi,
- aktywizacja lokalnych środowisk edukacyjnych,
- opracowanie metod wyboru programów rozwoju szkół zbieżnych z zakładanymi celami projektu,
- zakres wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych w przypadku projektów dotyczących centrów kształcenia na odległość na wsiach.

schemat c)

- zgodność z polityką społeczną i edukacyjną państwa (z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych), zgodność z programami rządowymi,
- metodologia badań w przypadku projektów dotyczących badania efektywności kształcenia na odległość.

Działanie 2.2

- zgodność z polityką społeczną i edukacyjną państwa (z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych), zgodność z programami rządowymi,
- zgodność z przepisami o systemie oświaty w przypadku projektów dotyczących opracowania przewodnika procedur akredytacji placówek prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych,
- metodologia w przypadku projektów dotyczących prowadzenia monitoringu działalności instytucji akredytowanych,
- opracowanie systemu zbierania i analizy danych statystycznych na potrzeby edukacji.

Działanie 2.3

- promocja zmian technologicznych i społeczeństwa informacyjnego,
- wpływ na wzrost konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw,
- zastosowanie nowoczesnych technik i metod dydaktycznych,
- zaangażowanie przedsiębiorców (pracodawców) w przygotowanie i realizację projektów.

Załącznik nr 4 do załącznika

Zasady kwalifikowania wydatków i przykłady wydatków niekwalifikowalnych

Wydatki kwalifikowalne to wydatki poniesione zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji nr 448/2004/WE z dnia 10 marca 2004 r. zmieniającego rozporządzenie nr 1685/2000/WE ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady nr 1260/1999/WE w sprawie kwalifikowania wydatków związanych z projektami współfinansowanymi z Funduszy Strukturalnych i uchylającego rozporządzenie nr 1145/2003/WE. (Dz. Urz. WE L 072 z 11/03/2004).

Finansowane mogą być w szczególności:

1. Wydatki związane z personelem projektu

Wynagrodzenia personelu wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

Każda wypłata należna pracownikom (zaangażowanym bezpośrednio w realizację projektu) z mocy przepisów ogólnych lub regulaminów wewnętrznych, która podlega opodatkowaniu – może być wliczona do wydatków projektu (w części odpowiadającej zaangażowaniu pracownika w projekt). Każda wypłata uznaniowa, nie znajdująca podstawy w przepisach lub regulaminach i nie opodatkowana – nie może zostać uznana jako wydatek projektu.

Wydatki związane z delegacją personelu, w tym podróże, zakwaterowanie, diety.

Wydatki na podróż muszą odnosić się wyłącznie do projektu, być udokumentowane, zostać poniesione w racjonalnej wysokości (w stosunku do powszechnie występujących cen i standardów). W uzasadnionych projektem przypadkach kwalifikowalne będą także wydatki zakwaterowania poza miejscem stałego zamieszkania.

Wydatki związane ze świadczeniem usług księgowych.

Wydatki te muszą być bezpośrednio związane z projektem oraz konieczne do jego realizacji.

2. Wydatki dotyczące beneficjentów ostatecznych projektu

Wynagrodzenia wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

W przypadku udziału w projekcie osób pracujących wkładem własnym jest równoważność wynagrodzeń wypłacanych tym osobom wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, naliczana w proporcji odpowiadającej okresowi szkolenia. Wymagane jest dokumentowanie czasu, stawek, wypłat.

Wydatki na podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, uczestnictwo w szkoleniach i studiach podyplomowych.

Wydatki te są wydatkami kwalifikowalnymi – w wysokości faktycznie poniesionej przez ostatecznych beneficjentów dającej się udokumentować.

Działania towarzyszące.

Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu, proporcjonalny do jego celu. Wydatek taki musi być kosztowo efektywny i skrupulatnie skalkulowany oraz nie może przekraczać 10% wartości całego projektu.

Wydatki związane z zapewnieniem dodatkowych usług i wsparcia dla osób niepełnosprawnych - projekty skierowane do osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności mogą obejmować także działania towarzyszące ułatwiające uczestnictwo w projekcie, takie jak na przykład zapewnienie obecności tłumacza migowego.

Ostateczni beneficjenci mogą otrzymywać wsparcie przez okres 6 miesięcy w celu zapewnienia opieki nad dziećmi i osobami zależnymi ułatwiające uczestnictwo w projekcie.

Projekty mające na celu aktywizację zawodową kobiet oraz osób wykluczonych społecznie mogą obejmować także działania towarzyszące, takie jak zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od ostatecznych beneficjentów.

Subsydiowane zatrudnienie.

W przypadku zatrudnienia ostatecznych beneficjentów pracodawca może uzyskać zwrot części wydatków związanych z ich wynagrodzeniami. Wymagane jest dokumentowanie czasu, stawek, wypłat.

Dodatki i stypendia szkoleniowe.

Stypendia (dotyczące staży/przygotowania zawodowego w miejscu pracy i szkoleń) wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia.

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Dotacje na tworzenie miejsc pracy i na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Określone przepisami świadczenia oraz wydatki związane z organizacją stanowisk pracy wolontariusza wyłącznie w ramach Działania 1.2 i 1.5.

3. Inne wydatki

Koszty amortyzacji sprzętu.

Koszt amortyzacji musi odnosić się wyłącznie do okresu współfinansowania ze środków EFS. Koszt amortyzacji, wyliczony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi, tak aby te same przepisy obowiązywały w stosunku do projektów współfinansowanych ze środków EFS i projektów krajowych. Nie jest jednak dopuszczalne wliczanie do wydatków projektu odpisów amortyzacyjnych dotyczących sprzętu zakupionego z uzyskanego wcześniej wsparcia ze środków UE lub krajowych środków publicznych.

Koszty wynajmu sprzętu.

Wynajem (dzierżawa) sprzętu w liczbie i w okresie niezbędnym do przeprowadzenia szkolenia. Ostateczny Odbiorca (Beneficjent) lub podwykonawca musi być bezpośrednim najemcą sprzętu.

Koszty leasingu sprzętu.

Raty leasingowe za leasing sprzętu niezbędnego dla realizacji projektu są kwalifikowalne pod następującymi warunkami:

- 1) leasingobiorca jest bezpośrednim odbiorcą środków przyznawanych na realizację projektu;
- 2) raty leasingu są udokumentowane fakturą z potwierdzonym odbiorem lub innym dokumentem księgowym o równoważnej wartości dowodowej;
- 3) w przypadku umów leasingu, które przewidują minimalny okres leasingu odpowiadający okresowi użytkowania aktywów będącego przedmiotem umowy, maksymalna kwota kwalifikowana do współfinansowania nie może przekroczyć wartości rynkowej sprzętu będącego przedmiotem leasingu;
- 4) w przypadku umów, które obowiązują w okresie krótszym niż okres użytkowania aktywów, którego umowa dotyczy, raty leasingu kwalifikują się proporcjonalnie do okresu wdrażanego projektu, leasingobiorca musi być jednak w stanie wykazać, że leasing był najbardziej efektywną pod względem kosztów metodą pozyskania wyposażenia, np. tańszą od wynajmu, a maksymalna kwota współfinansowania kwalifikowalnego nie powinna przekraczać wartości rynkowej leasingowanego aktywów.

Inne koszty związane z umową leasingu, to jest podatek, marża leasingodawcy, koszty spłaty odsetek, koszty ogólne, opłaty związane z ubezpieczeniem nie są kosztami kwalifikowalnymi.

Koszty gwarancji bankowych.

Są kwalifikowalne ze względu na obowiązek uzyskania gwarancji bankowej jako jednej z form zabezpieczenia prawidłowej realizacji projektu wynikający z odrębnych przepisów bądź decyzji Komisji zatwierdzającej przyznanie pomocy.

Wydatki związane z wynajmem i udostępnieniem pomieszczeń.

Wydatki związane z wynajmem pomieszczenia są kwalifikowalne, jeśli jednak pomieszczenie to używane jest równocześnie do innych celów – należy wyliczyć odpowiednią dla projektu część tego wydatku i przedstawić sposób jego obliczenia.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu komputerowego, biurowego, technodydaktycznego.

Suma wydatków na sprzęt nie może być wyższa niż 10% całkowitych wydatków projektu. Wydatki te są wyliczone zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi. Ograniczenie to nie dotyczy projektów, których głównym celem jest zakup sprzętu.

Wydatki związane z tworzeniem specjalistycznego oprogramowania i baz danych, w tym administrowania portalu internetowego.

Zakup sprzętu specjalistycznego ułatwiającego kształcenie uczniów niepełnosprawnych.

Powyższe wydatki są wyliczone zgodnie z odrębnymi przepisami.

Podkontraktowanie – między innymi wydatki związane z realizacją szkoleń zawodowych, w tym prowadzenia badań potrzeb szkoleniowych i tworzenia programów.

Ostateczny Odbiorca (beneficjent) może przewidywać zlecenie realizacji części zadań wykonawcy – wyłącznie w ramach przepisów dotyczących zamówień publicznych. Płatność dla wykonawcy wynika ze stanu realizacji kontraktu oraz innych warunków określonych w umowie z wykonawcą. Płatność w żadnym wypadku nie może być wyliczona jako udział w ogólnych wydatkach projektu.

Dopuszczalny jest jeden poziom zlecenia (Ostateczny Odbiorca (beneficjent) może zlecić część projektu innej instytucji, która nie ma już prawa dalszego zlecenia, jest zobowiązana wykonać zadanie samodzielnie). Wyjątek stanowią projekty zatwierdzone na podstawie opinii i rekomendacji właściwego komitetu sterującego, gdzie dopuszczalny jest drugi poziom zlecenia.

Wydatki związane z audytem.

W przypadku realizowania przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) pojedynczego projektu o wartości 700 tys. PLN i więcej oraz w przypadku realizowania przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) kilku projektów o łącznej wartości 1 mln zł i więcej, jest on zobowiązany do przeprowadzenia audytu zewnętrznego. Wydatek poniesiony na przeprowadzenie takiego audytu, który wymagany jest przez Instytucję Zarządzającą SPO RZL i odnosi się bezpośrednio do projektu, jest kwalifikowalny.

Wydatki poniesione na badania, analizy i ekspertyzy.

Wydatki związane z realizacją projektów pilotażowych.

Wydatki związane z dostosowaniem pomieszczeń do potrzeb wynikających z niepełnosprawności ostatecznych beneficjentów.

Dla ułatwienia osobom niepełnosprawnym dostępu do udziału w projekcie, wydatkiem kwalifikowalnym jest dostosowanie pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych – w kwocie stanowiącej nie więcej niż 10% ogólnej wartości projektu.

Wydatki związane z organizacją spotkań informacyjno – doradczych.

Wydatki na działania promocyjne i informacyjne.

Wszystkie materiały promocyjne i informacyjne powinny być oznaczane przez umieszczenie na nich logo UE i logo EFS bądź słownego opisu przedstawiającego wkład UE i EFS.

Wydatki poniesione na przystosowanie stanowiska pracy do potrzeb, wynikające z niepełnosprawności pracownika, wyłącznie w ramach Działania 1.4.

Wydatki związane z tłumaczeniem.

Wydatki związane z tłumaczeniem muszą być bezpośrednio związane z projektem realizowanym w ramach Programu.

VAT.

Podatek VAT jest uznawany za kwalifikowalny tylko w przypadku, gdy jest on faktycznie i ostatecznie poniesiony przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta). Jest to wydatek kwalifikowalny wyłącznie w przypadku Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta), który nie ma możliwości odzyskiwania/ odliczania VAT na zasadach obowiązującego w Polsce prawa w zakresie podatku od towarów i usług.

Wydatki na doradztwo prawne związane bezpośrednio z projektem.

Za kwalifikowalne uznawane są również wydatki administracyjne, np.:

- wydatki na marketing i rekrutację uczestników,
- opłaty notarialne,
- wydatki związane z prowadzeniem dokumentacji projektów,
- wydatki związane z oceną i oddziaływaniem projektu i jego monitorowaniem.

Koszty zabezpieczenia umowy.

4. Wydatki kwalifikowalne w ramach pomocy technicznej

Doradztwo dla instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wybór projektów, monitorowanie pomocy, opracowywanie procedur kontrolnych oraz kontrolę finansową

Wydatki związane z pracą ekspertów krajowych i zagranicznych, wydatki na podróże i pobyt konsultantów i doradców.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu niezbędnego do realizacji działań doradczych.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

Wydatki związane z uaktualnianiem rozwiązań systemów informatycznych

Doradztwo dla Komisji Oceny Projektów

Wynagrodzenia ekspertów.

Wydatki związane z przygotowaniem ekspertyz i analiz.

Wydatki związane z organizacją prac Komisji Oceny Projektów:

Koszty administracyjne.

Koszty związane z organizacją posiedzeń Komisji Oceny Projektów.

Koszty związane z udziałem zewnętrznych przedstawicieli Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w pracach Komisji Oceny Projektów.

Szkolenia dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie i zarządzanie Programem w zakresie zarządzania, wdrażania, monitoringu i kontroli finansowej

Wydatki związane bezpośrednio z przygotowaniem i przeprowadzaniem szkoleń, w tym podróży, zakwaterowania, żywienia.

Wydatki związane z personelem szkolącym.

Wydatki związane z wynajmem pomieszczeń.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu niezbędnego do realizacji działań szkoleniowych.

Wydatki związane z udziałem pracowników Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu SPO RZL w szkoleniach, seminariach, konferencjach, studiach podyplomowych.

Organizacja prac Komitetu Monitorującego SPO RZL oraz komitetów sterujących

Wydatki związane z organizacją posiedzeń Komitetu Monitorującego i Komitetów Sterujących SPO RZL.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Wydatki na wynajem sali i sprzętu multimedialnego.

Wydatki związane z przejazdami i wyżywieniem członków Komitetu Monitorującego SPO RZL.

Wydatki poniesione na przygotowanie ekspertyz i analiz.

Wydatki związane z usługami świadczonymi przez ekspertów na rzecz Komitetu Monitorującego SPO RZL i Komitetów Sterujących.

Wydatki na przygotowanie, powielanie i rozpowszechnianie protokołów z posiedzeń Komitetów oraz sprawozdań rocznych i końcowych z realizacji Programu.

Przeprowadzanie audytu zewnętrznego

Wydatki związane z przygotowaniem i przeprowadzaniem audytu są kwalifikowalne dla następujących projektów:

Projekty realizowane w ramach Priorytetu 3 SPO RZL podlegają obowiązkowi przeprowadzenia audytu, o ile wartość jednego projektu jest równa bądź przekracza 700 tys. PLN lub gdy suma projektów Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) w ramach Pomocy Technicznej jest równa lub przekracza 1 mln PLN. Oznacza to, że projekty realizowane w ramach Pomocy Technicznej nie powinny być sumowane łącznie z projektami realizowanymi w pozostałych priorytetach. W przypadku realizowania przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) kilku projektów w ramach Priorytetu 3 SPO RZL o łącznej wartości równej lub przekraczającej 1 mln PLN należy przeprowadzić audyt dla tego projektu, którego wartość - po zsumowaniu z łączną wartością poprzednich projektów realizowanych w Priorytecie 3 SPO RZL, powoduje osiągnięcie lub przekroczenie kwoty 1 mln PLN. Każdy następny projekt składany przez tego samego Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) w ramach Priorytetu 3 SPO RZL będzie musiał podlegać audytowi.

Wyjątek od tej reguły stanowią projekty dotyczące przeprowadzenia audytu zewnętrznego dla Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), realizowane w ramach Działania 3.1 schemat d). Projekty te podlegają zwolnieniu z obowiązku przeprowadzenia audytu ze względu na oczywisty konflikt interesów.

Wsparcie kadrowe dla Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) w zakresie zarządzania, monitoringu i kontroli finansowej

Koszty osobowe - wydatki związane z wynagrodzeniami oraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki związane z zakupem sprzętu biurowego i komputerowego niezbędnego do zatrudnienia pracownika z pomocy technicznej.

Organizacja seminariów i konferencji

Wydatki na wynajęcie sali, sprzętu multimedialnego i nagłośnienia.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

Wydatki na przygotowanie plakatów i materiałów promocyjnych.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Wydatki związane z zakupem materiałów oraz niezbędnego wyposażenia.

Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników biorących udział w wydarzeniach promocyjnych, szkoleniach – przejazd, wyżywienie, zakwaterowanie.

Organizacja szkoleń i pomoc doradcza w zakresie informowania o Programie

Wydatki związane bezpośrednio z przygotowaniem i przeprowadzeniem szkoleń, w tym podróży, zakwaterowania, żywienia.

Wydatki związane z personelem.

Wydatki na wynajem pomieszczeń i sprzętu do prowadzenia szkoleń.

Wydatki związane z promocją szkolenia, np. ogłoszenia.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników.

Wydatki związane z zakupem i ubezpieczeniem sprzętu niezbędnego do realizacji działań szkoleniowych i doradczych.

Wydatki związane z pracą ekspertów krajowych i zagranicznych, koszty podróży i pobytu konsultantów i doradców.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

Wydawanie i dystrybucja aktualnych oficjalnych tekstów Programu oraz materiałów informacyjnych i promocyjnych

Wydatki na przygotowanie, publikację i dystrybucję dokumentów programowych Program, Uzupelnienie Programu, podręczniki EFS.

Wydatki na przygotowanie, publikację i dystrybucję materiałów informacyjnych o EFS i SPO RZL (ulotek, broszur, folderów i biuletynów informacyjnych oraz innych publikacji).

Wydatki na przygotowanie standów, bannnerów, flag UE i innych materiałów służących do oznaczania projektów i imprez promocyjnych.

Wydatki na przygotowanie, publikację i dystrybucję biuletynu informacyjnego Programu.

Wydatki na przygotowanie materiałów promocyjnych.

Wydatki związane z tłumaczeniem materiałów informacyjnych, promocyjnych i oficjalnych tekstów Programu.

Tworzenie i realizacja szczegółowych planów promocji Programu

Wydatki związane z zakupem sprzętu i wyposażenia na potrzeby realizacji Planu Programu.

Wydatki związane z pracą ekspertów krajowych i zagranicznych.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

Obsługa, aktualizacja i rozwój strony internetowej poświęconej EFS

Wydatki związane ze stworzeniem i modyfikacją portalu internetowego.

Wydatki związane z bieżącym uaktualnianiem informacji, utrzymaniem i obsługą portalu.

Wydatki związane z promocją portalu.

Wydatki związane z opracowaniem materiałów zamieszczanych na stronach internetowych.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

Organizacja spotkań informacyjnych Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) Programu

Wydatki na wynajęcie sali, sprzętu multimedialnego i nagłośnienia.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

Wydatki na przygotowanie plakatów i materiałów promocyjnych.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Wydatki związane z udziałem w imprezach promocyjnych.

Wydatki związane z zakupem materiałów oraz niezbędnego wyposażenia.

Wydatki związane z oddelegowaniem pracowników biorących udział w wydarzeniach promocyjnych, szkoleniach – przejazd, wyżywienie, zakwaterowanie.

Przygotowanie analiz, badań i sprawozdań z wdrażania Programu

Wydatki związane z przygotowaniem analiz, studiów i ekspertyz.

Wydatki związane z pracą ekspertów krajowych i zagranicznych.

Wydatki związane z tłumaczeniami.

Wydatki związane z drukiem.

Ocena bieżącej realizacji projektów oraz ocena rezultatów projektów w ramach Działań

Wydatki związane z przeprowadzeniem oceny bieżącej i oceny rezultatów projektów.

Wydatki związane z pracą ekspertów w zakresie ewaluacji.

Wydatki związane z pomocą doradczą oraz udziałem pracowników Instytucji Zarządzającej SPO RZL, Instytucji Pośredniczących SPO RZL oraz Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających), zaangażowanych w prowadzenie bieżącej (on-going) oceny Programu, w szkoleniach, seminariach, konferencjach, studiach podyplomowych.

Tworzenie i utrzymywanie telefonicznych stanowisk informacyjnych (help-desks)

Wydatki związane z wyposażeniem telefonicznych stanowisk informacyjnych w sprzęt komputerowy, inne urządzenia biurowe i meble.

Wydatki na wynajęcie pomieszczenia na potrzeby stanowiska informacyjnego.

Wydatki na opłaty eksploatacyjne związane z funkcjonowaniem stanowiska informacyjnego.

Wydatki związane z prowadzeniem infolinii, w tym wydatki na przeprowadzenie postępowania w trybie ustawy - Prawo zamówień publicznych na wyłonienie firmy, koszty przygotowania scenariuszy rozmów i bieżącą obsługą infolinii.

Szkolenia trenerów ROSzEFS

Wydatki związane bezpośrednio z przygotowaniem i przeprowadzeniem szkoleń, w tym podróży, zakwaterowania, wyżywienia.

Wydatki związane z personelem szkolącym.

Wydatki na wynajem pomieszczeń i sprzętu do prowadzenia szkoleń.

Wydatki na przygotowanie i powielanie materiałów.

Tworzenie i utrzymywanie sieci regionalnych punktów informacyjnych EFS (ROSzEFS)

Wydatki związane z opłatami eksploatacyjnymi związanymi z funkcjonowaniem sieci regionalnych punktów informacyjnych EFS.

Wydatki związane z personelem szkolącym.

Wydatki na przygotowanie szkoleń, w tym materiały, wynajęcie sali, poczęstunek.

Wydatki związane z prowadzeniem usług doradczych.

Zakup i instalacja sprzętu komputerowego

Wydatki związane z przeprowadzeniem postępowania w trybie ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Wydatki na zakup i instalację sprzętu komputerowego.

Zakup i instalacja pozostałych urządzeń elektronicznych wyposażenia biurowego

Wydatki związane z zakupem pozostałych urządzeń elektronicznych wyposażenia biurowego. Wydatki na zakup oprogramowania.

Wydatki na zakup innych urządzeń elektronicznych niezbędnych do zarządzania i promowania Programu.

Wydatki związane z przeprowadzeniem postępowania ustawy - Prawo zamówień publicznych

WYDATKI, KTÓRE NIE MOGĄ BYĆ UZNANE JAKO KWALIFIKOWALNE, W SZCZEGÓLNOŚCI:

- pożyczki i spłaty rat oraz odsetek,
- wydatki poniesione na przygotowanie wniosku,
- wydatki nie odnoszące się jednoznacznie do projektu,
- wydatki nieudokumentowane,
- wydatki związane z pracami zleconymi obliczone jako procent od kosztów całkowitych,
- wydatki związane z zakupem ziemi i nieruchomości,
- inwestycje w maszyny i urządzenia, których wartość przekracza 10% całkowitych wydatków projektu,
- wydatki związane z pracami budowlanymi, z wyjątkiem adaptacji pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych, przy czym wydatek taki nie może być wyższy niż 10% całkowitych wydatków projektu,
- wydatki na zakup używanych maszyn i urządzeń, jeżeli wartość ich może być amortyzowana zgodnie z odrębnymi przepisami,
- odpisy amortyzacyjne dotyczące majątku zakupionego ze środków WE lub krajowych środków publicznych,
- mandaty, opłaty karne i koszty procesów sądowych.

Załącznik nr 5 do załącznika

Wskaźniki monitorowania Priorytetów i Działań

WSKAŹNIKI DLA SPO RZL						
Wskaźniki przekrojowe						
Cel	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik EFS	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Wartość docelowa (2008)	Źródło
	Wskaźnik kontekstowy	Wskaźnik zatrudnienia według płci i wieku : 1. 15-64 (M/K)* 2. 15-24 (M/K) 3. 25-54 (M/K) 4. 55-64 (M/K)		1. 51,7% (56,9%/46,4%) 2. 20% (22%/17,9%) 3. 67,5% (72,9%/61,9%) 4. 27,9% (35,8%/21,1%)	1. 55% (61%/49%) 2. 25% (28%/22%) 3. 72% (78%/66%) 4. 30% (38%/22%)	BAEL, Rocznik Statystyczny GUS
		Zatrudnienie w usługach (M/K)		51,9% (42%/63,9%)	56% (45%/69%)	BAEL, Rocznik Statystyczny GUS
		Współczynnik zmienności regionalnej stopy bezrobocia (M/K)		18,3% (19,3% / 17,8%)	19% (20% / 19%)	BAEL, Rocznik Statystyczny GUS
		Współczynnik zmienności regionalnego wskaźnika zatrudnienia (M/K)		7,2% (6,8% / 8,9%)	7% (6% / 8%)	BAEL, Rocznik Statystyczny GUS
		Niestandardowe formy pracy (M/K) Praca w niepełnym wymiarze godzin (M/K) Praca na własny rachunek (włącznie z rolnictwem) (M/K) Umowy o pracę na czas określony (M/K)		Praca w niepełnym wymiarze godzin 10,8% (8,5%/13,4%) Praca na własny rachunek 18,9% (21,3%/16%) Umowy o pracę na czas określony 15,4% (16,3%/14,4%)	Praca w niepełnym wymiarze godzin 11% (9%/14%) Praca na własny rachunek 17% (19%/14%) Umowy o pracę na czas określony 16% (17%/15%)	BAEL, Rocznik Statystyczny GUS
		Osoby wypadające z systemu szkolnictwa (M/K)		7,6% (9,5%/5,6%)	7,0% (7,2%/4,3%)	Wskaźniki strukturalne, Rocznik Eurostatu
Globalnie	Wpływ	Wskaźnik zatrudnienia a. Ogółem 15-64 (M/K) b. Młodzież 15-24 (M/K) c. Osoby niepełnoprawne 15-64 (M/K)		a. 51,7% (56,9%/46,4%) b. 20% (22%/17,9%) c. 19,7% (brak danych)	a. 55% (61%/49%) b. 25% (28%/22%) c. 20,8%	BAEL

					(brak danych)	
		Relatywna stopa ubóstwa		18,4 %	16,1 %	Budżet Gospodarstw Domowych
		Osiągnięcia edukacyjne 20-24 (M/K) Procentowy udział ludności z minimum średnim wykształceniem (M/K)		60,9 % (49,7%/71,9%)	61,4% (52,1%/72,8%)	BAEL, Rocznik Statystyczny GUS
		Liczba uczniów na jeden komputer z dostępem do Internetu		41,8 (rok szkolny 2001/2002)	15,0	MEN rocznie
Priorytet 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej						
Priorytet 1	Wpływ	Stopa bezrobocia dla: a. Ogółem (M/K) b. Młodzież (M/K) c. Osoby niepełnosprawne (M/K)		a. 19,9% (19,1%/20,9%) b. 43,9% (43,4%/44,2%) c. 17,9% (brak danych)	a. 15,0% (12%/18,0%) b. 40,0% (39%/41%) c. 16,6% (brak danych)	BAEL, Rocznik Statystyczny GUS
		Stopa bezrobocia długookresowego (M/K)		7,9% (9,2 %/6,7%)	7,7 % (9,2%/ 6,5%)	BAEL, Rocznik Statystyczny GUS
		Stopa bezrobocia długookresowego (M/K) wśród młodzieży		27,6 % (26,6%/28,8%)	26,8 % (25,8%/27,9%)	
		Stopa bezrobocia długookresowego (M/K) wśród osób powyżej 55 roku życia		5% (5,3 % / 4,5 %)	4,9 % (5,1 % / 4,4 %)	
	Rezultat	Udział procentowy osób, które podjęły zatrudnienie dzięki wsparciu SPO RZL do 6 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu, liczone ogółem i indywidualnie a. Ogółem (M/K) b. Młodzież (M/K) c. Długookresowo bezrobotni (M/K) d. Osoby niepełnosprawne (M/K)		brak danych	a. 28% (26%/30%) b. 30% (29%/31%) c. 25% (24%/26%) d. 25% (24%/26%)	PEFS
		Wskaźnik aktywizacji – średnia roczna liczba osób objętych programami aktywizacji zawodowej w stosunku do średniej rocznej liczby bezrobotnych, liczonych ogółem i indywidualnie a. Ogółem (M/K)		brak danych	a. 3,2%	PULS, rocznie

		b. Młodzież (M/K) c. Osoby długotrwale bezrobotne (M/K) d. Osoby niepełnoprawne (M/K)			(3,4%/2,7%) b. 2,5% (2,6%/2,4%) c. 2,0% (2,2%/1,8%) d. 3,0% (3,2%/2,8%)	
	Produkt	Liczba osób objętych wsparciem SPO RZL, w tym: a. Młodzież (M/K) b. Osoby długotrwale bezrobotne (M/K) c. Osoby niepełnoprawne (M/K) d. Osoby z grup szczególnego ryzyka (M/K) e. Ogółem (M/K)		brak danych	a. 500 000 (260 000/240 000) b. 560 000 (310 000/250 000) c. 26 000 (13 500/12 500) d. 200 000 (105 000/95 000) e. 1286 000 (678 500/607 500)	SIMIK rocznie
		Liczba projektów		brak danych	2 390	SIMIK rocznie
Priorytet 2. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy						
Priorytet 2	Wpływ	Procent ludności w wieku 25-64 (M/K) uczestniczącej w systemie edukacji i szkoleń ponad 4 tygodnie przed datą badania		4,4% (3,9%/4,7%)	5,0% (4,4%/5,3%)	Wskaźniki strukturalne, Eurostat
		Procent nauczycieli przygotowanych do korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych w procesie kształcenia		26,4 %	32,0 %	MEN, pomiar na koniec realizacji programu
		Procent szkół wyposażonych w stanowiska komputerowe		53,0 %	86,0 %	GUS/ rocznie
	Rezultat	Liczba placówek edukacyjnych oferujących kształcenie na odległość		brak danych	250	MEN/ rocznie
		Udział nauczycieli przeszkolonych w zakresie technik informacyjnych i komunikacyjnych w ramach priorytetu w ogólnej liczbie nauczycieli		brak danych	9,8 %	MEN/ rocznie
		Udział szkół wyposażonych w stanowiska komputerowe finansowane dzięki wsparciu działań w ramach Priorytetu		brak danych	33,0 %	SIMIK - raporty monitorujące/ kwartalnie
		Udział pracowników MSP biorących udział w SPO RZL objętych szkoleniami w ogóle pracowników małych i średnich przedsiębiorstw		brak danych	1%	SIMIK - raporty monitorujące/ kwartalnie
	Produkt	Liczba opracowanych programów		brak danych	460	SIMIK - raporty

		dydaktycznych i programów kształcenia na odległość				monitorujące/ kwartalnie
		Liczba nauczycieli przeszkolonych dzięki wsparciu w ramach Priorytetu		brak danych	160 000	SIMIK - raporty monitorujące/ kwartalnie
		Liczba szkół wyposażonych w stanowiska komputerowe finansowane dzięki wsparciu działań w ramach Priorytetu		brak danych	10 700	SIMIK - raporty monitorujące/ kwartalnie
		Liczba pracowników objętych szkoleniami (w tym pracownicy małych i średnich przedsiębiorstw)		6 700**	144 000 (86 400)	SIMIK - raporty monitorujące/ kwartalnie
		Liczba projektów w ramach Działań 2.1 i 2.2		brak danych	60	SIMIK rocznie
Kwestie horyzontalne						
Rozwój lokalny	Wpływ	Realny wzrost dochodu jednostki samorządu terytorialnego		1,3%		GUS
	Rezultat	Stosunek rocznej średniej liczby projektów wdrożonych przez jednostkę samorządową do liczby jednostek samorządu terytorialnego		brak danych		SIMIK rocznie
	Produkt	Liczba projektów wdrożonych przez jednostki samorządu terytorialnego		brak danych		SIMIK rocznie
Równość szans	Wpływ	Zróżnicowanie w poziomie wynagrodzeń ze względu na płeć	Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto pracowników pełnozatrudnionych (wynagrodzenie mężczyzn = 100)	87,9 %	90 %	GUS – Struktura wynagrodzeń wg zawodów
	Rezultat	Udział kobiet – odbiorców w ogólnej liczbie kobiet w wieku nie niższym niż 15 lat		brak danych		SIMIK, GUS rocznie
	Produkt	Liczba kobiet – odbiorców		brak danych		SIMIK rocznie
Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Wpływ	Liczba uczniów na jedno stanowisko komputerowe z dostępem do internetu		41,8 (rok szkolny 2001/2002)	15,0	MEN rocznie
	Rezultat	Stopa komputeryzacji szkół publicznych i placówek edukacyjnych		brak danych		MEN rocznie
	Produkt	Liczba nowych stanowisk komputerowych		brak danych	240 000	MEN rocznie
Zrównoważony rozwój	Wpływ					
	Rezultat	Udział projektów związanych ze zrównoważonym rozwojem w stosunku		brak danych		SIMIK rocznie

		do ogółu projektów				
	Produkt	Liczba projektów uwzględniających zrównoważony rozwój		brak danych		SIMIK rocznie
WSKAŹNIKI DLA UZUPEŁNIENIA SPO RZL						
Działanie	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik EFS	Definicja	Wartość w roku bazowym (2002)	Wartość docelowa (2008)	Źródło/częstotliwość pomiaru
Działanie 1.1. Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy						
Działanie 1.1	Produkt	Liczba pracowników urzędów pracy, którzy zostali objęci szkoleniami (M/K)	Liczba pracowników urzędów pracy, którzy uczestniczyli w szkoleniach, realizowanych w ramach Działania (M/K)	2 778**	5 770	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Rezultat	Odsetek pracowników PSZ oceniających szkolenia jako adekwatne do potrzeb zawodowych (M/K)	Udział pracowników publicznych służb zatrudnienia, uczestniczących w szkoleniach realizowanych w ramach Działania, którzy ocenili te szkolenia jako adekwatne do ich potrzeb zawodowych, w ogólnej liczbie pracowników publicznych służb zatrudnienia (M/K) uczestniczących w szkoleniach, wyrażony w %	Brak danych	65%	PEFS – dane o ostatecznych beneficjentach / kwartalnie
	Wpływ	Wskaźnik satysfakcji klientów urzędów pracy	Odsetek klientów urzędów pracy, pozytywnie oceniających usługi urzędów pracy (M/K), wyrażony w %. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób spośród klientów urzędów pracy	Brak danych	60%	Badania Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MPiPS
Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży						
Działanie 1.2	Produkt	Liczba osób objętych działaniami aktywizującymi (M/K)	Liczba osób (M/K) objętych działaniami aktywizującymi	69 700**	500 000	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Rezultat	% osób, które ukończyły Działanie (M/K)	Udział osób (M/K), które ukończyły Działanie, w ogólnej liczbie osób objętych działaniami aktywizującymi, wyrażony w %	90%**	90%	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Wpływ	Relacja stopy bezrobocia młodzieży (osób w wieku 15-24) do stopy bezrobocia ogółem (M/K)	Stosunek stopy bezrobocia wśród młodzieży (osób w wieku 15-24 lat) do stopy bezrobocia ogółem dla osób w wieku 15 lat i więcej (M/K)	2,19**	2,1	GUS BAEL / rocznie

	Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	30%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / po zakończeniu okresu programowania
Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia						
Działanie 1.3	Produkt	Liczba osób objętych działaniami aktywizującymi (M/K)	Liczba osób (M/K) objętych działaniami aktywizującymi, realizowanymi w ramach Działania	Brak danych	560 000 (310 000/ 250 000)	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Rezultat	% osób, które ukończyły Działanie (M/K)	Udział osób, które ukończyły Działanie aktywizujące, w ogóle osób objętych działaniami aktywizującymi, realizowanymi w ramach Działania, wyrażony w %	Brak danych	90%	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Wpływ	Udział długotrwanie bezrobotnych (12-24 miesiące) w ogóle bezrobotnych (M/K)	Udział osób zarejestrowanych jako długotrwanie bezrobotne, pozostających bez pracy 12 - 24 miesiące, w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (M/K), wyrażony w %	21% (22%/20,1%)	19%	GUS, Bezrobocie rejestrowane /rocznie
	Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	25%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / po zakończeniu okresu programowania
Działanie 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych						
Działanie 1.4	Produkt	Liczba osób objętych Działaniem (M/K), w tym osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Liczba osób (M/K) objętych Działaniem, w tym liczba osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	7 720** 5 607**	26 000 21 000	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Rezultat	Liczba osób, które ukończyły Działanie, w tym osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie zgodnie z założeniami w ramach realizowanego Działania, w tym liczba osób o znacznym	Brak danych	18 000 14 700	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie

			i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności			
	Rezultat	% osób, w których opinii uczestnictwo w Działaniu przyniosło im korzyści (M/K)	Udział osób (M/K), które po ukończeniu projektu realizowanego w ramach Działania oceniły je jako adekwatne do ich potrzeb zawodowych, w ogólnej liczbie osób korzystających ze wsparcia w ramach Działania, wyrażony w %	Brak danych	70%	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział osób niepełnosprawnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, które podjęły dalszą naukę lub pracę w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie (M/K). Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	15-20%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / po zakończeniu okresu programowania
Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka						
Działanie 1.5	Produkt	Liczba osób zaliczanych do grup szczególnego ryzyka (M/K)	Liczba osób (M/K) zaliczanych do grup szczególnego ryzyka, objętych Działaniem; przez grupy szczególnego ryzyka rozumie się osoby zagrożone wykluczeniem społecznym - osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, alkoholicy i narkomani poddający się procesowi leczenia, bezdomni, osoby opuszczające zakłady karne, uchodźcy z problemami z integracją ze społeczeństwem, młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, osoby w wieku 15-24 lat sprawujące trudności wychowawcze („młodzież trudna”)	Brak danych	200 000	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Produkt	Liczba osób objętych szkoleniami, pracujących na rzecz grup szczególnego ryzyka	Liczba osób pracujących na rzecz grup szczególnego ryzyka, które uczestniczyły w szkoleniach, realizowanych w ramach Działania	Brak danych	7 500	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie

	Rezultat	% osób, które ukończyły Działanie (M/K)	Udział osób, które zakończyły udział w Działaniu, w ogóle osób szczególnego ryzyka objętych Działaniem, wyrażony w %	Brak danych	69%	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	30%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / kwartalnie
Działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet						
Działanie 1.6	Produkt	Liczba pracodawców uczestniczących w szkoleniach (M/K)	Liczba pracodawców (M/K), którzy uczestniczyli w szkoleniach realizowanych w ramach Działania	Brak danych	1 800	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Produkt	Liczba kobiet, które uczestniczyły w projektach realizowanych w ramach Działania	Liczba kobiet, które uczestniczyły w projektach realizowanych w ramach Działania	Brak danych	Będzie monitorowana	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Rezultat	% kobiet, w których opinii uczestnictwo w Działaniu przyniosło im korzyści	Udział kobiet, które po ukończeniu projektu realizowanego w ramach Działania, oceniły je jako adekwatne do ich potrzeb, w ogólnej liczbie kobiet korzystających ze wsparcia w ramach Działania, wyrażony w %	Brak danych	70%	PEFS – dane o ostatecznych beneficjentach / Kwartalnie
	Wpływ	Wskaźnik efektywności	Udział kobiet, które podjęły dalszą naukę lub pracę w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie. Wskaźnik badany na podstawie ankietowania losowo wybranej grupy osób	Brak danych	40%	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy /kwartalnie
	Wpływ	Wskaźnik zatrudnienia kobiet	Udział kobiet, które pracują, w ogóle kobiet w wieku 15-64 lat	46,4%	49%	GUS BAEL / rocznie
Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie						
Działanie 2.1	Produkt	Liczba placówek edukacyjnych działających na rzecz zwiększenia dostępu do edukacji	Liczba placówek edukacyjnych (ośrodków alternatywnej edukacji przedszkolnej, centrów kształcenia na odległość na wsiach, internetowych centrów informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych) działających na rzecz zwiększenia	Brak danych	13 000	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie

			dostępu do edukacji dzięki wsparciu w ramach Działania			
	Rezultat	Udział szkół, które zrealizowały lub realizują programy rozwoju	Udział szkół, które zrealizowały lub realizują programy rozwoju w ogólnej liczbie szkół	Brak danych	9,0%	MEN / rocznie
	Rezultat	Liczba programów do kształcenia na odległość opracowanych dzięki wsparciu w ramach Działania	Liczba programów do kształcenia na odległość opracowanych dzięki wsparciu w ramach Działania	Brak danych	Będzie monitorowany	MEN/ rocznie
	Rezultat	Liczba dzieci w wieku od 3 do 5 lat zamieszkałych na terenach wiejskich objętych edukacją przedszkolną	Liczba dzieci w wieku od 3 do 5 lat zamieszkałych na terenach wiejskich objętych edukacją przedszkolną w ogólnej liczbie dzieci w wieku od 3 do 5 lat	14,3%	Będzie monitorowany	GUS
	Wpływ	Procent osób (M/K) w wieku 18-24 lata z wykształceniem najwyższym, które nie kontynuują nauki	Procent osób (M/K) w wieku 18-24 lata z wykształceniem najwyższym, które nie kontynuują nauki w ogólnej liczbie osób w wieku 18 – 24 lata	7,6% (9,5%/5,6%)	7,0% (7,2%/4,3%)	Wskaźniki strukturalne/ Eurostat
Działanie 2.2 Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy						
Działanie 2.2	Produkt	Liczba nowych stanowisk komputerowych	Liczba nowych stanowisk komputerowych zakupionych dzięki wsparciu w ramach Działania	Brak danych	200 000	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Produkt	Liczba instytucji oświatowych, które poddały się procedurze akredytacji	Liczba instytucji oświatowych, które poddały się procedurze akredytacji	Brak danych	Będzie monitorowany	MEN/ rocznie
	Rezultat	Wskaźnik efektywności	% nauczycieli, którzy otrzymali zaświadczenie potwierdzające przygotowanie do wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie kształcenia, w ogólnej liczbie nauczycieli, którzy wzięli udział w szkoleniu w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych	Brak danych	90%	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Rezultat	Przeszkolenie nauczycieli w zakresie języków obcych (M/K)	Udział nauczycieli (M/K) przeszkolonych dzięki wsparciu w ramach Działania w zakresie języków obcych w ogólnej liczbie nauczycieli	Brak danych	6,8% (M/K)	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Wpływ	Udział nauczycieli przeszkolonych dzięki	Udział nauczycieli przeszkolonych	Brak danych	34,3%	MEN/ rocznie

		wsparciu w ramach Działania w ogólnej liczbie nauczycieli	dzięki wsparciu w ramach Działania w zakresie: wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauczania drugiego przedmiotu, pedagogiki specjalnej, metodyki przedmiotów zawodowych i ogólnozawodowych oraz pełnienia roli doradcy zawodowego w ogólnej liczbie nauczycieli			
	Wpływ	Wskaźnik mierzący dostęp uczniów do Internetu	Liczba uczniów przypadających na jeden komputer z dostępem do Internetu	41,8 (rok szkolny 2001/2002)	15,0	MEN - rocznie
Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki						
Działanie 2.3	Produkt	Liczba pracowników, którzy rozpoczęli szkolenie (M/K)	Liczba ostatecznych beneficjentów, którzy rozpoczęli udział w projektach realizowanych w ramach Działania	6 700 (M/K)**	180 000 (M/K)	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Rezultat	Liczba pracowników (M/K), którzy ukończyli szkolenie (w tym pracownicy małych i średnich przedsiębiorstw)	Liczba pracowników firm (M/K), którzy po ukończeniu szkolenia, realizowanego w ramach Działania uzyskali świadectwa nabytych nowych kwalifikacji (zdobycie uznawanego świadectwa, dyplomu kwalifikacyjnego, np. biegłego rewidenta) i umiejętności (zdobycie dodatkowych wiadomości w danej dziedzinie, które przyczynią się do lepszego wykonywania zadań)	6 700 (M/K)**	144 000 (86 400) (M/K)	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Wpływ	Liczba przedsiębiorstw odczuwających poprawę w swoim funkcjonowaniu w okresie 6 miesięcy od zakończenia wsparcia	Liczba przedsiębiorstw, które skorzystały ze wsparcia i odczuwają poprawę w swoim funkcjonowaniu w okresie 6 miesięcy od zakończenia wsparcia	Brak danych	9 000	Badania PARP
Działanie 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych						
Działanie 2.4	Produkt	Liczba członków korpusu służby cywilnej (M/K), przeszkolonych w ramach szkoleń ogólnych i specjalistycznych pracowników	Liczba członków korpusu służby cywilnej (M/K) zajmujących stanowiska wyższego i średniego stopnia zarządzania, uczestniczących w szkoleniach	Brak danych	800 (360/440)	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie

			ogólnych i specjalistycznych			
	Rezultat	Wskaźnik efektywności	Liczba członków korpusu służby cywilnej (M/K), którzy uzyskają certyfikat znajomości języka obcego	Brak danych	75% (ok. 600) (M/K)	SIMIK – raporty monitorujące /kwartalnie
	Wpływ	Udział członków korpusu służby cywilnej (M/K), w których ocenie kwalifikacje zdobyte w wyniku uczestnictwa w projekcie są wykorzystywane w ich pracy zawodowej, w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w ramach Działania	Udział członków korpusu służby cywilnej (M/K), w których ocenie kwalifikacje zdobyte w wyniku uczestnictwa w projekcie są wykorzystywane w ich pracy zawodowej, w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w ramach Działania	Brak danych	80% (M/K)	PEFS – ankietowanie odbiorców pomocy / po zakończeniu okresu programowania

* (M/K) - z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety.

** wartość za 2001 rok.

Załącznik nr 6 do załącznika

Przeływ dokumentów – tabele przepływu dokumentów dotyczących realizacji projektów (odpowiedzialność poszczególnych instytucji)

Działanie 1.1 *Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy*

Instytucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Instytucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów	Kontrola transakcji (100%) <i>Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności</i>	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Instytucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Instytucja Zarządzająca SPO RZL	Instytucja Płatnicza		Instytucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Instytucji Płatniczej w MF
Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego- Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Instytucja Zarządzająca SPO RZL	Schemat a) Komitet Sterujący	Instytucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS- Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)		Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)

<p>Ostateczny Odbiorca (beneficjent)/ Wnioskodawca: Schemat a) - MRR - właściwe departamenty,</p> <p>Schemat b) - instytucje rynku pracy: = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - jednostki naukowe, - szkoły wyższe.</p>	<p>Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS- Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)</p>	<p>Schemat b) Komisja Oceny Projektów</p>	<p>Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS- Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)</p>	<p>UKS</p>	<p>Schemat a) Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)</p> <p>Schemat b) Audyt systemu przez audytora zewnętrznego</p>
---	--	---	--	------------	--

Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży

Institucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Institucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów:	Kontrola transakcji (100%) <i>Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności</i>	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Institucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Institucja Zarządzająca SPO RZL	Institucja Płatnicza		Institucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Institucji Płatniczej w MF
Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Institucja Zarządzająca SPO RZL		Institucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (wojewódzki urząd pracy zwany dalej WUP)	Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)		Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach WUP)

<p>Ostateczny Odbiorca (beneficjent)/ Wnioskodawca:</p> <p>Schemat a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - powiatowy urząd pracy, zwany dalej „PUP”, <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne z wyjątkiem WUP i PUP - instytucje rynku pracy (z wyjątkiem publicznych służb zatrudnienia): <ul style="list-style-type: none"> = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - inne organizacje pozarządowe działające na rzecz młodzieży, - szkoły, ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe, - pracodawcy. 	<p>Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (WUP)</p>	<p>Komisja Oceny Projektów</p>	<p>Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (WUP)</p>	<p>UKS (16 urzędów)</p>	<p>Schemat a) Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach WUP) lub audyt systemu przez audytora zewnętrznego</p> <p>Schemat b) Audyt systemu przez audytora zewnętrznego</p>
---	--	--------------------------------	--	-------------------------	--

Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

Instytucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Instytucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów:	Kontrola transakcji (100%) <i>Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności</i>	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Instytucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Instytucja Zarządzająca SPO RZL	Instytucja Płatnicza		Instytucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Instytucji Płatniczej w MF
Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Instytucja Zarządzająca SPO RZL		Instytucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)

Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (WUP)	Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)		Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach WUP)
<p>Ostateczny Odbiorca (beneficjent)/ Wnioskodawca:</p> <p>Schemat a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - PUP <p>Schemat b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne z wyjątkiem WUP i PUP, - instytucje rynku pracy (z wyjątkiem publicznych służb zatrudnienia): <ul style="list-style-type: none"> = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - inne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób bezrobotnych, - szkoły, ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe. 	Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (WUP)	Komisja Oceny Projektów	Beneficjent Końcowy (Instytucja wdrażająca) (WUP)	UKS (16 urzędów)	<p>Schemat a)</p> <p>Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach WUP) lub audyt systemu przez audytora zewnętrznego</p> <p>Schemat b)</p> <p>Audyt systemu przez audytora zewnętrznego</p>

Działanie 1.4 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

Institucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Institucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów:	Kontrola transakcji (100%) <i>Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności</i>	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Institucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Institucja Zarządzająca SPO RZL	Institucja Płatnicza		Institucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Institucji Płatniczej w MF
Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Institucja Zarządzająca	Schemat b) Komitet Sterujący	Institucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (PFRON)	Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym).		Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach PFRON)

<p>Ostateczny Odbiorca (beneficjent)/ Wnioskodawca: Schemat a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje rynku pracy: = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego - inne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, - pracodawcy, - szkoły, ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe, - jednostki naukowe. <p>Schemat b) PFRON.</p>	<p>Schemat a) Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (PFRON)</p> <p>Schemat b) Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)</p>	<p>Schemat a) Komisja Oceny Projektów</p>	<p>Schemat a) Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (PFRON)</p> <p>Schemat b) Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)</p>	<p>UKS</p>	<p>Schemat a) Audyt systemu przez audytora zewnętrznego</p> <p>Schemat b) Jednostka Audytu Wewnętrznego w ramach PFRON</p>
---	---	---	---	------------	--

Działania 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka

Instytucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Instytucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów	Kontrola transakcji (100%) Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Instytucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Instytucja Zarządzająca SPO RZL	Instytucja Płatnicza		Instytucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Instytucji Płatniczej w MF
Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Instytucja Zarządzająca SPO RZL	Schemat b) Komitet Sterujący	Instytucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)		Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Ostateczny Odbiorca (beneficjent)/ Wnioskodawca: Schemat a) - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (w tym publiczne służby zatrudnienia), - organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz grup szczególnego ryzyka, - instytucje szkoleniowe, - organizacje pracodawców i związki zawodowe, - jednostki naukowe. Schemat b) - OHP.	Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	Schemat a) Komisja Oceny Projektów	Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS- Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	UKS	Schemat a) Audyt systemu przez audytora zewnętrznego Schemat b) Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR) lub audyt zewnętrzny

Działanie 1.6: Integracja i reintegracja zawodowa kobiet

Institucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Institucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów:	Kontrola transakcji (100%) <i>Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności</i>	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Institucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Institucja Zarządzająca SPO RZL	Institucja Płatnicza		Institucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Institucji Płatniczej w MF
Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Institucja Zarządzająca SPO RZL	schemat b) Komitet Sterujący	Institucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)		Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)

<p>Ostateczny Odbiorca (beneficjent)/ Wnioskodawca: Schemat a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje rynku pracy: = publiczne służby zatrudnienia, = OHP, = agencje zatrudnienia, = instytucje szkoleniowe, = instytucje dialogu społecznego, = instytucje partnerstwa lokalnego, - pracodawcy, - jednostki naukowe, - ośrodki doradztwa rolniczego, - ośrodki poradnictwa zawodowego i psychologicznego, - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, <p>Schemat b) Promocja równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn. 	<p>Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)</p>	<p>schemat a) Komisja Oceny Projektów</p>	<p>Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MPiPS - Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)</p>	<p>UKS</p>	<p>Audyt systemu przez audytora zewnętrznego</p>
---	---	---	---	------------	--

Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie

Instytucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Instytucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów	Kontrola transakcji (100%) <i>Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności</i>	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Instytucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Instytucja Zarządzająca SPO RZL	Instytucja Płatnicza		Instytucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Instytucji Płatniczej w MF
Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych)	Instytucja Zarządzająca SPO RZL	schemat b) Komitet Sterujący	Instytucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MEN)

Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych)		Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MEN)
Ostateczny Odbiorca (beneficjent): Schemat a): - organizacje pozarządowe, - szkoły wyższe, - jednostki naukowe, - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, - Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. Schemat b) MEN - właściwe merytorycznie departamenty Schemat c) - szkoły wyższe, - organizacje pozarządowe, - jednostki naukowe.	Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	schemat a) i c) Komisja Oceny Projektów	Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	UKS	Schemat a) i c) Audyt systemu przez audytora zewnętrznego Schemat b) Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MEN)

Działanie 2.2 Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy

Instytucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Instytucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów	Kontrola transakcji (100%) Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Instytucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Instytucja Zarządzająca SPO RZL	Instytucja Płatnicza		Instytucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Instytucji Płatniczej w MF
Instytucja Pośrednicząca – (minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych)	Instytucja Zarządzająca SPO RZL	schemat a), b), c) Komitet Sterujący	Instytucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MEN)

Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) MEN (MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych)		Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MEN)
Ostateczny Odbiorca (beneficjent): Schemat a) MEN - właściwe merytorycznie departamenty Schemat b) - Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, - Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Schemat c) MEN - właściwe merytorycznie departamenty Schemat d) - organizacje pozarządowe, - szkoły wyższe, - Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, - jednostki naukowe.	Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	schemat d) Komisja Oceny Projektów	Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (MEN - Biuro Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego)	UKS	Schemat b) i d) Audyt systemu przez audytora zewnętrznego Schemat a) i c) Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MEN)

Działanie 2.3 *Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki*

Instytucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Instytucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów	Kontrola transakcji (100%) <i>Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności</i>	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Instytucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Instytucja Zarządzająca	Instytucja Płatnicza		Instytucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Instytucji Płatniczej w MF

Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Institucja Zarządzająca SPO RZL	Schemat b) Komitet Sterujący	Institucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (PARP)	Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)		Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Ostateczny Odbiorca (beneficjent)/ Wnioskodawca Schemat a) instytucje szkoleniowe, szkoły, ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe, jednostki naukowe, RIF, organizacje przedsiębiorców i pracodawców, związki zawodowe. Schemat b) PARP	Schemat a) Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (PARP) - wnioski składane do Pełnomocnika PARP w regionie (do Regionalnej Instytucji Finansującej), - w przypadku wniosków RIF wnioski składane bezpośrednio do PARP. Schemat b) Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Schemat a) Komisje Oceny Projektów	Schemat a) Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca) (PARP) Schemat b) Instytucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Schemat a) Audyt systemu przez audytora zewnętrznego Schemat b) Jednostka Audytu Wewnętrznego w ramach PARP

Działanie 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych

Institucje składające wnioski aplikacyjne/wnioski o płatność/raporty	Institucje przyjmujące	Ocena, wybór projektów	Kontrola transakcji (100%) <i>Kontrola realizacji projektów, w tym monitoring, weryfikacja i potwierdzanie płatności</i>	Kontrola pogłębiona (5%)	Kontrola systemu
Institucja Płatnicza	Komisja Europejska				
Institucja Zarządzająca SPO RZL	Institucja Płatnicza		Institucja Płatnicza	UKS	Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w MF / Departament Institucji Płatniczej w MF
Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	Institucja Zarządzająca SPO RZL	Komitet Sterujący	Institucja Zarządzająca SPO RZL	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach MRR)
Beneficjent Końcowy (institucja wdrażająca) (KPRM - Departament Służby Cywilnej)	Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)		Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach KPRM)
Ostateczny Odbiorca (beneficjent)/ Wnioskodawca (KPRM - Departament Służby Cywilnej)	Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)		Institucja Pośrednicząca (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym)	UKS	Jednostka Audytu Wewnętrznego (w ramach KPRM)

Załącznik nr 7 do załącznika

Zgodność z zasadami pomocy publicznej działań pomocowych współfinansowanych ze środków EFS (SPO RZL)

Priorytet	Działanie	Podstawa prawna udzielanej pomocy	Formy pomocy	Obszar działania programu	Uwagi
Priorytet 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	Działanie 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy	W ramach tego Działania nie będzie przyznawana pomoc publiczna			
	Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży	Rozporządzenie Komisji nr 2204/2002 z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia (Dz. Urz. WE L 337, z 13.12.2002, str. 30, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 05, t. 4, str. 273), zwane dalej „rozporządzeniem nr 2204/2002/WE”	Subsydiowanie zatrudnienia młodzieży	Cały kraj	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>1. Tworzenie nowych miejsc pracy Wielkość pomocy nie powinna przekroczyć: a) 30% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla podregionów* 22 i 42; b) 40% - kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla podregionów 4, 17 i 30; c) 50% - kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla pozostałych podregionów. W przypadku MSP pułap ten zwiększa się o 15 punktów procentowych brutto, pod warunkiem, że całkowita intensywność pomocy netto nie przekracza 75%. Warunkiem udzielenia takiej pomocy jest konieczność wniesienia przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) wkładu w wysokości przynajmniej 25%, przy jednoczesnym spełnieniu wymogu utrzymania zatrudnienia na tym samym poziomie. Utworzone stanowisko musi być utrzymane przez okres 2 lat.</p> <p>2. Intensywność pomocy brutto odnoszącej się do rekrutacji (nie powoduje wzrostu netto miejsc pracy) pracownika znajdującego się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, obliczana jako procent kosztów płac przez okres jednego roku od momentu rekrutacji, nie przekroczy 50%.</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>1. Maksymalna intensywność brutto pomocy publicznej udzielanej na tworzenie nowych miejsc pracy wynosi: 1) 50% - na obszarach należących do województw: lubelskiego,</p>

				<p>podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, opolskiego, małopolskiego, lubuskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego;</p> <p>2) 40% - na obszarach należących do województw: pomorskiego, zachodniopomorskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, śląskiego oraz mazowieckiego, z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy;</p> <p>3) 30% - na obszarze należącym do miasta stołecznego Warszawy.</p> <p>2. W przypadku udzielania pomocy mikro, małym lub średnim przedsiębiorcom**, z wyłączeniem prowadzących działalność w sektorze transportu, maksymalną intensywność pomocy podwyższa się o:</p> <p>1) 20 punktów procentowych brutto w przypadku mikro i małych przedsiębiorców,</p> <p>2) 10 punktów procentowych brutto w przypadku średnich przedsiębiorców.</p>
	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.:</i></p> <p>Rozporządzenie Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady <i>de minimis</i> (Dz. Urz. WE L 010, z 13.01.2001, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 08, t. 2 str. 138), zwane dalej</p>	Przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej	Cały kraj	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>Ogólna kwota pomocy <i>de minimis</i> przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 100 000 euro w okresie ostatnich trzech lat.</p>

	<p>„Rozporządzeniem nr 69/2001/WE¹⁵⁾”</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.:</i></p> <p>Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy <i>de minimis</i> (Dz. Urz. L 379, 28.12.2006) zwane dalej „Rozporządzeniem nr 1998/2006/WE”</p>			<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>Ogólna kwota pomocy <i>de minimis</i> przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 200 000 euro w okresie trzech lat budżetowych.</p>
<p>Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia</p>	<p>Rozporządzenie nr 2204/2002/WE</p>	<p>Subsydiowanie zatrudnienia osób bezrobotnych</p>	<p>Cały kraj</p>	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>1. Tworzenie nowych miejsc pracy Wielkość pomocy nie powinna przekroczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 30% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla podregionów* 22 i 42; b) 40% - kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla podregionów 4, 17 i 30; c) 50% - kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla pozostałych podregionów. <p>W przypadku MSP pułap ten zwiększa się o 15 punktów procentowych brutto, pod warunkiem, że całkowita intensywność pomocy netto nie przekracza 75%. Warunkiem udzielenia takiej pomocy jest konieczność wniesienia przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) wkładu w</p>

¹⁵⁾ Zgodnie z art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* (Dz. Urz. WE L 010, z 13.01.2001), niniejsze rozporządzenie obowiązywało do dnia 31 grudnia 2006 r.

				<p>wysokości przynajmniej 25%, przy jednoczesnym spełnieniu wymogu utrzymania zatrudnienia na tym samym poziomie. Utworzone stanowisko musi być utrzymane przez okres 2 lat.</p> <p>2. Intensywność pomocy brutto odnoszącej się do rekrutacji (nie powoduje wzrostu netto miejsc pracy) pracownika znajdującego się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, obliczana jako procent kosztów płac przez okres jednego roku od momentu rekrutacji, nie przekroczy 50%.</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>1. Maksymalna intensywność brutto pomocy publicznej udzielanej na tworzenie nowych miejsc pracy wynosi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 50% - na obszarach należących do województw: lubelskiego, podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, opolskiego, małopolskiego, lubuskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego; 2) 40% - na obszarach należących do województw: pomorskiego, zachodniopomorskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, śląskiego oraz mazowieckiego, z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy; 3) 30% - na obszarze należącym do miasta stołecznego Warszawy. <p>2. W przypadku udzielania pomocy mikro, małym lub średnim przedsiębiorcom**, z wyłączeniem prowadzących działalność w sektorze transportu, maksymalną intensywność pomocy podwyższa się o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 20 punktów procentowych brutto w przypadku mikro i małych przedsiębiorców, 2) 10 punktów procentowych brutto w przypadku średnich przedsiębiorców.
	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>Rozporządzenie nr 69/2001/WE</p>	Przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej	Cały kraj	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>Ogólna kwota pomocy <i>de minimis</i> przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 100 000 euro w okresie ostatnich trzech lat.</p>

	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>Rozporządzenie nr 1998/2006/WE</p>			<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>Ogólna kwota pomocy <i>de minimis</i> przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 200 000 euro w okresie trzech lat budżetowych.</p>
Działanie 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>Rozporządzenie nr 69/2001/WE</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>Rozporządzenie nr 1998/2006/WE</p>	<p>Szkolenia pracodawców oraz organizatorów pracy w przedsiębiorstwach zatrudniających lub zamierzających zatrudnić osoby niepełnosprawne, a także pracowników współpracujących z osobami niepełnosprawnymi</p>	Cały kraj	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>Ogólna kwota pomocy <i>de minimis</i> przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 100 000 euro w okresie ostatnich trzech lat.</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>Ogólna kwota pomocy <i>de minimis</i> przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 200 000 euro w okresie trzech lat budżetowych.</p>
	Rozporządzenie nr 2204/2002/WE	Subsydiowanie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych	Cały kraj	<p>Maksymalna intensywność pomocy wynosi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 130% najniższego wynagrodzenia (w przypadku osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności), – 110% najniższego wynagrodzenia (w przypadku osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności). <p>Maksymalna intensywność pomocy nie może przekroczyć 100% kosztów płac w każdym okresie zatrudnienia.</p>

	Rozporządzenie nr 2204/2002/WE	Przystosowanie stanowisk pracy oraz dostosowanie pomieszczeń do potrzeb pracowników niepełnosprawnych	Cały kraj	Wysokość pomocy nie może przekroczyć dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko osoby niepełnosprawnej
Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnie ryzyka	Rozporządzenie nr 2204/2002/WE	Subsydiowanie wynagrodzeń osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji (w ramach CIS); subsydiowanie miejsc pracy (na otwartym rynku).	Cały kraj	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>1. Tworzenie nowych miejsc pracy Wielkość pomocy nie powinna przekroczyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 30% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla podregionów* 22 i 42; 40% - kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla podregionów 4, 17 i 30; 50% - kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla pozostałych podregionów. <p>W przypadku MSP pułap ten zwiększa się o 15 punktów procentowych brutto, pod warunkiem, że całkowita intensywność pomocy netto nie przekracza 75%. Warunkiem udzielenia takiej pomocy jest konieczność wniesienia przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) wkładu w wysokości przynajmniej 25%, przy jednoczesnym spełnieniu wymogu utrzymania zatrudnienia na tym samym poziomie. Utworzone stanowisko musi być utrzymane przez okres 2 lat.</p> <p>2. Intensywność pomocy brutto odnoszącej się do rekrutacji (nie powoduje wzrostu netto miejsc pracy) pracownika znajdującego się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, obliczana jako procent kosztów płac przez okres jednego roku od momentu rekrutacji, nie przekroczy 50%.</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>1. Maksymalna intensywność brutto pomocy publicznej udzielanej na tworzenie nowych miejsc pracy wynosi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 50% - na obszarach należących do województw: lubelskiego, podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, opolskiego, małopolskiego, lubuskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego; 40% - na obszarach należących do województw: pomorskiego, zachodniopomorskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, śląskiego

				<p>oraz mazowieckiego, z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy;</p> <p>3) 30% - na obszarze należącym do miasta stołecznego Warszawy.</p> <p>2. W przypadku udzielania pomocy mikro, małym lub średnim przedsiębiorcom**, z wyłączeniem prowadzących działalność w sektorze transportu, maksymalną intensywność pomocy podwyższa się o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 20 punktów procentowych brutto w przypadku mikro i małych przedsiębiorców, 2) 10 punktów procentowych brutto w przypadku średnich przedsiębiorców.
Działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	Rozporządzenie nr 2204/2002/WE	Dotacje na tworzenie nowych miejsc pracy	Cały kraj	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>1. Tworzenie nowych miejsc pracy Wielkość pomocy nie powinna przekroczyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 30% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla podregionów* 22 i 42; b) 40% - kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla podregionów 4, 17 i 30; c) 50% - kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą - dla pozostałych podregionów. <p>W przypadku MSP pułap ten zwiększa się o 15 punktów procentowych brutto, pod warunkiem, że całkowita intensywność pomocy netto nie przekracza 75%. Warunkiem udzielenia takiej pomocy jest konieczność wniesienia przez Ostatecznego Odbiorcę (beneficjenta) wkładu w wysokości przynajmniej 25%, przy jednoczesnym spełnieniu wymogu utrzymania zatrudnienia na tym samym poziomie. Utworzone stanowisko musi być utrzymane przez okres 2 lat.</p> <p>2. Intensywność pomocy brutto odnoszącej się do rekrutacji (nie powoduje wzrostu netto miejsc pracy) pracownika znajdującego się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, obliczana jako procent kosztów płac przez okres jednego roku od momentu rekrutacji, nie przekroczy 50%.</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>1. Maksymalna intensywność brutto pomocy publicznej udzielanej na tworzenie nowych miejsc pracy wynosi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 50% - na obszarach należących do województw: lubelskiego, podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego,

				<p>świętokrzyskiego, opolskiego, małopolskiego, lubuskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego;</p> <p>2) 40% - na obszarach należących do województw: pomorskiego, zachodniopomorskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, śląskiego oraz mazowieckiego, z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy;</p> <p>3) 30% - na obszarze należącym do miasta stołecznego Warszawy.</p> <p>2. W przypadku udzielania pomocy mikro, małym lub średnim przedsiębiorcom**, z wyłączeniem prowadzących działalność w sektorze transportu, maksymalną intensywność pomocy podwyższa się o:</p> <p>1) 20 punktów procentowych brutto w przypadku mikro i małych przedsiębiorców,</p> <p>2) 10 punktów procentowych brutto w przypadku średnich przedsiębiorców..</p>
	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>Rozporządzenie nr 69/2001/WE</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>Rozporządzenie nr 1998/2006/WE</p>	Dotacje dla samozatrudniających się	Cały kraj	<p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych do dnia 31 grudnia 2006 r.</i></p> <p>Ogólna kwota pomocy <i>de minimis</i> przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 100 000 euro w okresie ostatnich trzech lat.</p> <p><i>Dla pomocy udzielanej na podstawie umów o dofinansowanie projektu, zawartych od dnia 1 stycznia 2007 r.</i></p> <p>Ogólna kwota pomocy <i>de minimis</i> przyznana jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 200 000 euro w okresie trzech lat budżetowych.</p>
	Rozporządzenie Komisji nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do	Szkolenia dla kobiet prowadzących działalność gospodarczą, szkolenia dla przedsiębiorców w zakresie elastycznych form zatrudnienia	Cały kraj	Na mocy rozporządzenia nr 68/2001/WE intensywność udzielonej pomocy na szkolenie ogólne, nie przekroczy 80% dla MSP i 60 % w przypadku dużych przedsiębiorstw.

		<p>pomocy szkoleniowej (Dz. Urz. WE L 010, z 13.01.2001, str. 20; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 08, t. 2 str. 128), zwane dalej „rozporządzeniem nr 68/2001/WE”</p>			
<p>Priorytet 2. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy</p>	<p>Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji – promowanie kształcenia ustawicznego</p>	<p>W ramach tego Działania nie będzie przyznawana pomoc publiczna</p>			
	<p>Działanie 2.2 Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy</p>	<p>W ramach tego Działania nie będzie przyznawana pomoc publiczna</p>			
	<p>Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki</p>	<p>Rozporządzenie nr 68/2001/WE</p>	<p>Szkolenia dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw; studia podyplomowe dla pracowników przedsiębiorstw; staże dla pracowników przedsiębiorstw w centrach badawczych; pilotażowe projekty szkoleniowe w zakresie nowych form zatrudnienia; realizacja wysokospecjalistycznych kursów dla kadry przedsiębiorstw</p>	<p>Cały kraj</p>	<p>Na mocy rozporządzenia nr 68/2001/WE intensywność udzielonej pomocy na szkolenie szczególne nie przekroczy 35% w przypadku MSP i 45% w przypadku dużych przedsiębiorstw. Intensywność pomocy udzielonej na szkolenia ogólne nie przekroczy 80% dla MSP i 60 % w przypadku dużych przedsiębiorstw. W przypadku „pracowników w gorszym położeniu” intensywność pomocy może być zwiększona o 10 punktów procentowych.</p>
	<p>Działanie 2.4 Wzmocnienie zdolności administracyjnych</p>	<p>W ramach tego Działania nie będzie przyznawana pomoc publiczna</p>			
<p>Priorytet 3. Pomoc techniczna</p>	<p>Działanie 3.1 Wsparcie zarządzania SPO RZL</p>	<p>W ramach tego Działania nie będzie przyznawana pomoc publiczna</p>			
	<p>Działanie 3.2 Informacja i promocja</p>	<p>W ramach tego Działania nie będzie przyznawana pomoc publiczna</p>			

działań SPO RZL	
Działanie 3.3 Zakup sprzętu komputerowego	W ramach tego Działania nie będzie przyznawana pomoc publiczna

* Podregiony określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 r. w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) (Dz.U. Nr 58, poz. 685, z późn. zm.),

** W rozumieniu art. 2 załącznika do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. WE L 10 z 13.01.2001) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniającym Rozporządzenie (WE) nr 70/2001 i rozszerzające jego zakres w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju (Dz. Urz. WE L 63 z 28.02.2004)..

Załącznik nr 8 do załącznika

Lista użytecznych adresów internetowych

www.efs.gov.pl
www.koszefs.pl
www.mg.gov.pl
www.men.gov.pl
www.pfron.org.pl
www.parp.gov.pl
www.kprm.gov.pl
www.zporr.gov.pl
www.europa.eu.int